

Βρυξέλλες, 27.6.2018
COM(2018) 521 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΕΤΗΣΙΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ
ΤΟ 2017**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	5
ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	17
ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2017	19
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.....	23
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	26
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	27
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	28
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	29
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	30
ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	111
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.....	132
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	183
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	187

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Έχω τη χαρά να παρουσιάσω τους ετήσιους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017. Οι λογαριασμοί αυτοί παρέχουν μια πλήρη επισκόπηση των οικονομικών της ΕΕ και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ για το προηγούμενο έτος, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, τις χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις και λοιπές υποχρεώσεις της Ένωσης. Αντικατοπτρίζοντας τον πολυετή χαρακτήρα των δραστηριοτήτων της Ένωσης, οι λογαριασμοί παρέχουν επεξηγήσεις των βασικών οικονομικών στοιχείων και της εξέλιξής τους. Οι **ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν μέρος της ολοκληρωμένης δέσμης δημοσιονομικών εκθέσεων** της Επιτροπής και συνιστούν αναπόσπαστο τμήμα του εξαιρετικά ανεπτυγμένου συστήματος δημοσιονομικής ευθύνης που εφαρμόζουμε.

Παρότι το 2016 υπήρξε έτος αμφισβήτησης για το ευρωπαϊκό εγχείρημα, κυρίως λόγω της απόφασης του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ένωση, το 2017 ήταν ένα έτος που χαρακτηρίστηκε από ανανεωμένη ελπίδα και προοπτική.

Η 60ή επέτειος της Συνθήκης της Ρώμης έθεσε το υπόβαθρο για μια περίοδο έντονου προβληματισμού σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης. Αδράξαμε την ευκαιρία για να επιβεβαιώσουμε εκ νέου τη δέσμευσή μας στις αξίες της Ένωσης και να καθορίσουμε τις προτεραιότητες για την Ένωση των 27.

Το 2017, η Ευρωπαϊκή Ένωση επικεντρώθηκε στη βιωσιμότητα της οικονομικής ανάκαμψης. Οι ρυθμοί ανάπτυξης για την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ υπερέβησαν τις προσδοκίες, αγγίζοντας υψηλό δεκαετίας της τάξης του 2,4 %. Ωστόσο, η ΕΕ κλήθηκε να αντιμετωπίσει μια σειρά προκλήσεων σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα, τη μετανάστευση ή την ασφάλεια, και να ανταποκριθεί σε ορισμένες μείζονες φυσικές καταστροφές.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ αποτελεί μοναδικό πλεονέκτημα για την Ένωση το οποίο μετουσιώνει τις φιλοδοξίες σε απτά αποτελέσματα στην πράξη. Συμπληρώνει τους εθνικούς προϋπολογισμούς παράγοντας προστιθέμενη αξία για την Ευρώπη σε τομείς στους οποίους η συντονισμένη αντίδραση συνιστά τον πλέον αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο επίτευξης των προτεραιοτήτων μας.

Το 2017 ήταν το τέταρτο έτος της υλοποίησης του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ)· όλα τα χρηματοδοτικά προγράμματα βρίσκονται πλέον σε πλήρη λειτουργία. Ταυτόχρονα, λόγω της εμφάνισης πολλών απροσδόκητων προκλήσεων, επιβεβαιώθηκε για μία ακόμα φορά η σημασία μιας ευέλικτης προσέγγισης όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η ενδιαμέσια αναθεώρηση του ΠΔΠ παρείχε συμπληρωματικά μέσα αντίδρασης σε απρόβλεπτες περιστάσεις.

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το 2017 εστιάστηκε σε δύο βασικές προτεραιότητες πολιτικής για την Ευρώπη: τη στήριξη της διαδικασίας ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας, που βρίσκεται σε εξέλιξη, και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με τη μετανάστευση και την προσφυγική κρίση. Εξασφάλισε, αφενός, την υλοποίηση των εν εξελίξει προγραμμάτων και, αφετέρου, προέβλεπε χρηματοδοτική στήριξη για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων.

Σχεδόν τα μισά κονδύλια (83,2 δισ. EUR σε αναλήψεις υποχρεώσεων) διατέθηκαν για την τόνωση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας. Τούτο περιλάμβανε τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», της εκπαίδευσης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος COSME, καθώς και των υποδομών στο πλαίσιο της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ). Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) προέβλεπε την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, ενώ επίσης ενισχύθηκε η σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των περιφερειών μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ).

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων** έχει ήδη ενεργοποιήσει περισσότερα από 287 δισ. EUR σε νέες επενδύσεις και έχει συμβάλει στη δημιουργία περισσότερων από 300 000 θέσεων απασχόλησης. Τον Δεκέμβριο του 2017, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν να

αυξήσουν και να επεκτείνουν το ταμείο, ώστε να λειτουργήσει ως καταλύτης επενδύσεων ύψους έως και 500 δις. EUR έως το 2020. Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ, το οποίο συστάθηκε από την Επιτροπή με σκοπό να παρέχει ένα αποθεματικό ρευστότητας για την κάλυψη καταπτώσεων των εγγυήσεων του ομίλου της ΕΤΕπ για τις επενδύσεις της, ανήλθε σε 3,5 δις. EUR στο τέλος του 2017.

Ποσό ύψους 54 δις. EUR διατέθηκε σε προγράμματα που έχουν ως στόχο την **ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής**, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η **πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, η υλοποίηση της οποίας επιταχύνθηκε το 2017**, επικεντρώνεται στη μείωση της ανεργίας των νέων σε ολόκληρη την Ένωση. Έως το τέλος του 2017, το συνολικό επιλέξιμο κόστος των δραστηριοτήτων που επελέγησαν για να λάβουν στήριξη ανήλθε κατά προσέγγιση σε 7 δις. EUR. Τα κράτη μέλη δηλώνουν ότι 1,7 εκατομμύρια νέοι έχουν ήδη επωφεληθεί από τη συνδρομή που παρέχεται μέσω της πρωτοβουλίας.

Επιπλέον, ο προϋπολογισμός της ΕΕ λειτούργησε ως μέσο **αλληλεγγύης** π.χ. με την κινητοποίηση 1,2 δις. EUR στο πλαίσιο του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ, που είναι το υψηλότερο ποσό που χορηγήθηκε ποτέ σε μία μόνο δόση, μετά τους σεισμούς του 2016 και του 2017 στις ιταλικές περιφέρειες Αμπρούτσο, Λάτσιο, Μάρκε και Ουμβρία.

Ποσό ύψους 58,6 δις. EUR διατέθηκε για την **προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης** και τη διατήρηση των φυσικών πόρων της Ευρώπης. Τα προγράμματα περιλάμβαναν τους πυλώνες της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) που αφορούν τα μέτρα στήριξης της αγοράς και την αγροτική ανάπτυξη, καθώς και την αλιεία και τις δραστηριότητες στους τομείς του κλίματος και του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα (LIFE).

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ συνέχισε επίσης να στηρίζει τη συνολική **αντιμετώπιση της Ευρώπης όσον αφορά τη μεταναστευτική κρίση** και τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρώπης. Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) προώθησε την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και την ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης της Ένωσης για το άσυλο και τη μετανάστευση. Το σύνολο των πληρωμών που εκτελέστηκαν το 2017 ανήλθε σε 576,2 εκατ. EUR, σχεδόν διπλάσιο από το ποσό του 2016. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ο οποίος χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, με την διευρυμένη εντολή που κατέχει ενίσχυσε σημαντικά την παρουσία του στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ με στόχο την υποστήριξη των κρατών μελών στις δραστηριότητες διαχείρισης των συνόρων τους και την από κοινού υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων σε επίπεδο ΕΕ.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ επέτρεψε επίσης στην Ένωση να διαδραματίσει ισχυρό ρόλο και πέραν της Ευρώπης κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αναταραχών στη **γειτονία της Ευρώπης**. Τέλος, εξίσου σημαντική ήταν η συμβολή της στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή, με την ενσωμάτωση δράσεων μετριασμού και προσαρμογής σε όλα τα βασικά προγράμματα δαπανών της ΕΕ, καθώς η συνολική συνεισφορά από τον προϋπολογισμό στην ενσωμάτωση της διάστασης του κλίματος εκτιμάται σε ποσοστό 20,3 % για το 2017.

Οι **βέλτιστες επιδόσεις του προϋπολογισμού της Ένωσης** αποτέλεσαν προτεραιότητα για την Επιτροπή Juncker από την πρώτη κιόλας ημέρα. Υποστηρίζουμε σθεναρά την αυξανόμενη έμφαση την οποία δίνουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο όχι μόνο στον τρόπο διαχείρισης των προγραμμάτων, αλλά και στο κατά πόσον επιτυγχάνουν αποτελέσματα στους τομείς που ενδιαφέρουν πραγματικά τους πολίτες της Ευρώπης.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να διαδραματίζει τον ρόλο της, μαζί με την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, προκειμένου να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του προϋπολογισμού της ΕΕ για την επένδυση στην ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεών μας.

Günther H. Oettinger

Επίτροπος αρμόδιος για τον προϋπολογισμό και τους ανθρώπινους πόρους, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι μια Ένωση στην οποία 28¹ ευρωπαϊκές χώρες (τα κράτη μέλη) αναθέτουν αρμοδιότητες για την επίτευξη των κοινών τους στόχων. Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

1. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Συνθήκες της ΕΕ

Οι πρωταρχικοί στόχοι και αρχές που διέπουν την Ένωση και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα καθορίζονται στις [Συνθήκες](#). Η Ένωση και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δύνανται να ενεργούν μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται από τις Συνθήκες προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται σε αυτές και πρέπει να το πράττουν σύμφωνα με τις αρχές² της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Για να επιτύχει

τους στόχους της και να υλοποιήσει τις πολιτικές της, η Ένωση εφοδιάζεται με τα απαραίτητα χρηματοδοτικά μέσα. Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την υλοποίηση των στόχων σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Η ΕΕ επιδιώκει την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη Συνθήκη με πλήθος μέσων, ένα εκ των οποίων είναι ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Άλλα είναι, ενδεικτικά, η κατάθεση νομοθετικών προτάσεων ή η επιδίωξη στρατηγικών πολιτικής.

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Η [στρατηγική «Ευρώπη 2020»](#), η οποία συμφωνήθηκε το 2010 από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ ορίζει μια δεκαετή στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη σε επίπεδο ΕΕ για την ΕΕ³. Η στρατηγική προτάσσει τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες: έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με πέντε πρωταρχικούς στόχους για την ΕΕ. Η επιτυχία της εξαρτάται από τις συλλογικές ενέργειες όλων των φορέων της Ένωσης.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι μόνον ένας από τους μοχλούς της ΕΕ που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ευρύ φάσμα δράσεων αναλαμβάνεται σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο για την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων σε σχέση με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

¹ Στις 29 Μαρτίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ) γνωστοποίησε επισήμως την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την ΕΕ, ενεργοποιώντας με τον τρόπο αυτό τη διαδικασία αποχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ΗΒ πρόκειται να αποχωρήσει από την ΕΕ στις 29 Μαρτίου 2019.

² Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η Ένωση παρεμβαίνει μόνο εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης της Ένωσης δεν υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Βλ. άρθρο 5 της ΣΕΕ.

³ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής, Ευρώπη 2020, *Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*, COM(2010) 2020 της 3ης Μαρτίου 2010.

**Οι πολιτικές
προτεραιότητες της
Επιτροπής**

Οι πολιτικές προτεραιότητες της Επιτροπής καθορίζονται στις πολιτικές κατευθύνσεις που έχει δώσει ο Πρόεδρος της Επιτροπής, παρέχοντας έναν χάρτη πορείας για τη δράση της Επιτροπής, ο οποίος είναι απολύτως συνεπής και συμβατός με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για την ανάπτυξη.

10 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Νέα ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις.

Εύλογη και ισορροπημένη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Συνδεδεμένη ψηφιακή ενιαία αγορά.

Χώρος δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη.

Ανθεκτική ενεργειακή ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή.

Προς μια νέα πολιτική μετανάστευσης.

Βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά με ενισχυμένη βιομηχανική βάση.

Η Ευρώπη ως ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας.

Βαθύτερη και δικαιότερη Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ).

Ένωση δημοκρατικής αλλαγής.

Θεματολόγιο 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη⁴

Η αειφόρος ανάπτυξη βρίσκεται από καιρό στην καρδιά του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Οι Συνθήκες της ΕΕ αναγνωρίζουν τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ενιαία. Η ΕΕ είναι προσηλωμένη στην ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ διαδραματίζει

σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση πολλών προκλήσεων για την αειφορία, από την ανεργία των νέων και τη γήρανση του πληθυσμού έως την κλιματική αλλαγή, τη ρύπανση, τη βιώσιμη ενέργεια και τη μετανάστευση. Υπό τη σημερινή Επιτροπή, η διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης ενσωματώνεται στα σημαντικότερα διατομεακά σχέδια καθώς και στις τομεακές πολιτικές και πρωτοβουλίες.

Οι πολιτικές που στηρίζονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ εφαρμόζονται σύμφωνα με το [πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο \(ΠΔΠ\)](#) και την αντίστοιχη τομεακή νομοθεσία που καθορίζει τα προγράμματα δαπανών.

Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μεταφράζει τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ σε οικονομικούς όρους για περίοδο η οποία είναι αρκετά μακροχρόνια ώστε να είναι αποτελεσματική και να παρέχει έναν συνεκτικό και μακροπρόθεσμο ορίζοντα για τους δικαιούχους κονδυλίων της ΕΕ και για τις συγχρηματοδοτούσες εθνικές αρχές. Καθορίζει τα ανώτατα ετήσια ποσά (ανώτατα όρια) για τις δαπάνες της ΕΕ συνολικά και ανά βασική κατηγορία

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον - Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία», SWD(2016) 390 final της 22ας Νοεμβρίου 2016.

**προγράμματα
δαπανών**

δαπάνης (τομέα). Το άθροισμα των ανώτατων ορίων όλων των τομέων είναι το συνολικό ανώτατο όριο των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο εγκρίνεται με ομοφωνία που υποδηλώνει τη συμφωνία όλων των κρατών μελών με τους στόχους και το ύψος των δαπανών (μέγιστο ύψος δημοσιονομικών δεσμεύσεων και πληρωμών), με την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ και των προγραμμάτων που εγκρίνει το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Κατά κύριο λόγο (75 % περίπου), η εκτέλεση και η διάθεση των δαπανών γίνεται στην πράξη από τις εθνικές και τοπικές αρχές, αλλά η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επίβλεψή τους. Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό υπό το άγρυπνο βλέμμα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Και τα δύο όργανα έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.

**Διοργανική
συμφωνία**

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο συμπληρώνεται με τη **διοργανική συμφωνία**⁵, η οποία είναι μια πολιτική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Σκοπός της εν λόγω συμφωνίας, η οποία εγκρίθηκε το 2013 σύμφωνα με το άρθρο 295 της ΣΛΕΕ, είναι να εφαρμόσει δημοσιονομική πειθαρχία και να βελτιώσει τη λειτουργία

της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού και τη συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων σε δημοσιονομικά θέματα, καθώς και να διασφαλίσει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.

**Ετήσιος
προϋπολογισμός**

Ο **ετήσιος προϋπολογισμός** συντάσσεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται συνήθως έως τα μέσα Δεκεμβρίου από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με βάση τη διαδικασία του άρθρου 314 της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της ισοσκελίσης του προϋπολογισμού, το σύνολο των εσόδων πρέπει να ισούται με το σύνολο των δαπανών (πιστώσεις πληρωμών) για ένα δεδομένο οικονομικό έτος.

Οι κύριες **πηγές χρηματοδότησης** της ΕΕ είναι τα έσοδα από ιδίους πόρους, τα οποία συμπληρώνονται από άλλα έσοδα. Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ιδίων πόρων: οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (όπως τελωνειακοί δασμοί και εισφορές ζάχαρης), οι ίδιοι πόροι που βασίζονται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και οι ίδιοι πόροι που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ). Τα άλλα έσοδα που προέρχονται από τις δραστηριότητες της ΕΕ (π.χ. πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού) αντιπροσωπεύουν κατά κανόνα λιγότερο από το 10 % των συνολικών εσόδων. Το συνολικό ποσό των ιδίων πόρων που απαιτείται για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού καθορίζεται από το σύνολο των δαπανών μείον τα άλλα έσοδα. Το συνολικό ποσό ιδίων πόρων δεν δύναται να υπερβεί το 1,20 % του συνολικού ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) των κρατών μελών.

Οι επιχειρησιακές δαπάνες της ΕΕ καλύπτουν όλους τους τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και λαμβάνουν διάφορες μορφές, ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής και διαχείρισης των χρημάτων. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ εκτελείται με τρεις μεθόδους διαχείρισης:

Επιμερισμένη διαχείριση: στο πλαίσιο αυτής της μεθόδου εκτέλεσης του προϋπολογισμού, ανατίθενται καθήκοντα σε κράτη μέλη. Περίπου το 75 % των δαπανών εμπίπτει στη συγκεκριμένη μέθοδο διαχείρισης που καλύπτει τομείς όπως οι γεωργικές δαπάνες και οι διαρθρωτικές δράσεις.

Άμεση διαχείριση: πρόκειται για την άμεση εκτέλεση του προϋπολογισμού από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Έμμεση διαχείριση: πρόκειται για περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε τρίτους, όπως στους ρυθμιστικούς οργανισμούς της ΕΕ ή σε διεθνείς οργανισμούς.

⁵ Διοργανική Συμφωνία, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση (2013/C 373/01).

**Δημοσιονομικός
κανονισμός**

Ο δημοσιονομικός κανονισμός (ΔΚ) που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό αποτελεί νομική πράξη καίριας σημασίας για την κανονιστική αρχιτεκτονική των οικονομικών της ΕΕ διότι καθορίζει τους ενωσιακούς δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

2. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΕ

2.1. ΘΕΣΜΙΚΗ ΔΟΜΗ

Η οργανωτική διακυβέρνηση της ΕΕ αποτελείται από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς και τα λοιπά όργανα της ΕΕ που αναφέρονται στη σημείωση 9 των σημειώσεων των ενοποιημένων δημοσιονομικών καταστάσεων. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα κύρια θεσμικά όργανα, υπό την έννοια ότι είναι αρμόδια για τη διαμόρφωση πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων, είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή.

Η Επιτροπή είναι το εκτελεστικό όργανο της ΕΕ και προωθεί το γενικό συμφέρον της. Προς τούτο, καταθέτει νομοθετικές προτάσεις, εφαρμόζει πολιτικές της ΕΕ, εποπτεύει την ορθή εφαρμογή των Συνθηκών και του ευρωπαϊκού δικαίου, διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό της ΕΕ, και εκπροσωπεί την Ένωση εκτός Ευρώπης.

Η εσωτερική λειτουργία της Επιτροπής στηρίζεται σε μια σειρά από βασικές αρχές που διέπουν τη χρηστή διακυβέρνηση: σαφείς ρόλοι και αρμοδιότητες, ισχυρή δέσμευση για διαχείριση επιδόσεων και συμμόρφωση με το νομικό πλαίσιο, σαφείς μηχανισμοί λογοδοσίας, περιεκτικό ρυθμιστικό πλαίσιο υψηλής ποιότητας, ανοικτός χαρακτήρας και διαφάνεια, και υψηλά πρότυπα δεοντολογικής συμπεριφοράς.

2.2. Η ΔΟΜΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει ένα μοναδικό σύστημα διακυβέρνησης, με σαφή διάκριση μεταξύ πολιτικών και διοικητικών δομών εποπτείας και με σαφώς οριοθετημένες αρμοδιότητες και δημοσιονομική ευθύνη⁶. Το σύστημα βασίζεται στις Συνθήκες και η δομή του έχει εξελιχθεί κατά τρόπο ώστε να προσαρμόζεται σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον και να παραμένει σύμφωνο με τις βέλτιστες πρακτικές, όπως ορίζονται σε σχετικά διεθνή πρότυπα⁷.

- Το **Σώμα των Επιτρόπων** αναλαμβάνει συλλογικά την πολιτική ευθύνη για το έργο της Επιτροπής. Η επιχειρησιακή εκτέλεση του προϋπολογισμού ανατίθεται στους Γενικούς Διευθυντές και στους προϊσταμένους υπηρεσιών, οι οποίοι ηγούνται της διοικητικής δομής της Επιτροπής⁸.
- Το Σώμα αναθέτει καθήκοντα δημοσιονομικής διαχείρισης στους Γενικούς Διευθυντές ή στους προϊσταμένους υπηρεσιών, οι οποίοι καθίστανται με τον τρόπο αυτό κύριοι **διατάκτες**. Τα καθήκοντα αυτά μπορούν να μεταβιβαστούν σε διευθυντές, προϊσταμένους μονάδων και άλλους, οι οποίοι, ως εκ τούτου, καθίστανται δευτερεύοντες διατάκτες. Η ευθύνη των διατακτών καλύπτει ολόκληρη τη διαχειριστική διαδικασία, από τον προσδιορισμό του τι απαιτείται προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι πολιτικής που έχουν τεθεί από το θεσμικό όργανο έως τη διαχείριση των δραστηριοτήτων τόσο από επιχειρησιακή όσο και από δημοσιονομική άποψη.

Συνεπώς, εντός της Επιτροπής, οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες δημοσιονομικής διαχείρισης καθορίζονται και εφαρμόζονται με σαφή τρόπο. Πρόκειται για μια αποκεντρωμένη προσέγγιση με σαφείς αρμοδιότητες, η οποία αποσκοπεί στη διαμόρφωση διοικητικής νοοτροπίας που προωθεί την ανάληψη ευθύνης από τους δημόσιους υπαλλήλους για δραστηριότητες επί των οποίων έχουν τον έλεγχο και τους δίνει τον έλεγχο των δραστηριοτήτων για τις οποίες έχουν ευθύνη.

Στο πλαίσιο του κύκλου στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού της Επιτροπής, κάθε διατάκτης υποχρεούται να καταρτίζει «ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων» (ΕΕΔ) για τις δραστηριότητες και τους επιτευχθέντες στόχους πολιτικής και τα αποτελέσματα του έτους, στην οποία δηλώνει ότι χρησιμοποιήθηκαν πόροι βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ότι εφαρμόστηκαν διαδικασίες ελέγχου που παρέχουν τις απαιτούμενες εγγυήσεις σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων. Σε επίπεδο Επιτροπής, τα αποτελέσματα αυτά εγκρίνονται και δημοσιεύονται σε συγκεντρωτική μορφή στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού, η οποία διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η εν λόγω έκθεση αποτελεί το βασικό μέσο με το οποίο **το Σώμα των Επιτρόπων αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη για τη διαχείριση του προϋπολογισμού**.

Ο **υπόλογος** της Επιτροπής είναι υπεύθυνος σε κεντρικό επίπεδο για τη διαχείριση του ταμείου, τις διαδικασίες είσπραξης, τη θέσπιση λογιστικών κανόνων που βασίζονται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα και λογιστικών μεθόδων, την επικύρωση λογιστικών συστημάτων, καθώς και για την κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών της Επιτροπής και των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ. Επιπλέον, ο υπόλογος υποχρεούται να υπογράψει τους ετήσιους λογαριασμούς δηλώνοντας ότι παρουσιάζουν πιστά, όσον αφορά όλα τα ουσιαστικά σημεία, την οικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των πράξεων και τις ταμειακές ροές. Οι ετήσιοι λογαριασμοί εγκρίνονται από το Σώμα των Επιτρόπων. Ο υπόλογος είναι ανεξάρτητη λειτουργία και φέρει σημαντική ευθύνη όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση εντός της Επιτροπής. Ο **εσωτερικός ελεγκτής** της Επιτροπής είναι επίσης κεντρική και ανεξάρτητη λειτουργία και παρέχει ανεξάρτητες συμβουλές, γνώμες και συστάσεις σχετικά με την ποιότητα και τη λειτουργία των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου εντός της Επιτροπής, των οργανισμών της ΕΕ και άλλων αυτόνομων φορέων.

Η **επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων** παρακολουθεί την εκτέλεση των ελέγχων, ιδίως εκείνων που διενεργούνται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου αλλά και από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό

⁶ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την ανακοίνωση του Προέδρου Juncker και του πρώτου αντιπροέδρου Timmermans προς την Επιτροπή σχετικά με τη διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Governance in the European Commission, C(2017) 6915 final της 11ης Οκτωβρίου 2017, URL: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/c_2017_6915_final_en.pdf.

⁷ Π.χ. τα πρότυπα εσωτερικού ελέγχου βασίζονται στις αρχές εσωτερικού ελέγχου της COSO 2013.

⁸ Κατά συνέπεια, ο όρος «Ευρωπαϊκή Επιτροπή» χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει τόσο το θεσμικό όργανο -το Σώμα- που συγκροτείται από τα μέλη της Επιτροπής, όσο και τη διοίκησή της, την οποία αποτελούν οι Γενικοί Διευθυντές των τμημάτων της (και οι προϊστάμενοι άλλων διοικητικών δομών, όπως υπηρεσίες, γραφεία και εκτελεστικοί οργανισμοί).

Συνέδριο, και αξιολογεί την ποιότητα των εσωτερικών ελέγχων με σκοπό να αποκομίσει μια πιο γενική εικόνα των συστημάτων ελέγχου που εφαρμόζει η Επιτροπή.

Το **συμβούλιο εσωτερικής διοίκησης** διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εσωτερική διακυβέρνηση της Επιτροπής, παρέχοντας εποπτεία και στρατηγικούς προσανατολισμούς σε βασικά ζητήματα εσωτερικής διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που αφορούν τη διαχείριση χρηματοδοτικών και ανθρώπινων πόρων. Πρόεδρος του εν λόγω συμβουλίου είναι ο Γενικός Γραμματέας και στο πλαίσιο του συμβουλίου συσκέπτονται σε τακτική βάση Γενικοί Διευθυντές και τα ιδιαίτερα γραφεία των Επιτρόπων που είναι αρμόδιοι για τον προϋπολογισμό, τους ανθρώπινους πόρους και την τεχνολογία των πληροφοριών, ώστε να διασφαλίζεται ότι η Επιτροπή διαθέτει τις οργανωτικές και τεχνικές δομές που απαιτούνται για την επίτευξη των πολιτικών προτεραιοτήτων του Προέδρου με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

2.3. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Η εφαρμογή αυστηρών πλαισίων επιδόσεων είναι καίριας σημασίας προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στα αποτελέσματα, στην προστιθέμενη αξία της ΕΕ και στη χρηστή διαχείριση των προγραμμάτων της ΕΕ. Το πλαίσιο επιδόσεων του προϋπολογισμού της ΕΕ είναι εξαιρετικά εξειδικευμένο και συγκεντρώνει υψηλότερη βαθμολογία από οποιαδήποτε χώρα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) στον τυποποιημένο δείκτη πλαισίων κατάρτισης προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων. Το πλαίσιο επιδόσεων του προϋπολογισμού της ΕΕ αναφέρεται σε διάφορα είδη και επίπεδα στρατηγικών σκοπών και στόχων, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και άλλων πολιτικών προτεραιοτήτων. Επίσης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη συμπληρωματικότητα και την ενσωμάτωση πολιτικών και προγραμμάτων, καθώς και τον βασικό ρόλο των κρατών μελών στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

- Οι στόχοι, οι δείκτες και τα αποτελέσματα κατέχουν σημαντική θέση στη νομική βάση των προγραμμάτων και η Επιτροπή υποβάλλει σχετικές εκθέσεις σε ετήσια βάση μέσω των **προγραμματικών δηλώσεων** που συνοδεύουν το σχέδιο προϋπολογισμού. Παρέχουν όλες τις βασικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον εμπεριστατωμένο έλεγχο του προγράμματος και τη μέτρηση των επιδόσεων: οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις σε βάθος επταετίας· δείκτες αναφοράς για τις επιδόσεις του προγράμματος (αφετηρίες πολιτικής δράσης)· τελικούς στόχους (που πρέπει να έχουν επιτευχθεί στο τέλος της πολυετούς περιόδου προγραμματισμού)· και ενδιάμεσα ορόσημα.
- Για να διασφαλίσει ότι οι πόροι κατανέμονται σε προτεραιότητες και ότι κάθε δράση αποφέρει υψηλές επιδόσεις και προστιθέμενη αξία, η Επιτροπή εφαρμόζει την **πρωτοβουλία της για έναν προϋπολογισμό της ΕΕ που εστιάζεται στα αποτελέσματα**. Βάσει του πλαισίου επιδόσεων για την περίοδο 2014-2020, προωθεί την επίτευξη καλύτερης ισορροπίας μεταξύ συμμόρφωσης και επιδόσεων.
- Η **ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ** παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις επιδόσεις, τη διαχείριση και την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αναλύει τον τρόπο με τον οποίο ο προϋπολογισμός στηρίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τον ρόλο που διαδραματίζει η Επιτροπή στην εξασφάλιση και προώθηση των υψηλότερων προτύπων δημοσιονομικής και χρηματοοικονομικής διαχείρισης.
- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εφαρμόζει μια συστηματική και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση των ποιοτικών πτυχών της κατάρτισης του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης των επιδόσεων, ως σύνηθες στοιχείο των ετήσιων εκθέσεων του και μέσω ειδικών εκθέσεων.

Όλα αυτά τα στοιχεία θέτουν την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή σε ισχυρή θέση για να λάβει υπόψη τις επιδόσεις ως σημαντικό παράγοντα κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με τον επόμενο ετήσιο προϋπολογισμό.

2.4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Το βασικό στοιχείο της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που παρέχει η ΕΕ είναι η **ολοκληρωμένη δέσμη δημοσιονομικών εκθέσεων** της ΕΕ, η οποία αποτελείται από τους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ, την ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού και την έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στην απαλλαγή. Η ολοκληρωμένη δέσμη δημοσιονομικών εκθέσεων παρέχει στους πολίτες μια σφαιρική εικόνα της χρηματοοικονομικής και επιχειρησιακής κατάστασης της ΕΕ σε ετήσια βάση.

Οι ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ παρέχουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των θεσμικών οργάνων, υπηρεσιών και λοιπών οργανισμών της ΕΕ από άποψη λογιστικής των δεδουλευμένων καθώς και λογιστικής του προϋπολογισμού. Οι παρόντες λογαριασμοί δεν περιλαμβάνουν τους ετήσιους λογαριασμούς των κρατών μελών.

Οι ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ αποτελούνται από δύο χωριστά μεν, αλλά συνδεδεμένα μεταξύ τους σκέλη:

- α) τις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις· και

- β) τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού, που επιτρέπουν τη συνολική παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Επίσης, οι ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ συνοδεύονται από συζήτηση και ανάλυση των δημοσιονομικών καταστάσεων, στην οποία συνοψίζονται οι σημαντικές αλλαγές και τάσεις στις δημοσιονομικές καταστάσεις και αναλύονται σημαντικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες που η ΕΕ έχει αντιμετωπίσει και πρέπει να αντιμετωπίσει στο μέλλον.

Υποβολή εκθέσεων και λογοδοσία στην Επιτροπή:

Ολοκληρωμένη δέσμη δημοσιονομικών εκθέσεων	• Ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ • Ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού • Έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στην απαλλαγή
Άλλες εκθέσεις	• Γενική έκθεση για τις δραστηριότητες της ΕΕ • Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των Γενικών Διευθύνσεων • Έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση

2.5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ

Εξωτερικός λογιστικός έλεγχος

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (το Ελεγκτικό Συνέδριο) είναι ο εξωτερικός ελεγκτής των θεσμικών (και λοιπών) οργάνων της ΕΕ. Η αποστολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να συμβάλλει στη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης της ΕΕ, να προάγει τη λογοδοσία και τη διαφάνεια και να ενεργεί ως ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων των πολιτών της ΕΕ. Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή της ΕΕ είναι να ελέγχει αν τα κεφάλαια της ΕΕ καταχωρίζονται ορθά και αν εισπράττονται και δαπανώνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, κατά τρόπο που εξασφαλίζει την οικονομική αποδοτικότητά τους.

Οι ετήσιοι λογαριασμοί και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ τελούν υπό τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του καταρτίζει για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:

- 1) ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό, με αναλυτικές παρατηρήσεις για τους ετήσιους λογαριασμούς και τις υποκείμενες πράξεις·
- 2) γνωμοδότηση, βασιζόμενη στους ελέγχους που έχει πραγματοποιήσει, περιλαμβανόμενη στην ετήσια έκθεση υπό μορφή δήλωσης αξιοπιστίας όσον αφορά i) την αξιοπιστία των λογαριασμών και ii) τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων που περιλαμβάνουν τόσο την είσπραξη εσόδων όσο και τις πληρωμές προς τελικούς δικαιούχους· και
- 3) ειδικές εκθέσεις που καλύπτουν συγκεκριμένους τομείς.

Απαλλαγή

Το τελικό στάδιο στον κύκλο ζωής ενός προϋπολογισμού είναι η διαδικασία απαλλαγής για ένα δεδομένο οικονομικό έτος. Αντιπροσωπεύει την πολιτική διάσταση του εξωτερικού ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και είναι η απόφαση με την οποία η «αρμόδια για την απαλλαγή αρχή» (δηλ. το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενεργώντας κατόπιν συστάσεως του Συμβουλίου «αποδεσμεύει» την Επιτροπή (και άλλους φορείς της ΕΕ) από την ευθύνη της διαχείρισης ενός δεδομένου προϋπολογισμού. Η απόφαση αυτή βασίζεται στην εξέταση των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ και σε μια σειρά εκθέσεων της Επιτροπής (την ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού, την έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στην απαλλαγή του προηγούμενου έτους και την ετήσια έκθεση προς την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τους εσωτερικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν) καθώς και στην ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (τη «δήλωση αξιοπιστίας») και σε ειδικές εκθέσεις του. Επίσης, λαμβάνει υπόψη τις γραπτές απαντήσεις της Επιτροπής σε ερωτήσεις και αιτήσεις περαιτέρω πληροφοριών, καθώς και τις ακροάσεις του αρμόδιου για τον προϋπολογισμό επιτρόπου και των επιτρόπων που είναι αρμόδιοι για τους βασικούς τομείς δαπανών ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (CONT) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η διαδικασία απαλλαγής δύναται να παράγει τρία αποτελέσματα: χορήγηση, αναστολή ή άρνηση χορήγησης απαλλαγής. Οι τελικές εκθέσεις για τη χορήγηση απαλλαγής περιλαμβάνουν επίσης ειδικά αιτήματα τόσο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσο και του Συμβουλίου προς την Επιτροπή. Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στα εν λόγω αιτήματα, στην οποία περιγράφει τις συγκεκριμένες δράσεις που έχει ήδη αναλάβει ή σκοπεύει να αναλάβει.

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Οι ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017 καταρτίστηκαν με βάση τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τα θεσμικά όργανα και οργανισμούς βάσει του άρθρου 148 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διά της παρούσης, δηλώνω ότι οι ετήσιοι ενοποιημένοι λογαριασμοί καταρτίστηκαν σύμφωνα με τον Τίτλο ΙΧ του ισχύοντος δημοσιονομικού κανονισμού και σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές, τους κανόνες και τις μεθόδους που ορίζονται στις σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων.

Από τους υπόλογους των εν λόγω θεσμικών οργάνων και οργανισμών, αφού πιστοποιήσαν την αξιοπιστία τους, παρέλαβα όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάρτιση των λογαριασμών, οι οποίοι παρουσιάζουν τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Διά της παρούσης, πιστοποιώ ότι, με βάση τις πληροφορίες αυτές και τους ελέγχους τους οποίους έκρινα αναγκαίους να διενεργήσω πριν από την υπογραφή των λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαθέτω εύλογη βεβαιότητα ότι οι λογαριασμοί παρουσιάζουν πιστά όσον αφορά όλα τα ουσιαστικά σημεία, την οικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα των πράξεων και τις ταμειακές ροές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[υπογραφή]

Rosa ALDEA BUSQUETS

Υπόλογος της Επιτροπής

22 Ιουνίου 2018

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2017

Εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης για το 2017

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το 2017 εστιάστηκε σε δύο βασικές προτεραιότητες πολιτικής για την Ευρώπη: τη στήριξη της διαδικασίας ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας, που βρίσκεται σε εξέλιξη, και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την ανθρωπιστική βοήθεια στην ευρύτερη περιοχή μας. Αυξημένη χρηματοδότηση διατέθηκε για επενδύσεις στην ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και για την εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων για την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, την ενίσχυση της ασφάλειας εντός και εκτός της Ένωσης, την παροχή στήριξης για την υποδοχή και την ένταξη των προσφύγων, και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης στις χώρες καταγωγής και διέλευσης.

Στο πλαίσιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ το 2017, οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ανήλθαν συνολικά στα 171,1 δισ. EUR και οι πιστώσεις πληρωμών στα 137,4 δισ. EUR.

Σχεδόν τα μισά κονδύλια (83,3 δισ. EUR σε αναλήψεις υποχρεώσεων) διατέθηκαν για την τόνωση **της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας**. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονταν η χρηματοδότηση για την έρευνα και την καινοτομία στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», για την εκπαίδευση στο πλαίσιο του Erasmus+, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος COSME, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ), το ταμείο εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) το οποίο είναι το μέσο στήριξης του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, καθώς και η προώθηση της σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των περιφερειών μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ). Επιπλέον, η στήριξη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για **Ευρωπαίους αγρότες** ανήλθε σε πληρωμές ύψους 44,7 δισ. EUR.

Ο προϋπολογισμός χρησιμοποιήθηκε επίσης για την ενίσχυση των **εξωτερικών συνόρων** της Ένωσης και για την αντιμετώπιση της **προσφυγικής κρίσης** και της παράτυπης μετανάστευσης, με τη χρηματοδότηση ισχυρότερων μηχανισμών για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης μεταναστών και για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης σε συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης, αποτελεσματικότερων πολιτικών για τη νόμιμη μετανάστευση, στις οποίες περιλαμβάνεται και η επανεγκατάσταση ατόμων που χρειάζονται προστασία, καθώς και μέσων στήριξης των κρατών μελών με σκοπό την ένταξη των προσφύγων εντός της ΕΕ.

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Ιστορικό

Στις 23 Ιουνίου 2016 η πλειοψηφία των πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου που ψήφισαν στο δημοψήφισμα σχετικά με την ιδιότητα μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ψήφισαν υπέρ της αποχώρησης από την ΕΕ. Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε επισήμως στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ). Με την ενέργεια αυτή, το Ηνωμένο Βασίλειο ενεργοποίησε το άρθρο 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο οποίο ορίζεται η διαδικασία για την αποχώρηση κράτους μέλους από την Ένωση.

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης

Σε ειδική συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στις 29 Απριλίου 2017, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των άλλων 27 κρατών μελών εξέδωσαν πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές για την εύτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές όρισαν το πλαίσιο για τις διαπραγματεύσεις και καθόρισαν τις γενικές θέσεις και αρχές της ΕΕ. Τέσσερις ημέρες αργότερα η Επιτροπή απηύθυνε σύσταση στο Συμβούλιο για την έναρξη διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 50, συμπεριλαμβανομένου σχεδίου οδηγιών διαπραγμάτευσης.

Στις 22 Μαΐου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση για την έναρξη διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο και ορίζεται επίσημα η Επιτροπή ως ο διαπραγματευτής της ΕΕ. Επίσης, εξέδωσε την πρώτη δέσμη οδηγιών διαπραγμάτευσης. Οι εν λόγω οδηγίες προέβλεπαν σαφή δομή και ενιαία προσέγγιση όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις από την πλευρά της ΕΕ.

Η ΕΕ εκπροσωπείται από τον Michel Barnier, ο οποίος διορίστηκε επικεφαλής διαπραγματευτής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μια ειδική ομάδα υπό την εποπτεία του Michel Barnier συντονίζει τις εργασίες σχετικά με όλα τα στρατηγικά, επιχειρησιακά, νομικά και οικονομικά ζητήματα που σχετίζονται με τις διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή υποβάλλει εκθέσεις στους ηγέτες και στο Συμβούλιο καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, ενώ ενημερώνει επίσης ενδελεχώς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε τακτική βάση.

Το πρώτο στάδιο των διαπραγματεύσεων

Το πρώτο στάδιο των διαπραγματεύσεων ξεκίνησε στις 19 Ιουνίου 2017. Το στάδιο αυτό προβλέπεται να παράσχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου και να διευθετήσει την αποδέσμευση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

Πραγματοποιήθηκαν έξι γύροι διαπραγματεύσεων κατά το 2017. Οι διαπραγματεύσεις εστιάστηκαν σε τρία θέματα προτεραιότητας: στην προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών· στο πλαίσιο για την αντιμετώπιση των μοναδικών συνθηκών στην Ιρλανδία και τη Βόρεια Ιρλανδία· και στον δημοσιονομικό διακανονισμό, ώστε να διασφαλιστεί ότι τόσο η ΕΕ όσο και το Ηνωμένο Βασίλειο θα τηρούν τις οικονομικές υποχρεώσεις που είχαν αναλάβει πριν από την αποχώρηση. Επίσης, οι διαπραγματεύσεις κάλυψαν και άλλα θέματα διαχωρισμού.

Στις 8 Δεκεμβρίου 2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέστησε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι είχε σημειωθεί επαρκής πρόοδος κατά το πρώτο στάδιο των διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο του άρθρου 50. Η αξιολόγηση της Επιτροπής βασίστηκε σε κοινή έκθεση που συμφωνήθηκε από τους διαπραγματευτές της Επιτροπής και της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου. Στην εν λόγω κοινή έκθεση, το Ηνωμένο Βασίλειο συμφώνησε να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) και τις προηγούμενες δημοσιονομικές προοπτικές ωσάν να εξακολουθούσε να είναι κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του στις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Ένωσης.

Στις 15 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι επιτεύχθηκε επαρκής πρόοδος και οι ηγέτες εξέδωσαν κατευθυντήριες γραμμές για τη μετάβαση στο δεύτερο στάδιο των διαπραγματεύσεων σχετικά με πιθανές μεταβατικές ρυθμίσεις και τη μελλοντική σχέση μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Το επόμενο στάδιο των διαπραγματεύσεων

Στις 20 Δεκεμβρίου 2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απηύθυνε σύσταση προς το Συμβούλιο να αρχίσει συζητήσεις σχετικά με το επόμενο στάδιο των διαπραγματεύσεων, συμπεριλαμβανομένου σχεδίου οδηγιών διαπραγμάτευσης. Οι εν λόγω οδηγίες συμπληρώνουν τις οδηγίες διαπραγμάτευσης του Μαΐου του 2017 και ορίζουν πρόσθετες λεπτομέρειες σχετικά με ενδεχόμενες μεταβατικές ρυθμίσεις.

Επιπλέον, η σύσταση υπενθυμίζει την ανάγκη να δοθεί νομική υπόσταση στα αποτελέσματα του πρώτου σταδίου των διαπραγματεύσεων, όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση και στην κοινή έκθεση της Επιτροπής. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου, οι συμπληρωματικές διαπραγματευτικές οδηγίες σχετικά με μεταβατικές ρυθμίσεις εγκρίθηκαν στις 29 Ιανουαρίου 2018.

Στις 19 Μαρτίου 2018 η Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο της συμφωνίας αποχώρησης, στο οποίο περιγραφόταν η πρόοδος που σημειώθηκε στο πλαίσιο του κύκλου διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο που διεξήχθη στις 16-19 Μαρτίου 2018. Στο μέρος της συμφωνίας αποχώρησης το οποίο άπτεται του οικονομικού διακανονισμού, η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο αποτύπωσαν σε νομικό κείμενο την πρόοδο που επιτεύχθηκε κατά το πρώτο στάδιο των διαπραγματεύσεων (όπως παρουσιάζεται στην κοινή έκθεση).

Μετά τη δημοσίευση του σχεδίου συμφωνίας αποχώρησης, στις 23 Μαρτίου 2018 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές ενόψει της έναρξης των διαπραγματεύσεων για τη συνολική συναντίληψη του πλαισίου που θα διέπει τη μελλοντική σχέση ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου. Οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να ολοκληρωθούν έως το φθινόπωρο του 2018, ώστε να δοθεί επαρκής χρόνος πριν από τις 29 Μαρτίου 2019 για να συναφθεί από το Συμβούλιο η συμφωνία αποχώρησης, μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και για να εγκριθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τις δικές του διαδικασίες.

Οικονομικός διακανονισμός και ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ για το 2017

Όσον αφορά τον οικονομικό διακανονισμό, στην κοινή έκθεση, η οποία επιβεβαιώθηκε με τη δημοσίευση του σχεδίου της συμφωνίας αποχώρησης στις 19 Μαρτίου, αναφέρεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το τρέχον ΠΔΠ και τις προηγούμενες δημοσιονομικές προοπτικές ωσάν να εξακολουθούσε να είναι κράτος μέλος. Ειδικότερα, στο σχέδιο της συμφωνίας αποχώρησης αναφέρεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ευθύνεται ιδιαίτερα έναντι της Ένωσης για το μερίδιό του:

- στις δημοσιονομικές δεσμεύσεις του προϋπολογισμού της Ένωσης και των προϋπολογισμών των αποκεντρωμένων οργανισμών της Ένωσης που θα εκκρεμούν στις 31 Δεκεμβρίου 2020 – βλ. άρθρο 133 της συμφωνίας αποχώρησης·
- στη χρηματοδότηση των υποχρεώσεων της Ένωσης που έχουν αναληφθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, με ορισμένες εξαιρέσεις – βλ. άρθρο 135·
- στις ενδεχόμενες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Ένωσης που απορρέουν από χρηματοπιστωτικές πράξεις οι οποίες αποφασίστηκαν/εγκρίθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης – βλ. άρθρο 136· και
- στις πληρωμές που απαιτούνται για την εκκαθάριση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Ένωσης που καθίστανται απαιτητές σε σχέση με νομικές υποθέσεις που αφορούν οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης (υπό την προϋπόθεση ότι τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν το αντικείμενο των υποθέσεων αυτών συνέβησαν το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2020) – βλ. άρθρο 140.

Αυτές είναι οι πλέον πρόσφατες πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες τη στιγμή της κατάρτισης των παρόντων λογαριασμών. Με βάση την εν λόγω τρέχουσα κατάσταση, δεν υπάρχει αντίκτυπος στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2017 που να προκύπτει από τη διαδικασία αποχώρησης.

Σημειώνεται επίσης ότι η Επιτροπή υπέβαλε στις 2 Μαΐου 2018 την πρότασή της για το επόμενο ΠΔΠ με έναρξη το 2021, το οποίο προετοιμάζεται με βάση το ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα είναι πλέον κράτος μέλος.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Επισημαίνεται ότι εξαιτίας της στρογγυλοποίησης των στοιχείων σε εκατομμύρια ευρώ, ορισμένα οικονομικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες μπορεί να μην ανταποκρίνονται στο ακριβές άθροισμα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	26
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	27
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	28
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	29
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	30
1. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ.....	31
2. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	46
3. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	73
4. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	81
5. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	87
6. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	91
7. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	105
8. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	107
9. ΠΕΔΙΟ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	108

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	2.1	405	381
Ενσώματα πάγια	2.2	10 745	10 068
Επενδύσεις καταλογιζόμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2.3	581	528
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	2.4	59 980	62 247
Προχρηματοδότηση	2.5	25 022	21 901
Απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές και εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές	2.6	611	717
		97 344	95 842
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	2.4	8 655	3 673
Προχρηματοδότηση	2.5	24 005	23 569
Απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές και εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές	2.6	11 755	10 905
Αποθέματα	2.7	295	165
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους	2.8	24 111	28 585
		68 821	66 897
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		166 165	162 739
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Συντάξεις και άλλες παροχές σε εργαζομένους	2.9	(73 122)	(67 231)
Προβλέψεις	2.10	(2 880)	(1 936)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	2.11	(50 063)	(55 067)
		(126 065)	(124 234)
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Προβλέψεις	2.10	(659)	(675)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	2.11	(6 850)	(2 284)
Οφειλές	2.12	(39 048)	(40 005)
Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα	2.13	(63 902)	(67 580)
		(110 459)	(110 544)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		(236 524)	(234 778)
ΚΑΘΑΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		(70 359)	(72 040)
Αποθεματικά	2.14	4 876	4 841
Απαιτήσεις έναντι των κρατών μελών*	2.15	(75 234)	(76 881)
ΚΑΘΑΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		(70 359)	(72 040)

* Στις 18 Νοεμβρίου 2017, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε προϋπολογισμό ο οποίος προβλέπει την πληρωμή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της Ένωσης από ιδίους πόρους που πρέπει να εισπραχθούν ή να ζητηθούν από τα κράτη μέλη το 2018. Επιπροσθέτως, δυνάμει του άρθρου 83 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης (κανονισμός αριθ. 259/68 του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 1968, όπως τροποποιήθηκε), τα κράτη μέλη εγγυώνται από κοινού τις υποχρεώσεις που αφορούν τις συντάξεις.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

σε εκατ.
EUR

	Σημείωση	2017	2016
ΕΣΟΔΑ			
Έσοδα από μη ανταλλακτικές συναλλαγές			
Πόροι ΑΕΕ	3.1	78 620	95 578
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι	3.2	20 520	20 439
Πόροι ΦΠΑ	3.3	16 947	15 859
Πρόστιμα	3.4	4 664	3 858
Είσπραξη εξόδων	3.5	1 879	1 947
Λοιπά	3.6	10 376	5 740
		133 006	143 422
Έσοδα από ανταλλακτικές συναλλαγές			
Χρηματοοικονομικά έσοδα	3.7	1 845	1 769
Λοιπά	3.8	1 332	998
		3 177	2 767
Σύνολο εσόδων		136 183	146 189
ΕΞΟΔΑ			
Εκτελέστηκαν από κράτη μέλη	3.9		
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων		(44 289)	(44 152)
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης		(11 359)	(12 604)
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής		(17 650)	(35 045)
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο		(7 353)	(9 366)
Λοιπά		(1 253)	(1 606)
Εκτελέστηκαν από την Επιτροπή, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και τα καταπιστευματικά ταμεία	3.10	(15 738)	(15 610)
Εκτελέστηκαν από άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς της ΕΕ	3.11	(2 667)	(2 547)
Εκτελέστηκαν από τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς	3.11	(4 115)	(3 258)
Εκτελέστηκαν από άλλες οντότητες	3.11	(1 478)	(2 035)
Κόστος προσωπικού και συντάξεων	3.12	(10 002)	(9 776)
Μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές των παροχών σε εργαζομένους	3.13	(3 544)	(1 068)
Χρηματοοικονομικό κόστος	3.14	(1 896)	(1 904)
Λοιπά έξοδα	3.15	(6 756)	(5 486)
Σύνολο εξόδων		(128 101)	(144 456)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ		8 082	1 733

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Οικονομικό αποτέλεσμα του έτους	8 082	1 733
Λειτουργικές δραστηριότητες		
Απόσβεση	99	88
Απομείωση	888	575
(Αύξηση)/μείωση δανείων	497	1 774
(Αύξηση)/μείωση προχρηματοδοτήσεων	(3 557)	(314)
(Αύξηση)/μείωση απαιτήσεων από ανταλλακτικές συναλλαγές και εισπρακτέων ποσών από μη ανταλλακτικές συναλλαγές	(745)	(1 297)
(Αύξηση)/μείωση αποθεμάτων	(130)	(26)
Αύξηση/(μείωση) υποχρεώσεων σχετικά με συντάξεις και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	5 891	3 417
Αύξηση/(μείωση) προβλέψεων	928	581
Αύξηση/(μείωση) χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	(438)	(2 351)
Αύξηση/(μείωση) οφειλών	(957)	7 813
Αύξηση/(μείωση) δεδουλευμένων εξόδων και προεισπραχθέντων εσόδων	(3 678)	(821)
Δημοσιονομικό πλεόνασμα προηγούμενου έτους ως μη ταμειακό έσοδο	(6 405)	(1 349)
Άλλες μη ταμειακές μεταβολές	3	18
Επενδυτικές δραστηριότητες		
(Αύξηση)/μείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων και ενσώματων παγίων	(1 687)	(2 073)
(Αύξηση)/μείωση επενδύσεων καταλογιζόμενων με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(53)	(31)
(Αύξηση)/μείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση	(3 190)	(822)
(Αύξηση)/μείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	(22)	(0)
ΚΑΘΑΡΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ	(4 474)	6 914
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων τους	(4 474)	6 914
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους στην αρχή του οικονομικού έτους	28 585	21 671
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους στο τέλος του οικονομικού έτους	24 111	28 585

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

σε εκατ. EUR

	Απαιτήσεις έναντι των κρατών μελών Σωρευτικό πλεόνασμα/(έλλειμμα)	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό εύλογης αξίας	Καθαρό ενεργητικό
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΤΙΣ 31.12.2015	(77 124)	4 390	292	(72 442)
Μεταβολές του αποθεματικού του Ταμείου Εγγυήσεων	(82)	82	–	–
Μεταβολή εύλογης αξίας	–	–	33	33
Λοιπά	(59)	44	–	(15)
Αποτέλεσμα του προϋπολογισμού 2015 που πιστώθηκε σε κράτη μέλη	(1 349)	–	–	(1 349)
Οικονομικό αποτέλεσμα του έτους	1 733	–	–	1 733
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΤΙΣ 31.12.2016	(76 881)	4 516	325	(72 040)
Μεταβολές του αποθεματικού του Ταμείου Εγγυήσεων	(20)	20	–	–
Μεταβολή εύλογης αξίας	–	–	(2)	(2)
Λοιπά	(11)	62	(46)	5
Αποτέλεσμα του προϋπολογισμού 2016 που πιστώθηκε σε κράτη μέλη	(6 405)	–	–	(6 405)
Οικονομικό αποτέλεσμα του έτους	8 082	–	–	8 082
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΤΙΣ 31.12.2017	(75 234)	4 598	278	(70 359)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

1.1. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Η λογιστική της ΕΕ τηρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1), ο οποίος στο εξής αναφέρεται ως «δημοσιονομικός κανονισμός», και του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012 (ΕΕ L 362 της 31.12.2012, σ. 1), σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 143 του δημοσιονομικού κανονισμού, η ΕΕ καταρτίζει τις δημοσιονομικές καταστάσεις της σύμφωνα με τους κανόνες της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση οι οποίοι βασίζονται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα (IPSAS). Αυτοί οι κανόνες λογιστικής, που υιοθετήθηκαν από τον υπόλογο της Επιτροπής, πρέπει να εφαρμόζονται από όλα τα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ που εμπίπτουν στο πεδίο της ενοποίησης, ώστε να δημιουργηθεί ένα ενιαίο σύνολο κανόνων όσον αφορά τη λογιστική μεταχείριση, την εκτίμηση της αξίας και την εμφάνιση των λογαριασμών με στόχο την εναρμόνιση των διαδικασιών κατάρτισης των δημοσιονομικών καταστάσεων και την ενοποίηση.

Εφαρμογή νέων και τροποποιημένων λογιστικών κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EAR)

Οι τροποποιήσεις των λογιστικών κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν για τις ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2017 ή αργότερα

Ο υπόλογος της Επιτροπής ενέκρινε τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

- Τροποποιήσεις στον κανόνα EAR 1 «Οικονομικές καταστάσεις»· και
- Τροποποιήσεις στον κανόνα EAR 14 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη».

Οι εν λόγω τροποποιήσεις απορρέουν από τις πρόσφατες αλλαγές στα πρότυπα IPSAS 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» και IPSAS 3 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη», που προτείνουν βελτιώσεις για τη διασφάλιση της συνέπειας μεταξύ των προτύπων IPSAS. Κατά συνέπεια, έχουν επικαιροποιηθεί οι σχετικοί λογιστικοί κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι κυριότερες αλλαγές αφορούν την περιγραφή των ποιοτικών χαρακτηριστικών της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τις επικαιροποιήσεις της ιεράρχησης των πηγών που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν κατά την επιλογή και την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών.

Η υιοθέτηση των εν λόγω τροποποιήσεων δεν είχε επιπτώσεις στους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ για το 2017.

Νέοι και αναθεωρημένοι λογιστικοί κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εγκρίθηκαν αλλά δεν είχαν τεθεί ακόμη σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Η ΕΕ δεν εφάρμοσε τους ακόλουθους νέους και αναθεωρημένους λογιστικούς κανόνες, οι οποίοι εγκρίθηκαν από τον υπόλογο της Επιτροπής, αλλά δεν έχουν τεθεί ακόμα σε ισχύ:

- Αναθεώρηση του κανόνα EAR 12 «Παροχές σε εργαζομένους» (ισχύει για τις ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2018 ή αργότερα): Ο κανόνας EAR 12 αναθεωρήθηκε σύμφωνα με το νέο πρότυπο IPSAS 39 «Παροχές σε εργαζομένους». Η βασική αλλαγή είναι ότι κάθε κέρδος ή ζημία που απορρέει από μεταβολές των αναλογιστικών παραδοχών πρέπει να αναγνωρίζεται απευθείας στο καθαρό ενεργητικό, σε αντίθεση με την τρέχουσα απαίτηση να αναγνωρίζονται μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος.

Επί του παρόντος, η ΕΕ αναλύει τον αντίκτυπο και τις πρακτικές συνέπειες της εφαρμογής του εν λόγω αναθεωρημένου κανόνα EAR. Ωστόσο, δεν αναμένεται σημαντικός αντίκτυπος στις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις, με εξαίρεση την αναγνώριση των αναλογιστικών παραδοχών στο καθαρό ενεργητικό αντί της κατάστασης οικονομικών αποτελεσμάτων.

- Νέος κανόνας EAR 20 «Συνδυασμοί δημόσιου τομέα» (ισχύει για τις ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2019 ή αργότερα): Ο κανόνας EAR 20, ο οποίος βασίζεται στο πρότυπο IPSAS 40 «Συνδυασμοί δημόσιου τομέα», καθιερώνει την ταξινόμηση ενός συνδυασμού του δημόσιου τομέα σε δύο διαφορετικούς τύπους ανάλογα με το αν η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό κοινό έλεγχο ή όχι: i) συγχώνευση, κατά την οποία η συναλλαγή βασίζεται στις λογιστικές αξίες της οντότητας που συνδυάζεται με την ΕΕ· και ii) απόκτηση, κατά την οποία η συναλλαγή βασίζεται στις εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης της οντότητας που αποκτήθηκε από την ΕΕ. Και στις δύο περιπτώσεις προβλέπονται διακριτές απαιτήσεις και επίπεδα γνωστοποίησης, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η καλύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων τους για τους χρήστες των δημοσιονομικών καταστάσεων της ΕΕ.

Ο αντίκτυπος στις δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ κατά το έτος της αρχικής εφαρμογής θα εξαρτηθεί από το αν κατά την περίοδο αυτήν η ΕΕ θα συνάψει συναλλαγή συνδυασμού του δημόσιου τομέα.

1.2. ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Στόχος των δημοσιονομικών καταστάσεων είναι να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σε ένα ευρύ φάσμα χρηστών για την οικονομική κατάσταση, την απόδοση και τις ταμειακές ροές μιας οντότητας. Στόχος της ΕΕ ως οντότητας δημόσιου τομέα είναι ειδικότερα η παροχή χρήσιμων πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων και η απόδειξη της λογιστικής αξιοπιστίας της ίδιας της οντότητας όσον αφορά τους πόρους που έχουν τεθεί στη διάθεσή της. Το παρόν έγγραφο καταρτίστηκε με βάση τους στόχους αυτούς.

Οι γενικές κατευθύνσεις (ή οι λογιστικές αρχές) που πρέπει να τηρούνται κατά την κατάρτιση των δημοσιονομικών καταστάσεων ορίζονται στον λογιστικό κανόνα 1 της ΕΕ «Οικονομικές καταστάσεις» και είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στα IPSAS 1: πιστή παρουσίαση, δεδουλευμένη βάση, συνέχεια της δράσης, συνεκτικότητα της παρουσίασης, σημαντικότητα, συγκεντρωτική παρουσίαση, συμψηφισμός και συγκριτικές πληροφορίες. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της δημοσιονομικής έκθεσης είναι η συνάφεια, η πιστή απεικόνιση (αξιοπιστία), η σαφήνεια, η έγκαιρη πληροφόρηση, η συγκρισιμότητα και η επαληθευσσιμότητα.

1.3. ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

Πεδίο ενοποίησης

Οι ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ περιλαμβάνουν όλες τις σημαντικές ελεγχόμενες οντότητες (δηλαδή τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής, καθώς και τους οργανισμούς της ΕΕ), συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Ο πλήρης κατάλογος των ενοποιημένων οντοτήτων παρατίθεται στη σημείωση 9 των δημοσιονομικών καταστάσεων της ΕΕ. Πλέον, περιλαμβάνει 52 ελεγχόμενες οντότητες και 1 συγγενή επιχείρηση. Οι οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ενοποίησης, αλλά είναι άνευ σημασίας για τις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ συνολικά, δεν είναι απαραίτητο να ενοποιούνται ή να καταλογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, καθώς κάτι τέτοιο θα απαιτούσε υπερβολικό χρόνο ή κόστος από την ΕΕ. Οι εν λόγω οντότητες αναφέρονται ως «οντότητες ήσσονος σημασίας» και παρατίθενται χωριστά στη σημείωση 9. Το 2017, 7 οντότητες χαρακτηρίστηκαν ως οντότητες ήσσονος σημασίας.

Ελεγχόμενες οντότητες

Η απόφαση να συμπεριληφθεί οντότητα στο πεδίο εφαρμογής της ενοποίησης βασίζεται στην έννοια του ελέγχου. Ελεγχόμενες οντότητες είναι όλες οι οντότητες για τις οποίες η ΕΕ είναι εκτεθειμένη, ή έχει δικαίωμα, σε μεταβλητά οφέλη από τη συμμετοχή της και για τις οποίες μπορεί να επηρεάσει τη φύση και το ποσό των εν λόγω οφελών χρησιμοποιώντας την εξουσία της επί της άλλης οντότητας. Η εν λόγω εξουσία πρέπει να μπορεί να ασκείται επί του παρόντος και πρέπει να αφορά τις σχετικές δραστηριότητες της οντότητας. Οι ελεγχόμενες οντότητες είναι πλήρως ενοποιημένες. Η ενοποίηση αρχίζει την ημερομηνία του πρώτου ελέγχου και τελειώνει με την περάτωση αυτών των ελέγχων.

Οι πλέον κοινοί δείκτες ελέγχου στο πλαίσιο της ΕΕ είναι οι ακόλουθοι: η δημιουργία της οντότητας μέσω ιδρυτικών συνθηκών ή παράγωγου δικαίου, η χρηματοδότηση της οντότητας από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, η ύπαρξη δικαιωμάτων ψήφου στα διευθυντικά όργανα, ο λογιστικός έλεγχος από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και η απαλλαγή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Για να αποφασισθεί κατά πόσο ένα ή όλα τα προαναφερθέντα κριτήρια επαρκούν για τη διενέργεια ελέγχου, γίνεται επιμέρους εκτίμηση για κάθε οντότητα.

Με βάση την προσέγγιση αυτή, τα θεσμικά όργανα (εκτός από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) και οι οργανισμοί της ΕΕ (με εξαίρεση τους οργανισμούς του πρώην 2ου πυλώνα) θεωρείται ότι τελούν υπό τον αποκλειστικό έλεγχο της ΕΕ και ως εκ τούτου συμπεριλαμβάνονται στο πεδίο ενοποίησης. Επιπλέον, η υπό εκκαθάριση Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) θεωρείται επίσης ελεγχόμενη οντότητα.

Όλες οι ουσιώδεις «ενδοεταιρικές συναλλαγές και υπόλοιπα» μεταξύ των ελεγχόμενων οντοτήτων της ΕΕ απαλείφονται, ενώ τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες από τις εν λόγω συναλλαγές δεν είναι ουσιώδη και συνεπώς δεν απαλείφονται.

Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι μια συμφωνία στην οποία η ΕΕ και ένα ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικός συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνον όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο μπορεί να είναι είτε κοινές επιχειρήσεις είτε κοινοπραξίες. Στην περίπτωση που ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο δομείται μέσω χωριστού φορέα και τα μέρη του σχήματος υπό κοινό έλεγχο έχουν δικαιώματα στο καθαρό ενεργητικό του σχήματος, το εν λόγω σχήμα υπό κοινό έλεγχο κατατάσσεται ως κοινοπραξία. Οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες καταλογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. σημείωση **1.5.4**). Στην περίπτωση που τα μέρη έχουν δικαιώματα στα περιουσιακά στοιχεία και δεσμεύσεις ως προς τις υποχρεώσεις, σε σχέση με το σχήμα υπό κοινό έλεγχο, το εν λόγω σχήμα κατατάσσεται ως κοινή επιχείρηση. Όσον αφορά τη συμμετοχή της σε κοινές επιχειρήσεις, η ΕΕ αναγνωρίζει στις δημοσιονομικές της καταστάσεις: τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τις δαπάνες της, καθώς και το μερίδιό της σε περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, έσοδα και δαπάνες που της ανήκουν ή τη βαρύνουν από κοινού.

Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς επιχειρήσεις είναι οι οντότητες επί των οποίων η ΕΕ ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, σημαντική επιρροή, αλλά όχι έλεγχο. Τεκμαίρεται ότι ασκείται σημαντική επιρροή εάν η ΕΕ κατέχει άμεσα ή έμμεσα 20 % και πλέον των δικαιωμάτων ψήφου. Οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις καταλογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. σημείωση **1.5.4**).

Μη ενοποιημένες οντότητες τα κεφάλαια των οποίων διαχειρίζεται η Επιτροπή

Η Επιτροπή διαχειρίζεται τα κεφάλαια του κοινού καθεστώτος ασφάλισης ασθένειας για το προσωπικό της ΕΕ, τα κεφάλαια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης και τα κεφάλαια του Ταμείου Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων, για λογαριασμό τους. Ωστόσο, επειδή οι οντότητες αυτές δεν ελέγχονται από την ΕΕ, δεν έχουν ενοποιηθεί στις οικονομικές της καταστάσεις.

1.4. ΒΑΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Οι δημοσιονομικές καταστάσεις καταρτίζονται σε ετήσια βάση. Η λογιστική χρήση αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου.

1.4.1. Νομίσματα και βάσεις μετατροπής

Νόμισμα λειτουργίας και τηρούμενο νόμισμα

Οι δημοσιονομικές καταστάσεις καταρτίζονται σε εκατομμύρια ευρώ, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά, διότι το ευρώ αποτελεί το νόμισμα λειτουργίας και το τηρούμενο νόμισμα της ΕΕ.

Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από τον διακανονισμό συναλλαγών σε ξένο νόμισμα και από την εκ νέου μετατροπή στο τέλος της χρήσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών χρηματικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Οι διαφορές μετατροπής μη χρηματικών χρηματοοικονομικών μέσων ταξινομημένων ως διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνονται στο αποθεματικό εύλογης αξίας.

Εφαρμόζονται διαφορετικές μέθοδοι μετατροπής για τα ενσώματα πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτιμώνται στην τιμή αγοράς, η οποία μετατρέπεται σε ευρώ με βάση την ισοτιμία που ίσχυε την ημέρα της αγοράς τους.

Τα υπόλοιπα τέλους χρήσης χρηματικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) της 31ης Δεκεμβρίου:

Συναλλαγματικές ισοτιμίες του ευρώ

Νόμισμα	31.12.2017	31.12.2016	Νόμισμα	31.12.2017	31.12.2016
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,177	4,4103
CZK	25,5350	27,0210	RON	4,6585	4,5390
DKK	7,4449	7,4344	SEK	9,8438	9,5525
GBP	0,8872	0,8562	CHF	1,1702	1,0739
HRK	7,4400	7,5597	JPY	135,01	123,4000
HUF	310,3300	309,8300	USD	1,1993	1,0541

1.4.2. Χρησιμοποίηση εκτιμήσεων

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα (International Public Sector Accounting Standards — IPSAS) και τις γενικώς παραδεκτές λογιστικές αρχές, οι δημοσιονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν, αναγκαστικά, ποσά στηριζόμενα σε εκτιμήσεις και παραδοχές των διαχειριστών με βάση τις πλέον αξιόπιστες διαθέσιμες πληροφορίες. Στις σημαντικές εκτιμήσεις συγκαταλέγονται, χωρίς να περιορίζονται σε αυτά: ποσά για υποχρεώσεις παροχών στους εργαζομένους, προβλέψεις, ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος επί αποθεμάτων και εισπρακτέων λογαριασμών, τα δεδουλευμένα έσοδα και έξοδα, οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, ο βαθμός απομείωσης της αξίας άυλων περιουσιακών στοιχείων και ενσώματων παγίων και τα ποσά που ανακοινώνονται στις σημειώσεις σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα. Τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι αλλαγές όσον αφορά τις εκτιμήσεις λαμβάνονται υπόψη την περίοδο κατά την οποία καθίστανται γνωστές.

1.5. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

1.5.1. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Οι αποκτηθείσες άδειες λογισμικού υπολογιστών εμφανίζονται στο ιστορικό τους κόστος μείον σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης. Τα περιουσιακά στοιχεία υφίστανται γραμμική απόσβεση επί της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (3-11 έτη). Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από τη συγκεκριμένη διάρκεια του οικονομικού ή νομικού κύκλου ζωής που ορίζεται με συμφωνία. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αναπτύσσονται εσωτερικά κεφαλαιοποιούνται όταν πληρούνται τα σχετικά κριτήρια των λογιστικών κανόνων της ΕΕ και οι δαπάνες αφορούν μόνο τη φάση ανάπτυξης του περιουσιακού στοιχείου. Στις κεφαλαιοποιήσιμες δαπάνες περιλαμβάνονται όλες οι άμεσα καταλογίσιμες δαπάνες που απαιτούνται για τη δημιουργία, την παραγωγή και την προετοιμασία του περιουσιακού στοιχείου για τη λειτουργία που έχει προσδιορίσει η διοίκηση. Οι δαπάνες που αφορούν ερευνητικές δραστηριότητες, μη κεφαλαιοποιήσιμες αναπτυξιακές δαπάνες και δαπάνες συντήρησης αναγνωρίζονται ως έξοδα, κάθε φορά που πραγματοποιούνται.

1.5.2. Ενσώματα πάγια

Όλα τα ενσώματα πάγια εμφανίζονται στο ιστορικό τους κόστος μείον σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης. Στο κόστος περιλαμβάνονται οι δαπάνες που αφορούν άμεσα την απόκτηση, την κατασκευή ή τη μεταφορά του εκάστοτε στοιχείου ενεργητικού.

Τα επακόλουθα έξοδα περιλαμβάνονται στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου ή, ανάλογα με την περίπτωση, αναγνωρίζονται ως χωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνον όταν υπάρχει πιθανότητα να απορρεύσουν από αυτό στο μέλλον οικονομικά οφέλη ή δυναμικό εξυπηρέτησης για την ΕΕ και το κόστος του συγκεκριμένου στοιχείου μπορεί να μετρηθεί με αξιόπιστο τρόπο. Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης χρεώνονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της δημοσιονομικής περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Γήπεδα και έργα τέχνης δεν υφίστανται απόσβεση, δεδομένου ότι η ωφέλιμη ζωή τους είναι αορίστου διάρκειας. Τα υπό κατασκευή πάγια στοιχεία ενεργητικού δεν υφίστανται απόσβεση, δεδομένου ότι δεν είναι ακόμη διαθέσιμα προς χρήση. Η απόσβεση άλλων στοιχείων ενεργητικού υπολογίζεται σύμφωνα με τη γραμμική μέθοδο για τον καταλογισμό του κόστους τους μείον τις υπολειμματικές τους αξίες κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, ως εξής:

Είδος στοιχείου ενεργητικού	Συντελεστές γραμμικής απόσβεσης
Κτίρια	4 % έως 10 %
Διαστημικοί πόροι	8 % έως 25 %
Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	10 % έως 25 %
Έπιπλα και μεταφορικά μέσα	10 % έως 25 %
Υλισμικό υπολογιστών	25 % έως 33 %
Λοιπά	10 % έως 33 %

Κέρδη ή ζημίες από πωλήσεις προκύπτουν από τη σύγκριση των προσόδων μείον τα έξοδα πώλησης με τη λογιστική αξία του πωληθέντος στοιχείου και περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.

Μισθώσεις

Οι μισθώσεις ενσώματων στοιχείων κατατάσσονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις, όταν ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη από την κυριότητα περιέρχονται στο σύνολό τους στην ΕΕ. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ εύλογης αξίας του μισθωμένου στοιχείου και παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι τόκοι, οι οποίοι αποτελούν στοιχείο των πληρωμών μισθωμάτων της χρηματοδοτικής μίσθωσης, χρεώνονται ως δαπάνες κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης υπολογισμένες με σταθερό περιοδικό επιτόκιο ως προς το ανεξόφλητο υπόλοιπο. Οι υποχρεώσεις μίσθωσης, μείον το κόστος χρηματοδότησης, περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες). Οι τόκοι, οι οποίοι αποτελούν στοιχείο του κόστους χρηματοδότησης, χρεώνονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων για την περίοδο της μίσθωσης, έτσι ώστε, για κάθε περίοδο, να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο ως προς το υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα στοιχεία ενεργητικού στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μισθώσεων αποσβένονται με βάση τη μικρότερη χρονική περίοδο μεταξύ ωφέλιμης ζωής και χρόνου μίσθωσης.

Σε περίπτωση που στον εκμισθωτή αναλογεί σημαντικό μερίδιο των κινδύνων και οφελών κυριότητας, οι μισθώσεις ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές μισθωμάτων των λειτουργικών μισθώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων με βάση τη σταθερή μέθοδο καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

1.5.3. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Στοιχεία ενεργητικού με αόριστη διάρκεια ζωής δεν υπόκεινται σε απόσβεση/απαξίωση, αλλά ελέγχονται κατ' έτος για το ενδεχόμενο απομείωσης της αξίας τους. Στοιχεία ενεργητικού που υπόκεινται σε απόσβεση/απαξίωση ελέγχονται για το ενδεχόμενο απομείωσης της αξίας τους κάθε φορά που υπάρχουν ενδείξεις ότι, εξαιτίας ορισμένων γεγονότων ή αλλαγής των περιστάσεων, η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι εισηρακτέα. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το εισηρακτέο ποσό (υπηρεσίας). Εισηρακτέο ποσό (υπηρεσίας) είναι η υψηλότερη τιμή μεταξύ εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου, μείον το κόστος πώλησης, και αξίας χρήσης.

Η υπολειμματική αξία και ωφέλιμη ζωή των άυλων και ενσώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού επανεξετάζονται και, ενδεχομένως, προσαρμόζονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου προσαρμόζεται αμέσως στο εκτιμώμενο εισηρακτέο ποσό (υπηρεσίας), αν είναι μεγαλύτερη από αυτό. Αν οι λόγοι για απομειώσεις αξίας που αναγνωρίστηκαν κατά τα προηγούμενα έτη δεν ισχύουν πλέον, αυτές οι ζημίες απομείωσης αντιστοιχίζονται κατάλληλα.

1.5.4. Επενδύσεις καταλογιζόμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Οι επενδύσεις καταλογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αναγνωρίζονται αρχικά στην τιμή κόστους. Η συμμετοχή της ΕΕ στις εν λόγω επενδύσεις αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικών

αποτελεσμάτων, και το μερίδιό της στις μεταβολές των αποθεματικών αναγνωρίζεται στο αποθεματικό εύλογης αξίας στο καθαρό ενεργητικό. Το αρχικό κόστος μαζί με όλες τις μεταβολές (περαιτέρω συνεισφορές, μερίδιο οικονομικών αποτελεσμάτων και μεταβολές αποθεματικών, απομειώσεις αξίας και μερίσματα) δίνουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία του ισολογισμού. Τα μερίσματα από την επένδυση μειώνουν τη λογιστική αξία του στοιχείου ενεργητικού.

Εάν το μερίδιο της ΕΕ στα ελλείμματα μιας επένδυσης που καταλογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης ισούται ή υπερβαίνει τη συμμετοχή της στην επένδυση, η ΕΕ παύει να αναγνωρίζει το μερίδιό της από τις περαιτέρω ζημίες («μη αναγνωρισμένες ζημίες»). Όταν η συμμετοχή της ΕΕ μειωθεί στο μηδέν και προκύψουν πρόσθετες ζημίες, αναγνωρίζεται υποχρέωση μόνο στην έκταση που η ΕΕ έχει επιβαρυνθεί με νομικές ή τεκμαιρόμενες δεσμεύσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της οντότητας.

Αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης αξίας απαιτείται μείωση στο χαμηλότερο εισηπρακτέο ποσό. Το εισηπρακτέο ποσό προσδιορίζεται όπως περιγράφεται στη σημείωση **1.5.3**. Αν ο λόγος για μείωση αξίας παύσει να ισχύει σε μεταγενέστερη ημερομηνία, η ζημία απομείωσης αντιστοιχίζεται στη λογιστική αξία που θα είχε προσδιοριστεί αν δεν είχε αναγνωριστεί ζημία απομείωσης.

Όταν η ΕΕ συμμετέχει με μερίδιο 20 % και πλέον σε ταμείο επενδυτικών κεφαλαίων, δεν προσπαθεί να ασκήσει σημαντική επιρροή επ' αυτών. Συνεπώς, τα ταμεία αυτά αντιμετωπίζονται ως χρηματοοικονομικά μέσα και ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση.

Συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που χαρακτηρίζονται ως οντότητες ήσσονος σημασίας δεν καταλογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι συνεισφορές της ΕΕ στις εν λόγω οντότητες καταλογίζονται ως δαπάνη περιόδου.

1.5.5. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Ταξινόμηση

Η ΕΕ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της στις ακόλουθες κατηγορίες: χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος, δάνεια και απαιτήσεις, επενδύσεις που διακρατούνται μέχρι τη λήξη, και διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού. Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων καθορίζεται κατά την αρχική αναγνώριση και επανεκτιμάται την ημερομηνία κάθε ισολογισμού.

i) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται στην κατηγορία αυτή αν έχουν αποκτηθεί κυρίως για λόγους βραχυπρόθεσμης πώλησης. Τα παράγωγα ταξινομούνται επίσης στην κατηγορία αυτή. Τα στοιχεία ενεργητικού στην κατηγορία αυτή ταξινομούνται ως κυκλοφορούν ενεργητικό αν προβλέπεται ότι θα υλοποιηθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού.

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές που δεν αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ενεργό αγορά. Προκύπτουν όταν η ΕΕ παρέχει χρήματα, αγαθά ή υπηρεσίες απευθείας σε έναν οφειλέτη χωρίς πρόθεση διαπραγμάτευσης της απαίτησης ή σε περίπτωση που η ΕΕ υποκαθιστά τον αρχικό δανειστή στα δικαιώματα έπειτα από πληρωμή την οποία κατέβαλε η ΕΕ δυνάμει σύμβασης εγγύησης. Οι πληρωμές που λήγουν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού ταξινομούνται στο κυκλοφορούν ενεργητικό. Οι πληρωμές που λήγουν μετά την παρέλευση 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού ταξινομούνται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις περιλαμβάνουν προθεσμιακές καταθέσεις με αρχική προθεσμία λήξης άνω των τριών μηνών.

iii) Διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις

Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με καθορισμένες ή προσδιορίσιμες πληρωμές και σταθερές προθεσμίες, τις οποίες η ΕΕ έχει σαφώς την πρόθεση και τη δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Κατά τη διάρκεια αυτού του οικονομικού έτους, η ΕΕ δεν είχε καθόλου επενδύσεις στην κατηγορία αυτήν.

iv) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού είναι μη παράγωγα στοιχεία τα οποία είτε χαρακτηρίζονται ως τέτοια είτε δεν ανήκουν σε καμία από τις υπόλοιπες κατηγορίες. Ταξινομούνται είτε ως κυκλοφορούν είτε ως μη κυκλοφορούν ενεργητικό, ανάλογα με τη χρονική περίοδο κατά την οποία η ΕΕ αναμένει να τα διακρατήσει. Οι επενδύσεις σε οντότητες οι οποίες ούτε ενοποιούνται ούτε καταλογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, καθώς και σε άλλες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου (π.χ. πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου), ταξινομούνται επίσης ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Αγοραπωλησίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος, διακρατούμενων μέχρι τη λήξη και διαθέσιμων προς πώληση αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία η ΕΕ αναλαμβάνει δέσμευση αγοράς ή πώλησης του στοιχείου ενεργητικού. Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα δάνεια αναγνωρίζονται όταν μεταβιβάζονται μετρητά στους δανειζόμενους. Τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους. Για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος, το κόστος συναλλαγής προστίθεται στην εύλογη αξία τους κατά την αρχική αναγνώριση. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ το κόστος συναλλαγής καταχωρίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.

Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού κατά την αρχική αναγνώριση ισοδυναμεί συνήθως με την τιμή συναλλαγής (δηλαδή με την εύλογη αξία του καταβληθέντος τιμήματος), εκτός αν η εύλογη αξία εκείνου του χρηματοοικονομικού μέσου αποδεικνύεται μέσω της σύγκρισης με άλλες παρατηρήσιμες τρέχουσες συναλλαγές της αγοράς που αφορούν το ίδιο μέσο ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης της οποίας οι μεταβλητές περιλαμβάνουν μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές (π.χ. στην περίπτωση ορισμένων συμβάσεων παραγώγων). Ωστόσο, όταν χορηγείται μακροπρόθεσμο δάνειο άτοκο ή με επιτόκιο κατώτερο της αγοράς, ως εύλογη αξία του μπορεί να ληφθεί η παρούσα αξία όλων των μελλοντικών ταμειακών εισπράξεων προεξοφλημένων με το ισχύον επιτόκιο της αγοράς για παρεμφερές μέσο παρόμοιας πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Τα δάνεια που χορηγούνται μετρώνται στην ονομαστική τους αξία, η οποία θεωρείται ότι είναι η εύλογη αξία του δανείου. Αυτό αιτιολογείται ως εξής:

- Το «εμπορικό περιβάλλον» για τις δανειοδοτικές πράξεις της ΕΕ είναι πολύ συγκεκριμένο και διαφορετικό από την κεφαλαιαγορά που χρησιμοποιείται για την έκδοση εμπορικών και κρατικών ομολόγων. Δεδομένου ότι οι δανειστές στις αγορές αυτές έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν εναλλακτικές επενδύσεις, η ευκαιρία/δυνατότητα συνυπολογίζεται στις τιμές της αγοράς. Ωστόσο, αυτή η ευκαιρία για εναλλακτικές επενδύσεις δεν ισχύει για την ΕΕ, στην οποία δεν επιτρέπεται να επενδύει χρήματα στις κεφαλαιαγορές, αλλά μπορεί μόνο να δανείζεται κεφάλαια με σκοπό τη χορήγηση δανείων με το ίδιο επιτόκιο. Αυτό σημαίνει ότι η ΕΕ δεν έχει την εναλλακτική επιλογή μεταξύ δανειοδοτικών ή επενδυτικών πράξεων για τα κεφάλαια τα οποία δανείζεται. Έτσι, δεν υπάρχει «κόστος ευκαιρίας» και συνεπώς ούτε βάση σύγκρισης με τις τιμές της αγοράς. Στην πραγματικότητα, οι δανειοδοτικές πράξεις της ΕΕ αυτές καθαυτές αντιπροσωπεύουν την αγορά. Στην ουσία, δεδομένου ότι η «επιλογή» του κόστους ευκαιρίας δεν ισχύει, η τιμή αγοράς δεν αντανakλά ορθά την ουσία των δανειοδοτικών συναλλαγών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, δεν είναι σκόπιμο να προσδιορίζεται η εύλογη αξία των δανειοδοτικών πράξεων της ΕΕ σε σχέση με εμπορικά ή κρατικά ομόλογα.
- Επίσης, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ενεργός αγορά ή άλλες παρόμοιες πράξεις προς σύγκριση, το επιτόκιο που πρέπει να χρησιμοποιείται από την ΕΕ για την αποτίμηση των δανειοδοτικών της πράξεων με βάση την εύλογη αξία στο πλαίσιο των δανείων ΕΜΧΣ, ΙΠ και άλλων παρόμοιων δανείων θα πρέπει να είναι το επιτόκιο που χρεώνεται.
- Επιπλέον, για τα δάνεια αυτά, υπάρχουν αντισταθμιστικά αποτελέσματα μεταξύ δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων λόγω του χαρακτήρα τους ως «συνακόλουθων πράξεων». Έτσι, το αποτελεσματικό επιτόκιο για τις δανειοδοτικές πράξεις ισούται με το αποτελεσματικό επιτόκιο για τις σχετικές δανειοληπτικές πράξεις. Το κόστος συναλλαγής που βαρύνει την ΕΕ, το οποίο στη συνέχεια μετακυλιέται στον δικαιούχο του δανείου, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τις επενδύσεις έχουν λήξει ή όταν η ΕΕ έχει μεταβιβάσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη κυριότητας σε άλλο μέρος.

Επακόλουθη επιμέτρηση

- α) Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος καταχωρίζονται λογιστικώς στη συνέχεια στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη και οι ζημίες που απορρέουν από μεταβολές της εύλογης αξίας «χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος» συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων της περιόδου κατά την οποία προέκυψαν.
- β) Τα δάνεια και οι απαιτήσεις καταχωρίζονται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου. Στην περίπτωση δανείων χορηγηθέντων από δανειακούς πόρους, εφαρμόζεται το ίδιο αποτελεσματικό επιτόκιο τόσο στις δανειοδοτικές όσο και στις δανειοληπτικές πράξεις, δεδομένου ότι τα δάνεια αυτά έχουν τα χαρακτηριστικά «συνακόλουθων πράξεων», και οι διαφορές μεταξύ των δανειοδοτικών και δανειοληπτικών όρων και ποσών δεν είναι ουσιώδεις. Το κόστος συναλλαγής που βαρύνει την ΕΕ, το οποίο στη συνέχεια μετακυλιέται στον δικαιούχο του δανείου, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.
- γ) Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη στοιχεία ενεργητικού καταχωρίζονται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου. Επί του παρόντος η ΕΕ δεν έχει επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους.
- δ) Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού καταχωρίζονται λογιστικώς στη συνέχεια στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη και οι ζημίες που απορρέουν από μεταβολές της εύλογης αξίας διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αναγνωρίζονται στο αποθεματικό εύλογης αξίας, εκτός από τις διαφορές μετατροπής χρηματικών στοιχείων ενεργητικού οι οποίες αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Όταν στοιχεία ενεργητικού που έχουν ταξινομηθεί ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού παύουν να αναγνωρίζονται ή υφίστανται απομείωση αξίας, οι σωρευτικές προσαρμογές εύλογης αξίας που αναγνωρίζονταν στο αποθεματικό εύλογης αξίας αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Οι τόκοι επί διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού υπολογιζόμενοι βάσει της μεθόδου του αποτελεσματικού επιτοκίου αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Μέρη από διαθέσιμους προς πώληση συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται όταν διαπιστώνεται το δικαίωμα της ΕΕ να λαμβάνει πληρωμές.

Οι εύλογες αξίες επενδύσεων εισηγμένων σε ενεργές αγορές βασίζονται σε τρέχουσες τιμές ζήτησης. Εάν η αγορά ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού είναι μη ενεργή (και για μη εισηγμένους τίτλους και εξωχρηματιστηριακά παράγωγα), η ΕΕ υπολογίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης. Σε αυτές περιλαμβάνεται η χρήση πρόσφατων συναλλαγών σε καθαρά εμπορική βάση, η αναφορά σε άλλα μέσα ίδιας φύσεως, η ανάλυση προεξοφλημένων ταμειακών ροών, τα μοντέλα τιμολόγησης δικαιωμάτων προαίρεσης και άλλες τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται ευρέως από τους συμμετέχοντες στην αγορά.

Επενδύσεις σε ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων οι οποίες ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και οι οποίες δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά αποτιμώνται στην καθαρή αξία ενεργητικού, η οποία θεωρείται ισοδύναμη με την εύλογη αξία τους

Σε περίπτωση που η εύλογη αξία επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά δεν μπορεί να μετρηθεί με αξιοπιστία, οι επενδύσεις αποτιμώνται στην τιμή κόστους μείον τις ζημίες από απομείωση αξίας.

Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η ΕΕ ελέγχει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ως προς την απομείωση αξίας ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού και ζημίες απομείωσης υφίστανται όταν, και μόνον όταν, υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις μείωσης της αξίας του ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων επελθόντων μετά την αρχική αναγνώριση του στοιχείου ενεργητικού και όταν η ζημία (ή ζημίες) έχει αντίκτυπο στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού που μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία.

α) Στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος

Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι επήλθε ζημία απομείωσης σε δάνεια και απαιτήσεις ή σε επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους αποτιμώμενες στο αποσβεσμένο κόστος τους, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου και της παρούσας αξίας των

εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (χωρίς μελλοντικές πιστωτικές ζημίες που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένη με το αρχικό αποτελεσματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Η λογιστική αξία του στοιχείου ενεργητικού μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Αν ένα δάνειο ή μια επένδυση διακρατούμενη μέχρι τη λήξη φέρει μεταβλητό επιτόκιο, ως συντελεστής προεξόφλησης για τη μέτρηση της ζημίας απομείωσης λαμβάνεται το τρέχον αποτελεσματικό επιτόκιο που προσδιορίζει η σύμβαση. Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού καλυμμένου από εξασφαλίσεις αντικατοπτρίζει τις ταμειακές ροές που ενδέχεται να προκύψουν από κατάσχεση μείον τις δαπάνες απόκτησης και πώλησης των εξασφαλίσεων, ανεξαρτήτως του αν υπάρχει πιθανότητα κατάσχεσης. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της ζημίας απομείωσης ελαττωθεί και η ελάττωση αυτή μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημία απομείωσης που είχε ήδη αναγνωρισθεί αντιστοιχίζεται μέσω της κατάστασης οικονομικών αποτελεσμάτων.

β) Στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Στην περίπτωση επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου ταξινομημένων ως διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων, προκειμένου να θεωρηθεί ότι υφίσταται απομείωση της αξίας τους απαιτείται σημαντική ή σταθερή (παρατεταμένη) υποχώρηση της εύλογης αξίας τους κάτω από το κόστος. Αν υπάρχουν τέτοιες αποδείξεις για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, η σωρευτική ζημία -μετρούμενη ως η διαφορά μεταξύ κόστους απόκτησης και τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τυχόν ζημίες απομείωσης του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων- αφαιρείται από τα αποθεματικά και αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Οι ζημίες απομείωσης που αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων σε σχέση με συμμετοχικούς τίτλους δεν αντιστοιχίζονται μέσω της κατάστασης οικονομικών αποτελεσμάτων. Αν, σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου ταξινομημένου ως διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού αυξηθεί και η αύξηση αυτή μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με γεγονός που επήλθε μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης, η ζημία απομείωσης αντιστοιχίζεται μέσω της κατάστασης οικονομικών αποτελεσμάτων.

1.5.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα εμφανίζονται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής πραγματοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο FIFO (first-in, first-out). Το κόστος έτοιμων και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει πρώτες ύλες, άμεσα εργατικά, άλλες άμεσα καταλογίσιμες δαπάνες και συναφή γενικά έξοδα παραγωγής (βάσει του κανονικού δυναμικού εκμετάλλευσης). Η καθαρή πραγματοποιήσιμη αξία αντιστοιχεί στην εκτιμώμενη τιμή πώλησης υπό κανονικές εμπορικές συνθήκες, μείον τα έξοδα ολοκλήρωσης και πώλησης. Όταν τα αποθέματα διακρατούνται προς διανομή δωρεάν ή με κάποιο ονομαστικό αντίτιμο, τότε μετρώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και τρέχοντος κόστους αντικατάστασης. Το τρέχον κόστος αντικατάστασης ισοδυναμεί με το ποσό που θα κατέβαλε η ΕΕ για την αγορά του υπόψη στοιχείου την ημερομηνία του ισολογισμού.

1.5.7. Προχρηματοδοτήσεις

Η προχρηματοδότηση είναι πληρωμή που αποβλέπει στην παροχή προκαταβολής, δηλαδή χρηματικού αποθέματος, στον δικαιούχο. Μπορεί να κατανεμηθεί σε διάφορες δόσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου που ορίζεται στην εκάστοτε σύμβαση, απόφαση, συμφωνία ή βασική νομική πράξη. Το χρηματικό απόθεμα ή η προκαταβολή επιστρέφεται ή χρησιμοποιείται για τον σκοπό για τον οποίο έχει παρασχεθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου που ορίζεται στη συμφωνία. Αν ο δικαιούχος δεν πραγματοποιήσει επιλέξιμες δαπάνες, υποχρεούται να επιστρέψει την προχρηματοδότηση στην ΕΕ. Το ύψος της προχρηματοδότησης μπορεί να μειωθεί (εξ ολοκλήρου ή εν μέρει) με βάση τις αποδεκτές επιλέξιμες δαπάνες (που αναγνωρίζονται ως έξοδα).

Στις μεταγενέστερες ημερομηνίες ισολογισμού, η προχρηματοδότηση μετράται στο ποσό που είχε αρχικά αναγνωρισθεί στον ισολογισμό μείον τις επιλέξιμες δαπάνες (περιλαμβανομένων των εκτιμώμενων ποσών, κατά περίπτωση) που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Οι τόκοι επί των προχρηματοδοτήσεων αναγνωρίζονται στο μέτρο που καθίστανται δεδουλευμένοι σύμφωνα με ό,τι προβλέπεται στη σχετική συμφωνία. Στο τέλος της χρήσης, εκτιμώνται τα έσοδα από δεδουλευμένους τόκους, βάσει των πλέον αξιόπιστων πληροφοριών, και η εκτίμηση αυτή περιλαμβάνεται στον ισολογισμό.

Λοιπές προκαταβολές στα κράτη μέλη οι οποίες πηγάζουν από την επιστροφή από την ΕΕ των ποσών που κατέβαλαν ως προκαταβολές τα κράτη μέλη στους δικαιούχους τους (περιλαμβανομένων των «χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης») αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού και παρουσιάζονται στον τομέα των προχρηματοδοτήσεων. Στη συνέχεια, οι λοιπές προκαταβολές στα κράτη μέλη μετρώνται στο ποσό που είχε αρχικά αναγνωριστεί στον ισολογισμό μείον τη βέλτιστη εκτίμηση των επιλέξιμων δαπανών με τις οποίες επιβαρύνθηκαν οι τελικοί δικαιούχοι. Ο υπολογισμός γίνεται με βάση εύλογες και βάσιμες παραδοχές.

Οι συνεισφορές της ΕΕ στα καταπιστευματικά ταμεία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης ή σε άλλες μη ενοποιημένες οντότητες ταξινομούνται επίσης ως προχρηματοδοτήσεις, δεδομένου ότι σκοπός τους είναι η παροχή χρηματικού αποθεματικού στο καταπιστευματικό ταμείο προκειμένου να είναι σε θέση να χρηματοδοτεί τις συγκεκριμένες δράσεις που ορίζονται στους σκοπούς του καταπιστευματικού ταμείου. Οι συνεισφορές της ΕΕ στα καταπιστευματικά ταμεία μετρώνται στο αρχικό ποσό της συνεισφοράς της ΕΕ μείον τις επιλέξιμες δαπάνες, περιλαμβανομένων των εκτιμώμενων ποσών κατά περίπτωση, με τις οποίες επιβαρύνθηκε το καταπιστευματικό ταμείο κατά την περίοδο αναφοράς και κατανέμονται στη συνεισφορά της ΕΕ σύμφωνα με την υποκείμενη συμφωνία.

1.5.8. Απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές και εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές

Δεδομένου ότι οι λογιστικοί κανόνες της ΕΕ απαιτούν χωριστή παρουσίαση των ανταλλακτικών και μη ανταλλακτικών συναλλαγών, για τον σκοπό της κατάρτισης των λογαριασμών, οι απαιτήσεις ορίζονται ως προερχόμενες από ανταλλακτικές συναλλαγές και τα εισπρακτέα ποσά ορίζονται ως προερχόμενα από μη ανταλλακτικές συναλλαγές, δηλαδή όταν η ΕΕ λαμβάνει αξία από μια άλλη οντότητα χωρίς να δίνει απευθείας σχεδόν ίση αξία σε αντάλλαγμα (για παράδειγμα, τα εισπρακτέα ποσά από τα κράτη μέλη που αφορούν τους ιδίους πόρους).

Οι απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές πληρούν τον ορισμό των χρηματοδοτικών μέσων και, ως εκ τούτου, ταξινομούνται ως δάνεια και απαιτήσεις και μετρώνται αναλόγως (βλ. σημείωση **1.5.5**). Οι πληροφορίες που δίδονται στις σημειώσεις των χρηματοδοτικών μέσων σχετικά με απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές περιλαμβάνουν τα δεδουλευμένα έσοδα και τα προεισπραχθέντα έξοδα από ανταλλακτικές συναλλαγές δεδομένου ότι δεν είναι ουσιώδη.

Τα εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές καταχωρίζονται στο αρχικό ποσό (προσαρμοσμένο για τόκους και πρόστιμα) μείον την απομείωση αξίας. Η προσαρμογή για απομείωση αξίας εισπρακτέων ποσών από μη ανταλλακτικές συναλλαγές πραγματοποιείται όταν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι η ΕΕ δεν θα μπορέσει να εισπράξει όλα τα ποσά που της οφείλονται βάσει των αρχικών όρων των εισπρακτέων ποσών από μη ανταλλακτικές συναλλαγές. Το ποσό της απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και του εισπρακτέου ποσού. Το ποσό της απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Πραγματοποιείται επίσης γενική απομείωση με βάση την αποκτηθείσα πείρα για μη εισπραχθέντα εντάλματα είσπραξης τα οποία δεν αποτελούν ήδη αντικείμενο συγκεκριμένης απομείωσης. Σχετικά με τη λογιστική μεταχείριση δεδουλευμένων εσόδων στο τέλος της χρήσης, βλ. σημείωση **1.5.14**. Ποσά που εμφανίζονται και γνωστοποιούνται ως εισπρακτέα από μη ανταλλακτικές συναλλαγές δεν είναι χρηματοδοτικά μέσα δεδομένου ότι δεν απορρέουν από σύμβαση με την οποία δημιουργείται χρηματοοικονομική υποχρέωση ή συμμετοχικός τίτλος. Ωστόσο, στις σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων τα εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές αναφέρονται μαζί με απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές, ανάλογα με την περίπτωση.

1.5.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους

Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ισοδύναμά τους είναι χρηματοοικονομικά μέσα και περιλαμβάνουν τα διαθέσιμα μετρητά, τραπεζικές καταθέσεις όψεως ή με μικρή περίοδο προειδοποίησης και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις ρευστών διαθεσίμων με αρχικές προθεσμίες λήξης τριών μηνών ή μικρότερες.

1.5.10. Συντάξεις και άλλες παροχές σε εργαζομένους

Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

Η ΕΕ τηρεί συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Μολονότι το προσωπικό συνεισφέρει κατά το ένα τρίτο του προβλεπόμενου κόστους των παροχών αυτών από τον μισθό του, η υποχρέωση δεν χρηματοδοτείται. Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ισολογισμό όσον αφορά τα συνταξιοδοτικά

προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών κατά την ημερομηνία του ισολογισμού μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που υπηρετούν το πρόγραμμα. Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών υπολογίζεται από αναλογιστές με βάση τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται με την προεξόφληση των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών με βάση τα επιτόκια κρατικών ομολόγων που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα στο οποίο πρόκειται να καταβληθούν οι παροχές και έχουν προθεσμία λήξης που πλησιάζει τους όρους της υπόψη συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες που απορρέουν από προσαρμογές με βάση την πείρα και τις μεταβολές των αναλογιστικών παραδοχών αναγνωρίζονται αμέσως στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται αμέσως στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, εκτός αν οι μεταβολές στο πρόγραμμα συνταξιοδότησης εξαρτώνται από το αν οι εργαζόμενοι θα παραμείνουν στη θέση τους για συγκεκριμένη χρονική περίοδο (περίοδος απαιτούμενη για την απόκτηση συνταξιοδοτικού δικαιώματος). Στην περίπτωση αυτή, το κόστος προϋπηρεσίας αποσβένεται σε γραμμική βάση κατά την περίοδο απόκτησης συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία

Η ΕΕ παρέχει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους υπαλλήλους της με την επιστροφή των ιατρικών εξόδων. Δημιουργήθηκε ένα χωριστό ταμείο για την τρέχουσα διαχείρισή της. Από το σύστημα αυτό επωφελούνται τόσο οι εν ενεργεία υπάλληλοι, οι συνταξιούχοι και οι χήροι/ες όσο και άλλοι συγγενείς. Οι παροχές που χορηγούνται στους «αέργους» (συνταξιούχους, ορφανά κ.λπ.) ταξινομούνται ως «Παροχές σε εργαζομένους μετά την αποχώρηση». Λόγω της φύσης των παροχών αυτών, απαιτείται αναλογιστικός υπολογισμός. Η υποχρέωση στον ισολογισμό προσδιορίζεται σε παρόμοια βάση με αυτή που προβλέπεται για τις συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις (βλ. ανωτέρω).

1.5.11. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται εφόσον η ΕΕ υπέχει υποχρέωση προβλεπόμενη ή απορρέουσα από τον νόμο έναντι τρίτων μερών ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, εφόσον είναι πολύ πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και εφόσον το ποσό μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές λειτουργικές ζημίες. Το ποσό της πρόβλεψης ισούται με τη βέλτιστη δυνατή εκτίμηση των εξόδων που αναμένεται ότι θα απαιτηθούν για τον διακανονισμό μιας παρούσας υποχρέωσης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όταν η πρόβλεψη περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό επιμέρους στοιχείων, η υποχρέωση εκτιμάται μέσω της στάθμισης όλων των δυνατών αποτελεσμάτων με τις αντίστοιχες πιθανότητες πραγματοποίησής τους (μέθοδος «αναμενόμενης αξίας»).

1.5.12. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία τους μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος, ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος τους ή ως υποχρεώσεις από οικονομικές εγγυήσεις.

Οι δανειοληπτικές πράξεις απαρτίζονται από δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα και χρεωστικούς τίτλους. Αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, η οποία ισοδυναμεί με τα έσοδα από την έκδοσή τους (εύλογη αξία ληφθέντος αντιτίμου) μείον τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες συναλλαγής, και στη συνέχεια καταχωρίζονται στο αποσβεσμένο κόστος τους με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου. Η διαφορά μεταξύ εσόδων, μείον δαπάνες συναλλαγής, και αξίας εξαγοράς αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων για τη διάρκεια της δανειοληπτικής πράξης, με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου. Στην περίπτωση δανείων χορηγηθέντων από δανειακούς πόρους, η μέθοδος του αποτελεσματικού επιτοκίου δεν δύναται να εφαρμοσθεί χωριστά στις δανειοδοτικές και τις δανειοληπτικές πράξεις, βάσει του σκεπτικού της ουσιαστικής σημασίας. Το κόστος συναλλαγής που βαρύνει την ΕΕ, το οποίο στη συνέχεια μετακυλιέται στον δικαιούχο του δανείου, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.

Στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που ταξινομούνται στην εύλογη αξία τους μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος περιλαμβάνονται παράγωγα των οποίων η εύλογη αξία είναι αρνητική. Υφίστανται την ίδια λογιστική μεταχείριση όπως τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία τους μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος, βλ. σημείωση **1.5.5**.

Οι υποχρεώσεις από οικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία, η οποία προσδιορίζεται ως η αξία των εισπρακτέων προσαυξήσεων. Στη συνέχεια, οι υποχρεώσεις από οικονομικές

εγγυήσεις αποτιμώνται στην υψηλότερη αξία μεταξύ της βέλτιστης εκτίμησης των δαπανών που αναμένεται να απαιτηθούν για τον διακανονισμό της υποχρέωσης από οικονομική εγγύηση και του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις, κατά περίπτωση. Η ΕΕ αναγνωρίζει μια υποχρέωση από οικονομική εγγύηση όταν λαμβάνει τίμημα για τη χορήγηση της εγγύησης, δηλαδή με όρους της αγοράς, ή όταν η εύλογη αξία της εγγύησης μπορεί να αποτιμηθεί με αξιόπιστο τρόπο. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ενεργός αγορά για σύμβαση άμεσα ισοδύναμης εγγύησης, η ΕΕ καταχωρίζει την παρεχόμενη εγγύηση ως ενδεχόμενη υποχρέωση (βλ. σημείωση **1.7.2**) ή –εφόσον είναι πολύ πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης– η ΕΕ αναγνωρίζει μια πρόβλεψη (βλ. σημείωση **1.5.11**).

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός από εκείνες με προθεσμία λήξης μικρότερη των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού.

Τα καταπιστευματικά ταμεία της ΕΕ που θεωρούνται μέρος των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της Επιτροπής καταλογίζονται στους λογαριασμούς της Επιτροπής και ενοποιούνται περαιτέρω στους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ. Επομένως, οι συνεισφορές από άλλους δωρητές προς τα καταπιστευματικά ταμεία της ΕΕ πληρούν τα κριτήρια εσόδων από μη ανταλλακτικές συναλλαγές υπό όρους και εμφανίζονται ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έως ότου εκπληρωθούν οι όροι που συνδέονται με τις μεταφερθείσες συνεισφορές, δηλ. μέχρι το καταπιστευματικό ταμείο να επιβαρυνθεί με τις επιλέξιμες δαπάνες. Το καταπιστευματικό ταμείο απαιτείται να χρηματοδοτεί συγκεκριμένα έργα και να επιστρέψει τα υπολειπόμενα κεφάλαια κατά την εκκαθάρισή του. Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τα υπόλοιπα των υποχρεώσεων από συνεισφορές μετρώνται στο ποσό των συνεισφορών που εισπράχθηκαν μείον τις δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνθηκε το καταπιστευματικό ταμείο, περιλαμβανομένων των εκτιμώμενων ποσών κατά περίπτωση. Για σκοπούς αναφοράς, τα καθαρά έξοδα κατανέμονται στις συνεισφορές άλλων δωρητών αναλογικά προς τις καταβληθείσες καθαρές συνεισφορές στις 31 Δεκεμβρίου. Η κατανομή των συνεισφορών είναι απλώς ενδεικτική. Κατά την εκκαθάριση του καταπιστευματικού ταμείου, η πραγματική κατανομή των υπολειπόμενων κεφαλαίων θα αποφασιστεί από το διοικητικό συμβούλιο του καταπιστευματικού ταμείου.

1.5.13. Οφειλές

Σημαντικό μέρος των οφειλών της ΕΕ είναι μη εξοφληθείσες δηλώσεις δαπανών που έχουν υποβάλει οι δικαιούχοι επιχορήγησης ή άλλου είδους χρηματοδότησης της ΕΕ (μη ανταλλακτικές συναλλαγές). Καταχωρίζονται ως οφειλές για το σχετικό ποσό όταν υποβληθεί η δήλωση δαπανών. Μετά τον έλεγχο και την αποδοχή των επιλέξιμων δαπανών, οι οφειλές αποτιμώνται στο αποδεκτό και επιλέξιμο ποσό.

Οι οφειλές που αφορούν την αγορά αγαθών και υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την παραλαβή τιμολογίου για το αρχικό ποσό και τα σχετικά έξοδα εγγράφονται στους λογαριασμούς κατά την παράδοση και αποδοχή των αγαθών ή υπηρεσιών από την ΕΕ.

1.5.14. Δεδουλευμένα και προεισπραχθέντα έσοδα και έξοδα

Οι συναλλαγές και τα γεγονότα αναγνωρίζονται στις δημοσιονομικές καταστάσεις της περιόδου την οποία αφορούν. Στο τέλος του έτους, αν δεν έχει εκδοθεί τιμολόγιο, αλλά η σχετική υπηρεσία έχει παρασχεθεί ή τα σχετικά αγαθά έχουν παραδοθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή υφίσταται συμβατική σχέση (δηλαδή με αναφορά σε Συνθήκη) αναγνωρίζεται δεδουλευμένο έσοδο στις δημοσιονομικές καταστάσεις. Επιπλέον, στο τέλος του έτους, αν εκδοθεί τιμολόγιο, αλλά οι σχετικές υπηρεσίες δεν έχουν ακόμη παρασχεθεί ή τα σχετικά αγαθά δεν έχουν ακόμη παραδοθεί, τα έσοδα θα προεισπραχθούν και θα αναγνωριστούν την επόμενη λογιστική περίοδο.

Τα έξοδα καταλογίζονται, επίσης, στην περίοδο την οποία αφορούν. Στο τέλος της λογιστικής περιόδου, τα δεδουλευμένα έξοδα αναγνωρίζονται βάσει της εκτιμώμενης αξίας της υποχρέωσης μεταβίβασης για την περίοδο. Ο υπολογισμός των δεδουλευμένων εξόδων ακολουθεί λεπτομερείς επιχειρησιακές και πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής οι οποίες εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν πιστή εικόνα των οικονομικών και λοιπών φαινομένων που έχουν σκοπό να παρουσιάσουν. Κατ' αναλογία, εάν έχει πληρωθεί προκαταβολή για προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν ακόμη ληφθεί, η δαπάνη μεταφέρεται και αναγνωρίζεται στην επόμενη λογιστική περίοδο.

1.6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

1.6.1. Έσοδα

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Η συντριπτική πλειοψηφία των εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορά μη ανταλλακτικές συναλλαγές:

Πόροι βασιζόμενοι στο ΑΕΕ και στον ΦΠΑ

Τα έσοδα αναγνωρίζονται για την περίοδο για την οποία η Επιτροπή απευθύνει στα κράτη μέλη αίτηση για την καταβολή κεφαλαίων, αξιώνοντας με τον τρόπο αυτόν την πληρωμή των συνεισφορών τους. Τα έσοδα μετρώνται με βάση το «αιτηθέν ποσό». Δεδομένου ότι οι πόροι ΦΠΑ και ΑΕΕ βασίζονται σε εκτιμήσεις των δεδομένων για το εν λόγω οικονομικό έτος, μπορούν να αναθεωρηθούν ανάλογα με τις μεταβολές που επέρχονται έως ότου τα κράτη μέλη δημοσιεύσουν τα οριστικά δεδομένα. Το αποτέλεσμα μεταβολής στην εκτίμηση λαμβάνεται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του καθαρού πλεονάσματος ή ελλείμματος της περιόδου κατά την οποία επήλθε η μεταβολή.

Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι

Απαιτήσεις από μη ανταλλακτικές συναλλαγές και συναφή έσοδα αναγνωρίζονται κατά τη λήψη των σχετικών μηνιαίων καταστάσεων της λογιστικής «Α» (περιλαμβανομένων των εισπραχθέντων δασμών και των εγγυημένων οφειλόμενων ποσών για τα οποία δεν έχει γίνει προσφυγή) που καταθέτουν τα κράτη μέλη. Τα έσοδα τα οποία τα κράτη μέλη έχουν εισπράξει για την εν λόγω περίοδο, αλλά που δεν έχουν καταβάλει ακόμη στην Επιτροπή, την ημερομηνία του ισολογισμού εκτιμώνται και αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα. Οι τριμηνιαίες καταστάσεις λογιστικής «Β» (περιλαμβανομένων των μη εισπραχθέντων και των μη εγγυημένων δασμών, καθώς και των εγγυημένων ποσών για τα οποία έχει γίνει προσφυγή από τους οφειλότες) που καταθέτουν τα κράτη μέλη αναγνωρίζονται ως έσοδα μείον τις δαπάνες είσπραξης τις οποίες δικαιούνται. Επιπλέον, αναγνωρίζεται μείωση αξίας για το ποσό του εκτιμώμενου ελλείμματος είσπραξης.

Πρόστιμα

Έσοδα από πρόστιμα αναγνωρίζονται όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβάνει απόφαση επιβολής προστίμου και την κοινοποιεί επισήμως στον ενδιαφερόμενο. Εάν υφίστανται αμφιβολίες περί της φερεγγυότητας της επιχείρησης αναγνωρίζεται μείωση στην αξία της απαίτησης. Μετά την απόφαση επιβολής προστίμου, ο οφειλέτης μπορεί εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης:

- α) είτε να δεχθεί την απόφαση, οπότε οφείλει να πληρώσει το ποσό του προστίμου εντός της προθεσμίας που έχει οριστεί και, επομένως, το ποσό αυτό εισπράττεται οριστικά από την ΕΕ,
- β) είτε να μη δεχθεί την απόφαση, οπότε ασκεί προσφυγή βάσει του δικαιού της ΕΕ.

Ωστόσο, ακόμη και αν έχει ασκηθεί προσφυγή, το πρόστιμο πρέπει να καταβληθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας των τριών μηνών, δεδομένου ότι η προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα (άρθρο 278 της Συνθήκης ΕΕ) ή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και εφόσον συμφωνήσει ο υπόλογος της Επιτροπής, ο οφειλέτης μπορεί αντ' αυτού να καταβάλει τραπεζική εγγύηση.

Αν η επιχείρηση προσφύγει κατά της απόφασης και έχει ήδη καταβάλει, σε προσωρινή βάση, το πρόστιμο, το σχετικό ποσό καταχωρίζεται ως ενδεχόμενη υποχρέωση. Ωστόσο, επειδή οι προσφυγές κατά των αποφάσεων της ΕΕ από τους ενδιαφερομένους δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, το εισπραττόμενο ποσό χρησιμεύει για τον συμψηφισμό του εισπρακτέου ποσού. Αν αντί πληρωμής ληφθεί εγγύηση, τότε το πρόστιμο παραμένει ως εισπρακτέο ποσό. Αν υπάρχει το ενδεχόμενο το Γενικό Δικαστήριο να μην αποφανθεί υπέρ της ΕΕ, αναγνωρίζεται σχετική πρόβλεψη για την κάλυψη αυτού του κινδύνου. Αντίθετα, αν έχει δοθεί εγγύηση, τότε καταχωρίζεται αντίστοιχη μείωση αξίας όσον αφορά το εισπρακτέο ποσό που εκκρεμεί. Οι τόκοι που εισπράττει η Επιτροπή από τους τραπεζικούς λογαριασμούς στους οποίους κατατίθενται οι πληρωμές που λαμβάνει αναγνωρίζονται σωρευτικά ως έσοδα και οι τυχόν ενδεχόμενες υποχρεώσεις αυξάνονται αντιστοίχως.

Από το 2010, η Επιτροπή διαχειρίζεται όλα τα προσωρινά εισπραχθέντα πρόστιμα σε ένα ταμείο που δημιουργήθηκε ειδικά για τον σκοπό αυτόν (BUFI). Τα ποσά αυτά επενδύονται σε χρηματοοικονομικά μέσα.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών ή υπηρεσιών αναγνωρίζονται όταν μεταβιβάζεται στον αγοραστή σημαντικό μέρος του κινδύνου και των οφελών που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών. Έσοδα συνδεδεμένα με συναλλαγή που συνεπάγεται την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται ανάλογα με το στάδιο εξέλιξης της συναλλαγής την ημερομηνία του ισολογισμού.

Έσοδα και έξοδα υπό μορφή τόκων

Έσοδα και έξοδα υπό μορφή τόκων αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων με βάση τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου. Πρόκειται για μέθοδο υπολογισμού του αποσβεσμένου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και καταλογισμού των σχετικών εσόδων ή εξόδων υπό μορφή τόκων της περιόδου αναφοράς. Κατά τον υπολογισμό του αποτελεσματικού επιτοκίου, η ΕΕ εκτιμά τις ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. δυνατότητες προπληρωμής) χωρίς, ωστόσο, τις μελλοντικές πιστωτικές ζημιές. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει όλες τις αμοιβές και πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων μερών που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του αποτελεσματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγής και άλλες προσαυξήσεις ή εκπτώσεις.

Αφ' ης στιγμής μειωθεί η αξία ενός μεμονωμένου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή μιας ομάδας παρόμοιων μεταξύ τους χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ως αποτέλεσμα ζημίας απομείωσης, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με βάση το επιτόκιο για την προεξόφληση μελλοντικών ταμειακών ροών για τους σκοπούς της επιμέτρησης της ζημίας απομείωσης.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα και παρόμοια στοιχεία αναγνωρίζονται κατά τη βεβαίωση του δικαιώματος λήψης πληρωμών.

1.6.2. Έξοδα

Τα έξοδα από μη ανταλλακτικές συναλλαγές συνιστούν την πλειονότητα των εξόδων της ΕΕ. Αφορούν μεταβιβάσεις προς δικαιούχους και λαμβάνουν τρεις μορφές: δικαιώματα, μεταβιβάσεις στο πλαίσιο συμφωνίας και επιλεκτικές επιχορηγήσεις, συνεισφορές και δωρεές.

Οι μεταβιβάσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα την περίοδο στην οποία συνέβησαν τα γενεσιουργά ως προς τη μεταβίβαση γεγονότα, εφόσον η φύση της μεταβίβασης επιτρέπεται από κάποια κανονιστική ρύθμιση (δημοσιονομικός κανονισμός, κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων ή άλλη κανονιστική ρύθμιση) ή εφόσον έχει υπογραφεί συμφωνία που επιτρέπει τη μεταβίβαση, εφόσον ο δικαιούχος πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, και εφόσον είναι δυνατή η εύλογη εκτίμηση του οφειλόμενου ποσού.

Κατά τη λήψη αίτησης πληρωμής ή δήλωσης δαπανών που πληροί τα κριτήρια αναγνώρισης, αυτή αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά το επιλέξιμο ποσό. Στο τέλος του έτους, πραγματοποιηθείσες επιλέξιμες δαπάνες οφειλόμενες στους δικαιούχους και οι οποίες δεν έχουν ακόμη καταχωρηθεί εκτιμώνται και καταχωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα.

Έξοδα από ανταλλακτικές συναλλαγές που απορρέουν από την αγορά αγαθών και υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την παράδοση προμηθειών στην ΕΕ και την αποδοχή τους από αυτήν. Αποτιμώνται στο αρχικό ποσό του τιμολογίου. Επιπροσθέτως, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, τα έξοδα που αφορούν υπηρεσία η οποία παρασχέθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου, για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί ή εγκριθεί το τιμολόγιο, εκτιμώνται και αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.

1.7. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1.7.1. Ενδεχόμενες απαιτήσεις

Ενδεχόμενη απαίτηση είναι ένα πιθανό στοιχείο ενεργητικού που απορρέει από παρελθόντα γεγονότα και του οποίου η ύπαρξη θα επιβεβαιωθεί μόνον εφόσον συμβούν ή δεν συμβούν ένα ή περισσότερα αβέβαια μελλοντικά γεγονότα τα οποία δεν ελέγχει πλήρως η ΕΕ. Πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενη απαίτηση παρέχονται όταν υπάρχει πιθανότητα εισροής οικονομικών οφελών ή δυναμικού εξυπηρέτησης.

1.7.2. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ενδεχόμενη υποχρέωση είναι ένα πιθανό στοιχείο παθητικού που απορρέει από παρελθόντα γεγονότα και του οποίου η ύπαρξη θα επιβεβαιωθεί μόνον εφόσον συμβούν ή δεν συμβούν ένα ή περισσότερα αβέβαια μελλοντικά γεγονότα τα οποία δεν ελέγχει πλήρως η ΕΕ, ή μια παρούσα υποχρέωση που απορρέει από παρελθόντα γεγονότα, αλλά δεν αναγνωρίζεται διότι: δεν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων που συνίσταται σε οικονομικά οφέλη ή δυναμικό εξυπηρέτησης προκειμένου να διακανονισθεί η υποχρέωση, ή διότι το ποσό της υποχρέωσης δεν μπορεί να αποτιμηθεί με επαρκή ακρίβεια, όπερ είναι σπάνιο.

1.8. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Οι πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές αποτελούν τη βάση για την εκτίμηση της ικανότητας της ΕΕ να παράγει ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων, καθώς και για την εκτίμηση των αναγκών της όσον αφορά τη χρησιμοποίηση αυτών των ταμειακών ροών.

Η κατάσταση ταμειακών ροών καταρτίζεται με βάση την έμμεση μέθοδο. Αυτό σημαίνει ότι το οικονομικό αποτέλεσμα του οικονομικού έτους προσαρμόζεται για να λάβει υπόψη τα αποτελέσματα των μη ταμειακών συναλλαγών, της τυχόν αναβολής ή συσσώρευσης προηγούμενων και μελλοντικών λειτουργικών εισπράξεων ή πληρωμών σε μετρητά, καθώς και των εσόδων ή των εξόδων επενδυτικών ταμειακών ροών.

Οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρίζονται στο τηρούμενο νόμισμα της ΕΕ (ευρώ) και στο ποσό του ξένου νομίσματος εφαρμόζεται η ισχύουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ ευρώ και ξένου νομίσματος την ημερομηνία της ταμειακής ροής.

Η κατάσταση ταμειακών ροών παρουσιάζει τις ταμειακές ροές της περιόδου ταξινομημένες σε λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες (η ΕΕ δεν προβαίνει σε χρηματοδοτικές δραστηριότητες).

Λειτουργικές δραστηριότητες είναι οι δραστηριότητες της ΕΕ που δεν είναι επενδυτικές. Πρόκειται για την πλειονότητα των δραστηριοτήτων. Τα δάνεια που χορηγούνται στους δικαιούχους (και, ανάλογα με την περίπτωση, οι σχετικές δανειοληπτικές πράξεις) δεν θεωρούνται επενδυτικές (ή χρηματοδοτικές) δραστηριότητες, δεδομένου ότι ανήκουν στους γενικούς στόχους και, επομένως, στις καθημερινές δραστηριότητες της ΕΕ.

Επενδυτικές δραστηριότητες είναι η αγορά και η διάθεση άυλων και ενσώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού, καθώς και άλλων επενδύσεων που δεν περιλαμβάνονται στα ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων. Στις επενδυτικές δραστηριότητες δεν περιλαμβάνονται τα δάνεια που χορηγούνται στους δικαιούχους. Στόχος είναι να καταδειχθούν οι πραγματικές επενδύσεις που πραγματοποιεί η ΕΕ.

2. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

2.1. ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

σε εκατ. EUR

Ακαθάριστη λογιστική αξία στις 31.12.2016	820
Προσθήκες	105
Πωλήσεις	(1)
Μεταφορά μεταξύ κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού	4
Άλλες μεταβολές	12
Ακαθάριστη λογιστική αξία στις 31.12.2017	940
Σωρευτικές αποσβέσεις στις 31.12.2016	(439)
Αποσβέσεις οικονομικού έτους	(96)
Απάλειψη απόσβεσης	(3)
Πωλήσεις	4
Μεταφορά μεταξύ κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού	(2)
Άλλες μεταβολές	0
Σωρευτικές αποσβέσεις στις 31.12.2017	(535)
Καθαρή λογιστική αξία στις 31.12.2017	405
Καθαρή λογιστική αξία στις 31.12.2016	381

Τα ανωτέρω ποσά αφορούν κατά κύριο λόγο λογισμικό υπολογιστών.

2.2. ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ

Η κατηγορία των διαστημικών πόρων καλύπτει πάγια στοιχεία ενεργητικού σε λειτουργία που συνδέονται με τα δύο διαστημικά προγράμματα της ΕΕ: τα παγκόσμια δορυφορικά συστήματα πλοήγησης (GNSS), δηλ. το Galileo και το EGNOS, και το ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης Copernicus, ενώ τα στοιχεία ενεργητικού των δορυφορικών συστημάτων τα οποία δεν είναι ακόμη σε λειτουργία περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού υπό κατασκευή.

Όσον αφορά το σύστημα Galileo, το 2017 προστέθηκαν τέσσερις νέοι δορυφόροι στη συστοιχία σε λειτουργία, με αποτέλεσμα το σύνολο των δορυφόρων να ανέρχεται στους 18. Τα πάγια στοιχεία ενεργητικού του συστήματος Galileo σε λειτουργία ανέρχονταν σε 2 276 εκατ. EUR στις 31 Δεκεμβρίου 2017, μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων (2016: 2 146 εκατ. EUR). Τα υπόλοιπα στοιχεία ενεργητικού υπό κατασκευή, συνολικού ύψους 1 026 εκατ. EUR (2016: 756 εκατ. EUR) περιλαμβάνουν τους τέσσερις δορυφόρους που εκτοξεύτηκαν τον Δεκέμβριο του 2017, αλλά των οποίων η δοκιμή εντός τροχιάς δεν είχε ολοκληρωθεί ακόμη κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η ανάπτυξη του συστήματος Galileo θα συνεχιστεί έως ότου επιτευχθεί η πλήρης επιχειρησιακή ικανότητα του συστήματος. Μετά την ολοκλήρωσή της, η συστοιχία Galileo θα περιλαμβάνει 24 δορυφόρους σε λειτουργία και 6 εφεδρικούς.

Όσον αφορά το σύστημα Copernicus, το 2017 τέθηκε σε λειτουργία ένας νέος δορυφόρος (Sentinel 2B) πέραν των υπολοίπων τεσσάρων δορυφόρων σε λειτουργία, αυξάνοντας τη συνολική αξία των πάγιων στοιχείων ενεργητικού σε λειτουργία του συστήματος Copernicus σε 1 140 εκατ. EUR (2016: 1 073 εκατ. EUR), μετά την αφαίρεση των σωρευτικών αποσβέσεων. Το επιπλέον ποσό των 1 443 εκατ. EUR που συνδέεται με δορυφόρους του προγράμματος Copernicus αναγνωρίζεται στα στοιχεία ενεργητικού υπό κατασκευή (2016: 1 133 εκατ. EUR).

Πάγια στοιχεία ενεργητικού που συνδέονται με επίγειες υποδομές του ευρωπαϊκού συστήματος πλοήγησης με υπέρθεση γεωστατικών δορυφόρων (EGNOS) ποσού 67 εκατ. EUR (2016: 83 εκατ. EUR) περιλαμβάνονται επίσης στον τομέα των διαστημικών πόρων. Επίσης, τα στοιχεία ενεργητικού του συστήματος EGNOS υπό κατασκευή ανέρχονται σε 52 εκατ. EUR (2016: 21 εκατ. EUR).

Τα στοιχεία ενεργητικού που συνδέονται με τα διαστημικά προγράμματα της ΕΕ αναπτύσσονται με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ΕΟΔ).

Ενσώματα πάγια

	σε εκατ. EUR								
	Γήπεδα και κτίρια	Διαστημικοί πόροι	Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	Έπιπλα και μεταφορικά μέσα	Υλισμικό υπολογιστών	Λοιπά	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Στοιχεία ενεργητικού υπό κατασκευή	Σύνολο
Ακαθάριστη λογιστική αξία στις 31.12.2016	5 297	3 603	583	269	658	298	2 783	2 292	15 783
Προσθήκες	84	0	27	14	62	17	9	1 417	1 630
Πωλήσεις	(24)	(1)	(17)	(19)	(49)	(8)	–	(0)	(119)
Μεταφορά μεταξύ κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού	98	641	2	1	1	1	(5)	(743)	(5)
Άλλες μεταβολές	1	21	1	1	3	2	–	(44)	(14)
Ακαθάριστη λογιστική αξία στις 31.12.2017	5 456	4 264	597	266	675	309	2 787	2 920	17 273
Σωρευτικές αποσβέσεις στις 31.12.2016	(2 865)	(301)	(474)	(186)	(535)	(203)	(1 150)		(5 715)
Αποσβέσεις οικονομικού έτους	(182)	(480)	(44)	(20)	(64)	(30)	(97)		(917)
Απόσβεση απόσβεσης	–	–	9	2	18	1	–		29
Πωλήσεις	13	1	8	16	32	7	–		78
Μεταφορά μεταξύ κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού	0	0	(0)	(0)	(1)	(0)	3		2
Άλλες μεταβολές	(1)	(1)	(1)	(1)	(2)	(0)	–		(6)
Σωρευτικές αποσβέσεις στις 31.12.2017	(3 035)	(780)	(502)	(188)	(553)	(226)	(1 244)		(6 528)
ΚΑΘΑΡΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΤΙΣ 31.12.2017	2 422	3 484	95	78	122	83	1 543	2 920	10 745
ΚΑΘΑΡΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΣΤΙΣ 31.12.2016	2 432	3 302	109	83	122	95	1 633	2 292	10 068

2.3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑΛΟΓΙΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Η συμμετοχή της ΕΕ, εκπροσωπούμενης από την Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) αντιμετωπίζεται ως συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση με τη λογιστική μέθοδο της καθαρής θέσης. Το ΕΤΕ είναι το χρηματοπιστωτικό όργανο της ΕΕ που ειδικεύεται στα επιχειρηματικά κεφάλαια και στις εγγυήσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Το ΕΤΕ έχει έδρα στο Λουξεμβούργο και λειτουργεί ως σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μέλη της οποίας είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), η ΕΕ και ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η ΕΕ κατείχε ποσοστό συμμετοχής στο ΕΤΕ 29,7 % (2016: 28,1 %) και 29,7 % των δικαιωμάτων ψήφου (2016: 28,1 %). Σύμφωνα με το καταστατικό του, το ΕΤΕ είναι υποχρεωμένο να διαθέτει σε ένα καταστατικό αποθεματικό τουλάχιστον το 20 % του ετήσιου καθαρού αποτελέσματός του μέχρι το σωρευτικό αποθεματικό να ανέρχεται σε 10 % επί του εγγεγραμμένου κεφαλαίου του. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί.

σε εκατ. EUR

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	
Συμμετοχή στις 31.12.2016	528
Συνεισφορές	44
Εισπραχθέντα μερίσματα	(7)
Μερίδιο καθαρού αποτελέσματος	21
Μερίδιο στο καθαρό ενεργητικό	(6)
Συμμετοχή στις 31.12.2017	581

Οι ακόλουθες λογιστικές αξίες καταλογίζονται στην ΕΕ με βάση το ποσοστό συμμετοχής της:

σε εκατ. EUR

	31.12.2017 Σύνολο ΕΤΕ	31.12.2016 Σύνολο ΕΤΕ
Ενεργητικό	2 488	2 301
Παθητικό	(532)	(423)
Έσοδα	263	240
Έξοδα	(153)	(118)
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	110	122

Η συμφωνία των ανωτέρω συνοπτικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών με τη λογιστική αξία των τόκων που κατέχει το ΕΤΕ είναι:

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Καθαρό ενεργητικό της συγγενούς επιχείρησης	1 956	1 878
Ποσοστό συμμετοχής της Επιτροπής στο ΕΤΕ	29,7 %	28,1 %
Λογιστική αξία	581	528

Η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, κατέβαλε το 20 % του εγγεγραμμένου μετοχικού κεφαλαίου της στο κεφάλαιο του ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ενώ το μη αιτηθέν κεφάλαιο έχει ως εξής:

σε εκατ. EUR

	Σύνολο κεφαλαίου ΕΤΕ	Συμμετοχή της ΕΕ
Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου	4 500	1 337
Καταβληθέν κεφάλαιο	(900)	(267)
Μη αιτηθέν κεφάλαιο	3 600	1 070

2.4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Μη κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	2.4.1	11 758	9 131
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	2.4.2	16	–
Δάνεια	2.4.3	48 205	53 116
		59 980	62 247
Κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	2.4.1	1 873	1 311
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	2.4.2	6	0
Δάνεια	2.4.3	6 776	2 361
		8 655	3 673
Σύνολο		68 635	65 920

2.4.1. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Επενδύσεις BUFI	2 158	2 013
Υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ	1 658	1 685
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης	188	188
	4 004	3 886
<i>Ταμεία Εγγυήσεων για εγγυήσεις του προϋπολογισμού:</i>		
Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ	3 414	948
Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις	2 199	2 069
	5 613	3 017
<i>Χρηματοδοτικά μέσα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ:</i>		
Ορίζοντας 2020	1 730	1 213
Μηχανισμός χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων	665	719
Διαδικασία εκκίνησης του ΕΜΤ	483	476
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»	482	483
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη	119	118
Πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου	113	132
Λοιπά	422	398
	4 014	3 539
Σύνολο	13 632	10 442
<i>Μη κυκλοφορούντα</i>	<i>11 758</i>	<i>9 131</i>
<i>Κυκλοφορούντα</i>	<i>1 873</i>	<i>1 311</i>

Από το συνολικό ποσό των 13 632 εκατ. EUR, η ΕΕ κατέχει διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με τη μορφή χρεωστικών τίτλων (π.χ. ομόλογα) ύψους 12 048 εκατ. EUR, συμμετοχικούς τίτλους ύψους 1 333 εκατ. EUR και επενδύσεις στο Unitary Fund της ΕΤΕπ (αμοιβαία κεφάλαια χρηματαγοράς) ύψους 251 εκατ. EUR. Οι χρεωστικοί τίτλοι και οι μονάδες στο Unitary Fund της ΕΤΕπ χρησιμοποιούνται κυρίως για την προσωρινή επένδυση των ποσών που κατανέμονται στους μηχανισμούς εγγυήσεων και στα μέσα επιμερισμού του κινδύνου της ΕΕ έως ότου χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση των καταπτώσεων των εγγυήσεων.

Επενδύσεις BUFI

Τα προσωρινά εισπραχθέντα πρόστιμα που αφορούν υποθέσεις ανταγωνισμού κατανέμονται σε ειδικό ταμείο (ταμείο BUFI - Ταμείο Προστίμων του Προϋπολογισμού) και επενδύονται από την Επιτροπή σε χρεωστικούς τίτλους οι οποίοι ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ

Όσον αφορά την υπό εκκαθάριση Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), όλα τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού είναι χρεωστικοί τίτλοι σε ευρώ εισηγμένοι σε χρηματιστήριο.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης

Η ΕΕ κατέχει χρηματοοικονομική επένδυση στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), στην οποία, στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ο αριθμός των μετοχών που κατείχε ανερχόταν σε 90 044 (2016: 90 044 μετοχές), που αντιπροσωπεύουν το 3 % του συνολικού εγγεγραμμένου μετοχικού κεφαλαίου. Η ΕΕ έχει καλύψει συνολικά 900 εκατ. EUR του μετοχικού κεφαλαίου, εκ των οποίων 713 εκατ. EUR αποτελούν επί του παρόντος μη αιτηθέν κεφάλαιο. Βάσει της συμφωνίας για την ίδρυση της ΕΤΑΑ, οι μέτοχοι έχουν ορισμένους συμβατικούς περιορισμούς, όπως το γεγονός ότι οι μετοχές δεν είναι μεταβιβάσιμες και η εξόφλησή τους περιορίζεται στο ανώτατο όριο του αρχικού κόστους αγοράς.

Η ΕΕ αποτιμά την επένδυση στην ΕΤΑΑ στην εύλογη αξία. Το αρχικό κόστος αγοράς θεωρείται η βέλτιστη εκτίμηση της εύλογης αξίας, ιδίως λόγω των συμβατικών περιορισμών που αναφέρονται ανωτέρω. Παρότι οι μετοχές της ΕΤΑΑ δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο, υπάρχουν πρόσφατες συναλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο της εκδότριας (έκδοση κεφαλαίου στην ονομαστική αξία), που υποδεικνύουν ότι το κόστος είναι η βέλτιστη εκτίμηση της εύλογης αξίας στη συγκεκριμένη περίπτωση.

ΤΑΜΕΙΑ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

Σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΤΣΕ, το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ ιδρύθηκε με σκοπό να παρέχει ένα αποθεματικό ρευστότητας έναντι δυνητικών ζημιών της ΕΤΕπ σε σχέση με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές δραστηριότητές της που είναι επιλέξιμες για την εγγύηση της ΕΕ στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ δυνάμει της συμφωνίας ΕΤΣΕ - βλ. σημείωση **4.1.1**. Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ χρηματοδοτείται με συνεισφορές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Επίσης, τροφοδοτείται από αποδόσεις επενδεδυμένων πόρων του ταμείου εγγυήσεων, έσοδα που εισπράττει η ΕΕ ως αντίτιμο για την εγγύηση δυνάμει της συμφωνίας ΕΤΣΕ, καθώς και από ποσά που ανακτά η ΕΤΕπ από υπερήμερους χρεώστες για καταπτώσεις προηγούμενων εγγυήσεων. Το ταμείο τελεί υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, η οποία είναι εξουσιοδοτημένη να επενδύει τους πόρους του ταμείου εγγυήσεων του ΕΤΣΕ στις χρηματοπιστωτικές αγορές σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης τηρώντας κατάλληλους κανόνες προληπτικής εποπτείας. Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Απρίλιο του 2016. Σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΤΣΕ, όπως τροποποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2017 [με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2396], θα τροφοδοτείται σταδιακά και θα φτάσει το ποσό των 9,1 δισ. EUR, ήτοι το 35 % των συνολικών υποχρεώσεων από την εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ.

Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις

Το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις καλύπτει δάνεια εγγυημένα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ιδίως δε τις δανειοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ εκτός της ΕΕ που χρηματοδοτούνται από τους ιδίους πόρους της ΕΤΕπ, τα δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ) και τα δάνεια Ευρατόμ εκτός της ΕΕ - βλ. σημείωση **4.1.1**. Είναι ένα μακροπρόθεσμο μέσο (μη κυκλοφορούν μέρος: 2 078 εκατ. EUR) που τελεί υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ και προορίζεται για την κάλυψη υπερήμερων δανείων καλυπτόμενων από εγγύηση της ΕΕ. Το Ταμείο Εγγυήσεων τροφοδοτείται με ποσά που καταβάλλονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, με τους τόκους από τοποθετήσεις των διαθεσίμων του Ταμείου και με τις εισπράξεις ποσών από τους οφειλότες που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους, εφόσον το Ταμείο έχει κληθεί να παρέμβει ως εγγυητής. Το Ταμείο Εγγυήσεων θα πρέπει να διατηρείται σε ποσό-στόχο που αντιστοιχεί στο 9 % των ανεξόφλητων εγγυημένων δανείων στο τέλος του οικονομικού έτους. Η διαφορά μεταξύ του ποσού-στόχου και της αξίας των διαθεσίμων του Ταμείου στο τέλος του έτους καλύπτεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ το έτος $n+2$, ενώ τυχόν πλεονάσματα επιστρέφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ

Για επισκόπηση όλων των χρηματοδοτικών μέσων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό, βλ. τη «Συζήτηση και ανάλυση των δημοσιονομικών καταστάσεων».

Ορίζοντας 2020

Δυνάμει του κανονισμού της ΕΕ για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσου «Ορίζοντας 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020), θεσπίστηκαν νέα χρηματοδοτικά μέσα προκειμένου να ενισχυθεί

η πρόσβαση στη χρηματοδότηση των οντοτήτων που διεξάγουν δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Τα μέσα αυτά είναι: η *ΙννοFin υπηρεσία παροχής δανείων και εγγυήσεων για έρευνα και καινοτομία* στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή συμμετέχει στον χρηματοοικονομικό κίνδυνο ενός χαρτοφυλακίου νέων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων τις οποίες έχει αναλάβει η ΕΤΕπ· οι *ΙννοFin εγγυήσεις υπέρ των ΜΜΕ περιλαμβανομένου του μέσου εγγύησης χωρίς ανώτατο όριο της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ (SIUGI)* – μηχανισμοί εγγυοδοσίας τους οποίους διαχειρίζεται το ΕΤΕ και παρέχει εγγυήσεις και αντεγγυήσεις σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για τα νέα χαρτοφυλάκια δανείων (στο πλαίσιο του μέσου SIUGI, η Επιτροπή συμμετέχει στον χρηματοοικονομικό κίνδυνο που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη, το ΕΤΕ και η ΕΤΕπ μέσω των εγγυήσεων που παρέχει)· και ο *ΙννοFin μηχανισμός μετοχικού κεφαλαίου για την έρευνα και καινοτομία* ο οποίος τροφοδοτεί τις επενδύσεις σε ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων και τον οποίο διαχειρίζεται το ΕΤΕ.

Μηχανισμός χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων

Η ΕΤΕπ διαχειρίζεται τον μηχανισμό χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων (RSFF) και το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων της Επιτροπής χρησιμοποιείται ως πρόβλεψη για χρηματοοικονομικούς κινδύνους δανείων και εγγυήσεων της ΕΤΕπ σχετικά με επιλέξιμα ερευνητικά προγράμματα. Συνολικά, ο προϋπολογισμός της ΕΕ που διατέθηκε στον RSFF στο πλαίσιο του ΠΔΠ της περιόδου 2007-2013 ανήλθε σε 1 δισ. EUR. Στο πλαίσιο του ΠΔΠ για την περίοδο 2014-2020 δεν προβλέπονται νέες συνεισφορές από τον προϋπολογισμό για τον RSFF. Ο συνολικός κίνδυνος της ΕΕ περιορίζεται στο ποσό το οποίο συνεισφέρει στον μηχανισμό.

Διαδικασία εκκίνησης του EMT

Πρόκειται για συμμετοχικούς τίτλους οι οποίοι χρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα «Ανάπτυξη και Απασχόληση», το πρόγραμμα MAP, το πρόγραμμα CIP και το πιλοτικό πρόγραμμα μεταφοράς τεχνολογίας, υπό την καταπιστευματική διαχείριση του ΕΤΕ, και στηρίζουν τη σύσταση και τη χρηματοδότηση ΜΜΕ κατά το στάδιο εκκίνησης επενδύοντας σε κατάλληλα ειδικευμένα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων.

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) είναι ένα χρεωστικό μέσο που συστάθηκε με στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση των έργων υποδομής σε χρηματοδότηση στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας. Τελεί υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ στο πλαίσιο συμφωνίας με την ΕΕ. Το χρεωστικό χρηματοδοτικό μέσο ΔΣΕ αποτελεί τη συνέχεια του μέσου εγγύησης δανείων για έργα ΔΕΔ-Μ (LGTT) και της πιλοτικής φάσης της πρωτοβουλίας για τα ομόλογα έργων (PBI). Το LGTT και το χαρτοφυλάκιο της PBI συγχωνεύτηκαν στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου ΔΣΕ με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016. Η ΔΣΕ προσφέρει επιμερισμό του κινδύνου για τη χρηματοδότηση του χρέους, υπό μορφή χρέους ή εγγυήσεων υψηλής και μειωμένης εξασφάλισης, καθώς και στήριξης για ομόλογα έργων.

2.4.2. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος

σε εκατ. EUR

Είδος παραγώγου	31.12.2017		31.12.2016	
	Ονομαστικό ποσό	Εύλογη αξία	Ονομαστικό ποσό	Εύλογη αξία
Προθεσμιακό συμβόλαιο σε ξένο νόμισμα	634	6	50	0
Εγγύηση ΕΤΣΕ στο συμμετοχικό χαρτοφυλάκιο	258	16	–	–
Σύνολο	892	23	50	0
Μη κυκλοφορούντα	258	16	–	–
Κυκλοφορούντα	634	6	50	0

Η ΕΕ συνάπτει προθεσμιακά συμβόλαια σε ξένο νόμισμα προκειμένου να αντισταθμίσει τον συναλλαγματικό κίνδυνο που συνδέεται με χρεωστικούς τίτλους σε δολάρια ΗΠΑ (USD), τους οποίους κατέχει το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ. Βάσει των προθεσμιακών συμβολαίων σε ξένο νόμισμα, η ΕΕ θα παράσχει το συμβατικό ονομαστικό ποσό σε συνάλλαγμα («σκέλος πληρωμής»), όπως παρουσιάζεται στον ανωτέρω πίνακα, και θα λάβει το ονομαστικό ποσό σε ευρώ («σκέλος είσπραξης») κατά την ημερομηνία λήξης. Οι συμβάσεις παραγώγων αυτού του είδους αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και ταξινομούνται είτε ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού είτε ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος, ανάλογα με το αν

η εύλογη αξία τους είναι θετική ή αρνητική. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 υπήρχε μόνο ένα ενεργό προθεσμιακό συμβόλαιο σε ξένο νόμισμα, με θετική εύλογη αξία 6 εκατ. EUR (επίπεδο 2 στην ιεράρχηση εύλογης αξίας), το οποίο ως εκ τούτου αναγνωρίστηκε στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος.

Η εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ που παρέχεται στον Όμιλο της ΕΤΕπ σε σχέση με τα χαρτοφυλάκια επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου κατατάσσεται ως παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο και καταλογίζεται ως χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος (επίπεδο 3 στην ιεράρχηση εύλογης αξίας), βλ. σημείωση **4.1.1**. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 το ποσό των υποκείμενων επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου που εκταμιεύτηκε από την ΕΤΕπ και το ΕΤΕ ανήλθε σε 258 εκατ. EUR και η εύλογη αξία της εγγύησης της ΕΕ για το ΕΤΣΕ στα συμμετοχικά χαρτοφυλάκια του ΕΤΣΕ ανερχόταν συνολικά σε 16 εκατ. EUR.

Ιεράρχηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία
σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργές αγορές</i>	11 983	8 910
<i>Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμες παράμετροι εκτός των επίσημων χρηματιστηριακών τιμών</i>	510	231
<i>Επίπεδο 3: Τεχνικές αποτίμησης με παραμέτρους που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς</i>	1 161	1 302
Σύνολο	13 654	10 442

Κατά τη διάρκεια της περιόδου δεν πραγματοποιήθηκαν μεταφορές μεταξύ του επιπέδου 1 και του επιπέδου 2.

Συμφωνία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται με βάση τεχνικές αποτίμησης με παραμέτρους που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επίπεδο 3)
σε εκατ. EUR

<i>Υπόλοιπο ανοίγματος στις 31.12.2016</i>	1 302
<i>Αγορές και πωλήσεις</i>	39
<i>Κέρδη ή ζημιές για την περίοδο που αναγνωρίζονται στα χρηματοοικονομικά έσοδα ή στο χρηματοοικονομικό κόστος</i>	(21)
<i>Κέρδη ή ζημιές που αναγνωρίζονται στο καθαρό ενεργητικό</i>	30
<i>Μεταφορές προς το επίπεδο 3</i>	–
<i>Μεταφορές εκτός του επιπέδου 3</i>	(188)
<i>Λοιπά</i>	–
Υπόλοιπο κλεισίματος στις 31.12.2017	1 161

2.4.3. Δάνεια

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
<i>Δάνεια για χρηματοδοτική συνδρομή</i>	2.4.3.1	54 844	55 134
<i>Λοιπά δάνεια</i>	2.4.3.2	137	343
Σύνολο		54 981	55 477
<i>Μη κυκλοφορούντα</i>		48 205	53 116
<i>Κυκλοφορούντα</i>		6 776	2 361

2.4.3.1. Δάνεια για χρηματοδοτική συνδρομή

σε εκατ. EUR

	ΕΜΧΣ	ΙΠ	ΜΧΣ	Ευρατόμ	ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση	Σύνολο
<i>Σύνολο στις 31.12.2016</i>	47 456	4 272	2 964	252	191	55 134
<i>Νέα δάνεια</i>	–	–	1 013	50	–	1 063
<i>Επιστροφές</i>	–	(1 150)	(58)	(51)	(76)	(1 335)
<i>Συναλλαγματικές διαφορές</i>	–	–	–	(1)	(7)	(8)
<i>Μεταβολές λογιστικής αξίας</i>	0	(8)	5	0	(8)	(11)
<i>Απομείωση</i>	–	–	–	–	–	–
Σύνολο στις 31.12.2017	47 456	3 114	3 924	250	100	54 844
<i>Μη κυκλοφορούντα</i>	42 300	1 700	3 846	203	96	48 144
<i>Κυκλοφορούντα</i>	5 156	1 414	78	47	5	6 700

Η ονομαστική αξία των δανείων για χρηματοδοτική συνδρομή στις 31 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένων των δανείων της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ, ήταν συνολικά 54 093 εκατ. EUR (2016: 54 373 εκατ. EUR). Η μεταβολή της λογιστικής αξίας αντιστοιχεί στη μεταβολή των δεδουλευμένων τόκων.

Ο ΕΜΧΣ καθιστά δυνατή τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής σε κράτος μέλος που αντιμετωπίζει δυσκολίες ή διατρέχει μεγάλο κίνδυνο να αντιμετωπίσει σοβαρές δυσκολίες λόγω έκτακτων περιστάσεων που εκφεύγουν από τον έλεγχό του. Η συνδρομή μπορεί να λάβει τη μορφή δανείου ή πιστωτικού ορίου. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου ECOFIN, της 9ης Μαΐου 2010, η διευκόλυνση αυτή περιορίζεται σε 60 δισ. EUR, αλλά το νομικό όριο περιορίζει το εναπομείναν ποσό των δανείων ή των πιστωτικών ορίων στο περιθώριο που παραμένει διαθέσιμο μέχρι το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων. Οι δανειοληπτικές πράξεις που αφορούν δάνεια που εκταμιεύτηκαν στο πλαίσιο του ΕΜΧΣ είναι εγγυημένες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο ΕΜΧΣ δεν προβλέπεται να συμμετάσχει σε νέα προγράμματα χρηματοδότησης ούτε να συνάψει νέες συμφωνίες δανειακής διευκόλυνσης.

Ο μηχανισμός στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών (ΙΠ), ένα χρηματοδοτικό μέσο που βασίζεται σε πολιτικές, παρέχει μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική συνδρομή σε κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Καθιστά δυνατή τη χορήγηση δανείων σε κράτη μέλη τα οποία αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ή σοβαρές απειλές, στο ισοζύγιο πληρωμών τους ή στο ισοζύγιο κινήσεως κεφαλαίων. Το μέγιστο υπόλοιπο των προς χορήγηση δανείων στο πλαίσιο του μέσου περιορίζεται σε 50 δισ. EUR. Οι δανειοληπτικές πράξεις που αφορούν αυτά τα δάνεια ΙΠ είναι εγγυημένες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ) είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο που βασίζεται σε πολιτικές, χορηγούμενο άνευ όρων και χωρίς ειδικό σκοπό για τη στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών και/ή του προϋπολογισμού συνεργαζόμενων χωρών οι οποίες εφαρμόζουν πρόγραμμα του ΔΝΤ. Συνίσταται σε μεσοπρόθεσμα/μακροπρόθεσμα δάνεια ή επιχορηγήσεις ή σε κατάλληλο συνδυασμό των δύο και συνήθως συμπληρώνει χρηματοδότηση που χορηγείται στο πλαίσιο προγράμματος προσαρμογής και μεταρρυθμίσεων με τη στήριξη του ΔΝΤ. Τα δάνεια αυτά είναι εγγυημένα από το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις. Το 2017, οι εκταμιεύσεις νέων δανείων στο πλαίσιο της ΜΧΣ ανήλθαν συνολικά σε 1 013 εκατ. EUR, εκ των οποίων 600 εκατ. EUR χορηγήθηκαν στην Ουκρανία, 300 εκατ. EUR στην Τунησία, 100 εκατ. EUR στην Ιορδανία και 13 εκατ. EUR στη Γεωργία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, επιπλέον 460 εκατ. EUR σχετικά με συμφωνία δανειακής διευκόλυνσης στο πλαίσιο της ΜΧΣ είχαν χορηγηθεί στην Τунησία (300 εκατ. EUR), στην Ιορδανία (100 εκατ. EUR) και στη Μολδαβία (60 εκατ. EUR), αλλά δεν είχαν ακόμη εκταμιευθεί - βλ. σημείωση 4.1.2. Τα υπόλοιπα 600 εκατ. EUR που ήταν διαθέσιμα βάσει της συμφωνίας δανειακής διευκόλυνσης στο πλαίσιο της ΜΧΣ προς την Ουκρανία δεν ζητήθηκαν από την Ουκρανία εντός της περιόδου διαθεσιμότητας που έληξε τον Ιανουάριο του 2018.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ, (εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή) δανείζει χρήματα τόσο σε κράτη μέλη όσο και σε τρίτες χώρες, καθώς και σε οντότητες κρατών μελών και τρίτων χωρών, με σκοπό τη χρηματοδότηση έργων σχετικά με ενεργειακές εγκαταστάσεις. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, είχαν χορηγηθεί δάνεια ύψους 250 εκατ. EUR για έργα στην Ουκρανία αλλά δεν είχαν ακόμη εκταμιευθεί - βλ. σημείωση 4.1.2. Εγγυήσεις από τρίτους ύψους 250 εκατ. EUR (2016: 252 εκατ. EUR) έχουν ληφθεί για την κάλυψη των δανείων Ευρατόμ.

Τα δάνεια της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ δεν είναι δάνεια για χρηματοδοτική συνδρομή αλλά γραμμάτια για τη διατήρηση των ταμειακών ροών παράλληλα με τις δανειοδοτικές πράξεις. Ωστόσο, όπως ισχύει για τα δάνεια χρηματοδοτικής συνδρομής, χορηγήθηκαν μέσω δανειοληπτικών πράξεων που συνήφθησαν σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 56 της Συνθήκης ΕΚΑΧ για χρηματοδότηση έργων.

Αποτελεσματικά επιτόκια δανείων (εκφρασμένα σε φάσμα επιτοκίων)

	31.12.2017	31.12.2016
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)	0 % - 4,54 %	0 % - 4,54 %
Ευρατόμ	0,08 % - 5,76 %	0 % - 5,76 %
Ισοζύγιο πληρωμών (ΙΠ)	2,88 % - 3,38 %	2,37 % - 3,37 %
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ)	0,62 % - 3,75 %	0,62 % - 3,75 %
Υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ	5,23 % - 5,81 %	5,23 % - 5,81 %

2.4.3.2. Λοιπά δάνεια

	σε εκατ. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Δάνεια με ειδικούς όρους	78	93
Στεγαστικά δάνεια της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ	4	5
Προθεσμιακές καταθέσεις διάρκειας 3 έως 12 μηνών	55	245
Σύνολο	137	343
Μη κυκλοφορούντα	61	77
Κυκλοφορούντα	76	266

Η ονομαστική αξία των λοιπών δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν συνολικά 561 εκατ. EUR (2016: 673 εκατ. EUR).

Δάνεια με ειδικούς όρους χορηγούνται με μειωμένα επιτόκια στο πλαίσιο της συνεργασίας με τρίτες χώρες.

Απομείωση λοιπών δανείων

	σε εκατ. EUR					
	31.12.2016	Προσθήκες	Αντιλογισμοί	Διαγραφή	Λοιπά	31.12.2017
Δάνεια με ειδικούς όρους	7	0	-	-	-	8
Υποκατάστατα δάνεια	332	100	(0)	-	-	432
Σύνολο	339	101	(0)	-	-	440

Τα υποκατάστατα δάνεια είναι υπερήμερα δάνεια τα οποία έχει χορηγήσει η ΕΤΕπ και είναι εγγυημένα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, και για τα οποία έχει υπάρξει υποκατάσταση στην ΕΕ για όλα τα δικαιώματα μετά την καταβολή από το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις. Τα εν λόγω δάνεια έχουν απομειωθεί πλήρως για το ποσό των 432 εκατ. EUR (2016: 332 εκατ. EUR). Οι καταπτώσεις εγγυήσεων, που προέκυψαν το 2017, καλύφθηκαν εν μέρει από τις δημοσιονομικές προβλέψεις που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα έτη. Βάσει συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και της ΕΤΕπ, τις διαδικασίες ανάκτησης αναλαμβάνει η ΕΤΕπ για λογαριασμό της ΕΕ, με στόχο την ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών.

2.5. ΠΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Μη τρέχουσες προχρηματοδοτήσεις			
Προχρηματοδότηση	2.5.1	21 939	20 219
Λοιπές προκαταβολές προς τα κράτη μέλη	2.5.2	3 018	1 651
Συνεισφορά σε καταπιστευματικά ταμεία		64	31
		25 022	21 901
Τρέχουσες προχρηματοδοτήσεις			
Προχρηματοδότηση	2.5.1	22 361	21 386
Λοιπές προκαταβολές προς τα κράτη μέλη	2.5.2	1 645	2 183
		24 005	23 569
Σύνολο		49 027	45 470

Το επίπεδο των προχρηματοδοτήσεων στα διάφορα προγράμματα πρέπει να είναι επαρκές για να διασφαλίζεται ότι ο δικαιούχος διαθέτει την απαραίτητη χρηματοδότηση, ώστε να μπορέσει να αρχίσει το έργο, ενώ παράλληλα να διαφυλάσσονται τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ και να λαμβάνονται υπόψη οι διάφοροι νομικοί και επιχειρησιακοί περιορισμοί, καθώς και οι περιορισμοί ως προς τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας. Όλα αυτά τα στοιχεία λαμβάνονται δεόντως υπόψη από την Επιτροπή στην προσπάθεια να βελτιωθεί η παρακολούθηση των προχρηματοδοτήσεων.

2.5.1. Προχρηματοδότηση

σε εκατ. EUR

	Ακαθάριστο ποσό	Εκκαθάριση μέσω διαχωρισμού	Καθαρό ποσό στις 31.12.2017	Ακαθάριστο ποσό	Εκκαθάριση μέσω διαχωρισμού	Καθαρό ποσό στις 31.12.2016
Επιμερισμένη διαχείριση						
ΕΓΤΑΑ και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης	3 735	–	3 735	3 955	–	3 955
ΕΤΠΑ + ΤΣ	20 561	(5 678)	14 883	19 858	(4 727)	15 131
ΕΚΤ	6 792	(1 182)	5 610	6 477	(617)	5 860
Λοιπά	5 037	(2 267)	2 770	4 219	(2 393)	1 826
	36 125	(9 127)	26 998	34 509	(7 737)	26 772
Άμεση Διαχείριση						
Εκτελέστηκαν από:						
Επιτροπή	12 165	(8 331)	3 834	12 424	(8 843)	3 581
Εκτελεστικούς οργανισμούς της ΕΕ	13 843	(8 749)	5 094	13 136	(8 348)	4 788
Καταπιστευματικά ταμεία	440	(212)	228	142	(82)	60
	26 447	(17 292)	9 155	25 701	(17 273)	8 429
Έμμεση Διαχείριση						
Εκτελέστηκαν από:						
Άλλους οργανισμούς και φορείς της ΕΕ	723	(148)	575	616	(157)	459
Τρίτες χώρες	1 586	(956)	630	1 861	(1 135)	726
Διεθνείς οργανισμούς	9 000	(5 879)	3 121	7 230	(4 432)	2 797
Άλλες οντότητες	7 753	(3 933)	3 820	6 498	(4 077)	2 422
	19 062	(10 916)	8 146	16 206	(9 801)	6 404
Σύνολο	81 635	(37 335)	44 300	76 416	(34 811)	41 605
Μη τρέχουσες	21 939	–	21 939	20 219	–	20 219
Τρέχουσες	59 696	(37 335)	22 361	56 197	(34 811)	21 386

Η προχρηματοδότηση αντιπροσωπεύει την καταβολή χρηματικών ποσών, συνεπώς την εκτέλεση πιστώσεων πληρωμών. Όπως επεξηγείται στη σημείωση 1.5.7, πρόκειται για προκαταβολές, επομένως δεν

έχουν ακόμη καταχωριστεί στα έξοδα. Ως εκ τούτου, ενώ η προχρηματοδότηση μειώνει τις εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων (υπόλοιπο προς εκκαθάριση - ΥΠΕ) (βλ. σημείωση **5.1**), αντιπροσωπεύει έξοδα τα οποία δεν έχουν ακόμη αναγνωριστεί στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων.

Η περάτωση της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 και η σταδιακή εφαρμογή των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 επηρεάζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τα ποσά στον ισολογισμό: οι προχρηματοδοτήσεις που συνδέονται με παλαιά προγράμματα μειώνονται λόγω της αποδοχής του κόστους καθώς περατώνονται τα προγράμματα, ενώ για τη νέα περίοδο προγραμματισμού έχουν καταβληθεί περαιτέρω προχρηματοδοτήσεις.

Όσον αφορά την επιμερισμένη διαχείριση, αυτή η μετάβαση μεταξύ περιόδων προγραμματισμού εξηγεί επίσης τη διακύμανση μεταξύ κυκλοφορούντων και μη κυκλοφορούντων υπολοίπων. Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, η αρχική προχρηματοδότηση εγγράφεται ως μη τρέχουσα, ενώ η ετήσια προχρηματοδότηση εγγράφεται ως τρέχουσα.

Η αύξηση κατά 0,9 δισ. EUR στις άλλες δαπάνες επιμερισμένης διαχείρισης αφορά το ΤΑΕΕ (Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης), κυρίως για τη στήριξη έργων ανασυγκρότησης μετά τους σεισμούς στις ιταλικές περιφέρειες Αμπρούτσο, Λάτσιο, Μάρκε και Ουμβρία.

Όσον αφορά την άμεση διαχείριση, τα ποσά προχρηματοδότησης αφορούν κυρίως το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη».

Η προχρηματοδότηση στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης καλύπτει κυρίως προγράμματα εσωτερικών πολιτικών όπως το Erasmus, το Galileo και το EGNOS, αλλά και μέσα τα οποία αφορούν εξωτερικές σχέσεις, όπως είναι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ), ο Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ) και η ανθρωπιστική βοήθεια.

Εγγυήσεις ληφθείσες σχετικά με προχρηματοδοτήσεις

Πρόκειται για εγγυήσεις που η Επιτροπή ζητεί από τους δικαιούχους που δεν είναι κράτη μέλη, σε ορισμένες περιπτώσεις κατά την πληρωμή προκαταβολής (προχρηματοδότησης). Για αυτό το είδος εγγύησης, πρέπει να αναφέρονται δύο αξίες, η «ονομαστική» και η «τρέχουσα». Όσον αφορά την ονομαστική αξία, το γενεσιουργό γεγονός συνδέεται με την ύπαρξη της εγγύησης. Όσον αφορά την τρέχουσα αξία, γενεσιουργό γεγονός της εγγύησης είναι η πληρωμή της προχρηματοδότησης και/ή μεταγενέστεροι συμψηφισμοί. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 η ονομαστική αξία των εγγυήσεων που εισπράχθηκαν σε σχέση με προχρηματοδοτήσεις ανερχόταν σε 620 εκατ. EUR, ενώ η τρέχουσα αξία των εγγυήσεων αυτών ανερχόταν σε 462 εκατ. EUR (2016: 683 εκατ. EUR και 496 εκατ. EUR, αντίστοιχα).

Ορισμένα ποσά προχρηματοδοτήσεων που καταβλήθηκαν βάσει του 7ου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (ΠΠ7) και βάσει του «Ορίζοντα 2020» καλύπτονται ουσιαστικά από Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων (ΤΕΣ). Το ΤΕΣ είναι ένα όργανο αλληλοβοήθειας σκοπός του οποίου είναι η κάλυψη των κινδύνων σχετικά με τη μη πληρωμή των ποσών από τους δικαιούχους κατά την εφαρμογή έμμεσων δράσεων του ΠΠ7 και του Ορίζοντα 2020. Όλοι οι συμμετέχοντες σε έμμεσες δράσεις που λαμβάνουν επιχορήγηση από την ΕΕ καταβάλλουν το 5 % του συνολικού ληφθέντος ποσού στο κεφάλαιο του ΤΕΣ.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, τα ποσά των προχρηματοδοτήσεων που καλύπτονταν από το ΤΕΣ ανέρχονταν συνολικά σε 1,9 δισ. EUR (2016: 1,8 δισ. EUR). Η ΕΕ (εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή) ενεργεί ως εκτελεστικό όργανο των συμμετεχόντων του ΤΕΣ, αλλά το Ταμείο ανήκει στους συμμετέχοντες.

Στο τέλος τους έτους, το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού του ΤΕΣ ανερχόταν σε 1 997 εκατ. EUR (2016: 1 951 εκατ. EUR). Στα στοιχεία ενεργητικού του ΤΕΣ περιλαμβάνονται και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που τελούν υπό τη διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Επιτροπής. Δεδομένου ότι το ΤΕΣ αποτελεί χωριστή οντότητα τα στοιχεία ενεργητικού του Ταμείου δεν είναι ενοποιημένα στους παρόντες ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ.

2.5.2. Λοιπές προκαταβολές προς τα κράτη μέλη

	σε εκατ. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Προκαταβολές στα κράτη μέλη για τα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης	2 768	2 534
Καθεστώτα ενισχύσεων	1 895	1 300
Σύνολο	4 663	3 834
Μη κυκλοφορούσες	3 018	1 651
Κυκλοφορούσες	1 645	2 183

Προκαταβολές στα κράτη μέλη για τα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ στα κράτη μέλη, έτσι ώστε να μπορέσουν να συνεισφέρουν στα χρηματοδοτικά μέσα (ήτοι δάνεια, επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου ή εγγυήσεις). Τα εν λόγω χρηματοδοτικά μέσα συγκροτούνται και τελούν υπό τη διαχείριση των κρατών μελών, και όχι της Επιτροπής. Παρ' όλα αυτά, οι πόροι που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί από τα μέσα αυτά μέχρι το τέλος του έτους αποτελούν ιδιοκτησία της ΕΕ (όπως και όλες οι προχρηματοδοτήσεις) και επομένως αντιμετωπίζονται ως στοιχείο ενεργητικού στον ισολογισμό της ΕΕ.

Περίοδος 2014-2020:

Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, τα κράτη μέλη συνεισέφεραν ποσό ύψους 3 714 εκατ. EUR, εκ του οποίου εκτιμάται ότι το ποσό των 2 760 εκατ. EUR δεν είχε ακόμη εκτελεστεί στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται η συνεισφορά των κρατών μελών στην πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ, ένα μέσο που έχει ως στόχο την κινητοποίηση πρόσθετης δανειοδότησης από τον τραπεζικό τομέα σε ΜΜΕ (καταβλήθηκαν 966 εκατ. EUR, εκ των οποίων εκτιμάται ότι δεν έχει ακόμη εκτελεστεί το ποσό των 315 εκατ. EUR).

Όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη, 8 εκατ. EUR δεν είχαν ακόμη χρησιμοποιηθεί στο τέλος του έτους.

Περίοδος 2007-2013:

Όλα τα ποσά που αφορούσαν την πολιτική συνοχής θεωρείται ότι είτε έχουν εκτελεστεί είτε έχουν ανακατανεμηθεί σε άλλα μέτρα, επομένως κανένα στοιχείο ενεργητικού δεν παρέμεινε αχρησιμοποίητο στον ισολογισμό στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η πραγματική εκτέλεση από τα διάφορα μέσα θα εξεταστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας περάτωσης των προγραμμάτων.

Καθεστώτα ενισχύσεων

Ομοίως, οι προκαταβολές που καταβλήθηκαν από τα κράτη μέλη για διάφορα καθεστώτα ενισχύσεων (κρατικές ενισχύσεις, μέτρα αγοράς του ΕΓΤΕ ή επενδυτικά μέτρα του ΕΓΤΑΑ) οι οποίες δεν είχαν χρησιμοποιηθεί στο τέλος του έτους καταχωρίζονται στον ισολογισμό της ΕΕ ως στοιχείο ενεργητικού. Η Επιτροπή υπολόγισε την αξία των προκαταβολών αυτών με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν τα κράτη μέλη. Τα ποσά που προέκυψαν περιλαμβάνονται στον ανωτέρω υποτομέα «Καθεστώτα ενισχύσεων».

Περίοδος 2014-2020:

Τα ποσά που δεν είχαν χρησιμοποιηθεί στο τέλος του έτους υπολογίστηκαν σε 680 εκατ. EUR για την πολιτική συνοχής και 904 εκατ. EUR για τη γεωργική πολιτική.

Περίοδος 2007-2013:

Εκτιμάται ότι 311 εκατ. EUR (2016: 461 εκατ. EUR) που αφορούν προκαταβολές οι οποίες καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής παρέμειναν αχρησιμοποίητα στο τέλος του 2017.

2.6. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΠΟΣΑ ΑΠΟ ΜΗ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Μη κυκλοφορούσες			
Εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές	2.6.1	594	700
Απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές	2.6.2	17	16
		611	717
Κυκλοφορούσες			
Εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές	2.6.1	11 065	10 347
Απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές	2.6.2	689	558
		11 755	10 905
Σύνολο		12 366	11 621

2.6.1. Εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Μη κυκλοφορούντα			
Κράτη μέλη	2.6.1.1	594	700
		594	700
Κυκλοφορούντα			
Κράτη μέλη	2.6.1.1	6 190	8 162
Πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού	2.6.1.2	4 225	1 808
Δεδουλευμένα έσοδα και προεισπραχθέντα έξοδα	2.6.1.3	570	329
Λοιπά εισπρακτέα ποσά		81	47
		11 065	10 347
Σύνολο		11 659	11 047

2.6.1.1. Εισπρακτέα ποσά από τα κράτη μέλη

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι βεβαιωμένοι στη λογιστική Α	3 113	3 261
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι βεβαιωμένοι στη χωριστή λογιστική	1 617	1 437
Ίδιοι πόροι προς είσπραξη	46	1 764
Απομείωση	(997)	(753)
Λοιπά	56	36
Εισπρακτέα ποσά από ίδιους πόρους	3 836	5 745
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ)	2 280	2 606
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	955	924
Προσωρινό Μέσο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΜΑΑ)	16	30
Ειδικό πρόγραμμα ένταξης για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (SAPARD)	136	167
Απομείωση	(804)	(999)
Εισπρακτέα ποσά δυνάμει του ΕΓΤΕ και της αγροτικής ανάπτυξης	2 583	2 729
Προβλεπόμενη εισπραξη προχρηματοδότησης	182	293
Καταβληθείς και εισπρακτέος ΦΠΑ	64	41
Λοιπά εισπρακτέα ποσά από τα κράτη μέλη	120	55
Σύνολο	6 784	8 863
Μη κυκλοφορούντα	594	700
Κυκλοφορούντα	6 190	8 162

Τα μη κυκλοφορούντα οφειλόμενα ποσά από κράτη μέλη αφορούν μη εκτελεσθείσες αποφάσεις εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) που πρέπει να εφαρμοστούν σε ετήσιες δόσεις και/ή αναβολές. Τα λοιπά εισπρακτέα ποσά περιλαμβάνουν επίσης ποσά προστίμων που επιβλήθηκαν σε κράτη μέλη για παραβάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ (24 εκατ. EUR).

Εισπρακτέα ποσά από ίδιους πόρους

Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ), οι οποίοι αποτελούνται από τελωνειακούς δασμούς και εισφορές ζάχαρης, εισπράττονται από τα κράτη μέλη για λογαριασμό της Επιτροπής. Τα κράτη μέλη βεβαιώνουν τους ΠΙΠ και κοινοποιούν τα ποσά των βεβαιωμένων απαιτήσεων στην Επιτροπή μέσω μηνιαίων καταστάσεων «λογιστικής Α». Βεβαιωμένες απαιτήσεις οι οποίες δεν έχουν συμπεριληφθεί στη «λογιστική Α», διότι δεν έχουν εισπραχθεί από τα κράτη μέλη και δεν καλύπτονται από εγγύηση (ή εάν καλύπτονται από εγγύηση αλλά έχουν παρ' όλα αυτά αμφισβητηθεί), εμφανίζονται στη «χωριστή λογιστική». Οι απαιτήσεις αυτές υπόκεινται σε απομείωση βάσει των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη σε ετήσια βάση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 επικυρώθηκαν προσαρμογές ιδίων πόρων για τα έτη 2014, 2015 και 2016, οι οποίες σχετίζονται με τις νέες διατάξεις που θεσπίστηκαν με την απόφαση για τους ίδιους πόρους (ΑΙΠ) του 2014 και ήταν εισπρακτέες την 1η Ιανουαρίου 2017. Τα υπόλοιπα ποσά αφορούν τον διορθωτικό προϋπολογισμό αριθ. 6/2017 που εγκρίθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2017. Τα ποσά έπρεπε να εισπραχθούν την πρώτη εργάσιμη ημέρα του Ιανουαρίου του 2018.

Στις 8 Μαρτίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στο Ηνωμένο Βασίλειο προειδοποιητική επιστολή (παράβαση αριθ. 2018/2008) επειδή αρνείται να αποδώσει τελωνειακούς δασμούς στον προϋπολογισμό της ΕΕ, όπως απαιτείται από το ενωσιακό δίκαιο. Σύμφωνα με έκθεση της OLAF το 2017 διαπιστώθηκε ότι οι εισαγωγείς στο Ηνωμένο Βασίλειο απέφυγαν να καταβάλουν μεγάλο ποσό δασμών χρησιμοποιώντας εικονικά και πλαστά τιμολόγια και ανακριβείς δηλώσεις της δασμολογητέας αξίας κατά την εισαγωγή. Η Επιτροπή υπολογίζει ότι η συγκεκριμένη παράβαση της ενωσιακής νομοθεσίας από το Ηνωμένο Βασίλειο προκάλεσε, κατά την περίοδο από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Δεκέμβριο του 2017, ζημία στον προϋπολογισμό της ΕΕ ύψους 2,2 δισ. EUR (καθαρά, ήτοι μετά την αφαίρεση των εξόδων είσπραξης τα οποία θα πρέπει να παρακρατηθούν από το Ηνωμένο Βασίλειο από το ακαθάριστο ποσό των 2,7 δισ. EUR). Επί του ποσού αυτού οφείλονται επίσης τόκοι υπερημερίας. Τα εν λόγω ποσά δεν περιλαμβάνονται στους παρόντες λογαριασμούς του 2017 διότι θα αναγνωριστούν μόνον όταν θα πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης εσόδων σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες της ΕΕ.

Εισπρακτέα ποσά στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ και της αγροτικής ανάπτυξης

Στη θέση αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι οφειλές κρατών μελών στις 31 Δεκεμβρίου 2017, όπως δηλώθηκαν και πιστοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στις 15 Οκτωβρίου 2017. Επίσης, έγινε εκτίμηση των εισπρακτέων ποσών που προκύπτουν μετά τη δήλωση αυτή και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Η Επιτροπή προβαίνει επίσης σε εκτίμηση μείωσης αξίας για τις οφειλές των δικαιούχων που δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν. Η λογιστική καταχώριση αυτής της προσαρμογής δεν συνεπάγεται παραίτηση εκ μέρους της Επιτροπής από τη μελλοντική είσπραξη των ποσών αυτών. Στην προσαρμογή αυτή περιλαμβάνεται επίσης μείωση κατά 20 %, η οποία αντιστοιχεί στο ποσό που τα κράτη μέλη δύνανται να παρακρατήσουν για την κάλυψη διοικητικών δαπανών.

2.6.1.2. Εισπρακτέα ποσά από πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού

	σε εκατ. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Ακαθάριστα εισπρακτέα ποσά από πρόστιμα ανταγωνισμού	7 679	6 510
Μείον εισπραχθέντα ποσά	(3 282)	(4 524)
Μείον τη μείωση αξίας	(172)	(178)
Σύνολο	4 225	1 808
Μη κυκλοφορούντα	–	–
Κυκλοφορούντα	4 225	1 808

Τα εισπρακτέα ποσά ύψους 4 225 εκατ. EUR αφορούν πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού τα οποία δεν είχαν εισπραχθεί στο τέλος του έτους (4 397 εκατ. EUR) μείον τη μείωση αξίας (172 εκατ. EUR). Τα ποσά που εισπράχθηκαν αφορούν κυρίως ταμειακές εισπράξεις από εταιρείες που έχουν ωστόσο ασκήσει προσφυγή ή έχουν ακόμη τη δυνατότητα να ασκήσουν προσφυγή κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμων σε δικαστήρια της ΕΕ. Καταχωρίζεται ενδεχόμενη υποχρέωση λόγω της πιθανότητας επιστροφής των ποσών αυτών στις εταιρείες (βλ. σημείωση 4.1.4).

Εταιρείες στις οποίες έχουν επιβληθεί πρόστιμα και έχουν ασκήσει ή σκοπεύουν να ασκήσουν προσφυγή έχουν τη δυνατότητα είτε να καταβάλουν προσωρινές πληρωμές είτε να παράσχουν στην Επιτροπή τραπεζικές εγγυήσεις.

Επισημαίνεται ότι 942 εκατ. EUR από τα πρόστιμα που δεν είχαν εισπραχθεί στο τέλος του έτους ήταν εξοφλητέα μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Για ορισμένα από τα πρόστιμα που δεν είχαν εισπραχθεί στο τέλος του έτους, η Επιτροπή έχει δεχτεί εγγυήσεις συνολικού ύψους 3 124 εκατ. EUR (2016:

1 012 εκατ. EUR). Μετά την 31η Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή δέχθηκε πρόσθετες εγγυήσεις ύψους 880 εκατ. EUR.

Τα ποσά που προσαρμόστηκαν με μείωση αξίας αντικατοπτρίζουν την κατά περίπτωση εκτίμηση της Επιτροπής για ποσά προστίμων τα οποία δεν εισπράχθηκαν ή δεν καλύφθηκαν από εγγύηση, και τα οποία η Επιτροπή δεν αναμένει να ανακτήσει.

Η αύξηση των εισπρακτέων προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού αφορά κυρίως ένα σημαντικό πρόστιμο (2 424 εκατ. EUR), όπου οι οικείες εταιρείες κάλυψαν το πρόστιμο με τραπεζικές εγγυήσεις τις οποίες αποδέχθηκε η Επιτροπή, δηλαδή το πρόστιμο δεν θα εισπραχθεί μέχρι τον οριστικό δικαστικό διακανονισμό.

2.6.1.3. Δεδουλευμένα έσοδα και προεισπραχθέντα έξοδα

	σε εκατ. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Δημοσιονομικές διορθώσεις	1	9
Άλλα δεδουλευμένα έσοδα	327	64
Προεισπραχθέντα έξοδα που αφορούν μη ανταλλακτικές συναλλαγές	241	256
Σύνολο	570	329
Μη κυκλοφορούντα	–	–
Κυκλοφορούντα	570	329

Τα άλλα δεδουλευμένα έσοδα περιλαμβάνουν 271 εκατ. EUR, τα οποία αναμένει να ανακτήσει η Επιτροπή από τα κράτη μέλη στον τομέα της συνοχής. Η ανάκτηση θα πραγματοποιηθεί ως αποτέλεσμα της εξέτασης και αποδοχής των ετήσιων λογαριασμών που υπέβαλαν τα κράτη μέλη στις 15 Φεβρουαρίου 2018. Η διαδικασία αποδοχής των ετήσιων λογαριασμών των κρατών μελών θεσπίστηκε για πρώτη φορά στον τομέα της συνοχής για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.

2.6.2. Απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές

	σε εκατ. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Μη κυκλοφορούσες		
Λοιπές Απαιτήσεις	17	16
	17	16
Κυκλοφορούσες		
Πελάτες	241	246
Απομείωση απαιτήσεων έναντι πελατών	(141)	(128)
Προεισπραχθέντα έξοδα που αφορούν ανταλλακτικές συναλλαγές	259	250
Λοιπά	331	191
	689	558
Σύνολο	707	574

Η απομείωση απαιτήσεων έναντι πελατών η οποία γνωστοποιείται ανωτέρω περιλαμβάνει απομείωση ύψους 68 εκατ. EUR η οποία έχει προσδιοριστεί σε ατομική βάση.

2.7. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Επιστημονικό υλικό	45	54
Λοιπά	250	111
Σύνολο	295	165

2.8. ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΤΟΥΣ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Λογαριασμοί σε δημόσια ταμεία και κεντρικές τράπεζες		20 078	24 566
Λογαριασμοί όψεως		152	127
Πάγιες προκαταβολές		5	5
Μεταφορές (μεταφορές μετρητών)		0	–
Τραπεζικοί λογαριασμοί για την εκτέλεση του προϋπολογισμού	2.8.1	20 236	24 698
Ταμειακά διαθέσιμα που ανήκουν σε χρηματοδοτικά μέσα	2.8.2	1 608	1 390
Ταμειακά διαθέσιμα σχετικά με πρόστιμα	2.8.3	1 234	1 325
Μετρητά σχετικά με άλλα θεσμικά όργανα, υπηρεσίες και οργανισμούς		999	1 006
Μετρητά σχετικά με καταπιστευματικά ταμεία		34	167
Σύνολο		24 111	28 585

2.8.1. Τραπεζικοί λογαριασμοί για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και άλλες προθεσμιακές καταθέσεις

Αυτός ο τομέας καλύπτει τα κεφάλαια της Επιτροπής που είναι κατατεθειμένα σε τραπεζικούς λογαριασμούς σε κάθε κράτος μέλος καθώς και στις χώρες ΕΖΕΣ (δημόσιο ταμείο ή κεντρική τράπεζα), καθώς και σε λογαριασμούς όψεως, πάγιων προκαταβολών και μικροεξόδων εμπορικών τραπεζών. Το ταμειακό υπόλοιπο στο τέλος του 2017 οφείλεται κατά κύριο λόγο στους εξής παράγοντες:

- Όσον αφορά τους ίδιους πόρους, το ταμειακό υπόλοιπο στο τέλος του έτους περιλαμβάνει ένα συνολικό καθαρό ποσό ύψους 8,9 δισ. EUR, το οποίο θα επιστραφεί στα κράτη μέλη στις αρχές του 2018 ως αποτέλεσμα διορθωτικού προϋπολογισμού που εγκρίθηκε στο τέλος του 2017.
- Το επιπλέον ποσό από πρόστιμα τα οποία επέβαλε Επιτροπή για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού, ύψους 0,5 δισ. EUR, εισπράχθηκε οριστικά στο τέλος του 2017 και περιλαμβάνεται επίσης στο ταμειακό υπόλοιπο στο τέλος του έτους.
- Το ταμειακό υπόλοιπο περιλαμβάνει επίσης έσοδα για ειδικό προορισμό και πιστώσεις πληρωμών ύψους 8,4 δισ. EUR.

2.8.2. Ταμειακά διαθέσιμα που ανήκουν σε χρηματοδοτικά μέσα

Τα ποσά που εμφανίζονται σε αυτόν τον τομέα αφορούν κυρίως ταμειακά ισοδύναμα που διαχειρίζονται καταπιστευματικοί φορείς για λογαριασμό της Επιτροπής με σκοπό την εκτέλεση ιδιαίτερων προγραμμάτων των χρηματοδοτικών μέσων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (βλ. σημείωση **2.4.1**). Τα ταμειακά διαθέσιμα που ανήκουν σε χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο αντίστοιχο πρόγραμμα.

2.8.3. Ταμειακά διαθέσιμα σχετικά με πρόστιμα

Πρόκειται για ταμειακά διαθέσιμα που εισέπραξε η Επιτροπή από επιβληθέντα πρόστιμα, για υποθέσεις που δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί. Τα ποσά αυτά τηρούνται σε ειδικούς λογαριασμούς καταθέσεων που δεν χρησιμοποιούνται για καμία άλλη δραστηριότητα. Όταν έχει ασκηθεί προσφυγή ή είναι άγνωστο αν θα ασκηθεί προσφυγή από το άλλο μέρος, το υποκείμενο ποσό εμφανίζεται ως ενδεχόμενη υποχρέωση στη σημείωση **4.1.4**.

Από το 2010, η Επιτροπή διαχειρίζεται όλα τα νέα προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα στο πλαίσιο του ταμείου BUI. Τα ποσά αυτά επενδύονται σε χρηματοδοτικά μέσα τα οποία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση (βλ. σημείωση **2.4.1**).

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

2.9. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Καθαρή υποχρέωση από καθεστώς παροχών σε εργαζομένους

σε εκατ. EUR

	Καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Άλλα καθεστώτα παροχών εξόδου από την υπηρεσία	Κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας	31.12.2017 Σύνολο	31.12.2016 Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	63 951	1 854	7 756	73 560	67 664
Στοιχεία ενεργητικού του προγράμματος	ά/α	(137)	(301)	(438)	(432)
Καθαρό ποσό	63 951	1 717	7 455	73 122	67 231

Η αύξηση στις συνολικές υποχρεώσεις για παροχές σε εργαζομένους οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του καθαρού ποσού που αντιστοιχεί στο καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται κυρίως: στο γεγονός ότι τα πρόσθετα δικαιώματα παροχών που εξασφάλισαν τα μέλη του καθεστώτος υπερέβησαν τις πληρωμές παροχών από το καθεστώς, σε επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές, καθώς και σε αξιολόγηση της ποιότητας των δεδομένων, και αντισταθμίστηκε εν μέρει από την αύξηση του προεξοφλητικού επιτοκίου.

2.9.1. Καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αυτή η υποχρέωση καθορισμένων παροχών αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία αναμενόμενων μελλοντικών πληρωμών τις οποίες απαιτείται να πραγματοποιήσει η ΕΕ για την τακτοποίηση των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων που προέρχονται από την υπηρεσία εργαζομένων κατά την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους. Το καθεστώς συνεχίζει να λειτουργεί, και επομένως, όλες οι πληρωμές που απαιτείται να γίνουν από το καθεστώς σε ετήσια βάση εγγράφονται κάθε έτος στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 83 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, η καταβολή των παροχών που προβλέπονται από το καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το καθεστώς δεν χρηματοδοτείται, αλλά τα κράτη μέλη συλλογικά εγγυώνται την καταβολή αυτών των παροχών. Παρακρατείται από τον βασικό μισθό των ενεργών μελών υποχρεωτική συνταξιοδοτική εισφορά, η οποία επί του παρόντος ανέρχεται στο 9,8 %. Οι εν λόγω εισφορές αντιμετωπίζονται ως έσοδα στον προϋπολογισμό του έτους και συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση των δαπανών της ΕΕ γενικά, βλ. επίσης σημείωση 3.6.

Οι υποχρεώσεις στο πλαίσιο του συνταξιοδοτικού καθεστώτος εκτιμήθηκαν με βάση τον αριθμό των εν ενεργεία και των συνταξιοδοτηθέντων μελών του προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και με βάση τους κανόνες του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης εν ισχύ την ημερομηνία εκείνη. Η αποτίμηση αυτή διενεργήθηκε σύμφωνα με τη μέθοδο IPSAS 25 (και, σύμφωνα επίσης με τον λογιστικό κανόνα 12 της ΕΕ). Όπως είχε ήδη επισημανθεί στους ετήσιους λογαριασμούς του 2016, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2017 συνέχισαν τις εργασίες τους με σκοπό την ενίσχυση των μεθόδων συλλογής δεδομένων και, ως εκ τούτου, της ποιότητας των δεδομένων αυτών. Επιτεύχθηκαν βελτιώσεις οι οποίες αντικατοπτρίζονται στο συνολικό ποσό των υποχρεώσεων σχετικά με παροχές σε εργαζομένους. Οι σχετικές εργασίες συνεχίζονται.

Το 2018 θα εφαρμοστεί ο επικαιροποιημένος λογιστικός κανόνας 12 της ΕΕ βάσει του IPSAS 39. Ο αντίκτυπος τυχόν μεταβολών θα αποτυπωθεί ως εκ τούτου στους λογαριασμούς του 2018.

2.9.2. Άλλα καθεστώτα παροχών εξόδου από την υπηρεσία

Η κατηγορία αυτή αφορά την υποχρέωση για δεσμεύσεις συνταξιοδότησης έναντι μελών και πρώην μελών της Επιτροπής, του Δικαστηρίου (και του Γενικού Δικαστηρίου) και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των Γενικών Γραμματέων του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας

Δεδομένων και του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περιλαμβάνει επίσης υποχρέωση για τις συντάξεις μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

2.9.3. Κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας

Πέραν των ανωτέρω καθεστώτων παροχών εξόδου από την υπηρεσία, έγινε επίσης αποτίμηση της εκτιμώμενης υποχρέωσης της ΕΕ όσον αφορά το κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας σχετικά με το κόστος υγειονομικής περίθαλψης το οποίο πρέπει να καταβληθεί κατά τη διάρκεια των περιόδων μετά την έξοδο των υπαλλήλων από την υπηρεσία (μετά την αφαίρεση των εισφορών τους). Ο υπολογισμός της υποχρέωσης αυτής, βάσει του λογιστικού κανόνα 12 της ΕΕ (EAR 12), λαμβάνει υπόψη τη συνολική περίοδο ενεργού υπηρεσίας. Η επικαιροποίηση του EAR 12 που ισχύει από το 2018 και έπειτα θα αντικατοπτρίζει το IPSAS 39 και ενδέχεται να οδηγήσει στην αναθεώρηση της εν λόγω μεθόδου.

Μεταβολή της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε εργαζομένους

Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών είναι η προεξοφλημένη αξία, πριν από την αφαίρεση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του προγράμματος, αναμενόμενων μελλοντικών πληρωμών που απαιτούνται για την τακτοποίηση της υποχρέωσης που προέρχεται από υπηρεσία εργαζομένου κατά την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους.

Κατωτέρω παρουσιάζεται ανάλυση της μεταβολής της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών για το τρέχον έτος:

σε εκατ. EUR

	Καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Άλλα καθεστώτα παροχών εξόδου από την υπηρεσία	Κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας	Σύνολο
Παρούσα αξία στις 31.12.2016	58 746	1 882	7 036	67 664
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	2 637	87	266	2 990
Κόστος τόκων	1 148	29	134	1 311
Καθαρά αναλογιστικά (κέρδη) και ζημίες	3 616	(86)	394	3 924
Συνεισφορές από μέλη	–	–	21	21
Καταβληθείσες παροχές	(1 417)	(61)	(94)	(1 572)
Αύξηση/(μείωση) υποχρέωσης λόγω των φόρων επί των συντάξεων	(778)	1	–	(777)
Παρούσα αξία στις 31.12.2017	63 951	1 854	7 756	73 560

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης είναι η αύξηση στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από την απασχόληση υφιστάμενων μελών κατά την τρέχουσα περίοδο.

Το κόστος τόκων είναι η αύξηση, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου, της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών η οποία συμβαίνει επειδή οι παροχές είναι κατά μία περίοδο πλησιέστερα προς τακτοποίηση.

Τα καθαρά αναλογιστικά κέρδη και ζημίες αποτελούνται από:

- εμπειρικές προσαρμογές (οι επιπτώσεις των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών για το 2017 και των όσων πραγματικά συνέβησαν το 2017)· και
- επιπτώσεις των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές, είτε χρηματοοικονομικής φύσεως (όπως προβλεπόμενες αυξήσεις μισθών) είτε δημογραφικής φύσεως (όπως δείκτες θνησιμότητας). Οι εν λόγω παραδοχές επικαιροποιούνται τακτικά ώστε να αποτυπώνουν τις μεταβολές στις υποκείμενες συνθήκες.

Οι παροχές (για παράδειγμα συντάξεις ή επιστροφές ιατροφαρμακευτικών εξόδων) καταβάλλονται κατά τη διάρκεια του έτους σύμφωνα με τους κανόνες του καθεστώτος. Αυτές οι καταβληθείσες παροχές οδηγούν σε μείωση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών καθώς δεν απαιτείται πλέον να καταβληθούν στο μέλλον.

Αναλογιστικές παραδοχές – παροχές σε εργαζομένους

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στην αποτίμηση των δύο βασικών καθεστώτων παροχών σε εργαζομένους της ΕΕ παρουσιάζονται κατωτέρω:

	Καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας
2017		
Ονομαστικό προεξοφλητικό επιτόκιο	1,9 %	2,0 %
Προβλεπόμενο ποσοστό πληθωρισμού	1,5 %	1,6 %
Πραγματικό προεξοφλητικό επιτόκιο	0,4 %	0,4 %
Αναμενόμενος ρυθμός αυξήσεων των μισθών	1,8 %	1,7 %
Τάσεις των συντελεστών του ιατροφαρμακευτικού κόστους	ά/α	3,0 %
Ηλικία συνταξιοδότησης	63/64/66	63/64/66
2016		
Ονομαστικό προεξοφλητικό επιτόκιο	1,7 %	1,9 %
Προβλεπόμενο ποσοστό πληθωρισμού	1,4 %	1,5 %
Πραγματικό προεξοφλητικό επιτόκιο	0,3 %	0,4 %
Αναμενόμενος ρυθμός αυξήσεων των μισθών	1,2 %	1,1 %
Τάσεις των συντελεστών του ιατροφαρμακευτικού κόστους	ά/α	3,0 %
Ηλικία συνταξιοδότησης	63/64/66	63/64/66

Οι δείκτες θνησιμότητας βασίζονται στον πίνακα θνησιμότητας υπαλλήλων ΕΕ - EULT 2018 (2016: Πίνακας θνησιμότητας υπαλλήλων διεθνών οργανισμών - ICSLT 2013).

Το ονομαστικό προεξοφλητικό επιτόκιο καθορίζεται ως η αξία της απόδοσης μηδενικού τοκομεριδίου σε ευρώ (με διάρκεια 20 ετών τον Δεκέμβριο του 2017 για το καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (PSEO) και 25 ετών για το κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας). Το ποσοστό πληθωρισμού που χρησιμοποιήθηκε είναι το αναμενόμενο ποσοστό πληθωρισμού για την αντίστοιχη περίοδο. Πρέπει να προσδιορίζεται εμπειρικά, βάσει των μελλοντικών αξιών όπως εκφράζονται με ομόλογα στις ευρωπαϊκές χρηματοοικονομικές αγορές. Το πραγματικό προεξοφλητικό επιτόκιο υπολογίζεται από το ονομαστικό προεξοφλητικό επιτόκιο και το αναμενόμενο μακροχρόνιο ποσοστό πληθωρισμού.

Μεταβολή στην παρούσα αξία των στοιχείων ενεργητικού του προγράμματος

σε εκατ. EUR

	Άλλα καθεστώτα παροχών εξόδου από την υπηρεσία	Κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας	Σύνολο
Παρούσα αξία στις 31.12.2016	139	293	432
Καθαρή μεταβολή των στοιχείων ενεργητικού του προγράμματος	(2)	8	6
Παρούσα αξία στις 31.12.2017	137	301	438

Πενταετής τάση

σε εκατ. EUR

	2013	2014	2015	2016	2017
Υποχρέωση παροχών σε εργαζομένους	46 818	58 616	63 814	67 231	73 122

Η σημαντική αύξηση της υποχρέωσης για παροχές σε εργαζομένους κατά την πενταετία εξηγείται κυρίως από τη μείωση του πραγματικού προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Αυτή η μείωση συνδέεται με τις υποκείμενες οικονομικές συνθήκες και ειδικότερα την πτώση των επιτοκίων. Για παράδειγμα, για το κύριο καθεστώς PSEO, το πραγματικό προεξοφλητικό επιτόκιο υποχώρησε από 1,8 % στο τέλος του 2013 σε 0,4 % στο τέλος του 2017.

Ποσά τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων

σε εκατ. EUR
Σύνολο

	Καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Άλλα καθεστώτα παροχών εξόδου από την υπηρεσία	Κοινό καθεστώς ασφάλισης ασθένειας	Σύνολο
2017				
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	2 360	89	266	2 715
Κόστος τόκων	1 027	29	134	1 190
Κόστος προϋπηρεσίας	–	–	–	–
Μεταβολή των στοιχείων ενεργητικού του προγράμματος	–	(15)	(81)	(96)
Κόστος προσωπικού και συντάξεων	3 387	103	318	3 808
Αναλογιστικά κέρδη και ζημιές	3 236	(86)	394	3 544
Σύνολο ποσών που αναγνωρίζονται	6 623	17	712	7 353

Ευαισθησία του κοινού καθεστώτος ασφάλισης ασθένειας

Η μεταβολή στις υποτιθέμενες τάσεις των συντελεστών του ιατροφαρμακευτικού κόστους κατά μία ποσοστιαία μονάδα θα είχε τις ακόλουθες επιπτώσεις:

σε εκατ. EUR

	Αύξηση κατά μία ποσοστιαία μονάδα	Μείωση κατά μία ποσοστιαία μονάδα
Άθροισμα του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του κόστους τόκων που αποτελούν συνιστώσες του καθαρού ιατροφαρμακευτικού κόστους της περιόδου μετά την έξοδο από την υπηρεσία	166	(141)
Σωρευμένη υποχρέωση παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία για ιατροφαρμακευτικό κόστος	2 538	(1 867)

2.10. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

σε εκατ. EUR

	Ποσό στις 31.12.2016	Συμπληρωματικές προβλέψεις	Αχρησιμοποίητα αντιλογισθθέντα ποσά	Χρησιμοποιηθέντα ποσά	Μεταφορά μεταξύ κατηγοριών	Μεταβολή εκτιμήσεων	Ποσό στις 31.12.2017
<i>Δικαστικές υποθέσεις:</i>							
Γεωργία	149	49	(26)	(122)	–	–	49
Συνοχή	217	2	–	(198)	–	–	20
Άλλες	102	21	(3)	(2)	–	3	120
Παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων	1 113	–	–	(32)	–	853	1 934
Δημοσιονομικές	880	378	(46)	(94)	–	(3)	1 115
Πρόστιμα	23	7	(4)	–	–	–	27
Λοιπά	127	191	(39)	(8)	–	1	272
Σύνολο	2 611	648	(118)	(456)	–	853	3 538
Μη κυκλοφορούντα	1 936	440	(30)	(128)	(194)	856	2 880
Κυκλοφορούντα	675	208	(88)	(328)	194	(3)	659

Οι προβλέψεις είναι ποσά τα οποία προκύπτουν από παρελθόντα γεγονότα και τα οποία πιθανότατα θα χρειαστεί να καταβληθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ στο μέλλον.

Δικαστικές υποθέσεις

Πρόκειται για την εκτίμηση των ποσών που είναι πιθανόν να πληρωθούν μετά το τέλος του έτους για ορισμένες δικαστικές υποθέσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων

Το 2017, η βάση για την πρόβλεψη επικαιροποιήθηκε σύμφωνα με τη στρατηγική του «προγράμματος παροπλισμού πυρηνικών εγκαταστάσεων και διαχείρισης αποβλήτων του JRC»(D&WMP) - επικαιροποίηση 2017. Η επανεξέταση της στρατηγικής, καθώς και του προϋπολογισμού και των αναγκών προσωπικού, διενεργήθηκε σε συνεργασία με την ανεξάρτητη ομάδα εμπειρογνώμωνων D&WMP. Αποτελεί τη συνέχεια που δόθηκε στις παρατηρήσεις οι οποίες διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της επανεξέτασης του προγράμματος D&WM του JRC από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες το 2012 και στις συστάσεις του εσωτερικού ελέγχου παροπλισμού που διενεργήθηκε από το JRC το 2015. Αντιπροσωπεύει την καλύτερη διαθέσιμη εκτίμηση του προϋπολογισμού και του προσωπικού που απαιτείται για την ολοκλήρωση του παροπλισμού των εγκαταστάσεων του JRC στην Ispra, στο Geel, στην Καρλσρούη και στο Petten.

Σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες της ΕΕ, η πρόβλεψη αυτή λαμβάνει υπόψη το ποσοστό πληθωρισμού και στη συνέχεια προεξοφλείται στην καθαρή παρούσα αξία της (με τη βοήθεια της καμπύλης swap σε ευρώ). Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, αυτό οδήγησε σε πρόβλεψη που ανερχόταν σε 1 934 εκατ. EUR, εκ των οποίων ένα μέρος έπρεπε να χρησιμοποιηθεί το 2018 (30 εκατ. EUR) και το υπόλοιπο αργότερα (1 904 εκατ. EUR). Η αύξηση κατά 821 εκατ. EUR σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2016 οφείλεται κυρίως στο παρατεταμένο χρονοδιάγραμμα (επί του παρόντος 40 έτη, ενώ προηγουμένως ήταν περίπου 20 έτη).

Πρέπει να σημειωθεί ότι σημαντικές αβεβαιότητες, οι οποίες ενυπάρχουν στον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό του παροπλισμού πυρηνικών εγκαταστάσεων, θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εκτίμηση αυτή, η οποία θα μπορούσε να αυξηθεί σημαντικά στο μέλλον. Οι κυριότερες πηγές αβεβαιότητας σχετίζονται με την τελική κατάσταση της παροπλισμένης εγκατάστασης, τα πυρηνικά υλικά, τις πτυχές της διαχείρισης και της διάθεσης αποβλήτων, τον ελλιπή ή ανύπαρκτο καθορισμό εθνικών κανονιστικών πλαισίων, την περίπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία χορήγησης αδειών και τις μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά του κλάδου παροπλισμού.

Δημοσιονομικές προβλέψεις

Πρόκειται κυρίως για προβλέψεις οι οποίες αντιπροσωπεύουν τις ζημίες που εκτιμάται ότι θα προκύψουν σε σχέση με τις εγγυήσεις που παρέχονται βάσει των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων, όπου οι εντεταλμένες οντότητες έχουν την εξουσία να χορηγούν εγγυήσεις εξ ονόματός τους, αλλά για λογαριασμό και με κίνδυνο της ΕΕ. Έχουν τεθεί ανώτατα όρια ως προς τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο της ΕΕ που συνδέεται με τις εγγυήσεις και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τροφοδοτούνται σταδιακά για να καλύψουν τις μελλοντικές καταπτώσεις εγγυήσεων. Ο εν λόγω τομέας περιλαμβάνει επίσης προβλέψεις για εκκρεμή δάνεια προς τη Συρία που εκδόθηκαν από την ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εντολής της όσον αφορά την εξωτερική δανειοδότηση, και συνεπώς με την εγγύηση της ΕΕ μέσω του Ταμείου Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις. Οι μακροπρόθεσμες δημοσιονομικές προβλέψεις προεξοφλούνται στην καθαρή παρούσα αξία τους.

Η αύξηση της δημοσιονομικής πρόβλεψης οφείλεται στην αύξηση του όγκου των εγγυημένων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων «Ορίζοντας 2020» και COSME.

2.11. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις			
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος	2.11.1	50 061	55 067
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	2.11.2	2	–
		50 063	55 067
Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις			
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος	2.11.1	6 850	2 283
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	2.11.2	–	1
		6 850	2 284
Σύνολο		56 913	57 351

2.11.1. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Δανειοληπτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή	2.11.1.1	54 841	55 128
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	2.11.1.2	2 070	2 222
Σύνολο		56 911	57 350
Μακροπρόθεσμες		50 061	55 067
Βραχυπρόθεσμες		6 850	2 283

2.11.1.1. Δανειοληπτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή

σε εκατ. EUR

	ΕΜΧΣ	ΙΠ	ΜΧΣ	Ευρατόμ	ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση	Σύνολο
Σύνολο στις 31.12.2016	47 456	4 272	2 964	252	184	55 128
Νέες δανειοληπτικές πράξεις	-	-	1 013	50	-	1 063
Επιστροφές	-	(1 150)	(58)	(52)	(76)	(1 336)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	(1)	(7)	(8)
Μεταβολές λογιστικής αξίας	0	(8)	5	-	(4)	(7)
Σύνολο στις 31.12.2017	47 456	3 114	3 924	250	97	54 841
Μη κυκλοφορούσες	42 300	1 700	3 846	203	93	48 141
Κυκλοφορούσες	5 156	1 414	78	47	5	6 700

Οι δανειοληπτικές πράξεις περιλαμβάνουν κυρίως πιστοποιημένες οφειλές ανερχόμενες σε 54 674 εκατ. EUR (2016: 54 951 εκατ. EUR). Οι μεταβολές της λογιστικής αξίας αντιστοιχούν στη μεταβολή των δεδουλευμένων τόκων.

Εκτός από την υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ, η αποπληρωμή των ανωτέρω δανειοληπτικών πράξεων είναι εντέλει εγγυημένη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ – βλ. σημείωση 4.1.2, και κατ' επέκταση από κάθε κράτος μέλος.

Αποτελεσματικά επιτόκια δανειοληπτικών πράξεων (εκφρασμένα σε φάσμα επιτοκίων)

	31.12.2017	31.12.2016
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)	0 % - 4,54 %	0 % - 4,54 %
Ευρατόμ	0 % - 5,68 %	0 % - 5,68 %
Ισοζύγιο πληρωμών (ΙΠ)	2,88 % - 3,38 %	2,37 % - 3,37 %
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ)	0,62 % - 3,75 %	0,62 % - 3,75 %
Υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ	6,91 % - 8,97 %	6,92 % - 9,78 %

2.11.1.2. Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Μη κυκλοφορούσες		
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1 456	1 545
Κτίρια εξοφλούμενα με δόσεις	305	329
Λοιπά	159	160
	1 920	2 034
Κυκλοφορούσες		
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	89	84
Κτίρια εξοφλούμενα με δόσεις	24	22
Πρόστιμα που πρέπει να επιστραφούν	13	25
Λοιπά	24	58
	150	189
Σύνολο	2 070	2 222

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης

σε εκατ. EUR

Περιγραφή	Μελλοντικά καταβλητέα ποσά			Σύνολο παθητικού
	< 1 έτος	1-5 έτη	> 5 έτη	
Γήπεδα και κτίρια	85	424	1 023	1 532
Άλλα ενσώματα στοιχεία ενεργητικού	4	9	–	13
Σύνολο στις 31.12.2017	89	433	1 023	1 545
Τόκοι	69	249	247	565
Σύνολο της ελάχιστης καταβολής μελλοντικών μισθωμάτων στις 31.12.2017	158	682	1 271	2 111
Σύνολο της ελάχιστης καταβολής μελλοντικών μισθωμάτων στις 31.12.2016	156	678	1 439	2 274

Τα ανωτέρω ποσά που αφορούν μισθώσεις και κτίρια θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν από επόμενους προϋπολογισμούς.

2.11.2. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος

σε εκατ. EUR

Είδος παραγώγου	31.12.2017		31.12.2016	
	Ονομαστικό ποσό	Εύλογη αξία	Ονομαστικό ποσό	Εύλογη αξία
Προθεσμιακό συμβόλαιο σε ξένο νόμισμα	–	–	101	1
Συμβόλαιο δικαιωμάτων προαίρεσης σε ξένο νόμισμα (συμβόλαιο αγοράς και πώλησης δικαιωμάτων πώλησης)	9	2	–	–
Σύνολο	9	2	101	1
Μη κυκλοφορούσες	9	2	–	–
Κυκλοφορούσες	–	–	101	1

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 η ΕΕ κατέχει παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο (συμβόλαιο δικαιωμάτων προαίρεσης σε ξένο νόμισμα – τύπος συμβολαίου αγοράς και πώλησης δικαιωμάτων πώλησης), στο οποίο καλύπτει την υποτίμηση του ξένου νομίσματος (ΥΗΑ) στη συναλλαγματική ισοτιμία σε σχέση με δάνεια τα οποία χορηγούνται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε ΜΜΕ στην Ουκρανία προκειμένου να ενισχυθεί η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, καθώς και η ελκυστικότητα των όρων δανεισμού στην Ουκρανία. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, η ΕΕ παρέχει στους εταίρους της δικαίωμα αγοράς, για κάθε επιλέξιμο δάνειο, έως 30 % κατ' ανώτατο όριο, για συνεισφορά της ΕΕ σε περίπτωση υποτίμησης της ισοτιμίας ΥΗΑ/EUR.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος ταξινομήθηκαν στην κατηγορία επιπέδου 2 της ιεράρχησης εύλογης αξίας (η αποτίμηση βασίστηκε σε παρατηρήσιμες παραμέτρους εκτός των χρηματιστηριακών τιμών).

2.11.3. Υποχρεώσεις από οικονομικές εγγυήσεις

Η εγγύηση του ΕΤΣΕ όσον αφορά το δανειακό χαρτοφυλάκιο που εκταμιεύθηκε από την ΕΤΕπ στο σκέλος υποδομών και καινοτομίας του ΕΤΣΕ ταξινομείται ως υποχρέωση από οικονομική εγγύηση. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το σύνολο της υποχρέωσης από την οικονομική εγγύηση του ΕΤΣΕ ανερχόταν σε μηδέν EUR, διότι τα έσοδα που πρόκειται να εισπραχθούν στο πλαίσιο της εγγύησης υπερβαίνουν τις αναμενόμενες ζημιές (βλ. σημείωση 4.1.1).

2.12. ΟΦΕΙΛΕΣ

σε εκατ. EUR

	Ακαθάριστο ποσό	Προσαρμογές*	Καθαρό ποσό στις 31.12.2017	Ακαθάριστο ποσό	Προσαρμογές*	Καθαρό ποσό στις 31.12.2016
Δηλώσεις δαπανών και τιμολόγια που παρελήφθησαν από:						
<i>Κράτη μέλη:</i>						
ΕΓΤΑΑ και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης	481	–	481	500	(34)	467
ΕΤΠΑ + ΤΣ	12 602	(883)	11 719	10 663	(793)	9 871
ΕΚΤ	4 183	(264)	3 919	4 145	(95)	4 050
Λοιπά	746	(280)	466	793	(47)	747
<i>Οντότητες ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου</i>	1 563	(144)	1 419	1 677	(169)	1 507
Συνολικό κόστος από δηλώσεις δαπανών και παραληφθέντα τιμολόγια	19 574	(1 571)	18 004	17 779	(1 138)	16 641
ΕΓΤΕ	11 534	ά/α	11 534	12 193	ά/α	12 193
Οφειλές ιδίων πόρων	8 836	ά/α	8 836	10 441	ά/α	10 441
Διάφορες οφειλές	341	ά/α	341	364	ά/α	364
Λοιπά	333	ά/α	333	364	ά/α	364
Σύνολο	40 618	(1 571)	39 048	41 142	(1 138)	40 005

Οι οφειλές περιλαμβάνουν τιμολόγια και δηλώσεις δαπανών που έχουν παραληφθεί αλλά δεν έχουν ακόμη εξοφληθεί στο τέλος του έτους. Αρχικά αναγνωρίζονται κατά τον χρόνο παραλαβής των τιμολογίων / δηλώσεων δαπανών για τα ζητούμενα ποσά. Στη συνέχεια, οι οφειλές προσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν μόνο τα ποσά που γίνονται δεκτά κατόπιν ελέγχου των δαπανών, καθώς και τα ποσά που εκτιμώνται ως επιλέξιμα, μετά τη διαδικασία διαχωρισμού των χρήσεων. Τα ποσά που εκτιμώνται ως μη επιλέξιμα περιλαμβάνονται στη στήλη «Προσαρμογές»· τα μεγαλύτερα ποσά αφορούν τις διαρθρωτικές δράσεις.

Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, ο κανονισμός περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) που εφαρμόζεται στα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ), στο Ταμείο Συνοχής και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) προβλέπει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ προστατεύεται μέσω συστηματικής παρακράτησης του 10 % των ενδιάμεσων πληρωμών που πραγματοποιούνται. Τον Φεβρουάριο μετά τη λήξη της λογιστικής χρήσης του ΚΚΔ (1 Ιουλίου - 30 Ιουνίου), ο κύκλος ελέγχου ολοκληρώνεται μέσω διαχειριστικών επαληθεύσεων από τις διαχειριστικές αρχές και ελέγχων από τις ελεγκτικές αρχές. Η Επιτροπή εξετάζει τα έγγραφα διασφάλισης και τους λογαριασμούς που υποβάλλουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Η πληρωμή / ανάκτηση του τελικού υπολοίπου πραγματοποιείται μόνο μετά την περάτωση της αξιολόγησης και την αποδοχή των λογαριασμών. Το ποσό που παρακρατήθηκε σύμφωνα με τη διάταξη αυτή στο τέλος του 2017 ανερχόταν σε 3,1 δισ. EUR. Μέρος του ποσού αυτού (0,6 δισ. EUR) εκτιμάται ως μη επιλέξιμο βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη στους λογαριασμούς τους και περιλαμβάνεται επίσης στη στήλη «Προσαρμογές».

Το τελικό σκέλος των προσαρμογών των οφειλών περιλαμβάνει τα ποσά που αντιστοιχούν στις λοιπές προκαταβολές προς τα κράτη μέλη (βλ. σημείωση 2.5.2) και τα οποία ακόμη δεν έχουν καταβληθεί στο τέλος του έτους (0,3 δισ. EUR).

Όσον αφορά την πολιτική συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΕΚΤ), οι δηλώσεις που αφορούν την περίοδο 2007-2013 εξακολουθούν να κυμαίνονται σε σημαντικό επίπεδο στα 10 δισ. EUR, καθώς η Επιτροπή ελέγχει τις τελικές δηλώσεις δαπανών τις οποίες υποβάλλουν τα κράτη μέλη. Ταυτόχρονα, οι δηλώσεις που αφορούν την περίοδο 2014-2020 αυξήθηκαν σε 5 δισ. EUR μετά την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση των προγραμμάτων.

Αιτήσεις προχρηματοδότησης

Πέραν των προαναφερθέντων ποσών, έχουν παραληφθεί αιτήσεις προχρηματοδότησης ύψους 0,5 δισ. EUR, για τις οποίες τα σχετικά ποσά δεν είχαν καταβληθεί στο τέλος του έτους. Σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες της ΕΕ, τα ποσά αυτά δεν εγγράφονται ως οφειλές.

Οφειλές ιδίων πόρων

Οι οφειλές ιδίων πόρων αναφέρονται στις συνεισφορές των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της ΕΕ οι οποίες πρέπει να επιστραφούν στο τέλος του έτους μετά την έγκριση του διορθωτικού προϋπολογισμού αριθ. 6/2017. Οι διορθωτικοί προϋπολογισμοί εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 609/2014. Το σημαντικό ποσό στις 31 Δεκεμβρίου 2017 οφείλεται στην έγκριση του διορθωτικού προϋπολογισμού αριθ. 6/2017 στις 30 Νοεμβρίου 2017. Σύμφωνα με την εν λόγω νομική διάταξη, τα προκύπτοντα ποσά επιστράφηκαν στα κράτη μέλη την πρώτη εργάσιμη ημέρα του Ιανουαρίου του 2018.

2.13. ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Δεδουλευμένα έξοδα	63 588	66 800
Προεισπραχθέντα έσοδα	111	638
Λοιπά	203	143
Σύνολο	63 902	67 580

Η κατανομή των δεδουλευμένων εξόδων έχει ως εξής:

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
ΕΓΤΕ	33 303	33 033
ΕΓΤΑΑ και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης	17 464	17 024
ΕΤΠΑ και ΤΣ	4 249	7 157
ΕΚΤ	2 870	3 473
Λοιπά	5 702	6 112
Σύνολο	63 588	66 800

Η μεγαλύτερη μεταβολή αφορά την πολιτική συνοχής και συνίσταται σε μείωση κατά 2,9 δισ. EUR για τα ΕΤΠΑ και ΤΣ και 0,6 δισ. EUR για το ΕΚΤ. Αυτό οφείλεται στη μείωση των δεδουλευμένων για την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 καθώς τα προγράμματα έχουν εισέλθει στο στάδιο περάτωσης.

ΚΑΘΑΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

2.14. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

σε εκατ. EUR

	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Αποθεματικό εύλογης αξίας	2.14.1	278	325
Αποθεματικό του Ταμείου Εγγυήσεων	2.14.2	2 663	2 643
Άλλα αποθεματικά	2.14.3	1 935	1 873
Σύνολο		4 876	4 841

2.14.1. Αποθεματικό εύλογης αξίας

Βάσει των λογιστικών κανόνων της ΕΕ, οι προσαρμογές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού εγγράφονται πλέον στο αποθεματικό εύλογης αξίας.

Μεταβολές του αποθεματικού εύλογης αξίας κατά τη διάρκεια της περιόδου

σε εκατ. EUR

	2017	2016
περιλαμβανόμενα στο αποθεματικό εύλογης αξίας	(8)	34
περιλαμβανόμενα στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων	6	-
Σύνολο	(2)	34

2.14.2. Αποθεματικό του Ταμείου Εγγυήσεων

Το αποθεματικό αυτό περιλαμβάνει το καθορισμένο ποσοστό-στόχο 9 % των ανεξόφλητων ποσών που εγγυάται ο προϋπολογισμός της ΕΕ στο πλαίσιο της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΤΕπ, το οποίο πρέπει να παραμένει ως στοιχείο ενεργητικού στο Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (βλ. σημείωση 2.4.1).

2.14.3. Άλλα αποθεματικά

Το ποσό αυτό αφορά κατά κύριο λόγο τα αποθεματικά της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ (1 515 εκατ. EUR) για τα στοιχεία ενεργητικού του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα, τα οποία δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της εκκαθάρισης της ΕΚΑΧ.

2.15. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

σε εκατ. EUR

Απαιτήσεις έναντι των κρατών μελών στις 31.12.2016	76 881
Επιστροφή του πλεονάσματος του προϋπολογισμού 2016 σε κράτη μέλη	6 405
Μεταβολές του αποθεματικού του Ταμείου Εγγυήσεων	20
Άλλες μεταβολές αποθεματικών	11
Οικονομικό αποτέλεσμα του έτους	(8 082)
Σύνολο απαιτήσεων έναντι των κρατών μελών στις 31.12.2017	75 234

Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το μέρος των εξόδων που έχει πραγματοποιήσει η ΕΕ έως τις 31 Δεκεμβρίου, τα οποία πρέπει να χρηματοδοτηθούν από επόμενους προϋπολογισμούς. Έτσι, σύμφωνα με τους κανόνες της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση πολλά έξοδα αναγνωρίζονται στο έτος N μολονότι μπορεί να καταβληθούν στην ουσία το έτος N + 1 (ή αργότερα) και επομένως να χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό του έτους N + 1 (ή αργότερα). Η καταχώριση των ποσών αυτών στους λογαριασμούς παθητικού, σε συνδυασμό με το ότι τα αντίστοιχα ποσά χρηματοδοτούνται από επόμενους προϋπολογισμούς, έχει ως αποτέλεσμα την υπέρογκη αύξηση του παθητικού σε σχέση με το ενεργητικό στο τέλος του έτους. Τα πιο σημαντικά ποσά που πρέπει να τονιστούν αφορούν τις δραστηριότητες του ΕΓΤΕ και τις υποχρεώσεις για παροχές σε εργαζομένους.

Τονίζεται, επίσης, ότι τα ανωτέρω δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Τα έσοδα του προϋπολογισμού πρέπει να ισοσκελίζουν ή να υπερβαίνουν πάντα τις δαπάνες του προϋπολογισμού και τυχόν πλεόνασμα εσόδων επιστρέφεται στα κράτη μέλη.

3. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΕΣΟΔΑ

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ: ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

3.1. ΠΟΡΟΙ ΑΕΕ

Τα έσοδα από ίδιους πόρους αποτελούν το βασικό στοιχείο των λειτουργικών εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα έσοδα από το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) ανέρχονται σε 78 620 εκατ. EUR για το 2017 (2016: 95 578 εκατ. EUR) και αποτελούν τη σημαντικότερη από τις τρεις κατηγορίες ιδίων πόρων. Επιβάλλεται ενιαίος συντελεστής στο ΑΕΕ κάθε κράτους μέλους. Τα έσοδα από το ΑΕΕ εξισορροπούν τα έσοδα και τις δαπάνες, δηλαδή χρηματοδοτούν το μέρος του προϋπολογισμού που δεν καλύπτεται από άλλες πηγές εσόδων. Η μείωση των εσόδων από το ΑΕΕ οφείλεται κυρίως στη σημαντική μείωση των πιστώσεων πληρωμών και στο σχετικά υψηλό πλεόνασμα του προϋπολογισμού από το προηγούμενο οικονομικό έτος (6 405 εκατ. EUR). Και τα δύο στοιχεία μείωσαν τη ζητούμενη συνεισφορά από το ΑΕΕ των κρατών μελών για το 2017, δεδομένου ότι η συνεισφορά αυτή είναι εξισορροπητική.

3.2. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Τελωνειακοί δασμοί	20 475	20 301
Εισφορές ζάχαρης	45	138
Σύνολο	20 520	20 439

Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι περιλαμβάνουν τους τελωνειακούς δασμούς και τις εισφορές ζάχαρης. Τα κράτη μέλη παρακρατούν, ως δαπάνες είσπραξης, το 20 % των παραδοσιακών ιδίων πόρων και τα ανωτέρω ποσά αντιπροσωπεύουν το καθαρό ποσό.

3.3. ΠΟΡΟΙ ΦΠΑ

Οι πόροι ΦΠΑ επιβαρύνουν τις βάσεις του ΦΠΑ των κρατών μελών, οι οποίες εναρμονίζονται θεωρητικά προς τον σκοπό αυτό σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. Η συνεισφορά του ΦΠΑ υπολογίζεται με την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή καταβολής 0,3 % στη βάση ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους. Για την περίοδο 2014-2020, η απόφαση 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ του Συμβουλίου προβλέπει μειωμένο συντελεστή καταβολής 0,15 % για τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

3.4. ΠΡΟΣΤΙΜΑ

Τα έσοδα αυτά ύψους 4 664 εκατ. EUR (2016: 3 858 εκατ. EUR) αφορούν πρόστιμα που έχει επιβάλει η Επιτροπή σε εταιρείες για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ και πρόστιμα που έχει επιβάλει η Επιτροπή σε κράτη μέλη για παραβάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τα έσοδα από πρόστιμα όταν εκδίδει την απόφαση περί επιβολής προστίμου και την κοινοποιεί επισήμως στον ενδιαφερόμενο. Τα ποσά των προστίμων για το 2017 είναι κυρίως πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού

(4 568 εκατ. EUR). Οι μεγαλύτερες υποθέσεις αφορούν παραβάσεις των κανόνων αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΕ, δηλαδή πρόστιμο που επιβλήθηκε στην Alphabet Inc. και στην Google Inc. για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά ως μηχανή αναζήτησης (2 424 εκατ. EUR), πρόστιμο στη Scania για συμμετοχή σε καρτέλ στον τομέα κατασκευής φορτηγών (881 εκατ. EUR) και πρόστιμο σε 11 αερομεταφορείς για αθέμιτη σύμπραξη καθορισμού των τιμών (776 εκατ. EUR).

3.5. ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Επιμερισμένη διαχείριση	1 775	1 876
Άμεση διαχείριση	81	56
Έμμεση διαχείριση	23	15
Σύνολο	1 879	1 947

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει κυρίως τα εντάλματα είσπραξης που εκδόθηκαν από την Επιτροπή τα οποία εισπράττονται ή αντισταθμίζουν (δηλαδή αφαιρούνται από) τις επακόλουθες πληρωμές που καταχωρίστηκαν στο λογιστικό σύστημα της Επιτροπής για την ανάκτηση δαπανών που είχαν καταβληθεί στο παρελθόν από τον γενικό προϋπολογισμό. Οι ανακτήσεις βασίζονται σε ελέγχους, λογιστικούς ελέγχους ή αναλύσεις επιλεξιμότητας και, ως εκ τούτου, οι εν λόγω δράσεις αποτελούν σημαντικό ζήτημα όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι ενέργειες αυτές προστατεύουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ από δαπάνες κατά παράβαση της νομοθεσίας και είναι ιδιαίτερα σημαντικές διότι από τα αποτελέσματα των λογιστικών ελέγχων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου προέκυψε σημαντικό επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ – βλ. την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου η οποία περιλαμβάνει δήλωση αξιοπιστίας σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων.

Περιλαμβάνονται επίσης τα εντάλματα είσπραξης που εκδόθηκαν από κράτη μέλη για δικαιούχους δαπανών του ΕΓΤΕ, καθώς και η μεταβολή των εκτιμήσεων για τα δεδουλευμένα έσοδα από το τέλος της προηγούμενης χρήσης στην τρέχουσα.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στον ανωτέρω πίνακα αφορούν έσοδα τα οποία αποκτήθηκαν μέσω της έκδοσης ενταλμάτων είσπραξης. Για αυτόν τον λόγο, τα εν λόγω ποσά δεν μπορούν και δεν δείχνουν το σύνολο των μέτρων που ελήφθησαν για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, ιδιαίτερα όσον αφορά την πολιτική συνοχής όπου έχουν θεσπιστεί ειδικοί μηχανισμοί για την εξασφάλιση της διόρθωσης μη επιλέξιμων δαπανών, οι περισσότερες εκ των οποίων δεν συνεπάγονται έκδοση εντάλματος είσπραξης. Δεν περιλαμβάνονται τα ποσά τα οποία εισπράχθηκαν μέσω της αντιστάθμισης εξόδων, τα ποσά τα οποία ανακτήθηκαν μέσω ανακλήσεων και οι εισπράξεις ποσών προχρηματοδοτήσεων.

Η ανάκτηση δαπανών υπό επιμερισμένη διαχείριση αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου:

Γεωργία: ΕΓΤΕ και αγροτική ανάπτυξη

Στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, τα ποσά που καταλογίζονται ως έσοδα του έτους στον τομέα αυτόν είναι οι δημοσιονομικές διορθώσεις του έτους και οι επιστροφές που δηλώθηκαν από κράτη μέλη και εισπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και η καθαρή αύξηση των υπολοίπων που δηλώθηκαν από κράτη μέλη προς είσπραξη στο τέλος του έτους σχετικά με απάτες και παρατυπίες.

Πολιτική συνοχής

Τα κυριότερα ποσά που σχετίζονται με την πολιτική συνοχής περιλαμβάνουν εντάλματα είσπραξης που εξέδωσε η Επιτροπή για την ανάκτηση δαπανών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως σε προηγούμενα έτη και μειώσεις δαπανών με αφαίρεση της μείωσης των δεδουλευμένων εσόδων στο τέλος του έτους.

3.6. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Δημοσιονομικές προσαρμογές	5 806	1 956
Συνεισφορές τρίτων χωρών	1 269	953
Φόροι και εισφορές του προσωπικού	1 218	1 189
Συνεισφορές κρατών μελών για εξωτερική βοήθεια	988	732
Μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού	208	147
Προσαρμογή προβλέψεων	29	14
Γεωργικές εισφορές	4	5
Λοιπά	854	744
Σύνολο	10 376	5 740

Στις δημοσιονομικές προσαρμογές περιλαμβάνεται το πλεόνασμα του προϋπολογισμού από το 2016 (6 405 εκατ. EUR). Το πλεόνασμα του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους μεταφέρεται στο επόμενο έτος και αποτελεί έσοδο για το 2017.

Οι συνεισφορές τρίτων χωρών είναι συνεισφορές από τις χώρες ΕΖΕΣ και τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες.

Τα έσοδα από φόρους του προσωπικού και εισφορές προέρχονται κυρίως από κρατήσεις επί των αποδοχών του προσωπικού και συνίστανται σε δύο σημαντικά ποσά: στις συνταξιοδοτικές εισφορές του προσωπικού και στους φόρους εισοδήματος.

Οι συνεισφορές κρατών μελών για εξωτερική βοήθεια είναι κυρίως τα ποσά που εισπράχθηκαν για τη σύσταση της Διευκόλυνσης για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία.

Η μεταβίβαση εσόδων από στοιχεία ενεργητικού αφορά κυρίως τη μεταφορά των δορυφόρων στο πλαίσιο του προγράμματος Copernicus (πρώην πρόγραμμα GMES) από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ΕΟΔ) στην Επιτροπή (βλ. σημείωση **2.2**). Η μεταφορά αυτή είναι μια μη ανταλλακτική συναλλαγή σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες της ΕΕ, η οποία θα πραγματοποιηθεί σε μελλοντικές περιόδους για τους υπόλοιπους δορυφόρους του προγράμματος Copernicus που βρίσκονται επί του παρόντος υπό κατασκευή.

Οι γεωργικές εισφορές αφορούν εισφορές γάλακτος οι οποίες είναι ένα διαχειριστικό εργαλείο επιβολής κυρώσεων σε παραγωγούς που υπερβαίνουν τις ποσότητες αναφοράς που τους αναλογούν. Καθώς δεν συνδέεται με προηγούμενες πληρωμές από την Επιτροπή, θεωρείται στην πράξη έσοδο για ειδικό σκοπό.

Το ποσό των λοιπών εσόδων από μη ανταλλακτικές συναλλαγές για το 2017 περιλαμβάνει ποσό 300 εκατ. EUR το οποίο διεκδικείται από το ETA και το οποίο αντιπροσωπεύει τη συνεισφορά του στο Ταμείο Εγγυήσεων του ΕΤΒΑ το οποίο αναμένεται να συσταθεί το 2018 βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

3.7. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Τόκοι από:		
Δάνεια	1 379	1 446
Εκπρόθεσμες πληρωμές	217	108
Λοιπά	41	38
Προσαύξηση υποχρεώσεων από οικονομικές εγγυήσεις (ΕΤΣΕ)	61	16
Χρηματοοικονομικά έσοδα από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	57	0
Πραγματοποιηθέντα κέρδη από διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	38	35
Μερίσματα	23	13
Λοιπά	28	112
Σύνολο	1 845	1 769

Τα έσοδα από τόκους δανείων αφορούν κυρίως δάνεια χορηγούμενα για χρηματοδοτική συνδρομή (βλ. σημείωση 2.4.3).

Τα έσοδα από τόκους υπερημερίας προέρχονται κυρίως από πρόστιμα και συνεισφορές ιδίων πόρων που οφείλονται και δεν έχουν καταβληθεί εμπρόθεσμα.

3.8. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Έσοδα από αμοιβές για παροχή υπηρεσιών (οργανισμοί)	557	267
Συναλλαγματικά κέρδη	281	331
Έσοδα από αμοιβές και προσαυξήσεις που αφορούν χρηματοδοτικά μέσα	51	48
Έσοδα από ενσώματα πάγια	43	17
Πώληση αγαθών	42	46
Μερίδιο καθαρού αποτελέσματος ΕΤΕ	21	2
Λοιπά	338	288
Σύνολο	1 332	998

Τα έσοδα από αμοιβές για παροχή υπηρεσιών περιλαμβάνουν κυρίως τέλη για άδειες κυκλοφορίας που χρεώνει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων και τέλη σημάτων που εισπράττονται από το Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΔΑΠΑΝΕΣ

3.9. ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

σε εκατ. EUR

Εκτελέστηκαν από κράτη μέλη	2017	2016
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων	44 289	44 152
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης	11 359	12 604
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής	17 650	35 045
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	7 353	9 366
Λοιπά	1 253	1 606
Σύνολο	81 905	102 772

Η μετάβαση από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 εξηγεί τη μείωση δαπανών ύψους 17,4 δισ. EUR στον τομέα της πολιτικής συνοχής: οι δηλωθείσες δαπάνες για την περίοδο 2007-2013 μειώθηκαν σημαντικά (28,6 δισ. EUR) καθώς ολοκληρώθηκε η υλοποίηση και τα προγράμματα εισήλθαν στο στάδιο της περάτωσης. Παράλληλα, οι δηλωθείσες δαπάνες για την περίοδο 2014-2020 αυξήθηκαν αλλά μόνο κατά 11,2 δισ. EUR καθώς τα προγράμματα βρίσκονται σε εξέλιξη.

Οι λοιπές δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως: το άσυλο και τη μετανάστευση (485 εκατ. EUR), το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (378 εκατ. EUR) και την εσωτερική ασφάλεια (226 εκατ. EUR).

3.10. ΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Εκτελέστηκαν από την Επιτροπή	8 831	9 254
Εκτελέστηκαν από τους εκτελεστικούς οργανισμούς της ΕΕ	6 699	6 259
Εκτελέστηκαν από τα καταπιστευματικά ταμεία	208	97
Σύνολο	15 738	15 610

Τα ποσά αυτά αφορούν κυρίως την εφαρμογή της πολιτικής στον τομέα της έρευνας (7,2 δισ. EUR), τα προγράμματα για τα δίκτυα (1,3 δισ. EUR), τα μέσα συνεργασίας για την ανάπτυξη (1,3 δισ. EUR), την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας (1,2 δισ. EUR) και την ανθρωπιστική βοήθεια (0,7 δισ. EUR).

3.11. ΕΜΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Εκτελέστηκαν από άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς της ΕΕ	2 667	2 547
Εκτελέστηκαν από τρίτες χώρες	1 101	876
Εκτελέστηκαν από διεθνείς οργανισμούς	3 014	2 382
Εκτελέστηκαν από άλλες οντότητες	1 478	2 035
Σύνολο	8 260	7 840

Από τις δαπάνες έμμεσης διαχείρισης, 4,2 δισ. EUR αφορούν εξωτερικές δράσεις (κυρίως στους τομείς της προενταξιακής βοήθειας, της ανθρωπιστικής βοήθειας, της διεθνούς συνεργασίας και της γειτονίας). Επιπλέον ποσό ύψους 3,6 δισ. EUR συνδέεται με την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης (σε τομείς όπως η έρευνα, τα δορυφορικά συστήματα πλοήγησης και η εκπαίδευση).

3.12. ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Κόστος προσωπικού	6 193	6 074
Κόστος συντάξεων	3 808	3 702
Σύνολο	10 002	9 776

Το συνταξιοδοτικό κόστος αντιπροσωπεύει στοιχεία των μεταβολών που έχουν προκύψει μετά την αναλογιστική εκτίμηση των υποχρεώσεων παροχών σε εργαζομένους εκτός από τις αναλογιστικές παραδοχές. Ως εκ τούτου, δεν αντιπροσωπεύει τις πραγματικές καταβολές συντάξεων του έτους, οι οποίες είναι αισθητά χαμηλότερες.

3.13. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Η αναλογιστική απώλεια καθαρού ποσού ύψους 3 544 εκατ. EUR που εμφανίζεται στον παρόντα τομέα αφορά τις υποχρεώσεις παροχών σε εργαζομένους που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό (βλ. σημείωση 2.9).

3.14. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Καταβληθέντες τόκοι:		
Δανειοληπτικές πράξεις	1 373	1 440
Λοιπά	22	57
Ζημίες απομείωσης από δάνεια και απαιτήσεις	324	184
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	81	67
Ζημίες απομείωσης από διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	39	40
Ζημίες από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	12	1
Πραγματοποιηθείσες ζημίες από διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	2	0
Λοιπά	42	116
Σύνολο	1 896	1 904

Το ποσό των καταβληθέντων τόκων για τις δανειοληπτικές πράξεις αντιστοιχεί κυρίως σε έσοδα από τόκους δανείων για χρηματοδοτική συνδρομή (συνακόλουθες πράξεις).

Οι ζημίες απομείωσης από δάνεια και απαιτήσεις περιλαμβάνουν ένα ποσό 243 εκατ. EUR) που αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (βλ. σημείωση 2.6.1.1).

3.15. ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Διοικητικές δαπάνες και δαπάνες πληροφορικής	2 521	2 455
Δαπάνες από ενσώματα πάγια	1 423	1 021
Προσαρμογή προβλέψεων	1 377	685
Συναλλαγματικές ζημιές	446	505
Έξοδα για λειτουργικές μισθώσεις	414	383
Μείωση των προστίμων από το Δικαστήριο	67	18
Λοιπά	509	419
Σύνολο	6 756	5 486

Η αύξηση των δαπανών που σχετίζονται με προβλέψεις οφείλεται κυρίως στη μεταβολή της εκτίμησης για την πρόβλεψη σχετικά με τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων (βλ. σημείωση **2.10**).

Οι δαπάνες που σχετίζονται με την έρευνα και την ανάπτυξη περιλαμβάνονται στις διοικητικές δαπάνες και τις δαπάνες πληροφορικής και έχουν ως εξής:

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Δαπάνες έρευνας	376	344
Μη κεφαλαιοποιημένες δαπάνες ανάπτυξης	81	88
Σύνολο	456	431

3.16. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (ΠΔΠ)

σε εκατ. EUR

	Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	Βιώσιμη ανάπτυξη	Ασφάλεια και ιθαγένεια	Η Ευρώπη στον κόσμο	Διοίκηση	Δεν υπάγονται σε τομέα του ΠΔΠ*	Σύνολο
Πόροι ΑΕΕ	-	-	-	-	-	78 620	78 620
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι	-	-	-	-	-	20 520	20 520
ΦΠΑ	-	-	-	-	-	16 947	16 947
Πρόστιμα	-	-	-	-	-	4 664	4 664
Είσπραξη εξόδων	357	1 488	5	28	0	0	1 879
Λοιπά	1 172	244	43	414	4 827	3 676	10 376
Έσοδα από μη ανταλλακτικές συναλλαγές	1 529	1 732	48	443	4 827	124 428	133 006
Χρηματοοικονομικά έσοδα	147	(4)	0	17	1	1 684	1 845
Λοιπά	196	(12)	(6)	10	338	805	1 332
Έσοδα από ανταλλακτικές συναλλαγές	343	(15)	(6)	27	338	2 489	3 177
Συνολικά έσοδα	1 873	1 716	42	470	5 166	126 917	136 183
<i>Δαπάνες που εκτελέστηκαν από κράτη μέλη:</i>							
ΕΓΤΕ	-	(44 289)	-	-	-	-	(44 289)
ΕΓΤΑΑ και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης	-	(11 359)	-	-	-	-	(11 359)
ΕΤΠΑ & ΤΣ	(17 650)	-	-	-	-	-	(17 650)
ΕΚΤ	(7 353)	-	-	-	-	-	(7 353)
Λοιπά	(439)	74	(897)	9	-	0	(1 253)
Εκτελέστηκαν από την Επιτροπή, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και τα καταπιστευματικά ταμεία	(9 809)	(525)	(1 080)	(4 337)	(12)	25	(15 738)
Εκτελέστηκαν από άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς της ΕΕ	(2 530)	(121)	(754)	(24)	-	762	(2 667)
Εκτελέστηκαν από τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς	(434)	0	(177)	(3 504)	-	-	(4 115)
Εκτελέστηκαν από άλλες οντότητες	(819)	15	1	(675)	(0)	-	(1 478)
Κόστος προσωπικού και συντάξεων	(1 638)	(360)	(426)	(615)	(5 977)	(986)	(10 002)
Μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές των παροχών σε εργαζομένους	-	-	-	-	(3 544)	-	(3 544)
Χρηματοοικονομικό κόστος	(88)	(16)	(0)	(18)	(106)	(1 668)	(1 896)
Λοιπά έξοδα	(2 453)	(88)	(196)	(113)	(3 386)	(521)	(6 756)
Σύνολο δαπανών	(43 213)	(56 669)	(3 528)	(9 277)	(13 025)	(2 389)	(128 101)
Οικονομικό αποτέλεσμα του έτους	(41 341)	(54 953)	(3 486)	(8 807)	(7 859)	124 528	8 082

* Η κατηγορία «Δεν υπάγονται σε τομέα του ΠΔΠ» περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού των ενοποιημένων οντοτήτων, τις απαλείψεις λόγω ενοποίησης, τις πράξεις εκτός προϋπολογισμού και μη διατεθέντα προγράμματα με μη σημαντικά ποσά.

Η απεικόνιση των εσόδων και δαπανών ανά τομέα του ΠΔΠ βασίζεται σε εκτίμηση, δεδομένου ότι δεν συνδέονται όλες οι δεσμεύσεις με τομέα του ΠΔΠ.

4. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις είναι πιθανές μελλοντικές υποχρεώσεις πληρωμής για την ΕΕ, οι οποίες μπορεί να προκύπτουν από παρελθόντα γεγονότα ή νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις που έχουν μεν αναληφθεί αλλά εξαρτώνται από μελλοντικά γεγονότα που δεν εμπίπτουν εξ ολοκλήρου στον έλεγχο της ΕΕ. Συνδέονται κυρίως με παρασχεθείσες οικονομικές εγγυήσεις (σε δάνεια και προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής) και με νομικούς κινδύνους. Όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξαιρουμένων όσων σχετίζονται με πρόστιμα και εγγυήσεις καλυπτόμενες από ταμεία (βλ. σημείωση **2.4.1**), εφόσον λήξει η διάρκεια ισχύος τους, θα χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (και, συνεπώς, των κρατών μελών της ΕΕ) των επόμενων οικονομικών ετών.

4.1.1. Εγγυήσεις του προϋπολογισμού

σε εκατ. EUR

	31.12.2017			31.12.2016		
	Ανώτατο όριο	Υπογραφέντα ποσά	Εκταμιευθέντα ποσά	Ανώτατο όριο	Υπογραφέντα ποσά	Εκταμιευθέντα ποσά
Εγγυήσεις στο πλαίσιο της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΤΕπ	37 479	28 950	19 972	40 645	30 161	21 145
Εγγύηση ΕΤΣΕ	16 000	13 473	10 128	16 000	11 245	4 392
Σύνολο	53 479	42 423	30 100	56 645	41 406	25 537

Ο ανωτέρω πίνακας παρουσιάζει το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε πιθανές μελλοντικές πληρωμές που συνδέονται με εγγυήσεις χορηγούμενες στον όμιλο της ΕΤΕπ. Τα εκταμιευθέντα ποσά αντιπροσωπεύουν τα ποσά που έχουν ήδη χορηγηθεί στους τελικούς δικαιούχους, ενώ τα υπογραφέντα ποσά περιλαμβάνουν τα εκταμιευθέντα ποσά και επιπροσθέτως τις συμφωνίες που έχουν ήδη υπογραφεί με δικαιούχους αλλά δεν έχουν ακόμη εκταμιευθεί. Το ανώτατο όριο αντιπροσωπεύει τη συνολική εγγύηση την οποία ο προϋπολογισμός της ΕΕ, και ως εκ τούτου τα κράτη μέλη, έχουν δεσμευτεί να καλύψουν.

Εγγυήσεις στο πλαίσιο της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΤΕπ

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ εγγυάται δάνεια τα οποία υπογράφει και χορηγεί η ΕΤΕπ από τους ίδιους πόρους της σε τρίτες χώρες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 το ποσό των ανεξόφλητων δανείων που καλύπτονταν από την εγγύηση της ΕΕ ανερχόταν συνολικά στα 19 972 εκατ. EUR (2016: 21 145 εκατ. EUR). Ο προϋπολογισμός της ΕΕ εγγυάται:

- 18 583 εκατ. EUR (2016: 19 481 εκατ. EUR) μέσω του Ταμείου Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (βλ. σημείωση **2.4.1**), και
- 1 389 εκατ. EUR (2016: 1 664 εκατ. EUR) απευθείας για δάνεια χορηγούμενα σε κράτη μέλη πριν από την προσχώρησή τους.

Πέραν του ποσού των 19 972 εκατ. EUR που αναφέρθηκε ανωτέρω ως εκταμιευθέν, η ΕΕ εγγυάται επιπλέον 258 εκατ. EUR εκκρεμών δανείων προς τη Συρία, για τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί προβλέψεις.

Η εγγύηση της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΕ που συνδέεται με δάνεια που χορηγούνται από την ΕΤΕπ περιορίζεται στο 65 % των οφειλόμενων υπολοίπων για συμφωνίες που υπογράφηκαν μετά το 2007 (εντολές 2007-2013 και 2014-2020). Για συμφωνίες που υπογράφηκαν πριν από το 2007, η εγγύηση της ΕΕ περιορίζεται στο ποσοστό του ανώτατου ορίου των εγκεκριμένων γραμμών πίστωσης, που στις περισσότερες περιπτώσεις είναι 65 %, αλλά μπορεί να είναι και 70 %, 75 % ή 100 %. Όταν η εκταμίευση δεν φθάνει το ανώτατο όριο, η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει το συνολικό ποσό.

Ωστόσο, για τη γνωστοποίηση του μέγιστου ανοίγματος που αντιμετώπιζε η ΕΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2017 πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν εγκεκριμένα δάνεια που πρόκειται να υπογραφούν αλλά δεν έχουν

υπογραφεί ακόμη (8 529 εκατ. EUR) και δάνεια που έχουν υπογραφεί αλλά δεν έχουν ακόμη εκταμιευτεί (8 978 εκατ. EUR).

Τον Μάρτιο του 2018, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν την απόφαση (ΕΕ) 2018/412, ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση του ανώτατου ορίου των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ. Η αύξηση αυτή θα αντικατοπτρίζεται σε μια επικαιροποιημένη εγγυητική συμφωνία με την ΕΤΕπ και, όταν τροποποιηθεί, το μέγιστο άνοιγμα της ΕΕ θα αυξηθεί κατά 3,4 δισ. EUR.

Εγγύηση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)

Το ΕΤΣΕ είναι μια πρωτοβουλία με στόχο να αυξηθεί η ικανότητα του ομίλου της ΕΤΕπ να αναλαμβάνει κινδύνους μέσω της παροχής δυνατότητας στην ΕΤΕπ να επεκτείνει τις επενδύσεις της στην ΕΕ. Στόχος του ΕΤΣΕ είναι να στηρίξει πρόσθετες επενδύσεις στην ΕΕ, καθώς και την πρόσβαση μικρών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση. Το ΕΤΣΕ δεν αποτελεί χωριστή νομική οντότητα ούτε επενδυτικό ταμείο με τη στενή έννοια του όρου. Το αποθεματικό κινδύνου του ΕΤΣΕ παρέχει προστασία στην ΕΤΕπ έναντι των δυνητικών ζημιών από τις υποκείμενες δραστηριότητες. Αποτελείται από ένα κονδύλιο 5 δισ. EUR από τα ίδια κεφάλαια της ΕΤΕπ και μια εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ύψους έως 16 δισ. EUR («εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ»). Η εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ παρέχεται στην ΕΤΕπ δυνάμει συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και της ΕΤΕπ, η οποία εφεξής αναφέρεται ως «συμφωνία ΕΤΣΕ».

Τα ποσά που αφορούν τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις του ΕΤΣΕ, συμπεριλαμβανομένου του ανώτατου ορίου εγγυήσεων, όπως αναφέρονται στην παρούσα σημείωση, βασίζονται στη συμφωνία ΕΤΣΕ που ίσχυε στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο τροποποιημένος κανονισμός για το ΕΤΣΕ [όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2396 που εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2017] κατέστησε δυνατή την αύξηση της εγγύησης της ΕΕ για το ΕΤΣΕ σε ποσό έως 26 δισ. EUR. Η συμφωνία ΕΤΣΕ τροποποιήθηκε αντιστοίχως τον Μάρτιο του 2018.

Οι δραστηριότητες του ΕΤΣΕ διεξάγονται σε δύο σκέλη: το σκέλος υποδομών και καινοτομίας το οποίο υλοποιείται από την ΕΤΕπ (εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ 13 δισ. EUR) και το σκέλος για τις ΜΜΕ το οποίο υλοποιείται από το ΕΤΕ (εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ 3 δισ. EUR). Αμφότερα τα σκέλη διαθέτουν δανειακό χαρτοφυλάκιο και συμμετοχικό χαρτοφυλάκιο. Το ΕΤΕ λειτουργεί στο πλαίσιο συμφωνίας με την ΕΤΕπ επί τη βάση εγγύησης από την ΕΤΕπ την οποία αντεγγυάται η εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ δυνάμει της συμφωνίας ΕΤΣΕ.

Για τον σκοπό της χρήσης της εγγύησης της ΕΕ για το ΕΤΣΕ, η υλοποίηση του ΕΤΣΕ τελεί υπό την εποπτεία διοικητικού συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με συναίνεση και απαρτίζεται από τέσσερα μέλη, εκ των οποίων τα τρία διορίζονται από την Επιτροπή και το ένα από την ΕΤΕπ. Σύμφωνα με τον τροποποιημένο κανονισμό για το ΕΤΣΕ, το διοικητικό συμβούλιο του ΕΤΣΕ θα απαρτίζεται από πέντε μέλη, συμπεριλαμβανομένου ενός μέλους χωρίς δικαίωμα ψήφου που ορίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ οι αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση και –σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η επίτευξη συναίνεσης– με ψηφοφορία και ομοφωνία των μελών του που διαθέτουν δικαίωμα ψήφου. Το διοικητικό συμβούλιο του ΕΤΣΕ δεν λαμβάνει επενδυτικές αποφάσεις.

Οι ρόλοι της ΕΕ και της ΕΤΕπ στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ είναι διακριτοί. Το ΕΤΣΕ έχει συσταθεί στο πλαίσιο της ΕΤΕπ, η οποία χρηματοδοτεί τις δραστηριότητες (δάνεια και συμμετοχικές επενδύσεις) και, για αυτόν τον σκοπό, δανείζεται τα απαραίτητα κεφάλαια από τις κεφαλαιαγορές. Όσον αφορά το σκέλος υποδομών και καινοτομίας, η ΕΤΕπ λαμβάνει τις επενδυτικές αποφάσεις ανεξάρτητα και διαχειρίζεται τις δραστηριότητες σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες της. Το ίδιο εφαρμόζεται για τις δραστηριότητες του σκέλους για τις ΜΜΕ που διαχειρίζεται η ΕΤΕ.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ παραμένουν εστιασμένες στον ειδικό στόχο της αντιμετώπισης των αδυναμιών της αγοράς που εμποδίζουν τις επενδύσεις στην ΕΕ, καθώς και ότι είναι επιλέξιμες να προστατευθούν με την εγγύηση της ΕΕ, τέθηκε σε εφαρμογή ειδική δομή διακυβέρνησης. Η επιτροπή επενδύσεων των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων εξετάζει κάθε έργο που προτείνεται από την ΕΤΕπ στο σκέλος υποδομών και καινοτομίας όσον αφορά την επιλεξιμότητα κάθε έργου για κάλυψη από την εγγύηση της ΕΕ. Μόλις επιβεβαιωθεί η επιλεξιμότητα μιας δραστηριότητας ως δραστηριότητας εγγυημένης από το ΕΤΣΕ, η απόφαση για τη συνέχιση του έργου και τη διαχείρισή του υπόκειται στον κανονικό κύκλο έργου και την κανονική διαδικασία διακυβέρνησης της ΕΤΕπ. Όσον αφορά το σκέλος για τις ΜΜΕ, ο ρόλος της επιτροπής επενδύσεων περιορίζεται στην παροχή συμβουλών όσον αφορά την περιγραφή των προϊόντων του εν λόγω σκέλους, τα οποία εγκρίνονται από το διοικητικό συμβούλιο και τον διευθύνοντα σύμβουλο του ΕΤΣΕ.

Ο ρόλος της ΕΕ αφορά την παροχή της εγγύησης του προϋπολογισμού της ΕΕ για μέρος των δυνητικών ζημιών τις οποίες ενδέχεται να υποστεί η ΕΤΕπ από τις επενδύσεις σε χρεωστικούς και συμμετοχικούς

τίτλους. Κατά συνέπεια, η ΕΕ δεν παρεμβαίνει στην επιλογή και τη διαχείριση των δραστηριοτήτων του ΕΤΣΕ, δεν επενδύει χρήματα στις δραστηριότητες του ΕΤΣΕ και δεν αποτελεί άμεσο συμβαλλόμενο μέρος στα υποκείμενα μέσα. Δεδομένου ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια ελέγχου και οι λογιστικές απαιτήσεις για την ενοποίηση βάσει των λογιστικών κανόνων της ΕΕ (και των IPSAS), τα σχετικά εγγυημένα στοιχεία ενεργητικού δεν καταλογίζονται στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ.

Η εγγύηση της ΕΕ που χορηγείται στον όμιλο της ΕΤΕπ στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ, σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες της ΕΕ, καταλογίζεται ως υποχρέωση από οικονομικές εγγυήσεις για το δανειακό χαρτοφυλάκιο του σκέλους υποδομών και καινοτομίας, ως δημοσιονομική πρόβλεψη για το δανειακό χαρτοφυλάκιο του σκέλους που αφορά τις ΜΜΕ και ως παράγωγο (χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος) για αμφότερα τα συμμετοχικά χαρτοφυλάκια. Επιπλέον, στην παρούσα σημείωση παρουσιάζεται μια ενδεχόμενη υποχρέωση που σχετίζεται με την παρεχόμενη εγγύηση στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ.

Στο πλαίσιο του δανειακού χαρτοφυλακίου του σκέλους υποδομών και καινοτομίας του ΕΤΣΕ, η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει το τμήμα πρώτης ζημίας του χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων τις οποίες έχει αναλάβει η ΕΤΕπ, οι οποίες αφορούν κυρίως τα συνήθη δάνεια και εγγυήσεις. Η εγγύηση της ΕΕ καταπίπτει όταν ο οφειλέτης αδυνατεί να πραγματοποιήσει την πληρωμή εμπρόθεσμα ή σε περίπτωση αναδιάρθρωσης χρέους. Για την εγγύηση της ΕΕ καταβάλλεται αντίτιμο ανάλογα με τον κίνδυνο τον οποίο αναλαμβάνει η ΕΕ και αυτό υλοποιείται με τη μορφή διανομής, μεταξύ της ΕΤΕπ και της ΕΕ, των συναφών με τον κίνδυνο εσόδων που εισπράττει η ΕΤΕπ από τις εγγυημένες δραστηριότητες. Τα έσοδα της ΕΕ θα πρέπει να καλύψουν πρώτα τις ζημίες που έχουν υποστεί οι εγγυημένες δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, η εγγύηση της ΕΕ καταλογίζεται ως υποχρέωση από οικονομικές εγγυήσεις και μετράται, κατά την αρχική αναγνώριση, στην εύλογη αξία, η οποία προσδιορίζεται ως η καθαρή παρούσα αξία των εισπρακτέων προσαυξήσεων (τα έσοδα της ΕΕ). Κατά τις επόμενες ημερομηνίες ισολογισμού, η υποχρέωση από οικονομικές εγγυήσεις μετράται στην υψηλότερη αξία μεταξύ των αναμενόμενων ζημιών και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωρισθεί μείον, κατά περίπτωση, της σωρευμένης απόσβεσης των εσόδων. Η υποχρέωση από οικονομικές εγγυήσεις παρουσιάζεται ως το καθαρό ποσό μετά την αφαίρεση των εσόδων της ΕΕ τα οποία δεν έχουν ακόμη εισπραχθεί – μηδενική στις 31 Δεκεμβρίου 2017 – βλ. σημείωση **2.11.3**.

Στο πλαίσιο του συμμετοχικού χαρτοφυλακίου του σκέλους υποδομών και καινοτομίας του ΕΤΣΕ, το οποίο αποτελείται από άμεσες συμμετοχές μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου ή δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, η ΕΤΕπ επενδύει επί ίσοις όροις με δικό της κίνδυνο και κίνδυνο της ΕΕ. Κατά συνέπεια, η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει το τμήμα των συμμετοχικών επενδύσεων το οποίο έχει εγγυηθεί η ΕΕ, τις αρνητικές προσαρμογές αξίας (μη πραγματοποιηθείσες ζημίες) σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, τις πραγματοποιηθείσες ζημίες κατά την αποεπένδυση και το χρηματοδοτικό κόστος της ΕΤΕπ. Στις περιπτώσεις στις οποίες η αξία μιας επένδυσης, η οποία προηγουμένως είχε υποστεί αρνητική προσαρμογή αξίας, αυξάνεται σε επόμενες ημερομηνίες αναφοράς, η ΕΤΕπ αποζημιώνει την ΕΕ για ποσό έως το αρχικό κόστος της επένδυσης. Κατά τον χρόνο της αποεπένδυσης, η ΕΕ δικαιούται επίσης κέρδη επί της επένδυσης τα οποία υπερβαίνουν το αρχικό κόστος. Το αντίτιμο για την εγγύηση της ΕΕ καταβάλλεται από τα έσοδα που εισπράττει η ΕΤΕπ από τις εγγυημένες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, των μερισμάτων και των πραγματοποιηθέντων κερδών. Ο διακανονισμός μεταξύ της ΕΕ και της ΕΤΕπ διενεργείται ετησίως μετά την αφαίρεση των ζημιών και των εσόδων.

Στο πλαίσιο του συμμετοχικού χαρτοφυλακίου του σκέλους για τις ΜΜΕ του ΕΤΣΕ, η ΕΕ εγγυάται συμμετοχικές επενδύσεις σε ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων και ιδιωτικών συμμετοχών, τα οποία χρηματοδοτούνται από την ΕΤΕπ ενώ προέρχονται από το ΕΤΕ και τελούν υπό τη διαχείρισή του. Η εγγύηση της ΕΕ παρέχεται ανά χαρτοφυλάκιο για δύο χαρτοφυλάκια: υπο-σκέλος 1 και υπο-σκέλος 2. Η εγγύηση του ΕΤΣΕ απαιτείται για την κάλυψη της απομείωσης και των πραγματοποιηθεισών ζημιών από τις εγγυημένες επενδύσεις και το χρηματοδοτικό κόστος της ΕΤΕπ. Η ΕΕ έχει δικαίωμα είσπραξης αντιτίμου για τον κίνδυνο τον οποίο αναλαμβάνει με τη μορφή μερισμάτων και πραγματοποιηθέντων κερδών από τις εγγυημένες συμμετοχικές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο του υπο-σκέλους 2, το πρόγραμμα «Ορίζοντα 2020» της ΕΕ επενδύει επίσης εν μέρει στο ίδιο συμμετοχικό χαρτοφυλάκιο (η επένδυση στο πλαίσιο του «Ορίζοντα 2020» που χρηματοδοτείται από την ΕΕ καταλογίζεται στους λογαριασμούς της ΕΕ ως διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού) και αναλαμβάνει τις πρώτες ζημίες από τις επενδύσεις, ενώ οι περαιτέρω ζημίες καλύπτονται από την εγγύηση της ΕΕ και το ΕΤΕ.

Η εγγύηση του ΕΤΣΕ στο συμμετοχικό χαρτοφυλάκιο του ΕΤΣΕ κατατάσσεται ως παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο και καταλογίζεται ως χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η εύλογη αξία της εγγύησης της ΕΕ για το ΕΤΣΕ στο συμμετοχικό χαρτοφυλάκιο του ΕΤΣΕ ανερχόταν σε 16 εκατ. EUR – βλ. σημείωση **2.4.2**.

Η ανωτέρω ενδεχόμενη υποχρέωση περιλαμβάνει δραστηριότητες των προγραμμάτων COSME, Ορίζοντας 2020, CCS και EaSI για το τμήμα που καλύπτεται από την εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ στο πλαίσιο του δανειακού χαρτοφυλακίου του σκέλους για τις ΜΜΕ.

Οι πληρωμές των εγγυήσεων της ΕΕ γίνονται από το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ – βλ. σημείωση **2.4.1**. Στο τέλος του 2017, τα στοιχεία ενεργητικού του ταμείου εγγυήσεων ανέρχονταν συνολικά σε 3,5 δισ. EUR (2016: 1 δισ. EUR), ενώ επιπλέον 2,6 δισ. EUR (2016: 2,4 δισ. EUR) έχουν δεσμευτεί αλλά δεν έχουν καταβληθεί ακόμη και περιλαμβάνονται στο ποσό που παρουσιάζεται ως «υπόλοιπο προς εκκαθάριση» (ΥΠΕ) στη σημείωση **5.1**.

4.1.2. Εγγυήσεις που αφορούν χρηματοδοτική συνδρομή (δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις)

σε εκατ. EUR

	31.12.2017			31.12.2016		
	Εκταμιευθείσες	Μη εκταμιευθείσες	Σύνολο	Εκταμιευθείσες	Μη εκταμιευθείσες	Σύνολο
ΕΜΧΣ	47 456	–	47 456	47 456	–	47 456
ΙΠ	3 114	–	3 114	4 272	–	4 272
ΜΧΣ	3 924	460	4 384	2 964	1 313	4 277
Ευρατόμ	250	250	500	252	300	552
Σύνολο	54 744	710	55 454	54 944	1 613	56 557

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ εγγυάται τις δανειοληπτικές πράξεις της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση δανείων που χορηγούνται σε κράτη μέλη και τρίτες χώρες στις συνακόλουθες πράξεις. Οι εν λόγω δανειοληπτικές πράξεις ήδη αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις στον ισολογισμό της ΕΕ – βλ. σημείωση **2.11.1**. Ωστόσο, σε περίπτωση αθέτησης συνακόλουθων δανείων που έχουν χορηγηθεί με αυτές τις δανειοληπτικές πράξεις, ο προϋπολογισμός της ΕΕ, βάσει του άρθρου 14 του κανονισμού 609/2014 του Συμβουλίου, θα πρέπει να επιβαρυνθεί με το συνολικό κόστος του ανεξόφλητου ποσού:

- οι δανειοληπτικές πράξεις που αφορούν δάνεια τα οποία εκταμιεύτηκαν στο πλαίσιο του ΕΜΧΣ είναι εγγυημένες αποκλειστικά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ·
- οι δανειοληπτικές πράξεις που αφορούν δάνεια ΙΠ είναι εγγυημένες αποκλειστικά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ·
- τα δάνεια ΜΧΣ είναι εγγυημένα κατά πρώτον από το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (βλ. σημείωση **2.4.1**) και κατόπιν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ· και
- οι εγγυήσεις από τρίτους έχουν ληφθεί ως πρώτη κάλυψη του συνολικού ποσού των ανεξόφλητων δανείων Ευρατόμ. Το Ταμείο Εγγυήσεων θα καλύψει τα ποσά εξωτερικής δανειοδότησης σε περίπτωση που δεν τα προβλέπουν οι εγγυήσεις τρίτων.

Τα δάνεια της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ που χορηγήθηκαν μέσω δανειοληπτικών πράξεων δεν καλύπτονται από δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ. Αντιθέτως, καλύπτονται από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ – βλ. σημείωση **2.4.1**.

4.1.3. Εγγυήσεις παρεχόμενες για χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Ορίζοντας 2020	1 297	921
Μηχανισμός χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων	654	711
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»	490	465
Λοιπά	32	3
Σύνολο	2 473	2 101

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 140 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι δαπάνες του προϋπολογισμού που συνδέονται με ένα χρηματοδοτικό μέσο και η οικονομική ευθύνη της ΕΕ δεν υπερβαίνουν σε καμία περίπτωση το ποσό της δημοσιονομικής δέσμευσης που αντιστοιχεί σε αυτό, προκειμένου να αποκλείονται ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τον προϋπολογισμό. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι για τις εν λόγω υποχρεώσεις εμφανίζεται ένα αντίστοιχο ποσό στην πλευρά του ενεργητικού

του ισολογισμού ή καλύπτονται από εκκρεμείς δημοσιονομικές δεσμεύσεις που δεν έχουν ακόμη καταβληθεί. Οι ως άνω ενδεχόμενες υποχρεώσεις παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των δημοσιονομικών προβλέψεων που πραγματοποιούνται για τα εν λόγω μέσα – βλ. σημείωση **2.10**.

4.1.4. Δικαστικές υποθέσεις

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Πρόστιμα	3 242	1 834
Γεωργία	1 737	1 711
Συνοχή	3	3
Λοιπές	481	600
Σύνολο	5 463	4 148

Πρόστιμα

Τα ποσά αυτά αφορούν κυρίως πρόστιμα που επέβαλε η Επιτροπή για την παράβαση κανόνων του ανταγωνισμού, τα οποία έχουν καταβληθεί προσωρινά από τις οικείες επιχειρήσεις και ως προς τα οποία έχει ήδη ασκηθεί ή είναι άγνωστο αν θα ασκηθεί προσφυγή. Η ενδεχόμενη υποχρέωση διατηρείται έως ότου εκδοθεί οριστική απόφαση του Δικαστηρίου ή έως ότου εκπνεύσει η προθεσμία προσφυγής. Οι τόκοι που προκύπτουν από τις προσωρινές πληρωμές περιλαμβάνονται στο οικονομικό αποτέλεσμα του έτους, καθώς επίσης και ως ενδεχόμενη υποχρέωση, ώστε να αντανακλάται η αβεβαιότητα ως προς το αν τα ποσά αυτά ανήκουν στην Επιτροπή.

Σε περίπτωση που η ΕΕ ηττηθεί σε οποιαδήποτε από αυτές τις υποθέσεις σε σχέση με πρόστιμα που επιβλήθηκαν, δεν θα επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεδομένου ότι τα πρόστιμα καταβλήθηκαν προσωρινά και τα χρηματικά αυτά ποσά τηρούνται είτε σε ειδικούς τραπεζικούς λογαριασμούς (βλ. σημείωση **2.8**) είτε στο ταμείο BUFI το οποίο δημιουργήθηκε για τον σκοπό αυτόν (βλ. σημείωση **2.4.1**). Τα ποσά των προστίμων αναγνωρίζονται ως έσοδο του προϋπολογισμού μόνον όταν είναι οριστικά (άρθρο 83 του δημοσιονομικού κανονισμού).

Γεωργία

Πρόκειται για ενδεχόμενες υποχρεώσεις έναντι κρατών μελών σε σχέση με τις αποφάσεις συμμόρφωσης του ΕΓΤΕ και τις δημοσιονομικές διορθώσεις της αγροτικής ανάπτυξης και της προένταξης, εν αναμονή απόφασης του Δικαστηρίου. Ο καθορισμός του οριστικού ποσού των υποχρεώσεων και το έτος κατά το οποίο το αποτέλεσμα των επιτυχών προσφυγών θα καταλογιστεί στον προϋπολογισμό εξαρτάται από τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Συνοχή

Πρόκειται για ενδεχόμενες υποχρεώσεις έναντι κρατών μελών σε σχέση με δράσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και εν αναμονή της ημερομηνίας ακρόασης ή της απόφασης του Δικαστηρίου.

Λοιπές δικαστικές υποθέσεις

Ο τομέας αυτός αφορά αγωγές αποζημίωσης που ασκούνται κατά της ΕΕ, άλλες δικαστικές διαφορές και τις εκτιμώμενες δικαστικές δαπάνες. Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση άσκησης αγωγής για αποζημίωση βάσει του άρθρου 288 της Συνθήκης ΕΚ, ο ενάγων πρέπει να αποδείξει ότι το θεσμικό όργανο διέπραξε κατάφωρη παράβαση κανόνος δικαίου που χορηγεί δικαιώματα σε άτομα, ότι ο ενάγων υπέστη σοβαρή ζημία και ότι υπάρχει άμεση σχέση αιτίας-αιτιατού μεταξύ της παράνομης πράξης και της ζημίας που υπέστη ο ενδιαφερόμενος.

4.2. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Ληφθείσες εγγυήσεις:		
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	352	369
Άλλες εγγυήσεις	22	28
Άλλες ενδεχόμενες απαιτήσεις	34	34
Σύνολο	409	431

Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης ζητούνται για να εξασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι χρηματοδοτήσεων ΕΕ πληρούν τις συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει έναντι της ΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Η παρούσα σημείωση παρέχει πληροφορίες για τη διαδικασία του προϋπολογισμού και τις μελλοντικές ανάγκες χρηματοδότησης και όχι για τις υποχρεώσεις ως είχαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), στο οποίο έχουν συμφωνήσει τα κράτη μέλη, διαμορφώνει τα προγράμματα και καθορίζει τα ανώτατα όρια ανά τομέα για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και το συνολικό όριο των πιστώσεων πληρωμών εντός των οποίων η ΕΕ δύναται να αναλαμβάνει δημοσιονομικές και νομικές δεσμεύσεις, και εντέλει να καταβάλλει πληρωμές για περίοδο 7 ετών – βλ. πίνακα 1.1 στις σημειώσεις των καταστάσεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (κράτη μέλη) με τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και στο άρθρο 16 του κανονισμού 1306/2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής προβλέπεται άμεση σύνδεση μεταξύ του ετήσιου ανώτατου ορίου δαπανών του ΕΓΤΕ και του κανονισμού για το ΠΔΠ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν επίσης τις αντίστοιχες βασικές πράξεις για τις δαπάνες του ΕΓΤΕ στις οποίες ορίζονται οι δαπάνες ανά κράτος μέλος για ολόκληρη την περίοδο 2014-2020.

Οι νομικές δεσμεύσεις αντιστοιχούν σε προγράμματα, έργα, συμφωνίες ή συμβάσεις που έχουν υπογραφεί και, συνεπώς, δεσμεύουν την ΕΕ από νομικής πλευράς. Νομική δέσμευση είναι η πράξη με την οποία ο διατάκτης δημιουργεί ή διαπιστώνει υποχρέωση (για την ΕΕ) από την οποία προκύπτει επιβάρυνση (άρθρο 85 του δημοσιονομικού κανονισμού).

Η δημοσιονομική δέσμευση αναλαμβάνεται καταρχήν πριν από τη νομική δέσμευση, αλλά για ορισμένα πολυετή προγράμματα/έργα συμβαίνει το αντίστροφο, καθώς οι σχετικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις αναλαμβάνονται σε ετήσιες δόσεις στη διάρκεια πολλών ετών, όταν το προβλέπει η βασική πράξη. Για παράδειγμα, όσον αφορά τη συνοχή, το άρθρο 76 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013) προβλέπει ότι η απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση ενός προγράμματος συνιστά νομική ανάληψη υποχρέωσης κατά την έννοια του δημοσιονομικού κανονισμού, ενώ οι δεσμεύσεις του προϋπολογισμού της Ένωσης για κάθε πρόγραμμα πραγματοποιούνται σε ετήσιες δόσεις για κάθε Ταμείο κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Άλλες νομικές βάσεις ενδέχεται να περιλαμβάνουν παρόμοιες διατάξεις. Για τον λόγο αυτό, ενδέχεται να υπάρχουν ποσά τα οποία η ΕΕ έχει δεσμευτεί νομικά να καταβάλει, ενώ δεν έχει αναληφθεί ακόμη η δημοσιονομική δέσμευση – βλ. σημειώσεις **5.2** και **5.3** κατωτέρω.

Σε περίπτωση που έχει αναληφθεί η δημοσιονομική δέσμευση αλλά δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη οι επακόλουθες πληρωμές, το ποσό των εκκρεμών δεσμεύσεων ονομάζεται «υπόλοιπο προς εκκαθάριση» (ΥΠΕ). Μπορεί να αντιπροσωπεύει προγράμματα ή έργα, συχνά πολυετή, που έχουν υπογραφεί αλλά δεν έχουν ακόμη εκτελεστεί (πλήρως). Αντιπροσωπεύουν υποχρεώσεις πληρωμής μελλοντικών ετών. Δεδομένου ότι οι δημοσιονομικές καταστάσεις καταρτίζονται σε δεδουλευμένη βάση, ενώ οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού καταρτίζονται σε ταμειακή βάση, μέρος των συνολικών ανεξόφλητων ποσών (ΥΠΕ) έχει ήδη καταχωριστεί ως δαπάνη και αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στον ισολογισμό (βλ. σημειώσεις **2.12** και **2.13**). Ο υπολογισμός των δαπανών αυτών πραγματοποιείται είτε βάσει δηλώσεων δαπανών/τιμολογίων που παρελήφθησαν είτε βάσει της εκτιμώμενης εκτέλεσης προγράμματος ή έργου για το οποίο δεν έχουν υποβληθεί ακόμη δηλώσεις στην ΕΕ – βλ. σημείωση **5.1** κατωτέρω. Αφού πραγματοποιηθούν οι πληρωμές που σχετίζονται με το ΥΠΕ μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2017, η υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται στον ισολογισμό. Το μέρος του ΥΠΕ που δεν έχει καταχωριστεί ακόμη στις δαπάνες δεν συμπεριλαμβάνεται στις υποχρεώσεις αλλά, αντ' αυτού αναφέρεται κατωτέρω.

Οι ακόλουθες πληροφορίες αφορούν, επομένως, ποσά της 31ης Δεκεμβρίου 2017 τα οποία η ΕΕ έχει δεσμευτεί να καταβάλει βάσει της εκπλήρωσης συμβατικών συμφωνιών και τα οποία πρόκειται, ως εκ τούτου, να χρηματοδοτηθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ.

σε εκατ. EUR			
	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Εκκρεμείς δημοσιονομικές δεσμεύσεις που δεν έχουν ακόμη καταβληθεί	5.1	221 391	189 881
Νομικές δεσμεύσεις επιμερισμένης διαχείρισης στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ υπό εκτέλεση	5.2	211 688	276 351
Σημαντικές νομικές δεσμεύσεις σε άλλους τομείς	5.3	20 030	22 275
Σύνολο		453 109	488 507

5.1. ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΚΟΜΗ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΙ

σε εκατ. EUR

	31.12.2017	31.12.2016
Εκκρεμείς δημοσιονομικές δεσμεύσεις που δεν έχουν ακόμη καταβληθεί	221 391	189 881

Το ανωτέρω ποσό είναι το δημοσιονομικό ΥΠΕ (Υπόλοιπο προς εκκαθάριση) (RAL - «Reste à Liquider») ύψους 267 258 εκατ. EUR (βλ. πίνακα 4.4 στις σημειώσεις των καταστάσεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού), μείον τα σχετικά ποσά που έχουν συμπεριληφθεί ως υποχρεώσεις στον ισολογισμό και ως έξοδα στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων. Το δημοσιονομικό ΥΠΕ είναι ποσό που αντιπροσωπεύει ανεκτέλεστες δεσμεύσεις για τις οποίες δεν έχουν γίνει ακόμη πληρωμές και/ή αποδεσμεύσεις. Όπως επεξηγήθηκε ανωτέρω, αυτή είναι η φυσική συνέπεια της εφαρμογής πολυετών προγραμμάτων.

Σημειώνεται ότι οι εκκρεμείς προκαταβολές προχρηματοδότησης στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχονταν συνολικά σε 49 δισ. EUR (βλ. σημείωση 2.5). Αντιπροσωπεύουν δημοσιονομικές δεσμεύσεις που έχουν καταβληθεί, μειώνοντας το ΥΠΕ, αλλά τα ποσά που καταβλήθηκαν θεωρείται ότι ανήκουν ακόμη στην ΕΕ και όχι στον δικαιούχο μέχρι την εκπλήρωση των συμβατικών δεσμεύσεων. Ως εκ τούτου, είναι ποσά παρόμοια με το ΥΠΕ που αναφέρεται ανωτέρω, τα οποία δεν έχουν ακόμη καταβληθεί.

5.2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΠΔΠ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

σε εκατ. EUR

Ταμεία	Δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020 (Α)	Αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις (Β)	Δημοσιονομικές δεσμεύσεις (Γ)	Αποδεσμεύσεις (Δ)	Διαθέσιμος προϋπολογισμός στο πλαίσιο του ΠΔΠ (=Α-Γ)	Νομικές δεσμεύσεις μείον δημοσιονομικές δεσμεύσεις (=Β-Γ+Δ)
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής	262 058	262 058	140 302	-	121 756	121 756
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	91 991	91 991	51 813	-	40 178	40 178
Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους	3 814	3 814	2 114	-	1 699	1 699
ΤΟΜΕΑΣ 1B: ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ	357 862	357 862	194 229	-	163 633	163 633
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	99 343	99 343	56 401	-	42 942	42 942
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	5 749	5 749	3 210	-	2 539	2 539
ΤΟΜΕΑΣ 2: ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	105 093	105 093	59 611	-	45 482	45 482
Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης	5 391	4 233	2 794	-	2 597	1 439
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας	2 812	2 635	1 500	-	1 311	1 134
ΤΟΜΕΑΣ 3: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ	8 202	6 868	4 294	-	3 908	2 573
Σύνολο	471 157	469 822	258 134	-	213 023	211 688

Πρόκειται για νομικές υποχρεώσεις πληρωμών τις οποίες έχει αναλάβει η ΕΕ κατά την έγκριση επιχειρησιακών προγραμμάτων που αφορούν επιμερισμένη διαχείριση. Η απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση επιχειρησιακού προγράμματος συνιστά απόφαση χρηματοδότησης κατά την έννοια του άρθρου 84 του δημοσιονομικού κανονισμού και, μόλις κοινοποιηθεί στο οικείο κράτος μέλος, συνιστά νομική δέσμευση κατά την έννοια του εν λόγω κανονισμού.

Το άρθρο 76 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) ορίζει τα ακόλουθα:

«Οι δεσμεύσεις του προϋπολογισμού της Ένωσης για κάθε πρόγραμμα πραγματοποιούνται σε ετήσιες δόσεις για κάθε Ταμείο κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι δεσμεύσεις του προϋπολογισμού που αφορούν το αποθεματικό επίδοσης σε κάθε πρόγραμμα εγγράφονται χωριστά από το υπόλοιπο κονδύλι του προγράμματος.»

Ο ανωτέρω πίνακας ξεκινά με το σύνολο του ΠΔΠ (στήλη Α) και παρουσιάζει τις νομικές δεσμεύσεις για τις οποίες δεν έχουν γίνει ακόμη δημοσιονομικές δεσμεύσεις και, για σκοπούς ενημέρωσης, τις ανώτατες δεσμεύσεις που συνδέονται με τα ανώτατα όρια που προβλέπονται στο ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020, τομείς 1B, 2 και 3. Συνεπώς, οι εν λόγω νομικές δεσμεύσεις αντιπροσωπεύουν τα εκκρεμή ποσά τα οποία η ΕΕ θα δεσμεύσει στον προϋπολογισμό και στη συνέχεια θα καταβάλει μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Στη στήλη Β παρουσιάζονται οι αναληφθείσες νομικές δεσμεύσεις της Επιτροπής στο τέλος του έτους και στη στήλη Γ οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί σε σχέση με τις εν λόγω νομικές δεσμεύσεις στο τέλος του έτους. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν είχαν πραγματοποιηθεί αποδεσμεύσεις (στήλη Δ).

5.3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

	σε εκατ. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»	12 676	13 799
Copernicus	1 841	2 393
ITER	1 496	1 891
Galileo	253	523
Συμφωνίες αλιείας	133	247
Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις	2 577	2 419
Άλλες συμβατικές δεσμεύσεις	1 054	1 003
Σύνολο	20 030	22 275

Τα ποσά αυτά αντιπροσωπεύουν τις μακροπρόθεσμες νομικές δεσμεύσεις που δεν καλύπτονταν ακόμη από εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων στο τέλος του έτους. Αυτές οι δεσμευτικές υποχρεώσεις θα εγγραφούν στον προϋπολογισμό σε ετήσιες δόσεις τα επόμενα έτη και θα πραγματοποιηθούν οι σχετικές πληρωμές.

Ορισμένα σημαντικά προγράμματα (βλ. κατωτέρω) μπορούν να υλοποιούνται με ετήσιες δόσεις σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στην ΕΕ να αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις (να υπογράφει συμφωνίες επιχορήγησης, συμφωνίες ανάθεσης και δημόσιες συμβάσεις) που υπερβαίνουν τις διαθέσιμες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ενός δεδομένου έτους. Συνεπώς, είναι δυνατό να έχουν ήδη αναληφθεί υποχρεώσεις για σημαντικό μέρος του συνολικού κονδυλίου για το τρέχον ΠΔΠ. Αυτό ισχύει ιδίως για τα προγράμματα που περιγράφονται κατωτέρω:

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ)

Η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» παρέχει χρηματοδοτική ενίσχυση σε διευρωπαϊκά δίκτυα, ώστε να υποστηριχθούν έργα υποδομών κοινού ενδιαφέροντος στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας. Οι νομικές δεσμεύσεις για το πρόγραμμα ΔΣΕ καλύπτουν την περίοδο από το 2014 έως το 2020 για τη ΔΣΕ-Μεταφορές και έως το 2021 για τη ΔΣΕ-Ενέργεια. Η νομική βάση για τις εν λόγω δεσμεύσεις είναι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 680/2007 και (ΕΚ) αριθ. 67/2010 Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ (ΕΕ L 348 της 20.12.2013), ο οποίος προβλέπει στο άρθρο 19 τη χρήση ετήσιων δόσεων.

Copernicus

Το Copernicus είναι το ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης – βλ. επίσης σημείωση 2.2. Οι σχετικές δεσμεύσεις πραγματοποιούνται για την περίοδο έως το 2020. Βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 377/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 (ΕΕ L 122 της 24.4.2014, σ. 44), η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνίες ανάθεσης καθηκόντων με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ΕΟΔ), τον EUMETSAT και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων. Το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 377/2014 επιτρέπει τη χρήση ετήσιων δόσεων.

ITER - Διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας

Οι σχετικές δεσμεύσεις προορίζονται να καλύψουν μελλοντικές χρηματοδοτικές ανάγκες των εγκαταστάσεων του ITER έως το 2021. Η συνεισφορά της ΕΕ (Ευρατόμ) στον ITER International παρέχεται μέσω του οργανισμού σύντηξης για την παραγωγή ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων επίσης των συνεισφορών των κρατών μελών και της Ελβετίας. Οι εν λόγω δεσμεύσεις πραγματοποιούνται με βάση την απόφαση του Συμβουλίου 2013/791/Ευρατόμ, της 13ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση της απόφασης 2007/198/Ευρατόμ περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης, η οποία επιτρέπει τη χρήση ετήσιων δόσεων. Ο οργανισμός ITER συστάθηκε με σκοπό τη διαχείριση και την ενθάρρυνση της εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων ITER, την προώθηση της κατανόησης και αποδοχής της ενέργειας σύντηξης από το κοινό, και την εκτέλεση κάθε άλλης δραστηριότητας αναγκαίας για την επίτευξη του σκοπού του. Στον ITER συμμετέχουν η ΕΕ, η Κίνα, η Ινδία, η Ρωσία, η Νότια Κορέα, η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ.

Galileo

Τα ποσά αυτά έχουν δεσμευθεί στο πρόγραμμα Galileo για την ανάπτυξη ευρωπαϊκού παγκόσμιου δορυφορικού συστήματος πλοήγησης – βλ. επίσης σημείωση **2.2**. Οι σχετικές δεσμεύσεις πραγματοποιούνται για την περίοδο έως το 2020. Βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 1), η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία ανάθεσης με τον ΕΟΔ. Το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 επιτρέπει τη χρήση ετήσιων δόσεων.

Συμφωνίες αλιείας

Πρόκειται για δεσμεύσεις έως το 2020 έναντι τρίτων χωρών για ενέργειες στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών αλιείας. Οι εν λόγω δεσμεύσεις πραγματοποιούνται με βάση τις αποφάσεις του Συμβουλίου για κάθε τρίτη χώρα (π.χ. απόφαση (ΕΕ) 2015/1894 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2015, για τη σύναψη του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Πράσινου Ακρωτηρίου για τον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων και της χρηματικής αντιπαροχής που προβλέπονται στη συμφωνία αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας του Πράσινου Ακρωτηρίου· ΕΕ L 277 της 22.10.2015). Πρόκειται για ειδικές διεθνείς συμφωνίες, από τις οποίες απορρέουν πολυετή δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Τα ελάχιστα καταβλητέα ποσά σύμφωνα με τις υποκείμενες συμβάσεις κατά τη διάρκεια της υπολειπόμενης περιόδου των εν λόγω συμβάσεων μίσθωσης έχουν ως εξής:

σε εκατ. EUR

	Ελάχιστα μισθώματα			
	< 1 έτος	1- 5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Κτίρια	374	1 106	1 078	2 558
Υλικά πληροφορικής και λοιπός εξοπλισμός	7	13	0	21
Σύνολο	380	1 120	1 078	2 577

Άλλες συμβατικές δεσμεύσεις

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή αντιστοιχούν στα καταβλητέα ποσά κατά τη διάρκεια των συμβάσεων. Το σημαντικότερο ποσό που περιλαμβάνεται στην κατηγορία αυτή αφορά οικοδομικές συμβάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (175 εκατ. EUR).

6. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Οι ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου της ΕΕ αφορούν:

- τις δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή μέσω των ΕΜΧΣ, ΙΠ, ΜΧΣ και των δράσεων Ευρατόμ, καθώς και για δάνεια από δανειακούς πόρους της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ·
- τις ταμειακές πράξεις στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από πρόστιμα·
- στοιχεία ενεργητικού που διακρατούνται σε ταμεία για εγγυήσεις του προϋπολογισμού: στο Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις και στο ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ· και
- τα χρηματοδοτικά μέσα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

6.1. ΕΙΔΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος ότι η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου μπορεί να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς. Κίνδυνος αγοράς δεν είναι μόνο η πιθανότητα δυνητικής ζημίας, αλλά και η πιθανότητα δυνητικού κέρδους. Περιλαμβάνει τον *συναλλαγματικό κίνδυνο*, τον *κίνδυνο επιτοκίου* και *άλλους κινδύνους που συνδέονται με τις τιμές* (η ΕΕ δεν αντιμετωπίζει άλλους σημαντικούς κινδύνους που συνδέονται με τις τιμές).

- *Συναλλαγματικός κίνδυνος* υπάρχει όταν οι πράξεις της ΕΕ ή η αξία των επενδύσεων της επηρεάζονται από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει από τη μεταβολή της τιμής ενός νομίσματος έναντι ενός άλλου.
- *Κίνδυνος επιτοκίου* είναι η δυνατότητα μείωσης της αξίας χρεογράφου, ιδιαίτερα ομολόγου, που προκύπτει από την αύξηση των επιτοκίων. Γενικά, τα υψηλότερα επιτόκια οδηγούν σε χαμηλότερες τιμές ομολόγων σταθερού επιτοκίου, και αντιστρόφως.

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας που οφείλεται στην αθέτηση πληρωμής δανείου ή άλλης πιστωτικής γραμμής από οφειλέτη/δανειολήπτη (είτε κεφαλαίου είτε τόκων είτε και των δύο) ή σε άλλο είδος αθέτησης συμβατικής υποχρέωσης. Στις περιπτώσεις αθέτησης περιλαμβάνονται η καθυστέρηση αποπληρωμής, η αναδιάρθρωση των αποπληρωμών του δανειολήπτη και η πτώχευση.

Κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τη δυσκολία πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου. Για παράδειγμα, ο κίνδυνος ένας δεδομένος τίτλος ή περιουσιακό στοιχείο να μην μπορεί να γίνει αντικείμενο συναλλαγής στην αγορά αρκετά γρήγορα, ώστε να αποφευχθούν ζημιές ή να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση υποχρέωσης.

6.2. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ βασίζεται όλο και περισσότερο στη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Η βασική ιδέα πίσω από την προσέγγιση αυτή, σε αντίθεση με την παραδοσιακή μέθοδο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων, είναι ότι για κάθε ευρώ που δαπανάται από τον προϋπολογισμό μέσω των χρηματοδοτικών μέσων, ο τελικός δικαιούχος λαμβάνει περισσότερα από 1 EUR ως χρηματοδοτική στήριξη χάρη στο αποτέλεσμα μόχλευσης. Αυτή η χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ μεγιστοποιεί τον αντίκτυπο των διαθέσιμων κεφαλαίων. Για περισσότερες πληροφορίες για τα σχετικά ποσά βλ. σημείωση **2.4.1**.

Κοινό στα περισσότερα χρηματοδοτικά μέσα είναι το γεγονός ότι η εκτέλεση ανατίθεται είτε στον όμιλο της ΕΤΕπ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΤΕ) είτε σε άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς βάσει συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και του χρηματοπιστωτικού οργανισμού. Οι συμφωνίες που έχουν υπογραφεί με αυτούς τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς περιλαμβάνουν αυστηρές προϋποθέσεις και υποχρεώσεις για τους ενδιαμέσους οργανισμούς για να διασφαλιστούν η δέουσα διαχείριση των πόρων της ΕΕ και η ορθή υποβολή εκθέσεων σχετικά με αυτή. Μόλις αναληφθεί υποχρέωση για χρηματοδοτική συνεισφορά σε

ένα από τα μέσα, τα κεφάλαια μεταφέρονται σε ειδικά δημιουργηθέντα τραπεζικό λογαριασμό του ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού (π.χ. σε καταπιστευματικό λογαριασμό). Ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός δύναται, ανάλογα με το συγκεκριμένο μέσο, να χρησιμοποιεί τα κεφάλαια αυτού του καταπιστευματικού λογαριασμού για να χορηγεί δάνεια, να εκδίδει χρεωστικούς τίτλους, να επενδύει σε συμμετοχικούς τίτλους ή να καλύπτει τις καταπτώσεις εγγυήσεων. Τα έσοδα από τα χρηματοδοτικά μέσα, κατά γενικό κανόνα, πρέπει να επιστρέφονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Ο κίνδυνος όσον αφορά τα εν λόγω χρηματοδοτικά μέσα περιορίζεται σε ένα ανώτατο όριο, όπως αυτό αναφέρεται στις σχετικές συμφωνίες, το οποίο είναι το εγγεγραμμένο στον προϋπολογισμό ποσό που προβλέπεται για το μέσο. Δεδομένου ότι η Επιτροπή βαρύνεται συχνά με την «πρώτη ζημία» και ότι τα μέσα προορίζονται να χρηματοδοτούν δικαιούχους που παρουσιάζουν περισσότερους κινδύνους (οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξασφάλιση χρηματοδότησης από εμπορικούς δανειστές), είναι, ως εκ τούτου, πιθανό ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα υποστεί ορισμένες απώλειες.

Επιμέτρηση χρηματοδοτικών μέσων

Οι ακόλουθες κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού δεν μετρώνται στην εύλογη αξία: ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους, δάνεια, απαιτήσεις από ανταλλακτικές συναλλαγές και εισπρακτέα ποσά από μη ανταλλακτικές συναλλαγές, δανειοληπτικές πράξεις και άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που μετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Η λογιστική αξία των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού θεωρείται λογικός κατ' εκτίμηση υπολογισμός της εύλογης αξίας τους.

Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή

Οι δανειοληπτικές και δανειοδοτικές συναλλαγές, καθώς και η σχετική διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων, πραγματοποιούνται από την ΕΕ σύμφωνα με τον αντίστοιχο κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τις αντίστοιχες αποφάσεις του Συμβουλίου και, κατά περίπτωση, τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές. Τα εγχειρίδια διαδικασιών που συντάχθηκαν για την κάλυψη ειδικών τομέων όπως οι δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις και η διαχείριση ταμειακών διαθεσίμων έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιούνται από τις σχετικές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά κανόνα, δεν εκτελούνται πράξεις για την αντιστάθμιση των διακυμάνσεων επιτοκίων ή συναλλαγματικών ισοτιμιών («πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου»), δεδομένου ότι οι δανειοδοτικές πράξεις χρηματοδοτούνται εν γένει από «συνακόλουθες» πράξεις δανειοληψίας, οι οποίες έτσι δεν δημιουργούν ανοικτές θέσεις επιτοκίου ή συναλλάγματος. Ο «συνακόλουθος» χαρακτήρας των πράξεων ελέγχεται τακτικά.

Ταμειακές πράξεις

Οι κανόνες και οι αρχές για τη διαχείριση των ταμειακών πράξεων της Επιτροπής ορίζονται στον κανονισμό αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/804 του Συμβουλίου) και στον δημοσιονομικό κανονισμό και τους κανόνες εφαρμογής του.

Βάσει των ανωτέρω κανονισμών ισχύουν οι ακόλουθες βασικές αρχές:

- Οι ίδιοι πόροι καταβάλλονται από τα κράτη μέλη σε λογαριασμούς που αυτά ανοίγουν για τον σκοπό αυτό εξ ονόματος της Επιτροπής, στο Δημόσιο Ταμείο τους ή σε εθνική κεντρική τράπεζα. Η Επιτροπή δύναται να κάνει αναλήψεις από τους λογαριασμούς αυτούς αποκλειστικά και μόνον για την κάλυψη των ταμειακών της αναγκών.
- Οι ίδιοι πόροι καταβάλλονται από τα κράτη μέλη στο δικό τους εθνικό νόμισμα, ενώ οι πληρωμές της Επιτροπής πραγματοποιούνται ως επί το πλείστον σε ευρώ.
- Δεν επιτρέπεται η υπερανάληψη από τραπεζικούς λογαριασμούς που ανοίγονται εξ ονόματος της Επιτροπής. Ο περιορισμός αυτός δεν εφαρμόζεται στους λογαριασμούς ιδίων πόρων της Επιτροπής σε περίπτωση αθέτησης δανείων που συνάφθηκαν ή έτυχαν εγγυήσεων σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις αποφάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ και υπό ορισμένες προϋποθέσεις όταν οι ταμειακές ανάγκες υπερβαίνουν τα διαθέσιμα των λογαριασμών.
- Τα κεφάλαια που τηρούνται σε τραπεζικούς λογαριασμούς σε άλλα νομίσματα πλην του ευρώ είτε χρησιμοποιούνται για πληρωμές στα νομίσματα αυτά είτε μετατρέπονται περιοδικά σε ευρώ.

Εκτός από τους λογαριασμούς ιδίων πόρων, η Επιτροπή διαθέτει και άλλους τραπεζικούς λογαριασμούς σε κεντρικές και εμπορικές τράπεζες για την εκτέλεση πληρωμών και εισπράξεων μη σχετιζόμενων με τις συνεισφορές των κρατών μελών στον προϋπολογισμό.

Οι ταμειακές πράξεις και οι πληρωμές είναι αυτοματοποιημένες σε πολύ μεγάλο βαθμό και εξαρτώνται από σύγχρονα συστήματα πληροφορικής. Υπάρχουν ειδικές διαδικασίες που εξασφαλίζουν ασφάλεια στα συστήματα αυτά και διαχωρισμό καθηκόντων βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού, των προτύπων εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής και των αρχών που διέπουν τις ελεγκτικές διαδικασίες.

Η διαχείριση των ταμειακών πράξεων και των πληρωμών της Επιτροπής διέπονται από γραπτές κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες, στόχος των οποίων είναι ο περιορισμός του επιχειρησιακού και του χρηματοοικονομικού κινδύνου και η εξασφάλιση επαρκούς ελέγχου. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες καλύπτουν διάφορους τομείς λειτουργίας (για παράδειγμα: εκτέλεση πληρωμών και διαχείριση μετρητών, προβλέψεις ταμειακών ροών, συνέχεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας κ.λπ.), η δε συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις διαδικασίες ελέγχεται τακτικά. Επίσης, πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και τις βέλτιστες πρακτικές ανταλλάσσονται μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων.

Πρόστιμα

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα: καταθέσεις

Τα ποσά που εισπράχθηκαν πριν από το 2010 παραμένουν σε τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούνται σε τράπεζες οι οποίες έχουν επιλεγεί ειδικά για την κατάθεση προσωρινώς εισπραχθέντων προστίμων. Η επιλογή των τραπεζών διεξάγεται σύμφωνα με τις διαδικασίες υποβολής προσφορών που ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Η τοποθέτηση κεφαλαίων σε συγκεκριμένες τράπεζες καθορίζεται από την εσωτερική πολιτική διαχείρισης των κινδύνων που ορίζει τις απαιτήσεις πιστοληπτικής διαβάθμισης και το ποσό των κεφαλαίων που θα μπορούσαν να τοποθετηθούν κατ' αναλογία προς το μετοχικό κεφάλαιο του αντισυμβαλλομένου. Οι χρηματοοικονομικοί και επιχειρησιακοί κίνδυνοι επισημαίνονται και αξιολογούνται και η συμμόρφωση με τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες εξετάζεται συστηματικά.

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα: χαρτοφυλάκιο BUFI

Από το 2010, τα επιβληθέντα και προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα επενδύονται σε χαρτοφυλάκιο BUFI το οποίο δημιουργήθηκε ειδικά για τον σκοπό αυτόν. Οι κύριοι στόχοι αυτού του χαρτοφυλακίου είναι η μείωση των κινδύνων που έχουν σχέση με χρηματοπιστωτικές αγορές και η ίση μεταχείριση όλων των φορέων στους οποίους έχουν επιβληθεί πρόστιμα με την παροχή εγγυημένης απόδοσης υπολογισμένης στην ίδια βάση. Η διαχείριση των ποσών που αντιστοιχούν στα προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα γίνεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού. Τα εγχειρίδια διαδικασιών που συντάχθηκαν για την κάλυψη ειδικών τομέων, όπως η διαχείριση ταμειακών διαθεσίμων, χρησιμοποιούνται από τις σχετικές επιχειρησιακές μονάδες. Οι χρηματοοικονομικοί και επιχειρησιακοί κίνδυνοι επισημαίνονται και αξιολογούνται και η συμμόρφωση με τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες εξετάζεται συστηματικά.

Οι δραστηριότητες διαχείρισης των στοιχείων ενεργητικού έχουν στόχο να επενδύονται τα ποσά των προστίμων που καταβάλλονται σε προσωρινή βάση στην Επιτροπή κατά τέτοιο τρόπο ώστε:

- να εξασφαλιστεί ότι τα κεφάλαια αυτά μπορούν εύκολα να διατεθούν όταν παραστεί ανάγκη,
- να επιτευχθεί, υπό κανονικές συνθήκες, απόδοση η οποία κατά μέσο όρο να είναι αντίστοιχη με την απόδοση αναφοράς του BUFI μείον τις δαπάνες, ενώ παράλληλα να διατηρηθεί το ονομαστικό ποσό των προστίμων.

Οι επενδύσεις περιορίζονται κυρίως στις εξής κατηγορίες: προθεσμιακές καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών, οργανισμούς κρατικού χρέους, αμιγώς κρατικές τράπεζες ή εγγυημένες από το κράτος τράπεζες ή σε υπερεθνικούς οργανισμούς, καθώς και ομόλογα, συναλλαγματικές και πιστοποιητικά καταθέσεων τα οποία έχουν εκδοθεί είτε από κρατικά είτε από υπερεθνικά θεσμικά όργανα.

Οικονομικές εγγυήσεις

Σημαντικά ποσά εγγυήσεων που χορηγούνται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διακρατούνται από την Επιτροπή σε σχέση με τα πρόστιμα που επιβάλλει σε εταιρείες οι οποίες παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ (βλ. σημείωση **2.6.1.2**). Οι εγγυήσεις αυτές χορηγούνται από εταιρείες στις οποίες έχουν επιβληθεί πρόστιμα ως εναλλακτική λύση αντί προσωρινής πληρωμής. Η διαχείριση των εγγυήσεων συμμορφώνεται με την εσωτερική πολιτική διαχείρισης των κινδύνων. Οι χρηματοοικονομικοί και επιχειρησιακοί κίνδυνοι επισημαίνονται και αξιολογούνται και η συμμόρφωση με τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες εξετάζεται συστηματικά.

Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις

Οι κανόνες και οι αρχές για τη διαχείριση του ενεργητικού του Ταμείου Εγγυήσεων ορίζονται στη σύμβαση μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ, της 25ης Νοεμβρίου 1994, και στις μεταγενέστερες τροποποιήσεις της 17ης/23ης Σεπτεμβρίου 1996, της 8ης Μαΐου 2002, της 25ης Φεβρουαρίου 2008 και της 9ης Νοεμβρίου 2010. Το εν λόγω Ταμείο Εγγυήσεων λειτουργεί μόνο σε ευρώ. Οι επενδύσεις του Ταμείου Εγγυήσεων γίνονται αποκλειστικά και μόνο σε ευρώ για να αποφεύγεται κάθε είδους συναλλαγματικός κίνδυνος. Η διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού του βασίζεται στους παραδοσιακούς κανόνες της σύνεσης που ισχύουν για τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στη μείωση των κινδύνων και να εξασφαλίζεται ότι τα υπό διαχείριση στοιχεία ενεργητικού μπορούν να ρευστοποιηθούν ή να μεταβιβασθούν χωρίς σημαντική καθυστέρηση, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών δεσμεύσεων.

Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2015 [όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2396 της 13ης Δεκεμβρίου 2017]. Οι κανόνες και οι αρχές για τη διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού του ταμείου προβλέπονται στην απόφαση C(2016)165 της Επιτροπής, της 21ης Ιανουαρίου 2016. Τα στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση παρέχουν επαρκή ρευστότητα σε σχέση με τις πιθανές καταπτώσεις των εγγυήσεων, αποσκοπώντας ταυτόχρονα στη βελτιστοποίηση του επιπέδου απόδοσης και κινδύνου ώστε να συνάδει με τη διατήρηση υψηλού βαθμού ασφάλειας και σταθερότητας.

6.3. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Έκθεση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ στον κίνδυνο συναλλάγματος στο τέλος του έτους — Καθαρή θέση

σε εκατ. EUR

	USD	GBP	DKK	31.12.2017 SEK	EUR	Λοιπά	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού							
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	680	57	17	56	12 806	16	13 632
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	(632)	-	-	-	655	-	23
Δάνεια*	6	0	-	-	123	7	137
Απαιτήσεις και εισπρακτέα ποσά	15	549	63	86	11 591	62	12 366
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους	49	3 180	27	693	18 468	1 694	24 111
	118	3 787	107	835	43 642	1 779	50 268
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις							
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Οφειλές	(4)	(2)	(0)	(1)	(39 029)	(12)	(39 048)
	(4)	(2)	(0)	(1)	(39 029)	(14)	(39 050)
Σύνολο	114	3 785	107	834	4 613	1 765	11 218

σε εκατ. EUR

	USD	GBP	DKK	31.12.2016 SEK	EUR	Λοιπά	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού							
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	228	58	14	42	10 080	21	10 442
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	(49)	-	-	-	50	-	0
Δάνεια*	4	0	-	-	329	10	343
Απαιτήσεις και εισπρακτέα ποσά	1	593	51	81	10 888	8	11 622
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους	39	2 394	428	1 220	22 387	2 117	28 585
	222	3 045	493	1 342	43 734	2 156	50 993
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις							
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	(100)	-	-	-	100	-	(1)
Οφειλές	(1)	(5)	(0)	(0)	(39 983)	(16)	(40 005)
	(101)	(5)	(0)	(0)	(39 883)	(16)	(40 005)
Σύνολο	121	3 040	493	1 342	3 851	2 140	10 987

* Με εξαίρεση τις συνακόλουθες πράξεις δανειοληψίας για χρηματοδοτική συνδρομή.

Εάν το ευρώ είχε ενισχυθεί έναντι άλλων νομισμάτων κατά 10 %, τότε θα επέρχονταν οι ακόλουθες συνέπειες:

Οικονομικό αποτέλεσμα				
	USD	GBP	DKK	SEK
2017	(5)	(339)	(8)	(71)
2016	(4)	(272)	(43)	(118)

σε εκατ. EUR

Καθαρό ενεργητικό				
	USD	GBP	DKK	SEK
31.12.2017	(5)	(5)	(2)	(5)
31.12.2016	(7)	(5)	(1)	(4)

σε εκατ. EUR

Εάν το ευρώ είχε αποδυναμωθεί έναντι αυτών των νομισμάτων κατά 10 %, τότε θα επέρχονταν οι ακόλουθες συνέπειες:

Οικονομικό αποτέλεσμα				
	USD	GBP	DKK	SEK
2017	6	414	10	87
2016	5	332	53	145

σε εκατ. EUR

Καθαρό ενεργητικό				
	USD	GBP	DKK	SEK
31.12.2017	7	6	2	6
31.12.2016	9	6	2	5

σε εκατ. EUR

Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή

Τα περισσότερα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού είναι σε ευρώ, επομένως, στις περιπτώσεις αυτές η ΕΕ δεν διατρέχει κανέναν συναλλαγματικό κίνδυνο. Ωστόσο, η ΕΕ χορηγεί δάνεια σε USD μέσω του χρηματοοικονομικού μέσου Ευρατόμ, τα οποία χρηματοδοτούνται με δανειοληπτικές πράξεις ισοδύναμου ποσού σε USD (συνακόλουθες πράξεις). Την ημερομηνία του ισολογισμού, η ΕΕ δεν διατρέχει κανένα συναλλαγματικό κίνδυνο σε σχέση με την Ευρατόμ.

Ταμειακές πράξεις

Οι ίδιοι πόροι που καταβάλλουν τα κράτη μέλη σε νομίσματα πλην του ευρώ τηρούνται στους λογαριασμούς ιδίων πόρων, σύμφωνα με τον κανονισμό 609/2014 του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/804 του Συμβουλίου). Μετατρέπονται σε ευρώ για τις ανάγκες εκτέλεσης πληρωμών. Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη διαχείριση αυτών των κεφαλαίων ορίζονται από τον προαναφερθέντα κανονισμό. Σε ελάχιστες περιπτώσεις, τα κεφάλαια αυτά χρησιμοποιούνται άμεσα για πληρωμές που πρέπει να εκτελεστούν στα ίδια νομίσματα.

Ορισμένοι λογαριασμοί σε νομίσματα της ΕΕ πλην του ευρώ, καθώς και σε USD και CHF, τηρούνται από την Επιτροπή σε εμπορικές τράπεζες για την εκτέλεση πληρωμών στα νομίσματα αυτά. Οι λογαριασμοί αυτοί ανεφοδιάζονται ανάλογα με το ύψος των προς εκτέλεση πληρωμών και, ως εκ τούτου, τα υπόλοιπά τους δεν αντιπροσωπεύουν άνοιγμα σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

Σε περίπτωση διαφόρων άλλων εισπράξεων (εκτός από ιδίους πόρους) σε νομίσματα πλην του ευρώ, τα σχετικά ποσά μεταφέρονται σε λογαριασμούς της Επιτροπής τηρούμενους στο εκάστοτε νόμισμα, εφόσον απαιτούνται για την κάλυψη της εκτέλεσης πληρωμών, ή μετατρέπονται σε ευρώ και μεταφέρονται σε λογαριασμούς τηρούμενους σε ευρώ. Οι λογαριασμοί πάγιων προκαταβολών που τηρούνται σε άλλα νομίσματα πλην του ευρώ ανεφοδιάζονται αναλόγως των εκτιμώμενων βραχυπρόθεσμων τοπικών

αναγκών για πληρωμές στο εκάστοτε νόμισμα. Τα υπόλοιπα των λογαριασμών αυτών τηρούνται εντός του εκάστοτε ανώτατου ορίου.

Πρόστιμα

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα (καταθέσεις και χαρτοφυλάκιο BUFI) και τραπεζικές εγγυήσεις

Δεδομένου ότι όλα τα πρόστιμα επιβάλλονται και καταβάλλονται σε ευρώ, δεν υπάρχει συναλλαγματικός κίνδυνος.

Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αυτού του ταμείου είναι σε ευρώ, έτσι δεν υπάρχει συναλλαγματικός κίνδυνος. Τα δάνεια για τα οποία υπήρξε υποκατάσταση στην ΕΕ ως αποτέλεσμα των καταπτώσεων εγγυήσεων του Ταμείου λόγω μη καταβολής πληρωμών από δικαιούχο δανείου εκτελούνται στο αρχικό τους νόμισμα και, επομένως, εκθέτουν την ΕΕ σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Δεν εκτελούνται πράξεις για την αντιστάθμιση των διακυμάνσεων συναλλαγματικών ισοτιμιών («πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου»), λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής δανείων.

Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

Επί του παρόντος, το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ διαχειρίζεται και EUR και USD. Τον Δεκέμβριο του 2016, αναλήφθηκαν οι πρώτες επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους σταθερού επιτοκίου σε USD (ομόλογα ΗΠΑ) με σκοπό τη βελτίωση των αποδόσεων και τη διαφοροποίηση του κινδύνου αγοράς μέσω έκθεσης στην αγορά των ΗΠΑ. Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου υπογράφονται συμβάσεις παραγώγων (προθεσμιακά συμβόλαια σε ξένο νόμισμα) που αντισταθμίζουν την τρέχουσα αξία του χαρτοφυλακίου επενδύσεων σε USD. Το όριο της ανώτατης μη αντισταθμισμένης έκθεσης σε συναλλαγματικό κίνδυνο ορίζεται στο 1 % της συνολικής αξίας του χαρτοφυλακίου εντός της απόδοσης αναφοράς και των ετήσιων στρατηγικών κατανομών. Έτσι, οι ανοδικές ή καθοδικές κινήσεις της τρέχουσας αξίας των επενδύσεων σε USD πάνω ή κάτω από το όριο του 1 % ενεργοποιούν πράξη νέας εξισορρόπησης (νέο προθεσμιακό συμβόλαιο προς την ίδια ή προς την αντίθετη κατεύθυνση), προσαρμόζοντας ή αντιστρέφοντας αντιστοίχως την αντισταθμισμένη θέση. Η αναπροσαρμογή της αντιστάθμισης μπορεί επίσης να οφείλεται σε διακυμάνσεις της ισοτιμίας του EUR προς USD.

6.4. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Στον κατωτέρω πίνακα απεικονίζεται η ευαισθησία του επιτοκίου των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με βάση την ενδεχόμενη μεταβολή των επιτοκίων κατά ± 100 μονάδες βάσης (1 %).

	σε εκατ. EUR	
	Αύξηση (+) / μείωση (–) σε μονάδες βάσης	Αποτέλεσμα στο καθαρό ενεργητικό
31.12.2017: Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	+100	(359)
	-100	382
31.12.2016: Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	+100	(291)
	-100	313

Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή

Λόγω της φύσης των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών δραστηριοτήτων της, η ΕΕ έχει σημαντικές τοκοφόρες απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Ωστόσο, οι κίνδυνοι επιτοκίου που προκύπτουν από δανειοληπτικές πράξεις αντισταθμίζονται από δανειοδοτικές πράξεις με ισοδύναμους όρους («συνακόλουθες» πράξεις).

Ταμειακές πράξεις

Το ταμείο της Επιτροπής δεν προβαίνει σε δανειοληπτικές πράξεις. Κατά συνέπεια, δεν εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου. Ωστόσο, το επιτόκιο υπολογίζεται με βάση τα υπόλοιπα που τηρούνται σε διάφορους τραπεζικούς λογαριασμούς. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα για να εξασφαλίσει ότι οι εισπραττόμενοι τόκοι στους τραπεζικούς λογαριασμούς της αντανakλούν συστηματικά τα επιτόκια της αγοράς, καθώς και τις πιθανές τους διακυμάνσεις.

Οι λογαριασμοί που τηρούνται στα δημόσια ταμεία των κρατών μελών για την είσπραξη ιδίων πόρων δεν είναι τοκοφόροι και δεν βαρύνονται με έξοδα. Οι λογαριασμοί που τηρούνται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να αμείβονται με την επίσημη τιμή που εφαρμόζει κάθε θεσμικό όργανο. Δεδομένου ότι ορισμένες από τις αμοιβές που εφαρμόζονται σε αυτούς τους λογαριασμούς ενδέχεται να είναι αρνητικές επί του παρόντος, έχουν θεσπιστεί διαδικασίες διαχείρισης μετρητών προκειμένου να ελαχιστοποιούνται τα υπόλοιπα που τηρούνται σε αυτούς τους λογαριασμούς.

Επιπλέον, οι λογαριασμοί ιδίων πόρων προστατεύονται από κάθε επίπτωση αρνητικού τόκου σύμφωνα με τον κανονισμό 609/2014 του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/804 του Συμβουλίου.

Τα ημερήσια υπόλοιπα που τηρούνται σε λογαριασμούς εμπορικών τραπεζών είναι τοκοφόρα σε ημερήσια βάση. Αυτό βασίζεται σε κυμαινόμενα επιτόκια της αγοράς στα οποία εφαρμόζεται συμβατικό περιθώριο (θετικό ή αρνητικό). Κατά γενικό κανόνα, τα επιτόκια που εφαρμόζονται από τις εμπορικές τράπεζες είναι, βάσει σύμβασης, μηδενικά. Επομένως, δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος να τύχει η Επιτροπή επιτοκίων χαμηλότερων από τα επιτόκια της αγοράς.

Πρόστιμα

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα (καταθέσεις, χαρτοφυλάκιο BUFI) και τραπεζικές εγγυήσεις

Τα προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα επενδύονται σε χαρτοφυλάκιο μέσων χρηματαγοράς και μακροπρόθεσμων ομολόγων με μέση διάρκεια 2,6 έτη.

Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις

Ο προϋπολογισμός που προβλέπεται για το Ταμείο Εγγυήσεων επενδύεται σε χαρτοφυλάκιο μέσων χρηματαγοράς και μακροπρόθεσμων ομολόγων με συνολική μέση διάρκεια χαρτοφυλακίου 2,93 έτη.

Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

Ο προϋπολογισμός που προβλέπεται για το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ επενδύεται σε χαρτοφυλάκιο μέσων χρηματαγοράς και μακροπρόθεσμων ομολόγων με συνολική μέση διάρκεια χαρτοφυλακίου 3,5 έτη.

6.5. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Τα ποσά που αντιπροσωπεύουν την έκθεση της ΕΕ σε πιστωτικό κίνδυνο κατά τη λήξη της περιόδου αναφοράς είναι οι λογιστικές αξίες των χρηματοδοτικών μέσων, όπως αναφέρονται στη σημείωση 2.

Ανάλυση της ηλικίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού τα οποία δεν έχουν απομειωθεί

σε εκατ.
EUR

	Σύνολο	Μη ληξιπρόθεσμα και μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα		
			< 1 έτος	1-5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	54 981	54 980	0	-	-
Απαιτήσεις και εισπρακτέα ποσά	12 366	8 905	2 894	359	208
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	23	23	-	-	-
Σύνολο στις 31.12.2017	67 369	63 908	2 894	359	208
Δάνεια	55 477	55 476	1	-	-
Απαιτήσεις και εισπρακτέα ποσά	11 622	10 310	130	909	273
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος	0	0	-	-	-
Σύνολο στις 31.12.2016	67 099	65 786	131	909	273

Στις απαιτήσεις και εισπρακτέα ποσά με λήξη από 1 έως 5 έτη περιλαμβάνονται εισπρακτέα ποσά που αφορούν πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού ύψους 278 εκατ. EUR (2016: 870 εκατ. EUR), τα οποία σε μεγάλο βαθμό καλύπτονται από τραπεζικές εγγυήσεις και, συνεπώς, η Επιτροπή έχει χαμηλή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο. Οι εγγυήσεις αυτές χορηγούνται από εταιρείες στις οποίες έχουν επιβληθεί πρόστιμα ως εναλλακτική λύση αντί προσωρινής πληρωμής.

Πιστωτική ποιότητα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν έχουν απομειωθεί

σε εκατ. EUR

	Διαθέσιμα προς πώληση στοιχεία*	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος**	31.12.2017		Σύνολο
			Δάνεια και απαιτήσεις***	Μετρητά	
Αντισυμβαλλόμενοι με εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας					
Εξάρετου και υψηλού βαθμού	8 068	16	3 132	19 261	30 477
Άνω μεσαίου βαθμού	1 794	-	23 879	3 977	29 650
Χαμηλού μεσαίου βαθμού	2 186	-	28 041	463	30 691
Μη επενδυτικού βαθμού	-	-	4 087	389	4 476
12 048	16	59 139	24 090	95 293	
Αντισυμβαλλόμενοι χωρίς εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας					
Ομάδα 1	-	6	4 745	21	4 772
Ομάδα 2	-	-	1	-	1
-	6	4 746	21	4 773	
Σύνολο	12 048	23	63 885	24 111	100 067

σε εκατ. EUR

	Διαθέσιμα προς πώληση στοιχεία*	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος**	31.12.2016 Δάνεια και απαιτήσεις***	Μετρητά	Σύνολο
Αντισυμβαλλόμενοι με εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας					
Εξαιρετου και υψηλού βαθμού	6 451	–	3 386	21 990	31 828
Άνω μεσαίου βαθμού	1 412	–	23 826	5 325	30 563
Χαμηλού μεσαίου βαθμού	1 056	–	4 532	492	6 081
Μη επενδυτικού βαθμού	–	–	27 724	744	28 468
	8 920	–	59 469	28 552	96 941
Αντισυμβαλλόμενοι χωρίς εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας					
Ομάδα 1	–	0	6 238	33	6 272
Ομάδα 2	–	–	79	–	79
	–	0	6 317	33	6 351
Σύνολο	8 920	0	65 786	28 585	103 292

* Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (εκτός συμμετοχικών τίτλων και Unitary Fund).

** Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος.

*** Στα δάνεια και απαιτήσεις περιλαμβάνονται εισπρακτέα ποσά.

Δεν περιλαμβάνονται στον ανωτέρω πίνακα τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων χωρίς εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας. Οι τέσσερις κατηγορίες κινδύνου που αναφέρονται ανωτέρω βασίζονται καταρχήν στις κατηγορίες αξιολόγησης από εξωτερικούς οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και αντιστοιχούν σε:

- Εξαιρετου και υψηλού βαθμού (Prime and high grade): Moody P-1, Aaa – Aa3· S&P A-1+, A-1, AAA – AA – Fitch F1+, F1, AAA – AA- και ισοδύναμα
- Άνω μεσαίου βαθμού (Upper medium grade): Moody P-2, A1 – A3· S&P A-2, A+ – A-· Fitch F2, A+ – A- και ισοδύναμα
- Χαμηλού μεσαίου βαθμού (Lower medium grade): Moody P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB-· Fitch F-3, BBBB+ – BBB- και ισοδύναμα
- Μη επενδυτικού βαθμού (Non-investment grade): Moody not prime, Ba1 – C· S&P B, C, BB+ – D· Fitch B, C, BB+ – D και ισοδύναμα

Η ΕΕ χρησιμοποιεί αυτές τις κατηγορίες αξιολογήσεων εξωτερικών οργανισμών ως σημείο αναφοράς, ιδίως για τα χρηματοδοτικά μέσα και τις εμπορικές τράπεζες, αλλά μπορεί, έπειτα από τη δική της ανάλυση των επιμέρους υποθέσεων, να τηρεί τα ποσά σε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες κινδύνου, ακόμη και αν ένας ή περισσότεροι από τους ανωτέρω οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας ενδέχεται να έχουν υποβαθμίσει τον αντίστοιχο αντισυμβαλλόμενο. Όσον αφορά τους μη αξιολογηθέντες αντισυμβαλλομένους, η ομάδα 1 αφορά τους οφειλέτες που δεν έχουν αθετήσει υποχρεώσεις στο παρελθόν και η ομάδα 2 αφορά τους οφειλέτες που έχουν αθετήσει υποχρεώσεις στο παρελθόν.

Τα ποσά που εμφανίζονται ανωτέρω υπό «Δάνεια και απαιτήσεις» τα οποία ταξινομούνται ως μη επενδυτικού βαθμού αφορούν κατά κύριο λόγο τα δάνεια χρηματοδοτικής υποστήριξης που έχουν εκταμιευθεί από την Επιτροπή προς τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και τα εισπρακτέα ποσά από ορισμένα κράτη μέλη βάσει των κανονισμών για τους ίδιους πόρους ή άλλη νομική βάση. Το ποσό στα ταμειακά διαθέσιμα αφορά τραπεζικούς λογαριασμούς ιδίων πόρων που έχουν ανοιχθεί

στο Δημόσιο Ταμείο ή στις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών για να τηρούνται οι συνεισφορές ιδίων πόρων, όπως προβλέπεται στους προαναφερθέντες κανονισμούς. Η Επιτροπή δύναται να κάνει αναλήψεις από τους λογαριασμούς αυτούς αποκλειστικά και μόνον για την κάλυψη των ταμειακών αναγκών που απορρέουν από την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή

Η διαχείριση του ανοίγματος σε πιστωτικό κίνδυνο αντιμετωπίζεται στην περίπτωση της Ευρατόμ πρώτα με τη χορήγηση εγγυήσεων, κατόπιν μέσω του Ταμείου Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (ΜΧΣ και Ευρατόμ) και στη συνέχεια με τη δυνατότητα άντλησης των απαιτούμενων κονδυλίων από τους λογαριασμούς ιδίων πόρων που διαθέτει η Επιτροπή στα κράτη μέλη και τέλος μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η νομοθεσία για τους ίδιους πόρους καθορίζει το ανώτατο όριο για τις πληρωμές ιδίων πόρων στο 1,20 % του ΑΕΕ των κρατών μελών και, πράγματι κατά τη διάρκεια του 2017, χρησιμοποιήθηκε το 0,76 % του ΑΕΕ για την κάλυψη των πιστώσεων πληρωμών. Αυτό σημαίνει ότι την 31η Δεκεμβρίου 2017 υπήρχε διαθέσιμο περιθώριο 0,44 % για την κάλυψη αυτών των εγγυήσεων. Για τον σκοπό αυτόν, η ΕΕ έχει το δικαίωμα να ζητήσει από όλα τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς τις νομικές υποχρεώσεις της ΕΕ έναντι των δανειστών της.

Ταμειακές πράξεις

Οι περισσότεροι ταμειακοί πόροι της Επιτροπής τηρούνται, βάσει του κανονισμού 609/2014 του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/804 του Συμβουλίου) για τους ίδιους πόρους, στους λογαριασμούς που ανοίγουν τα κράτη μέλη για την καταβολή των συνεισφορών τους (ίδιοι πόροι). Οι εν λόγω λογαριασμοί τηρούνται είτε στο Δημόσιο Ταμείο εκάστου κράτους μέλους είτε στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Τα ιδρύματα αυτά αντιπροσωπεύουν τον χαμηλότερο πιστωτικό κίνδυνο (ή κίνδυνο αντισυμβαλλομένου) για την Επιτροπή, διότι αυτά που εκτίθενται σε κίνδυνο είναι τα κράτη μέλη. Όσον αφορά το μέρος των ταμειακών πόρων της Επιτροπής που τηρείται σε εμπορικές τράπεζες για την κάλυψη της εκτέλεσης πληρωμών, ο ανεφοδιασμός των λογαριασμών αυτών γίνεται σε βάση έγκαιρης παράδοσης (just-in-time) και τελεί αυτόματα υπό τη διαχείριση του συστήματος διαχείρισης μετρητών του ταμείου. Σε κάθε λογαριασμό τηρούνται ελάχιστα επίπεδα μετρητών, σύμφωνα με το μέσο ποσό των ημερήσιων πληρωμών που εκτελούνται από αυτό. Κατά συνέπεια, το συνολικό ποσό που τηρείται σε ημερήσια βάση στους λογαριασμούς αυτούς παραμένει μονίμως σε πολύ χαμηλά επίπεδα (γενικά κάτω από 80 εκατ. EUR κατά μέσο όρο, καταναμεμένα σε 21 λογαριασμούς) και με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι το άνοιγμα της Επιτροπής σε πιστωτικούς κινδύνους είναι περιορισμένο. Τα ποσά αυτά πρέπει να εξετάζονται σε σχέση με το σύνολο των ημερήσιων ταμειακών υπολοίπων τα οποία κυμάνθηκαν το 2017 μεταξύ 4 δισ. EUR και 40 δισ. EUR, και σε σχέση με το συνολικό ποσό των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν από τους λογαριασμούς της Επιτροπής 2017, το οποίο υπερβαίνει τα 134 δισ. EUR.

Πέραν αυτού, ισχύουν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για την επιλογή των εμπορικών τραπεζών, ώστε να μειωθεί ακόμη περισσότερο ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου στον οποίον εκτίθεται η Επιτροπή.

- Όλες οι εμπορικές τράπεζες επιλέγονται με διαγωνισμό. Η ελάχιστη βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση που απαιτείται για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό είναι η Moody's P-1 ή το ισοδύναμό της. Χαμηλότερος βαθμός μπορεί να γίνει δεκτός σε ειδικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.
- Οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις των εμπορικών τραπεζών στις οποίες η Επιτροπή έχει λογαριασμούς παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση.
- Σε αντιπροσωπείες εκτός της ΕΕ, οι λογαριασμοί πάγιων προκαταβολών τηρούνται σε τοπικές τράπεζες που επιλέγονται με απλουστευμένη διαδικασία υποβολής προσφορών. Οι απαιτήσεις πιστοληπτικής διαβάθμισης εξαρτώνται από τις τοπικές συνθήκες και μπορεί να διαφέρουν πολύ από τη μία χώρα στην άλλη. Προκειμένου να περιοριστεί το άνοιγμα σε κίνδυνο, τα υπόλοιπα των λογαριασμών αυτών τηρούνται στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο (λαμβάνομένων υπόψη των επιχειρησιακών αναγκών), ο ανεφοδιασμός των λογαριασμών αυτών γίνεται τακτικά και τα ισχύοντα ανώτατα όρια επανεξετάζονται ετησίως.

Πρόστιμα

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα: καταθέσεις

Οι τράπεζες όπου τηρούνται καταθέσεις για προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα πριν από το 2010 επιλέγονται με διαγωνισμό σύμφωνα με την πολιτική διαχείρισης των κινδύνων που ορίζει τις απαιτήσεις πιστοληπτικής διαβάθμισης και τα ποσά των κεφαλαίων που θα μπορούσαν να τοποθετηθούν κατ' αναλογία προς το μετοχικό κεφάλαιο του αντισυμβαλλομένου.

Όσον αφορά τις εμπορικές τράπεζες οι οποίες έχουν επιλεγεί ειδικά για την κατάθεση των προσωρινώς εισπραχθέντων προστίμων, κατά γενικό κανόνα απαιτείται ελάχιστη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση A (S&P ή ισοδύναμη) και ελάχιστη βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση A-1 (S&P ή ισοδύναμη). Στην περίπτωση που ορισμένες τράπεζες αυτής της ομάδας γίνουν αντικείμενο υποβάθμισης, εφαρμόζονται ειδικά μέτρα. Επίσης, το ποσό που κατατέθηκε σε κάθε τράπεζα περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων της, το οποίο ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο διαβάθμισης κάθε ιδρύματος. Για τον υπολογισμό αυτών των ορίων λαμβάνεται επίσης υπόψη το ποσό των εκκρεμών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν στην Επιτροπή από το ίδιο ίδρυμα. Η συμμόρφωση των υπολοίπων καταθέσεων με τις απαιτήσεις της ισχύουσας πολιτικής ελέγχεται τακτικά.

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα: χαρτοφυλάκιο BUFI

Όσον αφορά επενδύσεις σε κρατικό χρέος που αντιστοιχούν σε προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα που επιβλήθηκαν από το 2010, η Επιτροπή εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο. Η υψηλότερη συγκέντρωση ανοιγμάτων είναι έναντι της Γαλλίας η οποία αντιπροσωπεύει το 26 % του χαρτοφυλακίου. Οι πέντε χώρες με το μεγαλύτερο άνοιγμα (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία και Βέλγιο) αντιπροσωπεύουν μαζί το 72 % του χαρτοφυλακίου επενδύσεων. Η σταθμισμένη μέση πιστοληπτική διαβάθμιση του χαρτοφυλακίου είναι A- (S&P ή ισοδύναμη).

Οικονομικές εγγυήσεις

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζεται για την αποδοχή αυτών των εγγυήσεων εξασφαλίζει υψηλή πιστωτική ποιότητα για την Επιτροπή. Η συμμόρφωση των εκκρεμών εγγυήσεων με τις απαιτήσεις της ισχύουσας πολιτικής ελέγχεται τακτικά.

Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις

Οι συμφωνηθείσες κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού και/ή η στρατηγική επενδύσεων του ταμειακού χαρτοφυλακίου καθορίζουν συγκεκριμένα όρια και περιορισμούς προκειμένου να περιοριστεί η έκθεση του χαρτοφυλακίου σε πιστωτικό κίνδυνο. Τα όρια και οι περιορισμοί αυτοί περιλαμβάνουν κριτήρια επιλεξιμότητας, απόλυτα πιστωτικά όρια σε ονομαστικούς όρους ανάλογα με την κατηγορία του εκδότη, σχετικά όρια συγκέντρωσης ανάλογα με την κατηγορία του εκδότη και όρια συγκέντρωσης ανά έκδοση. Όλες οι επενδύσεις αξιολογούνται τουλάχιστον με επενδυτικό βαθμό.

Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού, οι στρατηγικές κινδύνων και επενδύσεων καθορίζουν συγκεκριμένα όρια και περιορισμούς προκειμένου να περιοριστεί η έκθεση του χαρτοφυλακίου σε πιστωτικό κίνδυνο, η οποία εν γένει περιορίζεται στον επενδυτικό βαθμό. Η σταθμισμένη μέση πιστοληπτική διαβάθμιση του χαρτοφυλακίου είναι A- (S&P ή ισοδύναμη).

Δεδομένου ότι από 31 Δεκεμβρίου 2017 μοναδικός αντισυμβαλλόμενος όλων των ανεξόφλητων προθεσμιικών πράξεων συναλλάγματος είναι η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), από την ημερομηνία αυτή δεν ισχύουν πιστωτικές ενισχύσεις, όπως εξασφαλίσεις, συμφωνίες συμψηφισμού ή εγγυήσεις. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο για παράγωγα σε ξένο νόμισμα με θετική εύλογη αξία στο τέλος της περιόδου αναφοράς ισούται με τη λογιστική αξία στον ισολογισμό.

6.6. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ανάλυση ληκτότητας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με βάση τον χρόνο που απομένει μέχρι τη λήξη των συμβατικών προθεσμιών

	σε εκατ. EUR			
	< 1 έτος	1-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Δανειοληπτικές πράξεις	(6 700)	(14 862)	(33 279)	(54 841)
Οφειλές	(39 048)	–	–	(39 048)
Λοιπά	(150)	(665)	(1 255)	(2 070)
Σύνολο στις 31.12.2017	(45 898)	(15 527)	(34 534)	(95 959)
Δανειοληπτικές πράξεις	(2 094)	(18 084)	(34 950)	(55 128)
Οφειλές	(40 005)	–	–	(40 005)
Λοιπά	(189)	(637)	(1 397)	(2 222)
Σύνολο στις 31.12.2016	(42 288)	(18 721)	(36 346)	(97 355)

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος

	σε εκατ. EUR			
	< 1 έτος	1-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Σκέλος πληρωμής παραγώγου	(634)	(2)	–	(635)
Σκέλος είσπραξης παραγώγου	638	–	–	638
Καθαρές ταμειακές ροές στις 31.12.2017	5	(2)	–	3
Σκέλος πληρωμής παραγώγου	(150)	–	–	(150)
Σκέλος είσπραξης παραγώγου	149	–	–	149
Καθαρές ταμειακές ροές στις 31.12.2016	(1)	–	–	(1)

Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις για χρηματοδοτική συνδρομή

Ο κίνδυνος ρευστότητας που προκύπτει από δανειοληπτικές πράξεις αντισταθμίζεται γενικά από δάνεια με ισοδύναμους όρους (συνακόλουθες πράξεις). Όσον αφορά τη ΜΧΣ και την Ευρατόμ, το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις χρησιμοποιείται ως αποθεματικό ρευστότητας (ή δίκτυ ασφαλείας) σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής ή καθυστέρησης πληρωμής εκ μέρους δανειοληπτών. Όσον αφορά το ΙΠ, ο κανονισμός αριθ. 431/2009 του Συμβουλίου ορίζει μια διαδικασία που προβλέπει επαρκή χρόνο για την κινητοποίηση κεφαλαίων μέσω των λογαριασμών ιδίων πόρων που διαθέτει η Επιτροπή στα κράτη μέλη. Ο κανονισμός αριθ. 407/2010 του Συμβουλίου προβλέπει παρόμοια διαδικασία για τον ΕΜΧΣ.

Ταμειακές πράξεις

Οι αρχές του προϋπολογισμού εξασφαλίζουν ότι το σύνολο των ταμειακών πόρων για ένα δεδομένο οικονομικό έτος είναι πάντα επαρκές για την εκτέλεση όλων των πληρωμών. Πράγματι, το σύνολο των συνεισφορών των κρατών μελών ισούται με το ποσό των πιστώσεων πληρωμών για το οικονομικό έτος. Ωστόσο, οι συνεισφορές των κρατών μελών εισπράττονται σε δώδεκα μηνιαίες δόσεις ετησίως, ενώ οι πληρωμές μπορεί να έχουν εποχιακό χαρακτήρα. Επιπλέον, σύμφωνα με τον κανονισμό 609/2014 του Συμβουλίου (για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης ιδίων πόρων όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/804), οι συνεισφορές των κρατών μελών που σχετίζονται με (διορθωτικούς) προϋπολογισμούς που εγκρίνονται μετά τη 16η ενός δεδομένου μήνα (N) δεν καθίστανται διαθέσιμες πριν από τον μήνα N+2, ενώ οι σχετικές πιστώσεις πληρωμών διατίθενται αμέσως. Για να εξασφαλιστεί η συνεχής επάρκεια διαθέσιμων ταμειακών πόρων για την κάλυψη των πληρωμών που πρέπει να γίνονται κατά τη διάρκεια ενός δεδομένου μήνα, έχουν θεσπιστεί διαδικασίες για την τακτική πρόβλεψη μετρητών και, αν χρειάζεται, για την εκ των προτέρων αίτηση ιδίων πόρων ή συμπληρωματικής χρηματοδότησης από κράτη μέλη, μέχρι ένα ορισμένο ποσό και υπό ορισμένους όρους. Ο εποχικός χαρακτήρας των δαπανών και το σύνολο των δημοσιονομικών περιορισμών κατά τα τελευταία έτη έχουν δημιουργήσει την ανάγκη να αυξηθεί ο έλεγχος παρακολούθησης του ρυθμού των πληρωμών κατά τη διάρκεια του έτους. Πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο των καθημερινών ταμειακών πράξεων της Επιτροπής, αυτοματοποιημένα εργαλεία διαχείρισης μετρητών εξασφαλίζουν επαρκή ρευστότητα σε κάθε έναν από τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Επιτροπής, σε καθημερινή βάση.

Πρόστιμα

Προσωρινώς εισπραχθέντα πρόστιμα: χαρτοφυλάκιο BUFI

Η διαχείριση του ταμείου γίνεται σύμφωνα με την αρχή ότι τα στοιχεία ενεργητικού παρουσιάζουν ικανοποιητικό βαθμό ρευστότητας και χρησιμοποίησης όσον αφορά τις σχετικές δεσμεύσεις. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από τίτλους υψηλής κυρίως ρευστότητας που μπορούν να πωληθούν για την αντιμετώπιση απροσδόκητων ταμειακών εκροών. Επίσης, το ποσοστό των καταθέσεων, τίτλων με λήξη εντός 1 έτους και τίτλων κυμαινόμενου επιτοκίου ανέρχεται σε 38 %.

Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις

Η διαχείριση του ταμείου γίνεται σύμφωνα με την αρχή ότι τα στοιχεία ενεργητικού παρουσιάζουν ικανοποιητικό βαθμό ρευστότητας και χρησιμοποίησης όσον αφορά τις σχετικές δεσμεύσεις. Το ταμείο πρέπει να διατηρεί ελάχιστο ποσό 100 εκατ. EUR σε βραχυπρόθεσμο χαρτοφυλάκιο με προθεσμία λήξης μικρότερη των 12 μηνών, το οποίο πρέπει να επενδύεται σε νομισματικά μέσα. Την 31η Δεκεμβρίου 2017 οι επενδύσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένων των μετρητών, ανέρχονταν σε 244 εκατ. EUR. Επίσης, τουλάχιστον 20 % της ονομαστικής αξίας του ταμείου πρέπει να περιέχει νομισματικά μέσα, ομόλογα σταθερού επιτοκίου με υπολειπόμενη ληκτότητα μέχρι ένα έτος και ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου. Την 31η Δεκεμβρίου 2017 το ποσοστό αυτό ήταν 23 %.

Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ

Η διαχείριση του ταμείου εγγυήσεων γίνεται σύμφωνα με την αρχή ότι τα στοιχεία ενεργητικού παρουσιάζουν ικανοποιητικό βαθμό ρευστότητας και χρησιμοποίησης όσον αφορά τις σχετικές δεσμεύσεις. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από στοιχεία ενεργητικού υψηλής κυρίως ρευστότητας που μπορούν να πωληθούν για την αντιμετώπιση απροσδόκητων ταμειακών εκροών, συμπεριλαμβανομένων των πλέον ρευστοποιήσιμων τίτλων σε USD – ομόλογα ΗΠΑ, τα οποία ανέρχονταν στο 16 % επί του συνολικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Οι συμβάσεις παραγώγων διακανονίζονται σε μεικτή βάση ανάλογα με τη συμβατική λήξη τους. Οι υποχρεώσεις εκπληρώνονται με πωλήσεις στοιχείων ενεργητικού σε USD και/ή πράξεις ανταλλαγής, με τις οποίες είναι δυνατό να προκύψουν ταμειακές εκροές λόγω διαφοράς ισοτιμίας συναλλάγματος.

Δεν απαιτείται διαχείριση ρευστότητας όσον αφορά απαιτήσεις εξασφαλίσεων/περιθωρίου, καθώς ο τρέχων αντισυμβαλλόμενος αντιστάθμισης αποδέχεται να συνεργαστεί με την Επιτροπή χωρίς τυχόν απαιτήσεις κάλυψης εξασφαλίσεων/περιθωρίων.

Άλλα χρηματοδοτικά μέσα – συμβόλαιο δικαιωμάτων προαίρεσης σε ξένο νόμισμα

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η ΕΕ υπέγραψε σύμβαση παραγώγων (συμβόλαιο δικαιωμάτων προαίρεσης σε ξένο νόμισμα) που καλύπτει την υποτίμηση του ξένου νομίσματος στη συναλλαγματική ισοτιμία σε σχέση με δάνεια που χορηγούνται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (βλ. σημείωση **2.11.2**). Όσον αφορά τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, το ποσό για το οποίο ευθύνεται η ΕΕ βάσει αυτού του συμβολαίου δικαιωμάτων προαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το αναληφθέν ποσό, καθώς ο κίνδυνος ρευστότητας περιορίζεται από το γεγονός αυτό.

7. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

7.1. ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Τα συνδεδεμένα μέρη της ΕΕ είναι οι ενοποιημένες οντότητες της ΕΕ, οι συγγενείς επιχειρήσεις και τα βασικά διοικητικά στελέχη αυτών των οντοτήτων. Οι συναλλαγές μεταξύ αυτών των οντοτήτων λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο των συνήθων πράξεων της ΕΕ και, στην περίπτωση αυτή, δεν χρειάζονται συγκεκριμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης για τις συναλλαγές αυτές σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες της ΕΕ.

7.2. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Για την παρουσίαση πληροφοριών για τις συναλλαγές συνδεδεμένων μερών σχετικά με τα βασικά καθήκοντα διαχείρισης της ΕΕ, οι ενδιαφερόμενοι κατανέμονται σε πέντε κατηγορίες:

Κατηγορία 1: οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της Επιτροπής και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κατηγορία 2: ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής και Ύπατος Εκπρόσωπος της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και οι άλλοι αντιπρόεδροι της Επιτροπής

Κατηγορία 3: ο γενικός γραμματέας του Συμβουλίου, τα μέλη της Επιτροπής, οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο πρόεδρος και τα μέλη του Γενικού Δικαστηρίου, ο πρόεδρος και τα μέλη του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Δημόσιας Διοίκησης, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Κατηγορία 4: ο πρόεδρος και μέλη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Κατηγορία 5: οι πιο υψηλόβαθμοι υπάλληλοι των θεσμικών οργάνων και οργανισμών

Περίληψη των δικαιωμάτων τους παρουσιάζεται κατωτέρω - άλλες πληροφορίες παρέχονται επίσης στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, το επίσημο έγγραφο που περιγράφει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όλων των υπαλλήλων της ΕΕ, το οποίο είναι διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο Europa. Κανένα δάνειο με επιδοτούμενο επιτόκιο δεν χορηγήθηκε από την ΕΕ σε βασικά διοικητικά στελέχη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

EUR

Δικαιώματα (ανά εργαζόμενο)	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Βασικός μισθός (μηνιαίος)	27 436,90	24 852,26 - 25 846,36	19 881,81 - 22 367,04	21 472,36 - 22 864,09	12 641,93 - 19 881,81
Επίδομα κατοικίας/αποδημίας	15 %	15 %	15 %	15 %	0-4%-16%
Οικογενειακά επιδόματα:					
Στέγης (% επί του μισθού)	2 % + 184,55	2 % + 184,55	2 % + 184,55	2 % + 184,55	2 % + 184,55
Προστατευόμενων τέκνων	403.25	403.25	403.25	403.25	403.25
Προσχολικής εκπαίδευσης	98.51	98.51	98.51	98.51	98.51
Εκπαίδευσης, ή	273.6	273.6	273.6	273.6	273.6
Εκπαίδευσης εκτός του τόπου εργασίας	547.2	547.2	547.2	547.2	547.2
Επίδομα προέδρων δικαστηρίου	ά/α	ά/α	627,76	ά/α	ά/α
Έξοδα παραστάσεων	1 486,84	955.58	627,76	ά/α	ά/α
Έξοδα ετήσιων ταξιδίων	ά/α	ά/α	ά/α	ά/α	ά/α
Μεταφορές στο κράτος μέλος:					
Επίδομα εκπαίδευσης*	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
% επί του μισθού*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% επί του μισθού χωρίς δ.σ.	μέχρι 25 %	μέχρι 25 %	μέχρι 25 %	μέχρι 25 %	μέχρι 25 %
Έξοδα παράστασης	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	ά/α	ά/α
Ανάληψη καθηκόντων:					
Έξοδα εγκατάστασης	54 873,80	48 969,98 - 50 928,78	39 763,62 - 44 734,07	42 944,71 - 45 728,19	Επιστρέφονται
Έξοδα ταξιδιού οικογενείας	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται
Έξοδα μετακόμισης	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται
Λήξη άσκησης καθηκόντων:					
Έξοδα επανεγκατάστασης	27 436,90	24 852,26 - 25 846,36	19 881,81 - 22 367,04	21 472,36 - 22 864,09	Επιστρέφονται
Έξοδα ταξιδιού οικογενείας	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται
Έξοδα μετακόμισης	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται	Επιστρέφονται
Μεταβατική περίοδος (% επί του μισθού)**	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	ά/α
Ασφάλιση ασθένειας	Καλύπτεται	Καλύπτεται	Καλύπτεται	Καλύπτεται	Καλύπτεται
Σύνταξη (% επί του ακαθάριστου βασικού μισθού)	μέχρι 70 %	μέχρι 70 %	μέχρι 70 %	μέχρι 70 %	μέχρι 70 %
Κρατήσεις:					
Φόρος επί των αποδοχών	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Ασφάλιση ασθένειας (% επί των αποδοχών)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Ειδική εισφορά επί των αποδοχών	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7%
Συνταξιοδοτικές εισφορές	ά/α	ά/α	ά/α	ά/α	9,8 %
Αριθμός ατόμων στο τέλος του έτους	3	6	93	28	112

* με εφαρμογή διορθωτικού συντελεστή («δ.σ.»).

** καταβάλλεται κατά τα 3 πρώτα έτη μετά την αναχώρηση.

8. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Την ημερομηνία υπογραφής των παρόντων λογαριασμών δεν περιήλθε στην προσοχή του υπόλογου της Επιτροπής ούτε αναφέρθηκε σε αυτόν κανένα σημαντικό θέμα που θα απαιτούσε ειδική γνωστοποίηση στο πλαίσιο της παρούσας ενότητας. Όπως εξηγήθηκε στη σημείωση **4.1.1**, η συμφωνία ΕΤΣΕ τροποποιήθηκε τον Μάρτιο του 2018 μετά την έκδοση του τροποποιητικού κανονισμού 2017/2396.

Οι ετήσιοι λογαριασμοί και οι σχετικές σημειώσεις καταρτίστηκαν με βάση τις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες, όπως προκύπτει από τις παρούσες πληροφορίες.

9. ΠΕΔΙΟ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ

A. ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ (52)

1. Θεσμικά όργανα και συμβουλευτικοί φορείς (11)

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Επιτροπή των Περιφερειών

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Οργανισμοί της ΕΕ (39)

2.1. Εκτελεστικοί οργανισμοί (6)

Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης,

Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού

Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές,

την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα

Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας

Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες

Επιχειρήσεις

Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων

Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού

Συμβουλίου Έρευνας

2.2. Αποκεντρωμένοι οργανισμοί (33)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων

Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή του GNSS

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων

Σύντηξη για την παραγωγή ενέργειας (Ευρωπαϊκή

κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη

της πυρηνικής σύντηξης)

Eurojust

Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων

Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας

Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών

και Τοξικομανίας

Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (ΕΥΡΩΠΟΛ)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της

Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών

Συντάξεων

Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της

Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών

Διαβίωσης και Εργασίας

Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την

Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου

(CEPOL)

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την

Υγεία στην Εργασία

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της

Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνεργασίας των

Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο

Οργανισμός του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών

Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και

Ακτοφυλακής (Frontex)

EU-LISA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη

Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης

Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και

Δικαιοσύνης)

3. Άλλες ελεγχόμενες οντότητες (2)

Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (υπό εκκαθάριση)

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας

B. ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (1)

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι οντότητες που αναφέρονται στη συνέχεια δεν έχουν ενοποιηθεί με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ για το 2017 επειδή είναι αμελητέου χαρακτήρα:

Κοινή επιχείρηση βιομηχανιών βιοπροϊόντων

Η κοινή επιχείρηση βιομηχανιών βιοπροϊόντων είναι μια σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) μεταξύ της ΕΕ και της κοινοπραξίας βιομηχανικών βιοπροϊόντων (BIC). Ρόλος της είναι να αξιοποιήσει το δυναμικό της ευρωπαϊκής βιοοικονομίας, με τη μετατροπή βιολογικών αποβλήτων και καταλοίπων σε πιο οικολογικά προϊόντα καθημερινής χρήσης μέσω καινοτόμων τεχνολογιών και βιοδιυλιστηρίων, τα οποία βρίσκονται στο επίκεντρο της βιοοικονομίας.

Κοινή επιχείρηση Clean Sky

Η Clean Sky είναι το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα που αναπτύσσει καινοτόμα τεχνολογία αιχμής με σκοπό τη μείωση των εκπομπών CO₂, των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των επιπέδων θορύβου που παράγουν τα αεροσκάφη. Με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» της ΕΕ, η Clean Sky συμβάλλει στην ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της ευρωπαϊκής αεροναυπηγικής βιομηχανίας, της παγκόσμιας πρωτοπορίας και της ανταγωνιστικότητας.

Κοινή επιχείρηση της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα (ΠΚΦ)

Η ΠΚΦ είναι η μεγαλύτερη πρωτοβουλία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της Ευρώπης και έχει ως στόχο να επιταχύνει την ανάπτυξη καλύτερων και ασφαλέστερων φαρμάκων για τους ασθενείς. Η ΠΚΦ είναι κοινή επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μιας ένωσης της φαρμακευτικής βιομηχανίας.

Κοινή Επιχείρηση για ηλεκτρονικά συστατικά στοιχεία και συστήματα για την ευρωπαϊκή πρωτοπορία (ECSEL) (συγχώνευση των πρώην KE ARTEMIS & ENIAC)

Η ECSEL είναι μια ΣΔΙΤ στον τομέα των ηλεκτρονικών συστατικών στοιχείων και συστημάτων, η οποία γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ της έρευνας και της εκμετάλλευσης, ευθυγραμμίζοντας στρατηγικές για την αύξηση των ευρωπαϊκών και εθνικών επενδύσεων και για τη δημιουργία προηγμένου οικοσυστήματος.

Κοινή επιχείρηση «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο» (KKY)

Η KKY είναι μια ΣΔΙΤ η οποία παρέχει στήριξη για δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (ETA&E) σε τεχνολογίες ενέργειας από κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο στην Ευρώπη. Στόχος της είναι να επιταχυνθεί η εισαγωγή των τεχνολογιών αυτών στην αγορά, λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων τους ως μέσου για την επίτευξη ενός χαμηλού σε εκπομπές άνθρακα ενεργειακού συστήματος.

Κοινή επιχείρηση του ερευνητικού σχεδίου ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού (SESAR)

Η κοινή επιχείρηση SESAR είναι μια σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα αρμόδια για τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας (ATM) με τον συντονισμό και τη συγκέντρωση όλων των συναφών προσπάθειών έρευνας και καινοτομίας στην ΕΕ.

Κοινή επιχείρηση Shift2Rail

Η κοινή επιχείρηση Shift2Rail είναι η πρώτη ευρωπαϊκή κοινή τεχνολογική πρωτοβουλία στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών η οποία αναζητεί εστιασμένες λύσεις έρευνας και καινοτομίας (E&K) με βάση την αγορά, επιταχύνοντας την ενσωμάτωση νέων και προηγμένων τεχνολογιών σε καινοτόμες λύσεις σιδηροδρομικών προϊόντων.

Οι ετήσιοι λογαριασμοί των ανωτέρω οντοτήτων διατίθενται στους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους τους.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2017

Επισημαίνεται ότι εξαιτίας της στρογγυλοποίησης των στοιχείων σε εκατομμύρια ευρώ, ορισμένα οικονομικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες μπορεί να μην ανταποκρίνονται στο ακριβές άθροισμα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 2017	114
1.1.	ΕΣΟΔΑ	114
1.2.	ΔΑΠΑΝΕΣ	115
1.3.	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	116
1.4.	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	123
2.	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	124
3.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	127
3.1.	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	127
3.2.	ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	128
3.3.	ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	129
3.4.	ΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	130
3.5.	ΑΠΟΘΕΜΑ ΓΙΑ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥΣ (NER) 300	131

Στόχος της παρούσας συζήτησης και ανάλυσης των δημοσιονομικών καταστάσεων είναι να βοηθήσει τους αναγνώστες να κατανοήσουν την οικονομική κατάσταση, τα οικονομικά αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές που παρουσιάζονται στις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ. Οι πληροφορίες που παρέχονται στην παρούσα συζήτηση και ανάλυση των δημοσιονομικών καταστάσεων δεν έχουν υποβληθεί σε λογιστικό έλεγχο.

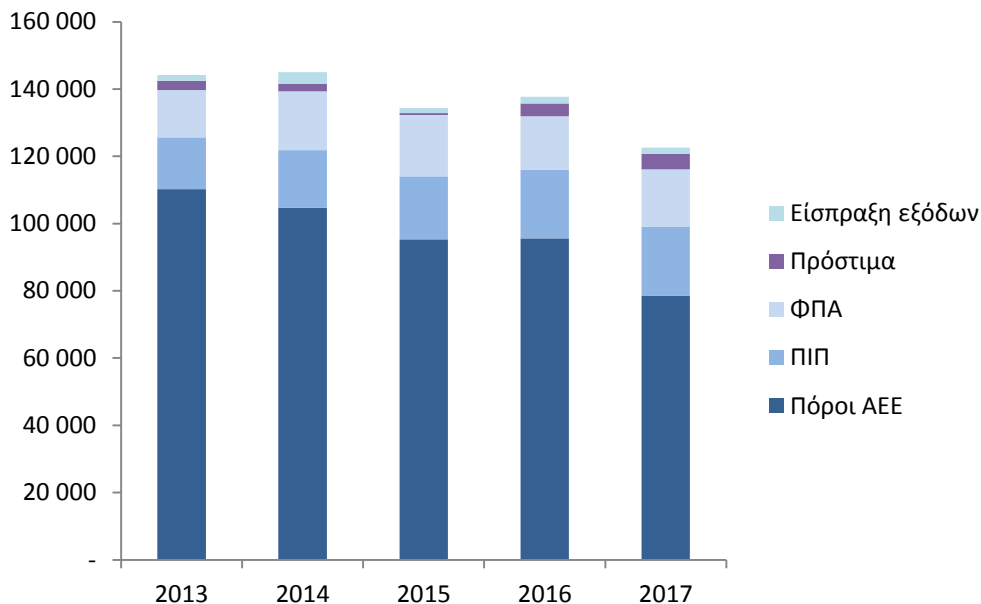
1. ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 2017

1.1. ΕΣΟΔΑ

Τα ενοποιημένα έσοδα της ΕΕ περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν ανταλλακτικές και μη ανταλλακτικές συναλλαγές, εκ των οποίων οι δεύτερες είναι οι σημαντικότερες.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται μια επισκόπηση των βασικών κατηγοριών μη ανταλλακτικών συναλλαγών.

Πενταετής τάση των εσόδων από τις κυριότερες μη ανταλλακτικές συναλλαγές (σε εκατ. EUR)

Το 2017 τα ενοποιημένα έσοδα σημείωσαν πτώση κατά 7 % σε 136,2 δισ. EUR σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, η οποία οφείλεται κυρίως στους ακόλουθους λόγους:

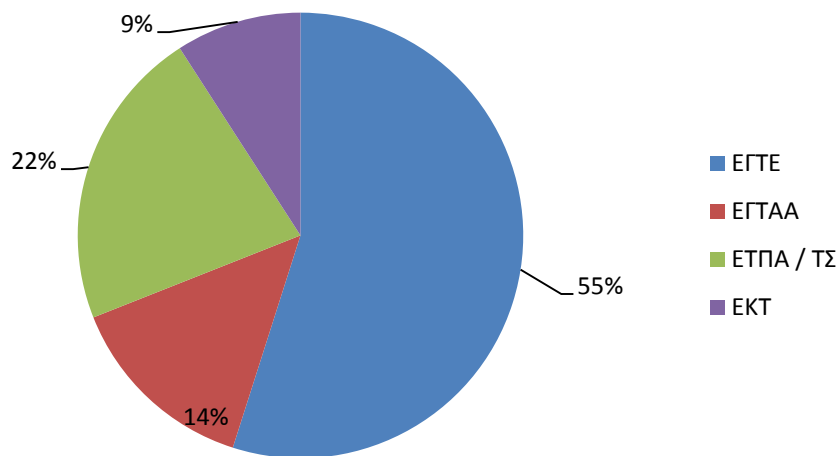
- μείωση των πόρων ΑΕΕ κατά 17 δισ. EUR ήτοι κατά 18 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Το αποτέλεσμα αυτό φαίνεται στον ανωτέρω πίνακα και αντικατοπτρίζει πρωτίστως τον αντίκτυπο της μείωσης των πιστώσεων πληρωμών για τον προϋπολογισμό του 2017. Οι πόροι ΑΕΕ χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του μέρους του προϋπολογισμού που δεν καλύπτεται από άλλη πηγή εσόδων· και
- η ανωτέρω μείωση αντισταθμίστηκε εν μέρει από τα «λοιπά έσοδα» για μη ανταλλακτικές συναλλαγές που περιλαμβάνουν τον αντίκτυπο του πλεονάσματος του προϋπολογισμού από το 2016, όπως παρουσιάζεται στη γραμμή δημοσιονομικής προσαρμογής, στο ποσό των 6,4 δισ. EUR. Το εν λόγω πλεόνασμα του προϋπολογισμού οφείλεται κυρίως στην ελλιπή εκτέλεση προγραμμάτων το 2016, όπως επξηγείται στη σημείωση 2.2 της κατάστασης εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 2016. Πρόκειται για έναν μηχανισμό που παρέχει έμμεσα επιστροφές στα κράτη μέλη, αφαιρώντας το ποσό ιδίων πόρων του επόμενου έτους (στην προκειμένη περίπτωση μειώνεται για το οικονομικό έτος 2017), και για αυτόν τον λόγο το πλεόνασμα του προϋπολογισμού αναγνωρίζεται ως έσοδο.

1.2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Η κύρια συνιστώσα των δαπανών που αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις είναι οι πληρωμές μεταφορών που εμπίπτουν στη μέθοδο της επιμερισμένης διαχείρισης και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα ταμεία: i) το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ), ii) το ΕΓΤΑΑ και άλλα μέσα αγροτικής ανάπτυξης, iii) το ΕΤΠΑ και το ΤΣ, και iv) το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Τα εν λόγω ταμεία αντιστοιχούσαν σχεδόν στο 63 % των συνολικών δαπανών του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 - η κατανομή εμφανίζεται στο κατωτέρω διάγραμμα.

Σχετική στάθμιση των κύριων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη το οικονομικό έτος 2017

Οι δαπάνες οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης αφορούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού από την Επιτροπή, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και τα καταπιστευματικά ταμεία. Στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης, ο προϋπολογισμός εκτελείται από οργανισμούς της ΕΕ, φορείς της ΕΕ, τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς και άλλες οντότητες.

Συνολικά, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης συνιστούν το 19 % περίπου των συνολικών δαπανών (24 δισ. EUR) και παρέμειναν σταθερές σε σύγκριση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Η ΕΕ αναγνωρίζει τις μελλοντικές υποχρεώσεις πληρωμών ως δαπάνες ακόμη κι αν δεν εμφανίζονται ακόμη στη λογιστική του προϋπολογισμού βάσει ταμειακών συναλλαγών. Τα σημαντικά ποσά εμφανίζονται στις οφειλές και τα δεδουλευμένα έξοδα για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη καθώς και στις υποχρεώσεις για συντάξεις και παροχές σε εργαζομένους που σχετίζονται με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα τα οποία αποκτήθηκαν από τους Επιτρόπους, τους βουλευτές του ΕΚ και το προσωπικό.

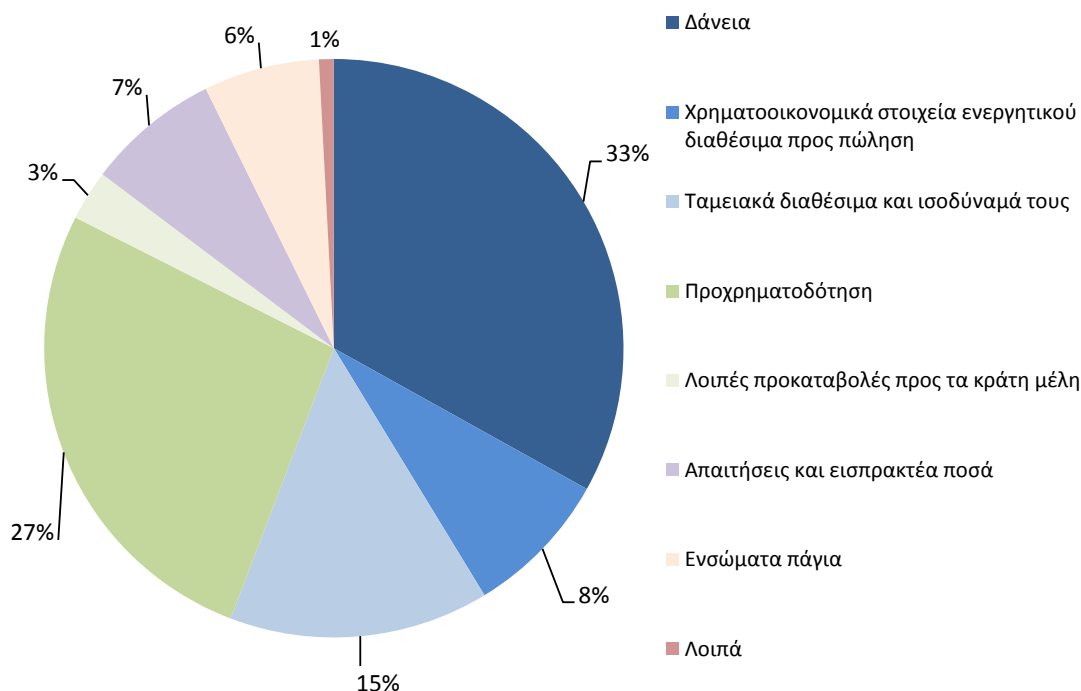
Το ποσό των ενοποιημένων δαπανών μειώθηκε κατά 11 % σε 128,1 δισ. EUR, σε σύγκριση με το 2016, κυρίως λόγω των ακόλουθων αποτελεσμάτων:

- οι δαπάνες στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ και του ΤΣ μειώθηκαν κατά 50 % περίπου, ήτοι κατά το ποσό των 17,4 δισ. EUR, λόγω των μειωμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού (2007-2013), και
- για τον ίδιο λόγο, οι δαπάνες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και άλλων μέσων αγροτικής ανάπτυξης επίσης μειώθηκαν κατά 1,2 δισ. EUR.

1.3. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Τα σημαντικότερα στοιχεία από την πλευρά του ενεργητικού του ισολογισμού αφορούν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (δάνεια, διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, μετρητά) και τα ποσά προχρηματοδότησης, τα οποία αποτελούν περίπου το 85 % των στοιχείων ενεργητικού της ΕΕ.

Σύνθεση των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού της ΕΕ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού ανερχόταν σε 166,2 δισ. EUR, παρουσιάζοντας αύξηση περίπου 2 %. Οι βασικές μεταβολές ήταν οι εξής:

- αύξηση των προχρηματοδοτήσεων ύψους 3,6 δισ. EUR προερχόμενη από μικρές αυξήσεις στους περισσότερους τομείς πολιτικής·
- αύξηση κατά 2,5 δισ. EUR των χρηματοδοτικών μέσων σε σχέση με τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του ταμείου εγγυήσεων του ΕΤΣΕ. Το εν λόγω ταμείο ιδρύθηκε με σκοπό να παρέχει ένα αποθεματικό ρευστότητας έναντι δυνητικών ζημιών της ΕΤΕπ σε σχέση με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές δραστηριότητές της που είναι επιλέξιμες για την εγγύηση της ΕΕ στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ δυνάμει της συμφωνίας ΕΤΣΕ. Θα τροφοδοτείται σταδιακά και θα φτάσει το ποσό των 9,1 δισ. EUR, το οποίο προορίζεται να καλύψει το 35 % των συνολικών μελλοντικών υποχρεώσεων εγγυήσεων της ΕΕ για το ΕΤΣΕ· και
- αύξηση κατά 0,7 δισ. EUR των ενσώματων παγίων που σχετίζεται με περαιτέρω εξελίξεις των διαστημικών πόρων (προγράμματα Galileo και Copernicus).

Γενικά, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ προσπαθούν να διατηρήσουν τα ποσά που τηρούνται ως ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους σε χαμηλά επίπεδα. Το ταμειακό υπόλοιπο ύψους 24,1 δισ. EUR στο τέλος του έτους είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με το 2016 και απαρτίζεται από τα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

- ίδιοι πόροι: το υπόλοιπο στο τέλος του έτους περιλαμβάνει ένα συνολικό καθαρό ποσό ύψους 8,9 δισ. EUR, το οποίο θα επιστραφεί στα κράτη μέλη στις αρχές του 2018 ως αποτέλεσμα των διορθωτικών προϋπολογισμών που εγκρίθηκαν στο τέλος του 2017·
- πρόστιμα τα οποία επέβαλε Επιτροπή για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού, ύψους 0,5 δισ. EUR, τα οποία εισπράχθηκαν οριστικά στο τέλος του 2017 και περιλαμβάνονται επίσης στο ταμειακό υπόλοιπο στο τέλος του έτους· και

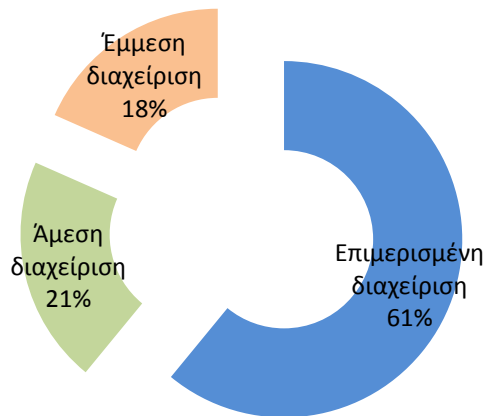
- το ταμειακό υπόλοιπο περιλαμβάνει επίσης τα έσοδα για ειδικό προορισμό και τις πιστώσεις πληρωμών, ύψους 8,4 δισ. EUR.

Προχρηματοδότηση

Επισημαίνεται ότι το επίπεδο των προχρηματοδοτήσεων επηρεάζεται σημαντικά από τον κύκλο του ΠΔΠ, για παράδειγμα κατά την έναρξη της περιόδου του ΠΔΠ, μπορεί να αναμένεται η πληρωμή μεγάλων προκαταβολών στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλιστεί ότι τα επίπεδα προχρηματοδότησης διατηρούνται στο ενδεδειγμένο επίπεδο. Απαιτείται η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της διασφάλισης επαρκούς χρηματοδότησης για τα έργα και της έγκαιρης αναγνώρισης των δαπανών.

Το σύνολο των προχρηματοδοτήσεων (εκτός από τις λοιπές προκαταβολές προς τα κράτη μέλη και τις συνεισφορές προς το καταπιστευματικό ταμείο Bekou και το καταπιστευματικό ταμείο για την Αφρική) στον ισολογισμό της ΕΕ ανέρχεται σε 44,3 δισ. EUR (2016: 41,6 δισ. EUR), εκ των οποίων σχεδόν το σύνολο αφορά τις δραστηριότητες της Επιτροπής. Περίπου το 61 % της προχρηματοδότησης της Επιτροπής αφορά την επιμερισμένη διαχείριση, γεγονός που σημαίνει ότι η εκτέλεση του προϋπολογισμού ανατίθεται στα κράτη μέλη (η Επιτροπή διατηρεί εποπτικό ρόλο).

Προχρηματοδότηση της Επιτροπής ανά μέθοδο διαχείρισης

Τα σημαντικότερα ποσά προχρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο της μεθόδου επιμερισμένης διαχείρισης αφορούν το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής (14,9 δισ. EUR).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

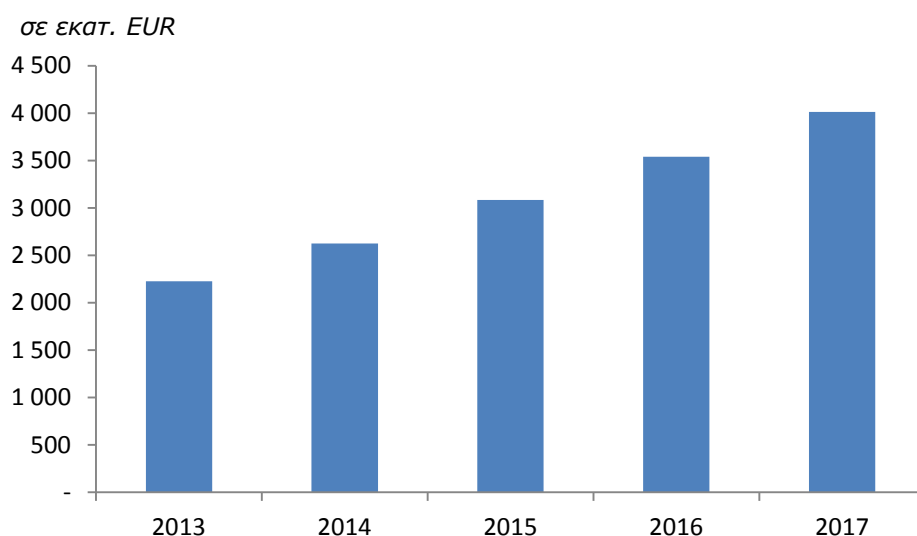
Τα ακόλουθα στοιχεία εμφανίζονται από λογιστική άποψη ως χρηματοδοτικά μέσα στις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ:

- χρηματοδοτικά μέσα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ: στο πλαίσιο αυτού του είδους κεφαλαίων εκτέλεσης του προϋπολογισμού συγκαταλέγονται είτε τα κεφάλαια που έχουν ήδη εκταμιευθεί στους καταπιστευματικούς λογαριασμούς τους οποίους διαχειρίζονται οι εντεταλμένες οντότητες και παραμένουν διαθέσιμα (ως ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους και χρεωστικοί τίτλοι) για την κάλυψη μελλοντικών καταπτώσεων εγγυήσεων είτε επενδύονται σε συμμετοχικούς τίτλους·
- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που διακρατούνται σε ταμεία εγγυήσεων για εγγυήσεις του προϋπολογισμού: στο πλαίσιο αυτού του είδους εκτέλεσης του προϋπολογισμού, η ΕΕ παρέχει εγγυήσεις σε εντεταλμένες οντότητες για τις οποίες η χρηματοδότηση προβλέπεται μόνον εν μέρει μέσω ταμείων εγγυήσεων που έχει συστήσει η Επιτροπή και, συνεπώς, δημιουργούνται ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ – βλ. σημείωση 3.3. και
- δάνεια και σχετικές δανειοληπτικές πράξεις για προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής.

Χρηματοδοτικά μέσα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Η σημασία και ο όγκος των χρηματοδοτικών μέσων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ στο πλαίσιο της άμεσης και έμμεσης διαχείρισης αυξάνεται κάθε έτος. Η βασική ιδέα πίσω από την προσέγγιση αυτή, σε αντίθεση με την παραδοσιακή μέθοδο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων, είναι ότι για κάθε ευρώ που δαπανάται από τον προϋπολογισμό μέσω των χρηματοδοτικών μέσων, ο τελικός δικαιούχος λαμβάνει περισσότερα από 1 EUR ως χρηματοδοτική στήριξη χάρη στο αποτέλεσμα μόχλευσης. Αυτή η χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των διαθέσιμων κεφαλαίων. Χρηματοδοτικά μέσα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ υφίστανται υπό τη μορφή μηχανισμών εγγυήσεων, συμμετοχικών τίτλων και δανειοδοτικών μέσων – βλ. την επισκόπηση ανά ΠΔΠ κατωτέρω. Τα στοιχεία ενεργητικού στα μέσα αυτά τηρούνται είτε σε ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους είτε επενδύονται σε συμμετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που παρουσιάζονται στις ενοποιημένες δημοσιονομικές καταστάσεις της ΕΕ ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση.

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού των χρηματοδοτικών μέσων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (αξία στο τέλος του έτους)

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται επισκόπηση των χρηματοδοτικών μέσων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ανά ΠΔΠ και της αξίας τους στις 31 Δεκεμβρίου 2017:

σε εκατ. EUR

Αφορά περισσότερα του ενός ΠΔΠ	Ενεργητικό*	Παθητικό**	Εγγυήσεις***
Μηχανισμοί εγγυήσεων και μέσα επιμερισμού του κινδύνου:			
Μηχανισμός εγγυήσεων στο πλαίσιο του μέσου επιχειρηματικής ανάπτυξης και καινοτομίας των Δυτικών Βαλκανίων (EDIF)	28	(26)	-
	28	(26)	-
Συμμετοχικοί τίτλοι:			
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη (EFSE)	119	-	-
Ταμείο για την πράσινη ανάπτυξη στην περιοχή της Ανατολικής Γειτονίας	70	0	-
Ταμείο επιχειρηματικής καινοτομίας (ENIF)	18	-	-
Ταμείο για τη Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική για πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (SANAD)	18	-	-
Ταμείο επιχειρηματικής επέκτασης (ENEF)	10	-	-
Ταμείο επενδύσεων «Πρωτοβουλία Μικροχρηματοδοτήσεων για την Ασία» (MIFA)	8	-	-
	245	0	-
Σύνολο	273	(26)	-

ΠΑΠ 2014-2020	Ενεργητικό	Παθητικό	Εγγυήσεις
Μηχανισμοί εγγυήσεων και μέσα επιμερισμού του κινδύνου:			
«Ορίζοντας 2020» – InnoFin Υπηρεσία παροχής δανείων και εγγυήσεων για έρευνα και καινοτομία	941	(30)	(813)
«Ορίζοντας 2020» – InnoFin Εγγυήσεις υπέρ των ΜΜΕ	694	(205)	(484)
Χρεωστικό μέσο της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΧΜ ΔΣΕ)	524	(3)	(490)
COSME Μηχανισμός εγγυήσης δανείων	224	(331)	(2)
Μηχανισμός εγγυήσεων για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI)	56	(25)	-
Μέσο ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση (IXEA)	31	(1)	(2)
Μηχανισμός εγγυήσεων πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα	17	(4)	-
Μηχανισμός εγγυήσης σπουδαστικών δανείων	14	(1)	-
Πρόγραμμα χρηματοοικονομικής ένταξης πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Νοτιοανατολικής Μεσογείου	14	-	(6)
Χρηματοδοτικός μηχανισμός φυσικού κεφαλαίου	12	-	(1)

ΠΑΠ 2014-2020	Ενεργητικό	Παθητικό	Εγγυήσεις
<i>(συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα)</i>			
Μηχανισμός χρηματοδότησης ΜΜΕ στην ανατολική εταιρική σχέση	5	(5)	-
Πρόγραμμα για γυναίκες επιχειρηματίες στην ανατολική εταιρική σχέση	4	-	(4)
Στήριξη για την οικονομική διαφοροποίηση στη Μογγολία	2	-	-
	2 538	(604)	(1 802)
Συμμετοχικοί τίτλοι:			
«Ορίζοντας 2020» Μηχανισμός μετοχικού κεφαλαίου για την έρευνα και καινοτομία	312	(9)	-
COSME – Μηχανισμός μετοχικού κεφαλαίου για την ανάπτυξη	45	(2)	-
Μηχανισμός επιχειρηματικών κεφαλαίων για τις χώρες τις Νότιας Γειτονίας	20	-	-
Climate Investor One	16	-	-
Επενδυτική Διευκόλυνση για τη Λατινική Αμερική	13	-	-
Γεωργικό Ταμείο Εμπορίου και Επενδύσεων της Αφρικής	10	-	-
	416	(12)	-
Μεικτά μέσα:			
Μηχανισμός της ΕΕ για εκτενή και ολοκληρωμένη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών	70	-	(18)
ElectriFI	32	0	-
	102	0	(18)
Σύνολο	3 056	(615)	(1 820)

ΠΑΠ πριν από το 2014	Ενεργητικό	Παθητικό	Εγγυήσεις
Μηχανισμοί εγγυήσεων και μέσα επιμερισμού του κινδύνου:			
Μηχανισμός χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων (RSFF)	763	(70)	(654)
Μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ στο πλαίσιο του «Προγράμματος για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία» (CIP)	90	(167)	-
Πολυετές πρόγραμμα (ΠΠ) για τις επιχειρήσεις	32	(32)	-
Μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ	12	(5)	-
Ευρωπαϊκή εντολή μικροχρηματοδοτήσεων Progress	6	(5)	-
	904	(279)	(654)
Συμμετοχικοί τίτλοι:			
Μηχανισμός υπέρ των καινοτόμων ΜΜΕ και των ΜΜΕ με ισχυρή ανάπτυξη στο πλαίσιο του CIP	428	(4)	-
Διευκόλυνση μετοχικού κεφαλαίου του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου	217	-	-

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης	100	-	-
Ταμείο Marguerite	79	-	-
Παγκόσμιο Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης και Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	72	-	-
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress (PMF) για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη	67	-	-
Εκκίνηση του ευρωπαϊκού μηχανισμού για την Τεχνολογία (EMT) 1998	10	-	-
Πιλοτικά σχέδια μεταφοράς τεχνολογίας	1	-	-
	974	(4)	-
Μεικτά μέσα:			
Μέσο οικονομικής και χρηματοπιστωτικής συνεργασίας MEDA	179	(2)	-
Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI)	125	(3)	-
Υποστήριξη των δανείων των ΜΜΕ	16	-	-
	320	(5)	-
Σύνολο	2 198	(288)	(654)
Γενικό σύνολο	5 526	(930)	(2 473)

* Τα στοιχεία ενεργητικού που παρουσιάζονται στον παρόντα πίνακα περιλαμβάνουν διάφορα στοιχεία των δημοσιονομικών καταστάσεων [Διαθέσιμα προς πώληση ύψους 4 014 εκατ. EUR (εκ των οποίων 1 145 εκατ. EUR είναι συμμετοχικοί τίτλοι)· ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμά τους ύψους 1 325 εκατ. EUR· δάνεια ύψους 93 εκατ. EUR και λοιπά στοιχεία ύψους 94 εκατ. EUR].

** Τα στοιχεία παθητικού που παρουσιάζονται στον παρόντα πίνακα περιλαμβάνουν διάφορα στοιχεία των δημοσιονομικών καταστάσεων (προβλέψεις ύψους 857 εκατ. EUR· οφειλές ύψους 66 εκατ. EUR και άλλα στοιχεία ύψους 7 εκατ. EUR).

*** Για ορισμένες εγγυήσεις, ο κίνδυνος τον οποίο αναλαμβάνει η ΕΕ καλύπτεται πλήρως από τις προβλέψεις που έχουν πραγματοποιηθεί.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που διακρατούνται σε ταμεία εγγυήσεων για εγγυήσεις του προϋπολογισμού

Η Επιτροπή έχει δημιουργήσει ταμεία εγγυήσεων για την κάλυψη των δημοσιονομικών εγγυήσεων (βλ. σημείωση 4.1.1 των ενοποιημένων δημοσιονομικών καταστάσεων) που παρέχονται στον όμιλο της ΕΤΕπ. Τα εν λόγω ταμεία εγγυήσεων τροφοδοτούνται με πληρωμές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με σκοπό να παρέχουν ένα αποθεματικό ρευστότητας έναντι πιθανών ζημιών από εγγυημένες πράξεις. Οι πληρωμές στα ταμεία εγγυήσεων επενδύονται σε χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των χρεωστικών τίτλων, των ταμειακών διαθεσίμων και των προθεσμιικών καταθέσεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή διατηρεί χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού:

- στο Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις, ύψους 2,4 δισ. EUR· και
- στο ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ, ύψους 3,5 δισ. EUR.

Δάνεια και σχετικές δανειοληπτικές πράξεις για προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής

Δυνάμει αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Επιτροπή παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε κράτη μέλη και τρίτες χώρες με τη μορφή διμερών δανείων που χρηματοδοτούνται από τις κεφαλαιαγορές με την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η Επιτροπή, που ενεργεί εξ ονόματος της ΕΕ, εφαρμόζει επί του παρόντος τρία βασικά προγράμματα:

- τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ)·
- τη στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών (ΙΠ)· και
- τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ), στο πλαίσιο της οποίας μπορεί να χορηγεί δάνεια.

Τα απαιτούμενα κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των δανείων που παρέχει η ΕΕ αντλούνται μέσω των κεφαλαιαγορών ή μέσω χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το ονομαστικό ποσό των δανείων που είχαν χορηγηθεί για χρηματοδοτική βοήθεια στο πλαίσιο του ΕΜΧΣ και του ΙΠ ήταν τα ακόλουθα:

σε δισ. EUR

	ΙΠ			ΕΜΧΣ*			ΣΥΝΟΛΟ
	Λετονία	Ρουμανία	Σύνολο	Ιρλανδία	Πορτογαλία	Σύνολο	
Σύνολο χορηγηθέντων	3,1	5,0**	8,1	22,5	26,0	48,5	56,6
Σύνολο εκταμιευθέντων στις 31.12.2017	2,9	5,0	7,9	22,5	24,3	46,8	54,7
Σύνολο αποπληρωθέντων στις 31.12.2017	(2,2)	(2,7)	(4,9)	-	-	-	(4,9)
Ανεξόφλητο ποσό στις 31.12.2017	0,7	2,3	3,0	22,5	24,3	46,8	49,8

* Εξαιρουμένων των πράξεων αναχρηματοδότησης.

** Εξαιρουμένης της προληπτικής στήριξης.

ΕΜΧΣ

Ο ΕΜΧΣ δημιουργήθηκε για να παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή σε όλα τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ή διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο να αντιμετωπίσουν σοβαρή οικονομική ή δημοσιονομική διαταραχή οφειλόμενη σε έκτακτες περιστάσεις που εκφεύγουν από τον έλεγχο τους. Ο ΕΜΧΣ χρησιμοποιήθηκε για την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής, υπό την προϋπόθεση της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, στην Ιρλανδία και στην Πορτογαλία μεταξύ των ετών 2011 και 2014.

Το πρόγραμμα αυτό έληξε και δεν μπορούν να ληφθούν πρόσθετα δάνεια, παρότι εξακολουθεί να ισχύει για συγκεκριμένες εργασίες, όπως η παράταση της προθεσμίας λήξης δανείων που έχουν χορηγηθεί στην Ιρλανδία και στην Πορτογαλία και η παροχή ενδιάμεσων δανείων.

Τα κύρια σημεία του προγράμματος ΕΜΧΣ είναι τα ακόλουθα:

Ιρλανδία

- Η Ιρλανδία ζήτησε ολόκληρο το συνολικό ποσό των 22,5 δισ. EUR που χορηγήθηκε από τον ΕΜΧΣ τον Δεκέμβριο του 2010. Το ποσό αυτό εκταμιεύθηκε σε οκτώ δόσεις στο διάστημα μεταξύ του Ιανουαρίου του 2011 και του Μαρτίου του 2014.
- Η Ιρλανδία έχει την επιλογή να παρατείνει τη λήξη των δανείων του ΕΜΧΣ βάσει της παράτασης της μέγιστης σταθμισμένης μέσης ληκτότητας και
- Η πρώτη αποπληρωμή ύψους 3,4 δισ. EUR είχε προγραμματιστεί για τον Απρίλιο του 2018. Ωστόσο, η Ιρλανδία ζήτησε παράταση της λήξης, η οποία εγκρίθηκε και δανείστηκε με επιτυχία στις αγορές κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018, ενώ η αποπληρωμή του ποσού αυτού έχει επαναπρογραμματιστεί σε δύο δόσεις ύψους 2,4 δισ. EUR και 1 δισ. EUR το 2025 και το 2033, αντίστοιχα. Η δεύτερη αποπληρωμή ύψους 0,5 δισ. EUR έχει προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο του 2018, αλλά και πάλι με δυνατότητα παράτασης της λήξης.

Πορτογαλία

- Η Πορτογαλία ζήτησε 24,3 δισ. EUR από το συνολικό ποσό ύψους 26 δισ. EUR που χορηγήθηκε από τον ΕΜΧΣ τον Μάιο του 2011. Το ποσό αυτό εκταμιεύτηκε σε επτά δόσεις μεταξύ Μαΐου 2011 και Νοεμβρίου 2014 και
- Η πρώτη αποπληρωμή ύψους 0,6 δισ. EUR έχει προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο του 2018 αλλά, όπως και στην περίπτωση της Ιρλανδίας, η Πορτογαλία έχει τη δυνατότητα παράτασης της λήξης.

ΙΠ

Ο μηχανισμός στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών (ΙΠ) είναι ένα πρόγραμμα στήριξης που έχει σχεδιαστεί για χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ή σοβαρές απειλές, όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών τους. Η στήριξη του ΙΠ συνίσταται σε μεσοπρόθεσμα δάνεια υπό τον όρο της εφαρμογής πολιτικών που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των υποκείμενων οικονομικών προβλημάτων. Συνήθως, η στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών από την ΕΕ παρέχεται σε συνεργασία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και άλλους διεθνείς οργανισμούς ή χώρες.

Η ενωσιακή μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική συνδρομή δυνάμει του μηχανισμού στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών ενεργοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2008 για την παροχή βοήθειας στην Ουγγαρία και, στη συνέχεια, στη Λετονία και τη Ρουμανία, τον Ιανουάριο και τον Μάιο του 2009, προκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των αγορών, με συνολικές αναλήψεις υποχρεώσεων ύψους 14,6 δισ. EUR. Το πρόγραμμα στήριξης ΙΠ για την Ουγγαρία έληξε το 2010 και αποπληρώθηκε ολοσχερώς το 2016. Τα προγράμματα στήριξης για τη Λετονία και τη Ρουμανία έληξαν αμφότερα το 2012, επομένως δεν μπορούν να εκταμιευθούν επιπλέον δόσεις.

Επιπλέον, τα δύο προγράμματα προληπτικής στήριξης για τη Ρουμανία έληξαν το 2013 και το 2015 αντίστοιχα χωρίς να εκταμιευθούν.

Τα κύρια σημεία είναι τα εξής:

- Κατά τη διάρκεια του 2017, τα δικαιούχα κράτη μέλη για στήριξη ΙΠ επέστρεψαν εμπρόθεσμα και πλήρως συνολικό ποσό ύψους 1,3 δισ. EUR, εκ των οποίων 1,2 δισ. EUR αφορούσε εξόφληση κεφαλαίου από τη Ρουμανία, ενώ το υπόλοιπο αφορούσε τόκους και
- Τον Απρίλιο του 2018, η Ρουμανία προέβη σε αποπληρωμή κεφαλαίου ύψους 1,2 δισ. EUR και αναμένεται να πραγματοποιήσει περαιτέρω αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους 0,1 δισ. EUR τον Οκτώβριο του 2018.

ΜΧΣ

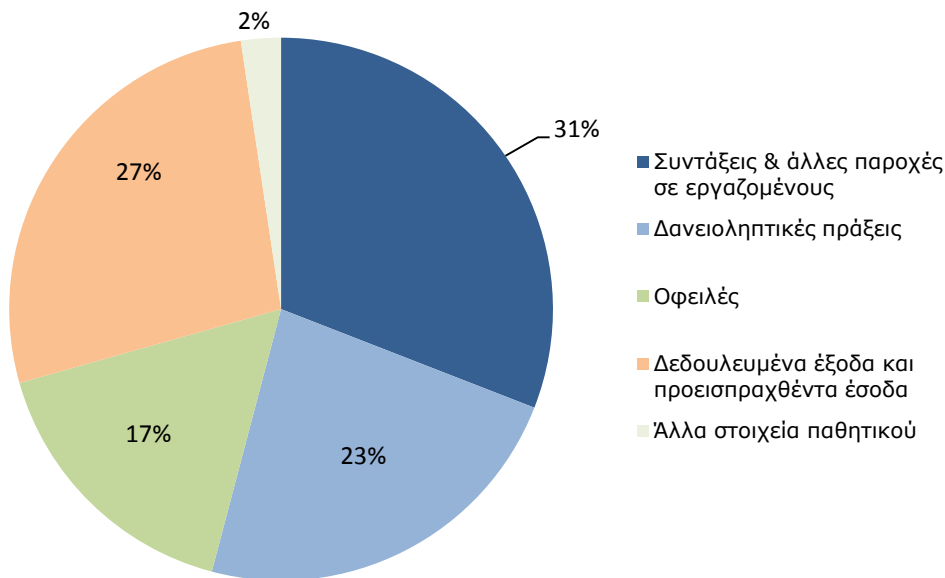
Η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ) αποτελεί μια μορφή χρηματοδοτικής ενίσχυσης που παρέχεται από την ΕΕ σε χώρες εταίρους εκτός της ΕΕ οι οποίες αντιμετωπίζουν κρίση σε σχέση με το ισοζύγιο πληρωμών. Λαμβάνει τη μορφή μεσοπρόθεσμων/μακροπρόθεσμων δανείων ή επιχορηγήσεων, ή συνδυασμού αυτών, και διατίθεται μόνο σε χώρες που επωφελούνται από πρόγραμμα εκταμιεύσεων του ΔΝΤ.

Τα ανεξόφλητα δάνεια στις 31 Δεκεμβρίου 2017 στο πλαίσιο του προγράμματος ΜΧΣ ανέρχονταν σε 3,9 δισ. EUR σε ονομαστικά ποσά.

1.4. ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Τα σημαντικότερα στοιχεία παθητικού στον ισολογισμό αποτελούνται πρωτίστως από τέσσερα βασικά στοιχεία: i) συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις και άλλες υποχρεώσεις παροχών σε εργαζομένους· ii) δανειοληπτικές πράξεις· iii) οφειλές σε τρίτους και iv) δεδουλευμένα έξοδα.

Σύνθεση του παθητικού στον ενοποιημένο ισολογισμό της ΕΕ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 το σύνολο του παθητικού ανερχόταν σε 236,5 δισ. EUR, παρουσιάζοντας αύξηση περίπου 1 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

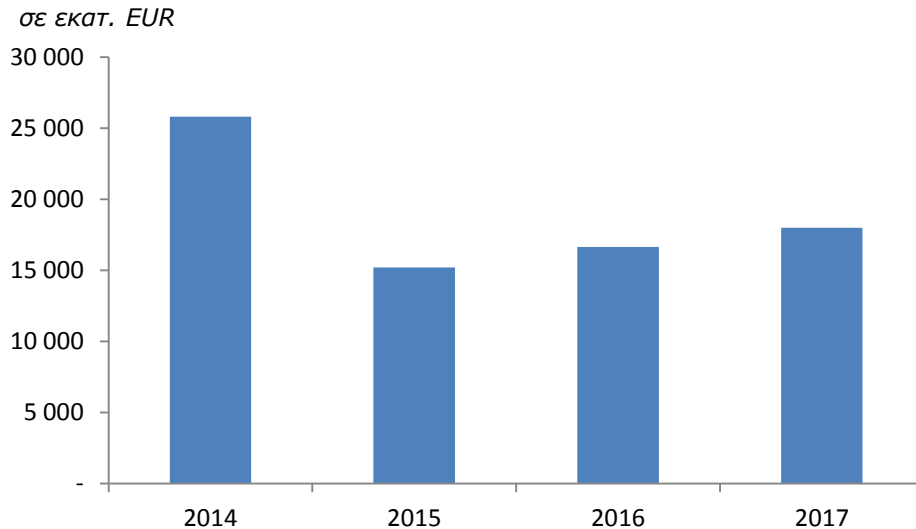
Οι βασικές μεταβολές συνδέονταν με τα εξής αποτελέσματα:

- η αύξηση στις συνολικές υποχρεώσεις για παροχές σε εργαζομένους ύψους 5,9 δισ. EUR οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του καθαρού ποσού που αντιστοιχεί στο καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- οι προβλέψεις αυξήθηκαν κατά 1 δισ. EUR ως συνέπεια της επικαιροποιημένης μελέτης σχετικά με την πρόβλεψη παροπλισμού του JRC που είχε ως αποτέλεσμα υψηλότερη εκτίμηση της υποχρέωσης. Η μεταβολή σχετίζεται με τα βασικά δεδομένα του υπολογισμού –το χρονοδιάγραμμα– το οποίο παλαιότερα είχε υπολογιστεί σε 20 έτη περίπου, και σύμφωνα με την επικαιροποίηση υπολογίζεται πλέον σε 40 έτη· και
- τα δεδουλευμένα έξοδα μειώθηκαν κατά 3,7 δισ. EUR, γεγονός που αντισταθμίζει εν μέρει τα προαναφερθέντα αποτελέσματα. Αυτή η μείωση των δεδουλευμένων εξόδων οφείλεται στο

γεγονός ότι τα προγράμματα συνοχής του προηγούμενου ΠΔΠ έχουν προχωρήσει αρκετά στο στάδιο της περάτωσης.

Συνολικά, όλα τα άλλα στοιχεία παθητικού παρέμειναν σταθερά. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μειώθηκαν μακροπρόθεσμα, λόγω της μείωσης των δανειοληπτικών πράξεων, σε συνδυασμό με την αύξηση του βραχυπρόθεσμου μέρους, ο αντίκτυπος αυτός οφείλεται σε αποπληρωμές στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης ΙΠ και του ΕΜΧΣ το 2018 από τη Ρουμανία (1,35 δισ. EUR), την Ιρλανδία (3,9 δισ. EUR) και την Πορτογαλία (0,6 δισ. EUR), όπως αναμενόταν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Σύνολο δηλώσεων δαπανών και τιμολογίων που παρελήφθησαν και αναγνωρίστηκαν ως οφειλές στον ισολογισμό

Καθαρό ενεργητικό

Το γεγονός ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό δεν σημαίνει ότι τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, αλλά ότι ορισμένα στοιχεία του παθητικού θα χρηματοδοτηθούν από μελλοντικούς ετήσιους προϋπολογισμούς. Έτσι, σύμφωνα με τους κανόνες της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση, πολλά έξοδα αναγνωρίζονται στο έτος 2017 μολονότι μπορεί να καταβληθούν στην πράξη το 2018 ή αργότερα και να χρηματοδοτηθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς και τα σχετικά έσοδα θα λογιστικοποιηθούν μόνο στις μελλοντικές περιόδους. Τα κυριότερα ποσά που πρέπει να υπογραμμιστούν αφορούν τις δραστηριότητες του ΕΓΤΕ (που καταβλήθηκαν το 2018) και τις υποχρεώσεις για παροχές σε εργαζομένους (που πρέπει να καταβληθούν κατά τα επόμενα 30 και πλέον έτη).

2. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

Επισκόπηση των δημοσιονομικών διορθώσεων και εισπράξεων για το 2017

Ένα σημαντικό ζήτημα όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ είναι η ανάγκη να διασφαλιστεί η κατάλληλη πρόληψη ή η διαπίστωση και η επακόλουθη διόρθωση των αδυναμιών του συστήματος που οδηγούν σε σφάλματα, παρατυπίες και περιπτώσεις απάτης. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην ετήσια έκθεσή του, παρέχει δήλωση αξιοπιστίας σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι ετήσιοι λογαριασμοί, καθώς και το σημαντικό επίπεδο σφάλματος όσον αφορά τις πληρωμές. Η δήλωση αξιοπιστίας συνοδεύει τους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ στη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα.

Οι προστατευτικές ενέργειες της Επιτροπής μετριάζουν τον αντίκτυπο αυτών των σφαλμάτων με δύο βασικούς μηχανισμούς:

- 1) προληπτικούς μηχανισμούς (π.χ. εκ των προτέρων ελέγχους, διακοπές και αναστολές πληρωμών)· και

- 2) διορθωτικούς μηχανισμούς (κυρίως δημοσιονομικές διορθώσεις που επιβάλλονται σε κράτη μέλη ή συμφωνούνται με αυτά και ανακτήσεις από αποδέκτες πληρωμών της ΕΕ).

Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης (γεωργικές δαπάνες και διορθωτικές δράσεις), τα κράτη μέλη είναι πρωτίστως υπεύθυνα σε όλο τον κύκλο ζωής των δαπανών να διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Οι προστατευτικές ενέργειες προκύπτουν από την εποπτεία και τους ελέγχους που διενεργούνται τόσο από την Επιτροπή όσο και, στην περίπτωση των δαπανών στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, από τα κράτη μέλη σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Όταν αποφασίζει σχετικά με το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης ή της εισπράξης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παραβίασης της εφαρμοστέας νομοθεσίας και τις χρηματοοικονομικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες διαπιστώνονται ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου.

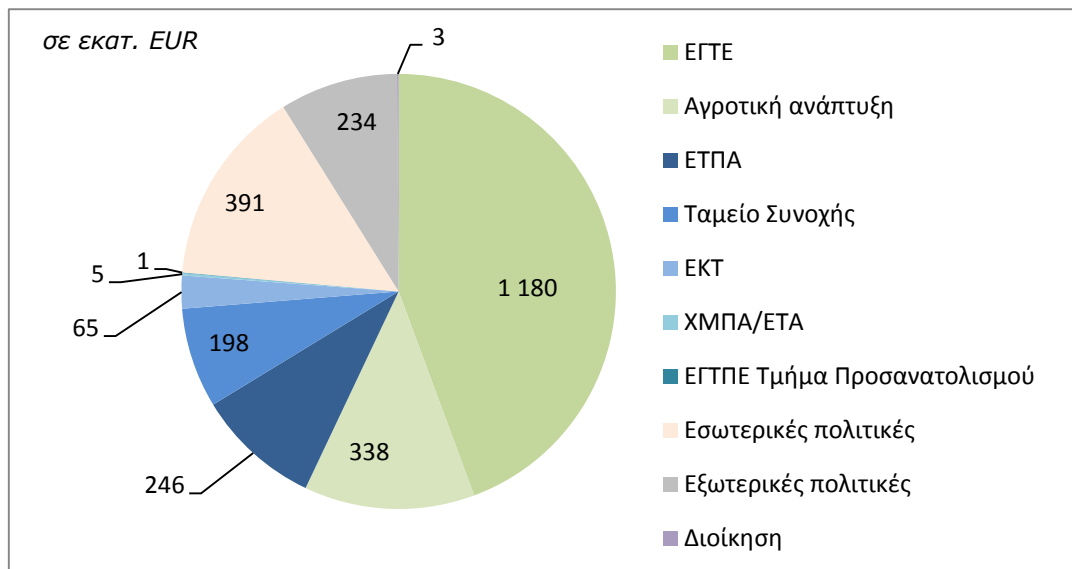
Διαδικασία διορθωτικών μηχανισμών:

Οι δημοσιονομικές διορθώσεις και οι εισπράξεις παρουσιάζονται σε δύο βασικά στάδια της διαδικασίας. Τα δύο στάδια μπορούν να επέλθουν είτε κατά το ίδιο έτος είτε σε διαφορετικά έτη:

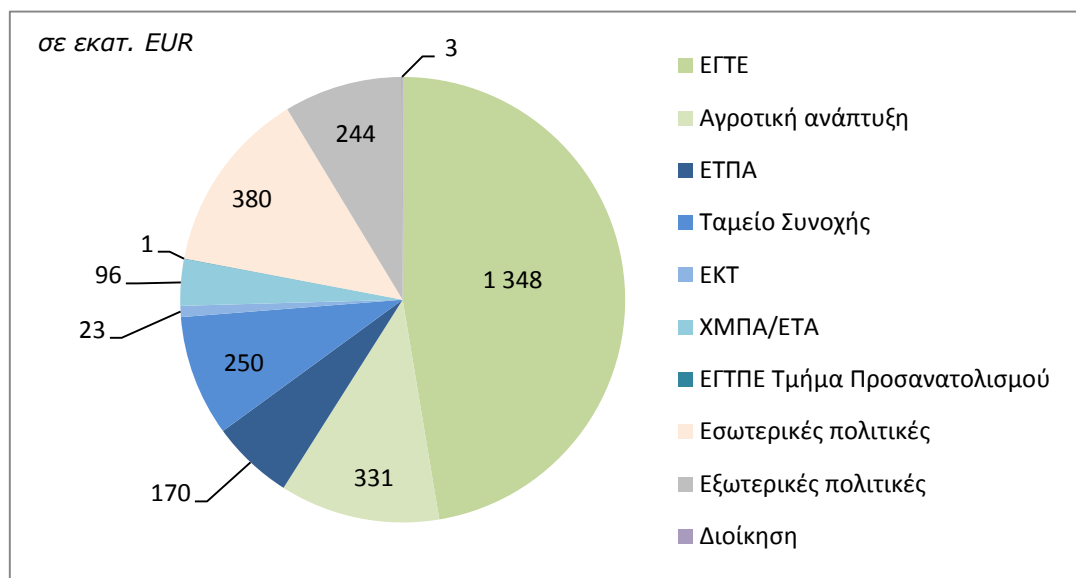
- 1) Δημοσιονομικές διορθώσεις και εισπράξεις στο **στάδιο της επιβεβαίωσης**: Τα ποσά αυτά είτε έχουν γίνει αποδεκτά από το οικείο κράτος μέλος είτε έχουν εγκριθεί με απόφαση της Επιτροπής. **Το 2017**, οι **συνολικές δημοσιονομικές διορθώσεις και εισπράξεις που επιβεβαιώθηκαν** ανήλθαν σε **2 662 εκατ. EUR** (2016: 3 777 εκατ. EUR), εκ των οποίων 1 826 εκατ. EUR ήταν αποτέλεσμα διορθωτικών ενεργειών.

Δημοσιονομικές διορθώσεις και εισπράξεις οι οποίες επιβεβαιώθηκαν το 2017* - ανάλυση ανά τομέα πολιτικής

- 2) Δημοσιονομικές διορθώσεις και εισπράξεις στο **στάδιο της εκτέλεσης**: τα ποσά αυτά αντιστοιχούν στο τελικό στάδιο της διαδικασίας κατά την οποία η κατάσταση που διαπιστώθηκε σχετικά με τις αχρεωστήτως καταβληθείσες δαπάνες έχει διορθωθεί οριστικά. Αρκετοί διορθωτικοί μηχανισμοί προβλέπονται στα κανονιστικά πλαίσια ανά τομέα. **Το 2017**, οι **συνολικές δημοσιονομικές διορθώσεις και εισπράξεις που εκτελέστηκαν** ανήλθαν σε **2 845 εκατ. EUR** (2016: 3 389 εκατ. EUR), εκ των οποίων 1 949 εκατ. EUR ήταν αποτέλεσμα διορθωτικών ενεργειών. Η εκτέλεση των δημοσιονομικών διορθώσεων και των εισπράξεων ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά έτη κυρίως λόγω των αποφάσεων για δόσεις ή αναβολές που χορηγούνται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής. Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, το νομικό πλαίσιο προβλέπει την εκτέλεση κατά την περάτωση ή μετά την περάτωση της περιόδου προγραμματισμού.

Δημοσιονομικές διορθώσεις και εισπράξεις οι οποίες εκτελέστηκαν το 2017* – ανάλυση ανά τομέα πολιτικής

* Τα ανωτέρω στοιχεία αντικατοπτρίζουν τις οικονομικές επιπτώσεις τόσο των προληπτικών όσο και των διορθωτικών μηχανισμών· για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε την ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2017, τμήμα 2.

3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

3.1. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το μακροοικονομικό περιβάλλον της ΕΕ⁹ έχει αντίκτυπο στην ικανότητα των κρατών μελών της ΕΕ να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις χρηματοδότησης προς τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ και ως εκ τούτου στην ικανότητα της ΕΕ να συνεχίζει να υλοποιεί τις πολιτικές της.

Ενόσω η επιτάχυνση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας και του εμπορίου σε ευρεία κλίμακα κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους ωφέλησε τη ζώνη του ευρώ, παράλληλα αυξήθηκε και η εγχώρια ζήτηση, ενισχυμένη από την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών άνω του μέσου όρου, τη συνεχή στήριξη των πολιτικών και τη βελτίωση των αγορών εργασίας. Κατά συνέπεια, η ευρωπαϊκή οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να αναπτύσσεται με σταθερό ρυθμό. Η ισχυρή δημιουργία θέσεων απασχόλησης αναμένεται να συνεχίσει να αυξήσει την αύξηση των καταναλωτικών δαπανών. Ταυτόχρονα, οι όροι των επενδύσεων προβλέπεται να παραμείνουν ευνοϊκοί, ενώ αναμένεται να ενισχυθεί τόσο η εγχώρια όσο και η εξωτερική ζήτηση και να παραμείνουν χαλαροί οι όροι χρηματοδότησης. Η συνεχιζόμενη υποτονικότητα στην οικονομία αναμένεται να ευνοήσει τη συνεχή αύξηση του ΑΕΠ με ρυθμούς υψηλότερους από τον εκτιμώμενο ρυθμό δυνητικής ανάπτυξης (περίπου 1,5 %) καθ' όλη τη διάρκεια του ορίζοντα πρόβλεψης. Ωστόσο, προβλέπεται μικρή κάμψη της κυκλικής δυναμικής στη ζώνη του ευρώ κατά τη διάρκεια του 2018, καθώς ο ταχύς ρυθμός ανάπτυξης της απασχόλησης αρχίζει να μειώνεται.

Το ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 2,4 % το 2017 και προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,3 % το 2018, προτού υποχωρήσει ελαφρώς στο 2,0 % το 2019.

Παρότι οι συνθήκες της αγοράς εργασίας παρουσίασαν βελτίωση σε όλα τα κράτη μέλη, τα ποσοστά ανεργίας εξακολουθούν να ποικίλλουν σημαντικά. Ωστόσο, αναθεωρήθηκε η πρόβλεψη του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ για τη μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ σε καθένα από τα έτη που καλύπτει η πρόβλεψη και αναμένεται περαιτέρω σύγκλιση των ρυθμών ανάπτυξης. Λόγω της συνεχιζόμενης υποτονικότητας στην αγορά εργασίας, οι μισθολογικές πιέσεις και ο βασικός πληθωρισμός αναμένεται να αυξηθούν μόνο σταδιακά. Επομένως, οι προσωρινοί παράγοντες που σχετίζονται με τις τιμές της ενέργειας θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη του πληθωρισμού και θα διατηρήσουν τους κύριους εναρμονισμένους δείκτες τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) για τον πληθωρισμό πάνω από τον βασικό πληθωρισμό για μεγάλο μέρος του 2018. Μετά το 1,5 % το 2017, ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ προβλέπεται ότι θα κυμανθεί στο 1,5 % κατά μέσο όρο στη διάρκεια του 2018, πριν καταλήξει στο 1,6 % το 2019.

Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές σχετικά με το ΑΕΠ και τον πληθωρισμό παραμένουν γενικά εξισορροπημένοι. Παρότι φαίνεται να υπάρχει περιθώριο ώστε η ανάπτυξη να υπερβεί τις προσδοκίες κατά τα προσεχή τρίμηνα, κάτι τέτοιο θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια να ανακύψουν περιορισμοί από την πλευρά της προσφοράς οι οποίοι επιβραδύνουν την ανάπτυξη, σε συντομότερο χρόνο από τον αναμενόμενο. Ταυτόχρονα, οι ευνοϊκές προσδοκίες της αγοράς σχετικά με τις εκτιμήσεις της αξίας περιουσιακών στοιχείων εμφανίζουν τρωτά σημεία και υπόκεινται σε επανεκτίμηση του κλίματος και των θεμελιωδών στοιχείων. Οι κίνδυνοι που συνδέονται με την ψήφο του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ της αποχώρησής του από την ΕΕ εξακολουθούν να υφίστανται, όπως και οι κίνδυνοι δυσμενών εξελίξεων που συνδέονται με γεωπολιτικές εντάσεις και μια στροφή προς πολιτικές που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη εσωστρέφεια και προστατευτισμό.

Η δυναμική της παγκόσμιας οικονομίας παραμένει έντονη, καθώς συνεχίζεται η κυκλική βελτίωση σε ευρεία κλίμακα, ενισχυμένη από την ανάκαμψη των επενδύσεων και του εμπορίου, τους χρηματοδοτικούς όρους που παραμένουν ευνοϊκοί, καθώς και έναν υποστηρικτικό συνδυασμό πολιτικών. Οι υψηλότερες τιμές των βασικών εμπορευμάτων αποδεικνύονται επίσης θετικές για τους εξαγωγείς βασικών εμπορευμάτων. Οι προοπτικές σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα είναι ελαφρώς βελτιωμένες σε σύγκριση με εκείνες που προβλέπονταν το φθινόπωρο του 2017, ενώ η παγκόσμια ανάπτυξη του ΑΕΠ εκτός της ΕΕ αναμένεται πλέον να φτάσει στο 4,1 % τόσο για το 2018 όσο και για το 2019, έναντι 3,8 % το 2017.

⁹ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε: Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις, Χειμώνας 2018», URL: https://ec.europa.eu/info/publications/economic-and-financial-affairs-publications_en.

3.2. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Οι δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις της ΕΕ για προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής είναι πράξεις εκτός προϋπολογισμού. Κατά γενικό κανόνα, οι αντληθέντες πόροι γίνονται αντικείμενο δανεισμού στη δικαιούχο χώρα στο πλαίσιο συνακόλουθης πράξης, δηλαδή με το ίδιο τοκομερίδιο, την ίδια ληκτότητα και το ίδιο ποσό. Παρά τη μεθοδολογία των συνακόλουθων δανειοδοτικών πράξεων, η εξυπηρέτηση του χρέους των χρηματοδοτικών μέσων αποτελεί νομική υποχρέωση της ΕΕ, η οποία εξασφαλίζει ότι όλες οι πληρωμές καλύπτουν ολόκληρο το ποσό και πραγματοποιούνται εγκαίρως. Η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή διαδικασίες ώστε να διασφαλίσει την επιστροφή δανείων ακόμη και σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής του δανείου.

Οι δανειοληπτικές πράξεις της ΕΕ συνιστούν άμεσες και άνευ όρων υποχρεώσεις της ΕΕ και είναι εγγυημένες από τα κράτη μέλη της ΕΕ (ενδεχόμενες υποχρεώσεις του προϋπολογισμού). Οι δανειοληπτικές πράξεις που έχουν συναφθεί για τη χρηματοδότηση δανείων τα οποία χορηγούνται σε χώρες εκτός της ΕΕ καλύπτονται από το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις. Σε περίπτωση αθέτησης αυτής της υποχρέωσης εκ μέρους δικαιούχου κράτους μέλους, η εξυπηρέτηση του χρέους θα γίνει, ενδεχομένως, από τα ταμειακά διαθέσιμα της Επιτροπής. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, η Επιτροπή θα αντλήσει τα απαιτούμενα κεφάλαια από τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ για τους ιδίους πόρους (άρθρο 14 του κανονισμού αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου), τα κράτη μέλη της ΕΕ υποχρεούνται εκ του νόμου να διαθέσουν επαρκή κονδύλια για την κάλυψη των υποχρεώσεων της ΕΕ. Έτσι, οι επενδυτές είναι εκτεθειμένοι μόνο στον πιστωτικό κίνδυνο της ΕΕ και όχι στον πιστωτικό κίνδυνο του δικαιούχου των χρηματοδοτούμενων δανείων. Οι συνακόλουθες δανειοδοτικές πράξεις («back-to-back») εξασφαλίζουν ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεν αναλαμβάνει κανέναν κίνδυνο επιτοκίου ή συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Για το πρόγραμμα κάθε χώρας, οι αποφάσεις του ΕΚ, του Συμβουλίου και της Επιτροπής προσδιορίζουν το συνολικό χορηγηθέν ποσό, τον αριθμό των προς εκταμίευση δόσεων και τη μέγιστη (μέση) ληκτότητα του συνολικού δανείου. Στη συνέχεια, η Επιτροπή και η δικαιούχος χώρα συμφωνούν για τις παραμέτρους δανεισμού/χρηματοδότησης, και ειδικότερα τις προθεσμίες λήξης των δόσεων. Επιπλέον, όλες οι δόσεις του δανείου εκτός από την πρώτη εξαρτώνται από τη συμμόρφωση με όρους πολιτικής, στο πλαίσιο κοινής χρηματοδοτικής συνδρομής ΕΕ/Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), πράγμα το οποίο αποτελεί άλλον ένα παράγοντα που επηρεάζει το χρονοδιάγραμμα των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων. Συνεπώς, το χρονοδιάγραμμα και οι ληκτότητες εξαρτώνται από τη σχετική δανειακή δραστηριότητα της ΕΕ. Η χρηματοδότηση εκφράζεται αποκλειστικά σε ευρώ και οι προθεσμίες λήξης κυμαίνονται μεταξύ 3 και 30 ετών.

Ο κατωτέρω πίνακας παρέχει επισκόπηση του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος επιστροφής σε ονομαστική αξία των ανεξόφλητων δανείων ΕΜΧΣ και ΙΠ στις 31 Δεκεμβρίου 2017:

σε δισ. EUR

	ΙΠ			ΕΜΧΣ			ΣΥΝΟΛΟ
	Λετονία	Ρουμανία	Σύνολο	Ιρλανδία	Πορτογαλία	Σύνολο	
2018	-	1,3*	1,3	3,9**	0,6	4,5	5,8
2019	0,5	1,0	1,5	-	-	-	1,5
2021	-	-	-	3,0	6,8	9,8	9,8
2022	-	-	-	-	2,7	2,7	2,7
2023	-	-	-	2,0	1,5	3,5	3,5
2024	-	-	-	0,8	1,8	2,6	2,6
2025	0,2	-	0,2	-	-	-	0,2
2026	-	-	-	2,0	2,0	4,0	4,0

2027	-	-	-	1,0	2,0	3,0	3,0
2028	-	-	-	2,3	-	2,3	2,3
2029	-	-	-	1,0	0,4	1,4	1,4
2031	-	-	-	-	2,2	2,2	2,2
2032	-	-	-	3,0	-	3,0	3,0
2035	-	-	-	2,0	-	2,0	2,0
2036	-	-	-	-	1,0	1,0	1,0
2038	-	-	-	-	1,8	1,8	1,8
2042	-	-	-	1,5	1,5	3,0	3,0
Σύνολο	0.7	2,3	3,0	22,5	24,3	46,8	49,8

* Τον Απρίλιο του 2018, η Ρουμανία πραγματοποίησε αποπληρωμή κεφαλαίου ύψους 1,2 δισ. EUR, ενώ αναμένεται περαιτέρω αποπληρωμή κεφαλαίου ύψους 0,1 δισ. EUR τον Οκτώβριο του 2018.

** Η Ιρλανδία ζήτησε παράταση της λήξης για μια δόση αποπληρωμής ύψους 3,4 δισ. EUR, η οποία εγκρίθηκε και αντλήθηκε με επιτυχή δανεισμό από τις αγορές κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018, ενώ η αποπληρωμή του ποσού αυτού έχει επαναπρογραμματιστεί σε δύο δόσεις ύψους 2,4 δισ. EUR και 1 δισ. EUR το 2025 και το 2033, αντίστοιχα.

Οι διακυβερνητικοί μηχανισμοί χρηματοοικονομικής σταθερότητας, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ), βρίσκονται εκτός του πλαισίου της Συνθήκης ΕΕ και επομένως δεν περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ.

3.3. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Η ΕΕ έχει δώσει εγγυήσεις στον όμιλο της ΕΤΕπ για δάνεια τα οποία έχουν χορηγηθεί εκτός της ΕΕ και για τις δανειακές και συμμετοχικές δραστηριότητες που καλύπτονται από την εγγύηση του ΕΤΣΕ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η ΕΕ εμφανίζει στις σημειώσεις των ενοποιημένων δημοσιονομικών καταστάσεων της (βλ. σημείωση **4.1.1**) ενδεχόμενες υποχρεώσεις και για τα δύο είδη εγγυήσεων. Προκειμένου να μετριάσει ο κίνδυνος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ από τυχόν κατάπτωση εγγύησης από τον όμιλο της ΕΤΕπ, η ΕΕ έχει δημιουργήσει ειδικά ταμεία εγγυήσεων, δηλαδή το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις και το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ.

Το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις τροφοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ έτσι ώστε να καλύπτεται το 9 % των ανεξόφλητων στο τέλος του έτους εγγυημένων δανείων που έχουν χορηγηθεί για δραστηριότητες στο πλαίσιο της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΤΕπ προς τρίτες χώρες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού ύψους 2,2 δισ. EUR καλύπτει άνοιγμα εκταμιευθέντων ποσών 20 δισ. EUR, υπογραφέντων ποσών 28,9 δισ. EUR, και ανώτατο ποσό 37,5 δισ. EUR.

Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ ξεκίνησε τις δραστηριότητές του το 2016 και αρχικά αναμενόταν να χρηματοδοτηθεί κατά ποσοστό 50 % της συνολικής εγγύησης, από μέγιστο άνοιγμα της ΕΕ ύψους 16 δισ. EUR, φτάνοντας σταδιακά (έως το 2022) τα 8 δισ. EUR. Τον Δεκέμβριο του 2017, τροποποιήθηκε ο κανονισμός για το ΕΤΣΕ, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η μέγιστη εγγύηση της ΕΕ για το ΕΤΣΕ σε 26 δισ. EUR και να μειωθεί το όριο του ταμείου εγγυήσεων στο 35 %. Ως εκ τούτου, βάσει του αντικτύπου της τροποποίησης, το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ αναμένεται πλέον να ανέλθει στο συνολικό ποσό των 9,1 δισ. EUR.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού που συνθέτουν το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ ανέρχεται σε 3,5 δισ. EUR και καλύπτει άνοιγμα εκταμιευθέντων ποσών ύψους 10,1 δισ. EUR και υπογραφέντων ποσών ύψους 13,5 δισ. EUR (συμπεριλαμβανομένων των εκταμιευθέντων ποσών). Επί του παρόντος, το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ διαχειρίζεται και EUR και USD.

3.4. ΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη

Το 2015 η Επιτροπή και η ΕΤΕπ δρομολόγησαν από κοινού το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη, το οποίο περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που συστάθηκε με αρχικό κεφάλαιο 21 δισ. EUR από πόρους της ΕΕ και έχει ως κύριο στόχο την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, θα δημιουργηθούν 700 000 πρόσθετες θέσεις εργασίας και το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της ΕΕ θα αυξηθεί κατά 0,7 % έως το 2020, χάρη στις επενδύσεις που εγκρίθηκαν το 2015 και το 2016. Αυτό δείχνει ότι οι στρατηγικές επενδύσεις ενισχύουν την απασχόληση και την ανάπτυξη σε ολόκληρη την ΕΕ, ακόμη και σε τομείς και περιφέρειες που υπέστησαν ισχυρό πλήγμα από την κρίση πριν από μια δεκαετία. Σε συνέχεια της καταρχήν συμφωνίας που επιτεύχθηκε μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών τον Σεπτέμβριο, το Κοινοβούλιο υπερψήφισε τον Δεκέμβριο την έκδοση κανονισμού για την παράταση της διάρκειας και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων. Ο χρονικός ορίζοντας του νέου και βελτιωμένου ΕΤΣΕ 2.0 έχει επεκταθεί από τα μέσα του 2018 έως το τέλος του 2020 και ο επενδυτικός του στόχος έχει αυξηθεί από τα 315 δισ. EUR σε τουλάχιστον 500 δισ. EUR.

Το 2017 το Ταμείο παρέμεινε σταθερά σε τροχιά προς την επίτευξη του στόχου του να κινητοποιήσει τουλάχιστον 315 δισ. EUR πρόσθετων επενδύσεων στην πραγματική οικονομία έως τα μέσα του 2018. Έδρασε και στα 28 κράτη μέλη και αναμενόταν να κινητοποιήσει περίπου 256 δισ. EUR συνολικών επενδύσεων έως το τέλος του 2017.

Στο τέλος του έτους είχαν εγκριθεί στο πλαίσιο του Ταμείου συνολικά 357 έργα υποδομών και καινοτομίας, τα οποία αντιπροσώπευαν χρηματοδότηση ύψους 39,2 δισ. EUR. Επιπλέον, είχαν εγκριθεί 347 συμφωνίες χρηματοδότησης για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αξίας 11,9 δισ. EUR. Από τις συμφωνίες αυτές αναμενόταν να ωφεληθούν περίπου 539 000 επιχειρήσεις.

Περαιτέρω, η παρεχόμενη συμβουλευτική υποστήριξη για την ανάπτυξη και την προετοιμασία έργων ενισχύθηκε μέσω του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών, ενώ έργα για τα οποία αναζητούνταν χρηματοδότηση προβλήθηκαν ευρέως μέσω της Ευρωπαϊκής Πύλης Επενδυτικών Έργων.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων στηρίζει επενδύσεις σε τομείς στρατηγικής σημασίας για την οικονομία της ΕΕ, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, οι ψηφιακές τεχνολογίες, η έρευνα, η ανάπτυξη και η καινοτομία, το περιβάλλον και η αποδοτική χρήση των πόρων, οι κοινωνικές υποδομές και οι μικρές επιχειρήσεις. Στις επενδύσεις αυτές περιλαμβάνονται επενδύσεις που εστιάζονται στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, τον κοινωνικό αντίκτυπο και την κοινωνική καινοτομία.

Συνεχής στήριξη για τα κράτη μέλη της ΕΕ

Το Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων θεσπίστηκε τον Μάιο του 2017 με προϋπολογισμό ύψους 142,8 εκατ. EUR για την περίοδο 2017-2020. Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, το πρόγραμμα χρηματοδοτεί εξατομικευμένη τεχνική βοήθεια για την υποστήριξη των βασικών μεταρρυθμιστικών προσπαθειών των κρατών μελών. Μέσω του προγράμματος, η Επιτροπή παρέχει στοχευμένη βοήθεια που ενισχύει την ικανότητα των κρατών μελών να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τις μεταρρυθμίσεις που θεωρούν αναγκαίες για να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών τους και να τις καταστήσουν πιο φιλικές προς τις επενδύσεις. Η εν λόγω τεχνική βοήθεια καλύπτει μεταρρυθμίσεις στους τομείς της διακυβέρνησης και της δημόσιας διοίκησης, της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, των αγορών εργασίας, της εκπαίδευσης, των υπηρεσιών υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών, του χρηματοπιστωτικού κλάδου και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Παρέχεται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και βασίζεται στη ζήτηση, ενώ δεν προϋποθέτει συγχρηματοδότηση.

Το πρόγραμμα υλοποιείται από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής. Μέχρι στιγμής, η Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων έχει συνεργαστεί με 15 κράτη μέλη για την υλοποίηση περισσότερων από 150 έργων παροχής στήριξης. Στο πλαίσιο του κύκλου του έργου για το 2018, έχει λάβει περισσότερες από 400 αιτήσεις στήριξης από περισσότερα από 20 κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να υπάρξει σημαντική υπερβάλλουσα ζήτηση για τον προϋπολογισμό του προγράμματος, ο οποίος ανέρχεται σε 30,5 εκατ. EUR για το συγκεκριμένο έτος.

Η ΕΕ συνέχισε να παρέχει στήριξη μετά την ολοκλήρωση προγράμματος στην Ιρλανδία, την Ισπανία, την Κύπρο, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία. Κατά τη διάρκεια του έτους σημειώθηκε και πάλι ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή του ελληνικού προγράμματος, το οποίο είχε σχεδιαστεί ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και να τεθούν τα θεμέλια για διαρκή οικονομική ανάκαμψη στην Ελλάδα. Η δεύτερη αξιολόγηση ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο, με αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή η έγκριση της τρίτης δόσης της χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, ύψους 8,5 δισ. EUR. Η τρίτη αξιολόγηση βρισκόταν σε εξέλιξη τον Δεκέμβριο, ενώ συμφωνία σε υπηρεσιακό επίπεδο επιτεύχθηκε στις αρχές του ίδιου μήνα. Επιπλέον, η Ελλάδα συνέχισε να λαμβάνει οικονομική στήριξη μέσω του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη.

Περαιτέρω, η Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων ανέλαβε ειδικά καθήκοντα για να συμβάλει στον συντονισμό της αντιμετώπισης της προσφυγικής κρίσης στην Ελλάδα και στην υλοποίηση του προγράμματος βοήθειας της ΕΕ προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα.

3.5. ΑΠΟΘΕΜΑ ΓΙΑ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥΣ (NER) 300

Το ταμείο NER 300 προέρχεται από την πώληση δικαιωμάτων εκπομπής στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών και ανήκει στα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν τα χρήματα για τη χρηματοδότηση καινοτόμων έργων επίδειξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Η Επιτροπή διαχειρίζεται το πρόγραμμα για λογαριασμό των κρατών μελών, ενώ η ΕΤΕπ είναι αρμόδια για τη διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού του ταμείου NER 300 και ενεργεί ως τεχνικός σύμβουλος, στο πλαίσιο της συμφωνίας συνεργασίας με την Επιτροπή. Δεδομένου ότι ούτε τα έσοδα από τα δικαιώματα εκπομπής ούτε τα έξοδα για τα χρηματοδοτούμενα έργα ανήκουν στον προϋπολογισμό της ΕΕ, τα ποσά αυτά δεν καταλογίζονται στους λογαριασμούς της ΕΕ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Επισημαίνεται ότι εξαιτίας της στρογγυλοποίησης των στοιχείων σε εκατομμύρια ευρώ, ορισμένα οικονομικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες μπορεί να μην ανταποκρίνονται στο ακριβές άθροισμα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	137
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ	138
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	141
1. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	141
1.1. ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2014-2020	141
1.2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΠΔΠ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)	143
1.3. ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	143
1.4. ΕΣΟΔΑ	144
1.5. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	146
1.6. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	147
2. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ 2017 – ΣΧΟΛΙΑ	148
2.1. ΕΣΟΔΑ	148
2.2. ΔΑΠΑΝΕΣ	149
3. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	151
3.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	151
4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ	152
4.1. ΠΔΠ: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	152
4.2. ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	153
4.3. ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	154
4.4. ΠΔΠ: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΥΠΕ)	155
4.5. ΠΔΠ: ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	156
4.6. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	157
4.7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	161
4.8. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	165
4.9. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΥΠΕ)	169
4.10. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	173
5. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΝΑ ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	176
5.1. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	176
5.2. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	177

5.3.	ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	178
6.	ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	179
6.1.	ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	179
6.2.	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΑΝΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ	181

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
Έσοδα του οικονομικού έτους	139 691	144 717
Πληρωμές βάσει των πιστώσεων του τρέχοντος έτους	(135 764)	(135 180)
Πιστώσεις πληρωμών μεταφερθείσες στο έτος N+1	(1 796)	(1 655)
Ακύρωση μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων που μεταφέρθηκαν από το έτος N-1	40	63
Εξέλιξη των εσόδων για ειδικό προορισμό	(1 450)	(1 367)
Συναλλαγματικές διαφορές του οικονομικού έτους	(166)	(173)
Αποτέλεσμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού	555	6 405

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ

ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

σε εκατ. EUR

	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Βεβαιωθείσες απαιτήσεις	Έσοδα
1 Ίδιοι πόροι	131 718	115 484	115 455	115 416
11 - Εισφορές ζάχαρης	133	133	134	134
12 - Τελωνειακοί δασμοί	21 334	20 374	20 364	20 325
13 - ΦΠΑ	16 599	16 620	16 584	16 584
14 - ΑΕΕ	93 652	78 356	78 279	78 279
15 - Διόρθωση δημοσιονομικών ανισορροπιών	-	-	94	94
16 - Μείωση της εισφοράς που βασίζεται στο ΑΕΕ για τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία	-	-	(0)	(0)
3 Πλεονάσματα, υπόλοιπα και αναπροσαρμογές	-	6 405	6 416	6 416
4 Έσοδα προερχόμενα από πρόσωπα που εργάζονται στα θεσμικά όργανα και τους λοιπούς οργανισμούς της Ένωσης	1 490	1 490	1 495	1 484
5 Έσοδα προερχόμενα από τη διοικητική λειτουργία των θεσμικών οργάνων	70	70	611	587
6 Συνεισφορές και επιστροφές στο πλαίσιο συμφωνιών και προγραμμάτων της Ένωσης	60	60	12 504	12 179
7 Τόκοι υπερημερίας και πρόστιμα	1 120	3 230	11 387	3 573
8 Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις	7	7	43	28
9 Διάφορα έσοδα	25	25	15	8
Σύνολο	134 490	126 771	147 926	139 691

ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ: ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (ΠΔΠ)

σε εκατ. EUR

Τομέας του ΠΔΠ	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Αναληφθείσες υποχρεώσεις
1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	74 899	75 399	85 181	83 268
1α: Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	21 312	21 312	24 508	22 654
1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	53 587	54 087	60 673	60 614
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	58 584	58 569	62 806	60 859
εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	42 613	42 611	45 830	44 759
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	4 284	4 284	4 472	4 124
4 Η Ευρώπη στον κόσμο	10 162	10 713	12 382	11 814
5 Διοίκηση	9 395	9 395	10 190	9 794
εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	3 921	3 921	4 344	4 142
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό και μεταφερθέν έλλειμμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος	–	–	–	–
9 Ειδικοί μηχανισμοί	534	1 472	1 544	1 291
Σύνολο	157 858	159 831	176 576	171 150

ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (ΠΔΠ)

σε εκατ. EUR

Τομέας του ΠΔΠ	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές
1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	56 522	49 840	61 168	57 030
1α: Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	19 321	20 065	24 370	21 376
1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	37 201	29 775	36 797	35 654
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	54 914	54 467	58 575	56 743
εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	42 563	42 558	45 975	44 695
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	3 787	2 793	2 994	2 867
4 Η Ευρώπη στον κόσμο	9 483	8 938	10 944	9 793
5 Διοίκηση	9 395	9 392	10 977	9 656
εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	3 921	3 921	4 841	4 085
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό και μεταφερθέν έλλειμμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος	–	–	–	–
9 Ειδικοί μηχανισμοί	390	1 341	1 414	1 291
Σύνολο	134 490	126 771	146 071	137 379

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

1. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

Η λογιστική του προϋπολογισμού τηρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού (ΔΚ) και τους κανόνες εφαρμογής του. Ο γενικός προϋπολογισμός είναι το μέσο που προβλέπει και εγκρίνει, κάθε έτος, τα έσοδα και τις δαπάνες της Ένωσης, εντός των ανώτατων ορίων και άλλων διατάξεων που θεσπίζονται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο σύμφωνα με τις νομοθετικές πράξεις που αφορούν τα πολυετή προγράμματα τα οποία εγκρίνονται στο εν λόγω πλαίσιο.

1.1. ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2014-2020

σε εκατ. EUR

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Σύνολο
1. Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	52 756	77 986	69 304	73 512	76 420	79 924	83 661	513 563
1.α Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	16 560	17 666	18 467	19 925	21 239	23 082	25 191	142 130
1.β Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	36 196	60 320	50 837	53 587	55 181	56 842	58 470	371 433
2. Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	49 857	64 692	64 262	60 191	60 267	60 344	60 421	420 034
εκ των οποίων: δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	43 779	44 190	43 951	44 146	44 163	44 241	44 264	308 734
3. Ασφάλεια και ιθαγένεια	1 737	2 456	2 546	2 578	2 656	2 801	2 951	17 725
4. Η Ευρώπη στον κόσμο	8 335	8 749	9 143	9 432	9 825	10 268	10 510	66 262
5. Διοίκηση	8 721	9 076	9 483	9 918	10 346	10 786	11 254	69 584
εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	7 056	7 351	7 679	8 007	8 360	8 700	9 071	56 224
6. Αντισταθμίσεις	29	-	-	-	-	-	-	29
8. Αρνητικό αποθεματικό	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Ειδικό μηχανισμό	-	-	-	-	-	-	-	-
Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων	121 435	162 959	154 738	155 631	159 514	164 123	168 797	1 087 197
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών	135 762	140 719	130 694	142 906	154 565	159 235	162 406	1 026 287

Ο ανωτέρω πίνακας αναφέρει τα ανώτατα όρια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) σε τρέχουσες τιμές. Το 2017 ήταν το τέταρτο οικονομικό έτος που καλύπτεται από το ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020. Το συνολικό ανώτατο όριο των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων για το 2017 ανερχόταν σε 155 631 εκατ. EUR, δηλαδή στο 1,04 % του ΑΕΕ της ΕΕ, ενώ το αντίστοιχο ανώτατο όριο των πιστώσεων πληρωμών ανερχόταν σε 142 906 εκατ. EUR, ή 0,95 % του ΑΕΕ της ΕΕ για ολόκληρο το οικονομικό έτος 2017.

Νέες διατάξεις περί ευελιξίας συμφωνήθηκαν στο ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020. Μία από τις νέες διατάξεις είναι η δυνατότητα μεταφοράς των αχρησιμοποίητων περιθωρίων για τα ανώτατα όρια πληρωμών στα επόμενα έτη – μέσω του συνολικού περιθωρίου για τις πληρωμές στο πλαίσιο της τεχνικής προσαρμογής του ΠΔΠ για το επόμενο έτος. Επομένως, το αχρησιμοποίητο ποσό από το 2015 (1 288 εκατ. EUR σε τρέχουσες τιμές) και το 2016 (13 991 εκατ. EUR σε τρέχουσες τιμές) μεταφέρθηκε στα έτη 2018-2020 και τα ανώτατα όρια για το 2015, το 2016 και την περίοδο 2018-2020 προσαρμόστηκαν αντίστοιχα – βλ. την προαναφερθείσα τεχνική προσαρμογή του ΠΔΠ για το 2017 και την τεχνική προσαρμογή για το 2018 [COM(2017) 220 της 24ης Μαΐου 2017].

Στις 24 Μαΐου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την τεχνική προσαρμογή του δημοσιονομικού πλαισίου για το 2018 σε συνάρτηση με την εξέλιξη του ΑΕΕ (ΕΣΛ 2010) (COM(2017) 220 της 24ης Μαΐου 2017). Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2017/1123 του Συμβουλίου για την

τροποποίηση του κανονισμού 1311/2013 για το ΠΔΠ (ΕΕ L 163 της 24.6.2017), ως αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης/αναθεώρησης, τα αριθμητικά στοιχεία της ανακοίνωσης της 24ης Μαΐου 2017 σε σχέση με το αποθεματικό επείγουσας βοήθειας και τον μηχανισμό ευελιξίας επικαιροποιήθηκαν και αντικαταστάθηκαν στην ανακοίνωση της 15ης Σεπτεμβρίου 2017 (COM(2017) 473 final). Οι προσαρμογές των αριθμητικών στοιχείων στην εν λόγω ανακοίνωση αποτελούν άμεσο αποτέλεσμα της τροποποίησης του κανονισμού για το ΠΔΠ από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2017/1123 και δεν παρέκκλιναν από τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 4 του κανονισμού για το ΠΔΠ, σύμφωνα με το οποίο δεν πραγματοποιείται καμία άλλη τεχνική προσαρμογή πέραν αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 ούτε στη διάρκεια του οικονομικού έτους ούτε εκ των υστέρων. Η νεοεισαχθείσα τεχνική προσαρμογή του μηχανισμού ευελιξίας σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ) προβλέπεται για πρώτη φορά.

Η επεξήγηση των διαφόρων τομέων του ΠΔΠ παρατίθεται κατωτέρω:

Τομέας 1 – Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη

Ο τομέας αυτός διαιρείται σε δύο χωριστές αλλά αλληλένδετες συνιστώσες:

- 1α Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία συγκεντρώνει τις δαπάνες που αφορούν την έρευνα και την καινοτομία, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη», την κοινωνική πολιτική, την εσωτερική αγορά και τις συναφείς πολιτικές της.
- 1β Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, με σκοπό να ενισχυθεί η σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών μελών και περιφερειών, να συμπληρωθεί η στρατηγική της ΕΕ για βιώσιμη ανάπτυξη εκτός των λιγότερο ευημερουσών περιφερειών και να στηριχθεί η διαπεριφερειακή συνεργασία.

Τομέας 2 – Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι

Ο τομέας 2 περιλαμβάνει την κοινή γεωργική πολιτική και την κοινή αλιευτική πολιτική, καθώς και τα περιβαλλοντικά μέτρα, ειδικότερα το πρόγραμμα Life +.

Τομέας 3 – Ασφάλεια και ιθαγένεια

Ο τομέας 3 (ασφάλεια και ιθαγένεια) αντανάκλα την αυξανόμενη σημασία ορισμένων τομέων στους οποίους η ΕΕ έχει αναλάβει συγκεκριμένα καθήκοντα, δηλαδή δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις, προστασία των συνόρων, πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο, δημόσια υγεία και προστασία των καταναλωτών, πολιτισμός, νεολαία, πληροφόρηση και διάλογος με τους πολίτες.

Τομέας 4 – Η Ευρώπη στον κόσμο

Ο τομέας 4 καλύπτει όλες τις εξωτερικές δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής συνεργασίας, της ανθρωπιστικής βοήθειας, των μέσων προέκτασης και γειτονίας. Το ΕΤΑ εξακολουθεί να βρίσκεται εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ και δεν αποτελεί μέρος του ΠΔΠ.

Τομέας 5 – Διοίκηση

Ο τομέας αυτός καλύπτει τις διοικητικές δαπάνες όλων των θεσμικών οργάνων, τις συντάξεις και τα Ευρωπαϊκά Σχολεία. Όσον αφορά τα άλλα θεσμικά όργανα, εκτός της Επιτροπής, αυτές οι δαπάνες αντιπροσωπεύουν το σύνολο των δαπανών τους.

Τομέας 6 - Αντισταθμίσεις

Σύμφωνα με την πολιτική συμφωνία βάσει της οποίας τα νέα κράτη μέλη δεν πρέπει να καθίστανται καθαροί χρηματοδότες του προϋπολογισμού αμέσως μετά την προσχώρησή τους, προβλέφθηκε αντιστάθμιση στο πλαίσιο αυτού του τομέα. Το ποσό τέθηκε στη διάθεση των νέων κρατών μελών μέσω μεταφορών με σκοπό την εξισορρόπηση των εσόδων και των συνεισφορών τους στον προϋπολογισμό.

Τομέας 9 – Ειδικοί μηχανισμοί

Οι μηχανισμοί ευελιξίας παρέχουν τη δυνατότητα στην ΕΕ να κινητοποιεί τα απαιτούμενα κεφάλαια για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων, όπως καταστάσεις κρίσης και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Το πεδίο εφαρμογής τους, η κατανομή των πιστώσεων και οι τρόποι λειτουργίας προβλέπονται στον

κανονισμό για το ΠΔΠ και στη διοργανική συμφωνία. Στο παρόν πλαίσιο μειωμένων δαπανών, εξασφαλίζουν επίσης ότι οι δημοσιονομικοί πόροι μπορούν να ανταποκρίνονται σε εξελισσόμενες προτεραιότητες κατά τέτοιο τρόπο ώστε κάθε ευρώ να χρησιμοποιείται εκεί όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη. Επομένως, οι περισσότεροι μηχανισμοί ευελιξίας παραμένουν εκτός του ΠΔΠ και η χρηματοδότηση μπορεί να κινητοποιηθεί πάνω από τα ανώτατα όρια δαπανών.

1.2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΠΔΠ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)

Οι τομείς του ΠΔΠ κατανέμονται περαιτέρω σε αναλυτικούς τομείς, οι οποίοι αντιστοιχούν στα βασικά προγράμματα δαπανών (π.χ. Ορίζοντας 2020, Erasmus+ κ.λπ.). Οι σχετικές νομικές βάσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού εγκρίνονται σε αυτό το επίπεδο του προγράμματος. Τα προγράμματα είναι η συνήθης δομή που χρησιμοποιείται για την υποβολή στοιχείων σχετικά με την υλοποίηση και τα αποτελέσματα. Για τον λόγο αυτόν, έχουν καταρτιστεί πίνακες ανά πρόγραμμα και στις παρούσες καταστάσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού (βλ. πίνακες **4.6 - 4.10** κατωτέρω).

1.3. ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Κάθε έτος, η Επιτροπή εκτιμά τα έσοδα και τις δαπάνες του συνόλου των θεσμικών οργάνων της ΕΕ για το οικονομικό έτος και καταρτίζει σχέδιο προϋπολογισμού, το οποίο διαβιβάζει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Βάσει αυτού του σχεδίου προϋπολογισμού, το Συμβούλιο καταρτίζει τη δική του θέση, η οποία στη συνέχεια αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο σκελών της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής. Η έγκριση του κοινού σχεδίου βεβαιώνεται από τον Πρόεδρο του ΕΚ, καθιστώντας έτσι δυνατή την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους, εγκρίνονται διορθωτικοί προϋπολογισμοί. Την ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού φέρει κατά κύριο λόγο η Επιτροπή.

Η δομή του προϋπολογισμού της Επιτροπής περιλαμβάνει διοικητικές και επιχειρησιακές πιστώσεις. Τα άλλα θεσμικά όργανα διαθέτουν μόνο διοικητικές πιστώσεις. Επίσης, στον προϋπολογισμό γίνεται διάκριση μεταξύ δύο ειδών πιστώσεων: μη διαχωριζόμενες πιστώσεις και διαχωριζόμενες πιστώσεις. Οι μη διαχωριζόμενες πιστώσεις προορίζονται για τη χρηματοδότηση πράξεων που έχουν ετήσιο χαρακτήρα (και ανταποκρίνονται στην αρχή του ενιαυσίου). Οι διαχωριζόμενες πιστώσεις χρησιμοποιούνται προκειμένου να συμβιβαστεί η αρχή του ενιαυσίου με την ανάγκη διαχείρισης πολυετών πράξεων. Οι διαχωριζόμενες πιστώσεις υποδιαιρούνται σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και σε πιστώσεις πληρωμών:

- **οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων:** καλύπτουν το σύνολο των νομικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του τρέχοντος οικονομικού έτους για μέτρα των οποίων η εκτέλεση εκτείνεται σε αρκετά οικονομικά έτη. Ωστόσο, οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις των οποίων η εκτέλεση εκτείνεται σε περισσότερα από ένα οικονομικά έτη μπορούν να κατανεμηθούν σε διάφορες ετήσιες δόσεις εφόσον αυτό προβλέπεται από τη βασική πράξη.
- **οι πιστώσεις πληρωμών:** καλύπτουν δαπάνες που προκύπτουν από υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του τρέχοντος οικονομικού έτους και/ή των προηγούμενων οικονομικών ετών.

Στους λογαριασμούς, τα είδη χρηματοδότησης κατηγοριοποιούνται σε δύο βασικές ομάδες:

- Οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις του προϋπολογισμού· και
- Συμπληρωματικές πιστώσεις που περιλαμβάνουν:
 - πιστώσεις που μεταφέρθηκαν από το προηγούμενο οικονομικό έτος (ο δημοσιονομικός κανονισμός προβλέπει περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων για τη μεταφορά μη δαπανηθέντων ποσών από το προηγούμενο οικονομικό έτος στο τρέχον έτος)· και
 - έσοδα για ειδικό προορισμό που προκύπτουν από επιστροφές, συνεισφορές από τρίτα μέρη/τρίτες χώρες σε προγράμματα της ΕΕ και εργασίες που πραγματοποιήθηκαν για τρίτους και που διατίθενται απευθείας στις αντίστοιχες γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού και συνιστούν τον τρίτο πυλώνα χρηματοδότησης.

Όλα τα είδη χρηματοδότησης από κοινού διαμορφώνουν τις διαθέσιμες πιστώσεις.

1.4. ΕΣΟΔΑ

1.4.1. Έσοδα από ίδιους πόρους

Η συντριπτική πλειονότητα των εσόδων προέρχεται από ίδιους πόρους, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες:

- 1) Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ): συνήθως αποτελούν το +/- 15 % των εσόδων από ίδιους πόρους.
- 2) Ίδιοι πόροι που βασίζονται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ): συνήθως αποτελούν περίπου το 13 % των εσόδων από ίδιους πόρους.
- 3) Ίδιοι πόροι που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ): συνήθως αποτελούν το +/- 72 % των εσόδων από ίδιους πόρους.

Η κατανομή των ιδίων πόρων γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στην απόφαση αριθ. 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για το σύστημα των ιδίων πόρων της ΕΕ (απόφαση για τους ίδιους πόρους (ΑΙΠ 2014)). Η εν λόγω απόφαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 2016 και εφαρμόζεται αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2014. Τα αποτελέσματα για τα έτη 2014 και 2015 ελήφθησαν υπόψη το οικονομικό έτος 2016.

Το συνολικό ποσό των ιδίων πόρων που χορηγείται στην Ένωση για την κάλυψη των ετήσιων πιστώσεων για πληρωμές δεν υπερβαίνει το 1,20 % του συνολικού ΑΕΕ όλων των κρατών μελών.

1.4.2. Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ)

Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ) συνίστανται σε τελωνειακούς δασμούς (που επιβάλλονται σε εισαγωγές από τρίτες χώρες) και εισφορές ζάχαρης (που καταβάλλονται από παραγωγούς ζάχαρης για τη χρηματοδότηση δαπανών στην κοινή οργάνωση της αγοράς ζάχαρης). Οι εν λόγω δασμοί και εισφορές βαρύνουν τους οικονομικούς φορείς και εισπράττονται από τα κράτη μέλη εξ ονόματος της ΕΕ. Ωστόσο, τα κράτη μέλη παρακρατούν το 20 % ως αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης. Όλοι οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι που βεβαιώνονται πρέπει να καταχωρίζονται σε ένα από τα λογιστικά βιβλία που τηρούν οι αρμόδιες αρχές:

- στα συνήθη λογιστικά βιβλία που προβλέπει το άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 609/2014: κάθε εισπραχθέν ή εγγυημένο ποσό·
- στα χωριστά λογιστικά βιβλία που επίσης προβλέπονται στο ανωτέρω άρθρο: κάθε ποσό που δεν έχει ακόμη εισπραχθεί και/ή που δεν είναι εγγυημένο· σε αυτό το σύστημα λογιστικής μπορούν επίσης να εγγραφούν τα εγγυημένα αλλά αμφισβητούμενα ποσά.

Τα ποσά των παραδοσιακών ιδίων πόρων πρέπει να εγγράφονται από το κράτος μέλος στον λογαριασμό της Επιτροπής στο δημόσιο ταμείο ή στην εθνική κεντρική τράπεζα το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τον οποίο βεβαιώνεται η απαίτηση (ή εισπράττεται στην περίπτωση της χωριστής λογιστικής).

1.4.3. Φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) επιβαρύνει τις βάσεις ΦΠΑ των κρατών μελών, οι οποίες εναρμονίζονται προς τον σκοπό αυτό σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. Ωστόσο, η βάση ΦΠΑ περιορίζεται στο 50 % του ΑΕΕ κάθε κράτους μέλους. Ο ενιαίος συντελεστής ΦΠΑ καθορίζεται στο 0,30 %, με εξαίρεση την περίοδο 2014-2020 κατά την οποία ο συντελεστής καταβολής για τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία ορίστηκε στο 0,15 %.

1.4.4. Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)

Τα έσοδα βάσει του εθνικού ακαθάριστου εισοδήματος (ΑΕΕ) χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του μέρους του προϋπολογισμού που δεν καλύπτεται από άλλες πηγές εσόδων. Το ίδιο ποσοστό επιβάλλεται στο ΑΕΕ εκάστου κράτους μέλους, το οποίο καθορίζεται με βάση τους κανόνες της ΕΕ.

Οι πόροι που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ προσδιορίζονται με βάση τις προβλέψεις που καταρτίζονται για τις σχετικές βάσεις κατά την επεξεργασία του σχεδίου του προϋπολογισμού. Στη συνέχεια, οι προβλέψεις αυτές αναθεωρούνται και επικαιροποιούνται κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση οικονομικού έτους με διορθωτικό προϋπολογισμό. Η Επιτροπή ζητεί από τα κράτη μέλη να καταβάλουν τις, θετικές ή αρνητικές, διαφορές μεταξύ των ποσών που οφείλουν σε συνάρτηση με τις πραγματικές βάσεις και των ποσών που έχουν όντως καταβάλει με βάση τις (αναθεωρημένες) προβλέψεις, μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα του Ιουνίου του δεύτερου έτους μετά το υπό εξέταση οικονομικό έτος. Διορθώσεις μπορούν να εξακολουθήσουν να γίνονται στις πραγματικές βάσεις ΦΠΑ και ΑΕΕ κατά τα επόμενα τέσσερα έτη, εκτός εάν διατυπωθεί επιφύλαξη. Οι επιφυλάξεις αυτές πρέπει να θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις αβέβαιου ύψους έναντι των κρατών μελών, δεδομένου ότι ο δημοσιονομικός τους αντίκτυπος δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια. Όταν το ακριβές ποσό των απαιτήσεων αυτών μπορέσει να προσδιοριστεί, ζητούνται οι αντίστοιχοι πόροι ΦΠΑ και ΑΕΕ, είτε σε σχέση με τα υπόλοιπα ΦΠΑ και ΑΕΕ είτε με μεμονωμένες αιτήσεις πόρων.

1.4.5. Διόρθωση υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου

Ο μηχανισμός διόρθωσης της δημοσιονομικής ανισορροπίας υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου (ο οποίος μειώνει τις καταβολές ιδίων πόρων του Ηνωμένου Βασιλείου ενώ παράλληλα αυξάνει τις καταβολές των άλλων κρατών μελών) θεσπίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Φοντενεμπλό (Ιούνιος του 1984). Η Γερμανία, η Αυστρία, η Σουηδία και οι Κάτω Χώρες συμμετέχουν με μειωμένη χρηματοδότηση στη διόρθωση υπέρ του ΗΒ (η οποία περιορίζεται στο ένα τέταρτο της κανονικής συνεισφοράς τους).

1.4.6. Ακαθάριστη μείωση

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 7ης και 8ης Φεβρουαρίου 2013 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Δανία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία θα πρέπει να τύχουν ακαθάριστης μείωσης της ετήσιας συνεισφοράς τους βάσει του ΑΕΕ για την περίοδο 2014-2020 και ότι η Αυστρία θα πρέπει να τύχει ακαθάριστης μείωσης μόνο για την περίοδο 2014-2016. Οι ετήσιες μειώσεις έχουν ως εξής: Δανία 130 εκατ. EUR, Κάτω Χώρες 695 εκατ. EUR και Σουηδία 185 εκατ. EUR.

1.5. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Το αποτέλεσμα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ επιστρέφεται στα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους αφού αφαιρεθούν τα οφειλόμενα ποσά για το εν λόγω έτος.

Οι ίδιοι πόροι εγγράφονται στους λογαριασμούς βάσει των ποσών που πιστώνονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στους λογαριασμούς που τηρούνται εν ονόματι της Επιτροπής από τις διοικητικές υπηρεσίες των κρατών μελών. Σε περίπτωση πλεονάσματος, τα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης το αποτέλεσμα του προηγούμενου οικονομικού έτους. Τα λοιπά έσοδα εγγράφονται βάσει των ποσών που πράγματι εισπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Για τον υπολογισμό του αποτελέσματος εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος, ως δαπάνες θεωρούνται οι πληρωμές από πιστώσεις του εν λόγω οικονομικού έτους, στις οποίες προστίθενται οι πιστώσεις του ίδιου έτους που μεταφέρονται στο επόμενο έτος. Οι πληρωμές από πιστώσεις ενός οικονομικού έτους είναι εκείνες οι οποίες εκτελούνται από τον υπόλογο το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους. Όσον αφορά το ΕΓΤΕ, οι πληρωμές είναι αυτές που πραγματοποιήσαν τα κράτη μέλη από την 16η Οκτωβρίου του έτους N-1 μέχρι την 15η Οκτωβρίου του έτους N, εφόσον η σχετική ανάληψη υποχρεώσεων και η αντίστοιχη έγκριση κοινοποιηθούν στον υπόλογο το αργότερο μέχρι την 31η Ιανουαρίου του έτους N+1. Οι δαπάνες του ΕΓΤΕ μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης συμμόρφωσης έπειτα από ελέγχους στα κράτη μέλη.

Το αποτέλεσμα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνει δύο συνιστώσες: το αποτέλεσμα της ΕΕ και το αποτέλεσμα της συμμετοχής των χωρών της ΕΖΕΣ που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 608/2014 σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων για το σύστημα των ιδίων πόρων, το αποτέλεσμα αυτό συνίσταται στη διαφορά μεταξύ:

- του συνόλου των εσόδων που εισπράχθηκαν για το οικονομικό έτος, και
- του συνόλου των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν έναντι πιστώσεων του τρέχοντος έτους, προσαυξημένου κατά το ποσό των πιστώσεων του ίδιου έτους που μεταφέρονται στο επόμενο έτος.

Η διαφορά αυτή προσαυξάνεται ή μειώνεται:

- κατά το καθαρό ποσό που προκύπτει από ακυρώσεις πιστώσεων πληρωμών που μεταφέρθηκαν από προηγούμενα οικονομικά έτη και από πληρωμές, που λόγω διακυμάνσεων της ισοτιμίας του ευρώ, υπερβαίνουν τις μη διαχωριζόμενες πιστώσεις που μεταφέρθηκαν από το προηγούμενο οικονομικό έτος,
- κατά την εξέλιξη των εσόδων για ειδικό προορισμό, και
- κατά τα καθαρά συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Οι μεταφερθείσες πιστώσεις από το προηγούμενο οικονομικό έτος σχετικά με τις συνεισφορές τρίτων και τις εργασίες υπέρ τρίτων, οι οποίες εξ ορισμού δεν ακυρώνονται ποτέ, περιλαμβάνονται στις συμπληρωματικές πιστώσεις του οικονομικού έτους. Σε αυτό ακριβώς οφείλεται η διαφορά μεταξύ του ποσού των πιστώσεων που μεταφέρθηκαν από το προηγούμενο οικονομικό έτος στις εκθέσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού το έτος N και του ποσού των πιστώσεων που μεταφέρθηκαν στο επόμενο οικονομικό έτος και περιλαμβάνονται στις εκθέσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού του έτους N-1. Οι πιστώσεις που ανασυστάθηκαν έπειτα από επιστροφή προκαταβολών δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του αποτελέσματος εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Οι μεταφερθείσες πιστώσεις πληρωμών περιλαμβάνουν: αυτόματες μεταφορές και μεταφορές κατόπιν απόφασης. Η ακύρωση μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων πληρωμών που μεταφέρθηκαν από το προηγούμενο έτος αφορά τις ακυρώσεις πιστώσεων που μεταφέρθηκαν αυτόματα και με απόφαση.

1.6. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

σε εκατ. EUR

	2017	2016
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	8 082	1 733
Έσοδα		
Απαιτήσεις που βεβαιώθηκαν κατά το τρέχον έτος και δεν έχουν ακόμη εισπραχθεί	(4 408)	(1 969)
Απαιτήσεις που βεβαιώθηκαν σε προηγούμενα έτη και εισπράχθηκαν κατά το τρέχον έτος	10 739	3 363
Δεδουλευμένα έσοδα (καθαρά)	(257)	611
Έξοδα		
Δεδουλευμένα έξοδα (καθαρά)	3 725	10 678
Έξοδα προηγούμενου έτους καταβληθέντα κατά το τρέχον έτος	(3 574)	(7 656)
Καθαρό αποτέλεσμα προχρηματοδοτήσεων	(12 059)	(468)
Μεταφερθείσες πιστώσεις πληρωμών στο επόμενο έτος	(3 373)	(3 102)
Πληρωμές από μεταφορές και ακυρώσεις μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων πληρωμών	1 784	1 379
Μεταβολή προβλέψεων	6 752	3 962
Λοιπά	(6 676)	(2 142)
Οικονομικό αποτέλεσμα οργανισμών και ΕΚΑΧ	(179)	16
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ	555	6 405

Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, το οικονομικό αποτέλεσμα του έτους υπολογίζεται βάσει των αρχών της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση, ενώ το αποτέλεσμα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού βασίζεται στις αρχές της τροποποιημένης ταμειακής λογιστικής. Δεδομένου ότι το οικονομικό αποτέλεσμα και το αποτέλεσμα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού λαμβάνουν ως βάση τις ίδιες υποκείμενες πράξεις, είναι σκόπιμο να εξασφαλίζεται η μεταξύ τους συμφωνία.

Στοιχεία συμφωνίας - Έσοδα

Τα πραγματικά έσοδα ενός οικονομικού έτους αντιστοιχούν στα έσοδα που εισπράχθηκαν επί απαιτήσεων που βεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και στα ποσά που εισπράχθηκαν επί απαιτήσεων που βεβαιώθηκαν σε προηγούμενα οικονομικά έτη. Συνεπώς, οι απαιτήσεις που βεβαιώθηκαν κατά το τρέχον έτος και δεν έχουν ακόμη εισπραχθεί πρέπει να αφαιρεθούν από το οικονομικό αποτέλεσμα για λόγους συμφωνίας, δεδομένου ότι δεν αποτελούν μέρος των εσόδων του προϋπολογισμού. Αντιθέτως, οι απαιτήσεις που βεβαιώθηκαν σε προηγούμενα έτη και εισπράχθηκαν κατά το τρέχον έτος πρέπει να προστεθούν στο οικονομικό αποτέλεσμα για λόγους συμφωνίας.

Τα δεδουλευμένα έσοδα συνίστανται κυρίως σε δεδουλευμένα έσοδα από τη γεωργία, τους ιδίους πόρους, τόκους και μερίσματα. Λαμβάνεται υπόψη μόνον το καθαρό αποτέλεσμα, δηλαδή τα δεδουλευμένα έσοδα του τρέχοντος έτους μείον τα αντιλογισθέντα δεδουλευμένα έσοδα προηγούμενων ετών.

Στοιχεία συμφωνίας – Δαπάνες

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως καταληκτικές πράξεις στο τέλος του έτους, δηλαδή επιλέξιμα έξοδα που πραγματοποίησαν δικαιούχοι χρηματοδοτήσεων της ΕΕ, αλλά τα οποία δεν έχουν δηλωθεί ακόμη στην Επιτροπή. Λαμβάνεται υπόψη μόνον το καθαρό αποτέλεσμα, δηλαδή τα δεδουλευμένα έξοδα του τρέχοντος έτους μείον τα αντιλογισθέντα δεδουλευμένα έξοδα προηγούμενων ετών. Οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το τρέχον έτος για τιμολόγια που είχαν καταχωριστεί σε προηγούμενα έτη αποτελούν μέρος των δημοσιονομικών δαπανών του τρέχοντος έτους και, ως εκ τούτου, προστίθενται στο οικονομικό αποτέλεσμα για λόγους συμφωνίας των λογαριασμών.

Το καθαρό αποτέλεσμα προχρηματοδοτήσεων είναι ο συνδυασμός 1) των νέων ποσών προχρηματοδότησης που καταβλήθηκαν κατά το τρέχον έτος και αναγνωρίστηκαν ως δημοσιονομικές δαπάνες του έτους και 2) του συμψηφισμού της προχρηματοδότησης μέσω επιλέξιμων δαπανών που έγιναν δεκτές κατά το τρέχον έτος. Τα τελευταία αυτά ποσά αντιπροσωπεύουν έξοδο από άποψη

λογιστικής δεδουλευμένων αλλά όχι στους δημοσιονομικούς λογαριασμούς, διότι η πληρωμή της αρχικής προχρηματοδότησης είχε ήδη ληφθεί υπόψη ως δημοσιονομική δαπάνη κατά τον χρόνο της καταβολής της.

Επιπλέον των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν έναντι των πιστώσεων του έτους, οι πιστώσεις του έτους αυτού που μεταφέρονται στο επόμενο πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του αποτελέσματος της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του ίδιου έτους (σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 608/2014). Το ίδιο ισχύει και για τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά το τρέχον έτος από μεταφορές και ακύρωση μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων πληρωμών.

Οι μεταβολές των προβλέψεων αφορούν εκτιμήσεις τέλους του έτους που πραγματοποιήθηκαν στις δημοσιονομικές καταστάσεις (κυρίως όσον αφορά τις παροχές σε εργαζομένους), οι οποίες δεν έχουν κανέναν αντίκτυπο στους λογαριασμούς του προϋπολογισμού. Τα άλλα ποσά συμφωνίας περιλαμβάνουν διάφορα στοιχεία, όπως απόσβεση/απαξίωση, αγορές στοιχείων ενεργητικού, μισθώματα και χρηματοοικονομικές συμμετοχές, τα οποία υφίστανται διαφορετική μεταχείριση στη λογιστική του προϋπολογισμού και στη λογιστική δεδουλευμένων.

2. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ 2017 – ΣΧΟΛΙΑ

2.1. ΕΣΟΔΑ

Στον αρχικό προϋπολογισμό της ΕΕ που εγκρίθηκε, τον οποίο υπέγραψε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου την 1η Δεκεμβρίου 2016, το ποσό των πιστώσεων πληρωμών ανερχόταν σε 134 490 εκατ. EUR και το συνολικό ποσό που έπρεπε να χρηματοδοτηθεί με ιδίους πόρους σε 131 718 εκατ. EUR. Οι εκτιμήσεις των εσόδων και των δαπανών στον αρχικό προϋπολογισμό προσαρμόζονται συνήθως κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους και οι σχετικές τροποποιήσεις επέρχονται με διορθωτικούς προϋπολογισμούς. Οι προσαρμογές των ιδίων πόρων βάσει του ΑΕΕ εξασφαλίζουν την ισοσκελίση των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό εσόδων και δαπανών. Σύμφωνα με την αρχή της ισοσκελίσης, τα έσοδα και οι δαπάνες του προϋπολογισμού (πιστώσεις πληρωμών) πρέπει να είναι ισοσκελισμένα.

Κατά τη διάρκεια του 2017 εγκρίθηκαν έξι διορθωτικοί προϋπολογισμοί. Λαμβανομένων υπόψη αυτών των διορθωτικών προϋπολογισμών, το τελικό ποσό των εγκριθέντων εσόδων για το 2017 ανέρχεται σε 126 771 εκατ. EUR. Το πλεόνασμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος, η σημαντική μείωση των πιστώσεων πληρωμών, η σημαντική είσπραξη προστίμων και άλλων συνεισφορών μείωσαν την εξισορροπητική συνεισφορά ΑΕΕ των κρατών μελών το 2017 (115 484 εκατ. EUR).

Όσον αφορά το αποτέλεσμα ιδίων πόρων, η είσπραξη παραδοσιακών ιδίων πόρων ήταν πολύ κοντά στα προβλεπόμενα ποσά. Αυτό συνέβη κυρίως διότι οι εκτιμήσεις του προϋπολογισμού τροποποιήθηκαν όταν καταρτίστηκε ο διορθωτικός προϋπολογισμός αριθ. 6/2017 (σύμφωνα με τις νέες εαρινές προβλέψεις του 2017).

Οι οριστικές πληρωμές των πόρων ΦΠΑ και ΑΕΕ από τα κράτη μέλη ανταποκρίνονται επίσης σε μεγάλο βαθμό στις τελικές εκτιμήσεις του προϋπολογισμού. Οι διαφορές μεταξύ των προβλεπόμενων ποσών και των ποσών που όντως καταβλήθηκαν οφείλονται στην απόκλιση μεταξύ των ισοτιμιών του ευρώ που χρησιμοποιούνται για δημοσιονομικούς σκοπούς και των ισοτιμιών που ίσχυαν τη στιγμή που πραγματοποιήσαν τις πληρωμές τους κράτη μέλη που δεν ανήκουν στην ΟΝΕ.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα ΦΠΑ και ΑΕΕ, εφαρμόζεται νέα διαδικασία. Οι σχετικοί κανόνες ορίζονται στο άρθρο 10β του κανονισμού περί απόδοσης (κανονισμός 609/2014). Η νέα διαδικασία δεν περιλαμβάνει διορθωτικό προϋπολογισμό και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή ζητεί απευθείας από τα κράτη μέλη την καταβολή των καθαρών ποσών. Η επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ ήταν σχεδόν μηδενική λόγω του νέου συστήματος συμψηφισμού.

Ο τομέας «συνεισφορές και επιστροφές στο πλαίσιο συμφωνιών και προγραμμάτων της ΕΕ» αφορά κυρίως έσοδα από δημοσιονομικές διορθώσεις (ΕΤΣΕ, ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ), τη συμμετοχή τρίτων χωρών σε ερευνητικά προγράμματα και άλλες συνεισφορές και επιστροφές σε προγράμματα/δραστηριότητες της ΕΕ. Σημαντικό μέρος αυτού του συνολικού ποσού συνίσταται σε έσοδα για ειδικό προορισμό, γεγονός το οποίο κατά κανόνα συνεπάγεται την εγγραφή συμπληρωματικών πιστώσεων στην πλευρά των δαπανών. Το

2017, οι συνεισφορές και οι επιστροφές αυτές προήλθαν κυρίως από τις αποπληρωμές για διαρθρωτικά ταμεία (6,7 δισ. EUR), την εκκαθάριση λογαριασμών γεωργικών ταμείων (1,9 δισ. EUR), τη συνεισφορά κρατών μελών ή τρίτων σε ειδικές συμφωνίες (1,6 δισ. EUR) και τις συνεισφορές σε προγράμματα της ΕΕ (1 δισ. EUR).

Τα έσοδα από πρόστιμα αφορούν κυρίως πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού.

2.2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Ο προϋπολογισμός για το 2017 είχε ως στόχο να επιτύχει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της υλοποίησης των εν εξελίξει προγραμμάτων και της αντιμετώπισης νεότερων προκλήσεων. Κατά συνέπεια, βασίστηκε στις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη, και χρησιμοποιεί τα υπάρχοντα περιθώρια ευελιξίας ώστε να ανταποκριθεί στις προκλήσεις, σύμφωνα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014-2020.

Σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο ΠΔΠ ετήσια εξέλιξη, οι πιστώσεις που προτάθηκαν στο σχέδιο προϋπολογισμού ορίστηκαν σε 157,7 δισ. EUR (ποσό 1,7 % υψηλότερο σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό του 2016) σε αναλήψεις υποχρεώσεων, και σε 134,9 δισ. EUR (- 6,2 %) σε πληρωμές, που αντιστοιχούν σε 1,05 % και 0,90 % του ΑΕΕ της ΕΕ. Η αύξηση των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων ήταν 4,8 % εάν δεν ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος του εγχειρήματος επαναπρογραμματισμού της ετήσιας δόσης, για το 2014, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας. Η σημαντική μείωση του συνόλου των πληρωμών αντικατοπτρίζει κυρίως την ολοκλήρωση της εφαρμογής των προγραμμάτων του ΠΔΠ 2007-2013 και τη βραδεία εφαρμογή της νέας γενιάς προγραμμάτων σε ορισμένους τομείς πολιτικής.

Κατά τη διάρκεια του έτους, οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων αυξήθηκαν κατά 500 εκατ. EUR μέσω του διορθωτικού προϋπολογισμού 3/2017 για την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων και μέσω του διορθωτικού προϋπολογισμού 5/2017 για την τροφοδότηση του ταμείου εγγυήσεων του ΕΤΣΕ με αρχικό κονδύλι ύψους 275 εκατ. EUR.

Μετά τις δυσμενείς συνθήκες που επικρατούσαν το 2016, έτος κατά το οποίο οι πιστώσεις πληρωμών υπερέβησαν τις ανάγκες και το έτος έκλεισε με μεγάλο πλεόνασμα, η Επιτροπή παρατήρησε αρχικά εξίσου αργή πρόοδο στις αιτήσεις πληρωμών το 2017 και ενήργησε για να προσαρμόσει ανάλογα τον προϋπολογισμό. Ως εκ τούτου, το σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού 6/2017 υποβλήθηκε στις 9 Οκτωβρίου 2017 προτείνοντας μείωση του ύψους των πιστώσεων πληρωμών κατά 7,7 δισ. EUR, εκ των οποίων τα 5,9 δισ. EUR από τις γραμμές του προϋπολογισμού για τον υποτομέα 1β *Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή*, και σε μικρότερο βαθμό από τους τομείς 2 *Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι*, 3 *Ασφάλεια και Ιθαγένεια* και 4 *Η Ευρώπη στον κόσμο*, καθώς και από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ).

Εκτέλεση διαθέσιμων πιστώσεων για το 2017

Η εκτέλεση όλων των ειδών πιστώσεων για το 2017 (προϋπολογισμός, μεταφορές από το 2017 και έσοδα για ειδικό προορισμό) ανήλθε σε ποσοστό 97 % για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και 93,9 % για τις πληρωμές. Οι πιστώσεις από τον προϋπολογισμό εκτελέστηκαν πλήρως το 2017 (98,35 % σε πληρωμές), γεγονός που αποτελεί θετικό επίτευγμα εάν ληφθούν υπόψη οι αβεβαιότητες που επικράτησαν το 2016 και κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2017. Το ποσοστό εκτέλεσης αυξάνεται στο 99,9 % των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και στο 99,8 % των πιστώσεων πληρωμών με βάση την πλήρη κατανάλωση των μεταφερόμενων ποσών στο 2018.

Για τον υποτομέα 1β *Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή*, η χρηματοοικονομική εκτέλεση των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 σημείωσε σημαντική πρόοδο συγκριτικά με το 2016, ενώ πραγματοποιήθηκαν και οι πρώτες πληρωμές περάτωσης για τα προγράμματα της περιόδου 2007-2013. Η μείωση των πιστώσεων πληρωμών μέσω του διορθωτικού προϋπολογισμού 6/2017 αντισταθμίστηκε πλήρως με τη χρήση εσόδων για ειδικό προορισμό από τη διαδικασία εκκαθάρισης των λογαριασμών και το τελικό ποσό που δαπανήθηκε για πληρωμές ήταν σχεδόν ίσο με τον αρχικά προβλεπόμενο προϋπολογισμό.

Στον τομέα 2 *Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι*, η χρηματοοικονομική εκτέλεση των νέων προγραμμάτων του ΕΓΤΑΑ αυξήθηκε επίσης σε σύγκριση με το 2016.

Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων

Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων (ΥΠΕ, δεσμευμένα ποσά που δεν έχουν ακόμη καταβληθεί) ανέρχονταν σε 267 δισ. EUR στο τέλος του 2017. Η αύξηση κατά περισσότερα από 28 δισ. EUR σε σύγκριση με το τέλος του 2016 υπερβαίνει την αναμενόμενη, καθώς το χάσμα μεταξύ των αναλήψεων

υποχρεώσεων και των πληρωμών ήταν ευρύτερο από αυτό που είχε αρχικά προβλεφθεί λόγω της μείωσης των πληρωμών στον διορθωτικό προϋπολογισμό 6/2017. Ωστόσο, η αύξηση του ΥΠΕ συνιστά κανονική εξέλιξη, καθώς οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων αυξάνονται κάθε χρόνο, όπως προβλέπεται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το 2018 αναμένεται περαιτέρω αύξηση του ΥΠΕ ως αποτέλεσμα της διαφοράς μεταξύ των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών. Ωστόσο, η αύξηση αυτή αναμένεται να είναι σημαντικά χαμηλότερη σε σύγκριση με το 2017, δεδομένου του μικρότερου χάσματος μεταξύ των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών στον εγκριθέντα προϋπολογισμό για το 2018. Επιπλέον, οι αιτήσεις πληρωμών στον τομέα 1β *Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή* αναμένεται να αυξηθούν λόγω της εφαρμογής του αυτόματου κανόνα αποδέσμευσης για το έτος n+3.

Λεπτομερέστερη ανάλυση των δημοσιονομικών προσαρμογών, του σχετικού πλαισίου, της θεμελίωσης και των επιπτώσεών τους παρέχεται στην έκθεση της Επιτροπής για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση του 2017, στο μέρος Α που παρουσιάζει μια γενική εικόνα του προϋπολογισμού και στο μέρος Β που παρουσιάζει κάθε τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Αποτέλεσμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού

Το αποτέλεσμα του προϋπολογισμού του 2017 κινήθηκε σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο ύψους 0,56 δισ. EUR και προέκυψε πρωτίστως από την πλευρά των εσόδων, όπου τα έσοδα από συνεισφορές και επιστροφές ήταν σημαντικά το 2017 (12,2 δισ. EUR), προερχόμενα από αποπληρωμές για διαρθρωτικά ταμεία (6,7 δισ. EUR), την εκκαθάριση λογαριασμών στα γεωργικά ταμεία (1,9 δισ. EUR), τη συνεισφορά κρατών μελών ή τρίτων σε ειδικές συμφωνίες (1,6 δισ. EUR) και τις συνεισφορές σε προγράμματα της ΕΕ (1 δισ. EUR). Επιτεύχθηκε πλήρης εκτέλεση για τις πιστώσεις πληρωμών (98,35 %), κατέστη δυνατή η μεταφορά των μη δαπανηθέντων ποσών στο 2018, ενώ το μη χρησιμοποιηθέν ποσό είναι αμελητέο.

3.ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

3.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

σε εκατ. EUR										
Τίτλος	Πιστώσεις εσόδων		Βεβαιωθείσες απαιτήσεις			Έσοδα			Έσοδα ως % του προϋπολογισμού	Υπόλοιπο
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Τρέχον έτος	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Σύνολο	Από απαιτήσεις του τρέχοντος έτους	Από μεταφερθείσες απαιτήσεις	Σύνολο		
1 Ίδιοι πόροι	131 718	115 484	115 429	26	115 455	115 414	2	115 416	100 %	39
3 Πλεονάσματα, υπόλοιπα και αναπροσαρμογές	–	6 405	6 416	–	6 416	6 416	–	6 416	100 %	–
4 Έσοδα προερχόμενα από πρόσωπα που εργάζονται στα θεσμικά όργανα και τους λοιπούς οργανισμούς της Ένωσης	1 490	1 490	1 488	7	1 495	1 478	7	1 484	100 %	11
5 Έσοδα προερχόμενα από τη διοικητική λειτουργία των θεσμικών οργάνων	70	70	590	21	611	572	15	587	836 %	24
6 Συνεισφορές και επιστροφές στο πλαίσιο συμφωνιών και προγραμμάτων της Ένωσης	60	60	12 228	275	12 504	12 061	118	12 179	20 299 %	324
7 Τόκοι υπερημερίας και πρόστιμα	1 120	3 230	4 823	6 564	11 387	541	3 032	3 573	111 %	7 814
8 Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις	7	7	39	5	43	24	5	28	410 %	15
9 Διάφορα έσοδα	25	25	6	9	15	4	4	8	30 %	7
Σύνολο	134 490	126 771	141 020	6 906	147 926	136 509	3 182	139 691	110 %	8 235

4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

4.1. ΠΔΠ: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

σε εκατ. EUR

Τομέας του ΠΔΠ	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων						Πιστώσεις πληρωμών					
	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί και μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Μεταφορές	Έσοδα για ειδικό προορισμό		Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί και μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Μεταφορές	Έσοδα για ειδικό προορισμό	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	74 899	500	75 399	0	9 782	85 181	56 522	(6 682)	49 840	130	11 198	61 168
1α: Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	21 312	-	21 312	0	3 195	24 508	19 321	744	20 065	117	4 188	24 370
1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	53 587	500	54 087	-	6 586	60 673	37 201	(7 426)	29 775	13	7 009	36 797
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	58 584	(15)	58 569	433	3 804	62 806	54 914	(447)	54 467	635	3 473	58 575
2α: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	42 613	(2)	42 611	433	2 786	45 830	42 563	(5)	42 558	630	2 786	45 975
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	4 284	-	4 284	-	188	4 472	3 787	(994)	2 793	11	189	2 994
4 Η Ευρώπη στον κόσμο	10 162	551	10 713	109	1 560	12 382	9 483	(545)	8 938	120	1 887	10 944
5 Διοίκηση εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	9 395	0	9 395	2	794	10 190	9 395	(2)	9 392	786	798	10 977
5α: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	3 921	-	3 921	0	423	4 344	3 921	-	3 921	494	426	4 841
6 Αντισταθμίσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Αρνητικό αποθεματικό και μεταφερθέν έλλειμμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Ειδικοί μηχανισμοί	534	938	1 472	31	41	1 544	390	951	1 341	32	41	1 414
Σύνολο	157 858	1 974	159 831	575	16 169	176 576	134 490	(7 720)	126 771	1 714	17 585	146 071

4.2. ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

σε εκατ. EUR

Τομέας του ΠΔΠ	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 1	Αναληφθείσες υποχρεώσεις					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018			Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 2	από μεταφορές 3	από έσοδα για ειδικό προορισμό 4	Σύνολο 5=2+3+4	% 6=5/1	έσοδα για ειδικό προορισμό 7	μεταφορές βάσει απόφασης 8	Σύνολο 9=7+8	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 10	από μεταφορές 11	από έσοδα για ειδικό προορισμό 12	Σύνολο 13=10+11+12
1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	85 181	75 356	0	7 912	83 268	98 %	1 870	27	1 897	16	–	0	16
1α: Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	24 508	21 301	0	1 353	22 654	92 %	1 842	4	1 846	8	–	0	8
1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	60 673	54 056	–	6 559	60 614	100 %	28	23	51	8	–	–	8
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	62 806	58 100	426	2 334	60 859	97 %	1 470	451	1 920	19	8	–	27
εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	45 830	42 150	426	2 183	44 759	98 %	603	451	1 054	10	8	–	18
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	4 472	4 035	–	89	4 124	92 %	99	247	345	2	–	0	2
4 Η Ευρώπη στον κόσμο	12 382	10 710	108	997	11 814	95 %	563	2	565	1	1	0	3
5 Διοίκηση	10 190	9 270	2	522	9 794	96 %	272	–	272	125	0	–	125
εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	4 344	3 838	0	303	4 142	95 %	120	0	120	83	0	0	83
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό και μεταφερθέν έλλειμμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
9 Ειδικοί μηχανισμοί	1 544	1 259	31	–	1 291	84 %	41	62	103	151	–	–	151
Σύνολο	176 576	158 730	567	11 854	171 150	97 %	4 315	788	5 103	314	9	0	323

4.3. ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

σε εκατ. EUR

Τομέας του ΠΔΠ	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές						Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018				Ακυρωθείσες πιστώσεις			Σύνολο
	Σύνολο διαθεσίμων πιστώσεων	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	%	αυτόματες μεταφορές	μεταφορές βάσει απόφασης	έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13
1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη 1α:	61 168	49 698	111	7 220	57 030	93 %	121	-	3 977	4 098	21	19	0	40
Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	24 370	19 945	101	1 330	21 376	88 %	108	-	2 858	2 966	12	16	0	28
1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	36 797	29 754	11	5 890	35 654	97 %	13	-	1 119	1 132	9	3	-	11
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι εκ των οποίων:	58 575	53 889	626	2 228	56 743	97 %	111	451	1 245	1 806	17	9	-	26
Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	45 975	41 992	621	2 081	44 695	97 %	103	451	705	1 259	12	8	-	21
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	2 994	2 767	10	90	2 867	96 %	11	5	99	115	11	1	0	12
4 Η Ευρώπη στον κόσμο	10 944	8 610	116	1 067	9 793	89 %	314	2	820	1 136	12	4	-	16
5 Διοίκηση εκ των οποίων:	10 977	8 486	720	451	9 656	88 %	781	1	348	1 129	125	67	-	191
Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	4 841	3 363	448	274	4 085	84 %	475	0	152	627	83	46	-	128
6 Αντισταθμίσεις	-	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Αρνητικό αποθεματικό και μεταφερθέν έλλειμμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος	-	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	-	-	-
9 Ειδικό μηχανισμοί	1 414	1 241	32	18	1 291	91 %	0	-	23	24	99	0	-	99
Σύνολο	146 071	124 691	1 615	11 073	137 379	94 %	1 338	458	6 512	8 308	284	99	0	384

4.4. ΠΔΠ: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΥΠΕ)

σε εκατ. EUR									
Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του προηγούμενου έτους					Αναλήψεις υποχρεώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους				Σύνολο εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους
Τομέας του ΠΔΠ	Μεταφερθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων από προηγούμενο έτος	Αποδεσμεύσεις/ Αναπροσαρμογές/ Ακυρώσεις	Πληρωμές	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	Αναληφθείσες υποχρεώσεις εντός του έτους	Πληρωμές	Ακύρωση μη μεταφερόμενων αναλήψεων υποχρεώσεων	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	
1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	174 938	(4 337)	(49 231)	121 370	83 268	(7 799)	(3)	75 467	196 837
1α: Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	35 622	(1 321)	(13 887)	20 414	22 654	(7 489)	(3)	15 162	35 576
1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	139 316	(3 015)	(35 345)	100 956	60 614	(310)	(0)	60 304	161 260
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	33 947	(180)	(11 860)	21 907	60 859	(44 882)	(0)	15 977	37 883
εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	247	(2)	(211)	33	44 759	(44 484)	–	275	309
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	4 167	(231)	(1 650)	2 286	4 124	(1 217)	–	2 908	5 194
4 Η Ευρώπη στον κόσμο	24 974	(517)	(6 662)	17 795	11 814	(3 131)	(1)	8 682	26 478
5 Διοίκηση	732	(2)	(726)	4	9 794	(8 931)	(0)	863	867
εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	431	20	(448)	3	4 142	(3 637)	0	505	507
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό και μεταφερθέν έλλειμμα από το προηγούμενο οικονομικό έτος	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9 Ειδικοί μηχανισμοί	0	(0)	(0)	–	1 291	(1 290)	–	0	0
Σύνολο	238 759	(5 268)	(70 129)	163 362	171 150	(67 250)	(4)	103 896	267 258

4.5. ΠΔΠ: ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

σε εκατ. EUR										
Τομέας του ΠΔΠ		< 2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σύνολο
1	Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	1 575	532	1 464	13 556	6 680	41 805	55 759	75 467	196 837
	1α: Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	741	294	829	2 754	3 620	4 893	7 283	15 162	35 576
	1β: Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	834	238	635	10 802	3 060	36 912	48 475	60 304	161 260
2	Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	227	58	76	992	496	5 470	14 588	15 977	37 883
	εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	–	–	–	–	0	12	22	275	309
3	Ασφάλεια και ιθαγένεια	40	34	74	114	77	278	1 669	2 908	5 194
4	Η Ευρώπη στον κόσμο	1 036	543	1 054	2 232	2 675	4 226	6 030	8 682	26 478
5	Διοίκηση	–	–	–	0	0	0	4	863	867
	εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	0	0	0	0	0	0	3	505	507
9	Ειδικοί μηχανισμοί	–	–	–	–	–	–	–	0	0
Σύνολο		2 878	1 166	2 668	16 893	9 928	51 779	78 050	103 896	267 258

4.6. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

σε εκατ. EUR												
Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων						Πιστώσεις πληρωμών						
Πρόγραμμα	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 6=3+4+5	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 12=9+10+11
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός 1	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές 2	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 3=1+2	Μεταφερθείσες πιστώσεις 4	Έσοδα για ειδικό προορισμό 5		Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός 7	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές 8	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 9=7+8	Μεταφερθείσες πιστώσεις 10	Έσοδα για ειδικό προορισμό 11	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1.1												
Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)	2 661	0	2 661	–	39	2 700	2 317	150	2 467	–	39	2 506
Ευρωπαϊκά συστήματα δορυφορικής πλοήγησης (EGNOS/Galileo)	897	–	897	–	148	1 045	688	162	850	3	255	1 108
Διεθνής θερμοπυρηνικός αντιδραστήρας (ITER)	323	(0)	322	–	19	341	426	298	724	0	19	743
Ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης (Copernicus)	607	–	607	–	17	625	697	(60)	637	2	19	658
Πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός	138	–	138	–	–	138	150	204	354	–	–	354
Ορίζοντας 2020	10 346	78	10 424	–	1 828	12 251	10 196	(97)	10 100	71	2 689	12 860
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ	341	(0)	341	–	112	452	348	(1)	347	20	152	518
Ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων και ΜΜΕ (COSME)	349	0	349	–	32	381	369	(119)	250	2	71	324
Εκπαίδευση, κατάρτιση και αθλητισμός (Erasmus+)	2 064	6	2 070	–	388	2 458	1 887	40	1 927	7	441	2 375
Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία (EaSI)	136	–	136	–	10	146	97	(7)	90	2	10	102
Τελωνεία, Fiscalis και καταπολέμηση της απάτης	137	7	144	–	5	149	117	(0)	117	5	5	127
ΔΣΕ - Ενέργεια	700	(77)	622	–	1	623	123	(40)	83	2	0	85
ΔΣΕ - Μεταφορές	1 723	(1)	1 723	–	120	1 843	971	279	1 249	2	103	1 354
ΔΣΕ - Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)	124	1	125	–	3	128	118	(54)	63	0	3	67
Ενεργειακά έργα για οικονομική ανάκαμψη (EERP)	–	–	–	–	16	16	110	32	142	–	16	157
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	344	(7)	338	–	18	356	336	(16)	319	–	18	337
Άλλες δράσεις και προγράμματα	220	(2)	218	–	435	653	196	2	198	1	344	543
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	56	(0)	56	–	1	57	44	(15)	29	–	0	30
Ειδικές αρμοδιότητες της Επιτροπής	144	(5)	139	0	5	143	131	(13)	118	–	4	123
Σύνολο ΠΑΠ τομέας 1.1	21 312	(0)	21 312	0	3 195	24 508	19 321	744	20 065	117	4 188	24 370
1.2												
Περιφερειακή σύγκλιση (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	26 122	(30)	26 092	–	3 405	29 496	19 315	(4 613)	14 702	–	3 375	18 078
Περιφέρειες μετάβασης	5 627	(15)	5 613	–	677	6 289	3 314	(1 247)	2 067	–	542	2 609
Ανταγωνιστικότητα (περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	8 251	45	8 296	–	1 095	9 391	5 853	(1 441)	4 413	–	1 259	5 672
Εξόχως απόκεντρες και αραιοκατοικημένες περιφέρειες	222	–	222	–	29	251	140	(14)	126	–	35	161
Ταμείο Συνοχής	9 056	–	9 056	–	1 133	10 189	5 981	1 107	7 088	–	1 260	8 348
Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	1 940	–	1 940	–	185	2 124	969	(392)	577	–	53	630

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων						Πιστώσεις πληρωμών					
	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις			Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 3=1+2	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 6=3+4+5	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 9=7+8	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 12=9+10+11
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Τεχνική βοήθεια	216	(0)	216	–	1	217	190	(23)	167	13	1	180
Ευρωπαϊκή Βοήθεια προς τους Απόρους (FEAD)	546	–	546	–	6	553	441	(150)	291	0	6	298
Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων	–	500	500	–	56	556	600	(551)	49	–	476	525
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ)	1 593	–	1 593	–	–	1 593	383	(93)	290	–	2	292
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	13	–	13	–	0	13	14	(9)	5	–	0	5
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.2	53 587	500	54 087	–	6 586	60 673	37 201	(7 426)	29 775	13	7 009	36 797
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1	74 899	500	75 399	0	9 782	85 181	56 522	(6 682)	49 840	130	11 198	61 168
2 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ)	42 613	(2)	42 611	433	2 786	45 830	42 563	(5)	42 558	630	2 786	45 975
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	14 366	(2)	14 364	–	862	15 226	11 208	(215)	10 994	1	532	11 527
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)	912	–	912	–	133	1 045	577	(192)	385	0	133	519
Συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας (ΣΣΒΑ) και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας (ΠΟΔΑ)	138	(11)	127	–	2	129	133	3	136	–	2	139
Περιβάλλον και δράση για το κλίμα (LIFE)	494	–	494	–	10	504	364	(33)	331	4	8	343
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	55	(1)	54	–	10	65	55	(1)	54	–	10	65
Άλλες δράσεις και μέτρα	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	8	–	8	–	0	8	13	(6)	8	–	0	8
Ειδικές δράσεις	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 2	58 584	(15)	58 569	433	3 804	62 806	54 914	(447)	54 467	635	3 473	58 575
3 Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)	1 620	(6)	1 614	–	46	1 661	1 182	(559)	623	2	45	671
Καταναλωτές	27	–	27	–	1	28	21	(0)	21	1	1	22
Δημιουργική Ευρώπη	208	1	209	–	13	222	177	10	187	2	15	204
Στήριξη έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (IES)	200	(1)	199	–	–	199	219	(1)	218	0	–	218
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας	739	(4)	735	–	61	796	748	(350)	398	2	60	460
Συστήματα ΤΠ	20	16	35	–	3	38	17	12	28	–	3	31
Δικαιοσύνη	54	(0)	54	–	3	56	41	(4)	37	1	3	41
Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια	63	1	64	–	2	65	47	6	53	1	2	55
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	31	(2)	30	–	2	31	31	(3)	28	–	2	30
Ευρώπη για τους πολίτες	26	–	26	–	1	27	26	–	26	0	1	27
Τρόφιμα και ζωοτροφές	256	3	259	–	3	262	234	6	241	1	4	246
Υγεία	65	–	65	–	2	67	58	1	59	1	2	62
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	863	(6)	858	–	51	909	864	(99)	765	–	51	816
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	12	(2)	10	–	0	10	19	(6)	14	–	1	14
Ειδικές δράσεις	101	–	101	–	1	102	102	(7)	96	1	0	97
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 3	4 284	(0)	4 284	–	188	4 472	3 787	(994)	2 793	11	189	2 994

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων						Πιστώσεις πληρωμών					
	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις			Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 3=1+2	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 6=3+4+5	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 9=7+8	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 12=9+10+11
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
4 Προενταξιακή βοήθεια (ΜΠΒ II)	2 115	4	2 118	–	76	2 195	1 716	(330)	1 386	4	414	1 805
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)	46	(6)	40	–	–	40	46	(35)	10	–	–	10
Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις	241	–	241	–	110	351	241	–	241	–	110	351
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	21	(9)	11	–	1	13	20	(10)	10	–	2	11
Πρωτοβουλία εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ (ΕUAV)	22	(5)	17	–	–	17	24	(7)	17	–	–	17
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ)	–	275	275	–	300	575	–	275	275	–	300	575
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)	2 440	40	2 481	–	54	2 535	2 358	(374)	1 984	5	59	2 048
Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ)	3 168	(17)	3 151	–	47	3 198	2 769	(140)	2 629	13	74	2 716
Μέσο εταιρικής σχέσης (ΜΕΣ)	134	5	138	–	2	140	136	(39)	97	1	2	99
Δημοκρατία και δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΙΔΗΡ)	189	(5)	184	–	4	188	168	(9)	159	3	3	166
Σταθερότητα και Ειρήνη (ΙcSP)	273	(13)	260	–	11	272	294	(36)	258	3	10	271
Ανθρωπιστική βοήθεια	945	335	1 280	99	769	2 148	1 146	247	1 393	91	728	2 211
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	327	(41)	287	9	55	351	294	(35)	259	0	55	313
Συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (ΙΝSC)	62	(11)	51	–	3	54	81	(11)	71	0	3	74
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	20	–	20	–	0	20	20	–	20	–	0	20
Άλλες δράσεις και προγράμματα	84	(1)	83	–	126	209	93	(27)	66	0	127	193
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	9	(1)	8	1	0	9	11	(3)	9	–	0	9
Ειδικές δράσεις	66	(0)	66	–	0	66	67	(12)	56	–	0	56
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 4	10 162	551	10 713	109	1 560	12 382	9 483	(545)	8 938	120	1 887	10 944
5 Συντάξεις	1 790	12	1 802	–	0	1 802	1 790	12	1 802	–	0	1 802
Ευρωπαϊκά Σχολεία	185	(1)	184	–	14	198	185	(1)	184	1	14	199
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	5	–	5	–	–	5	5	(3)	2	–	–	2
Διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής	3 494	(11)	3 483	1	357	3 841	3 494	(10)	3 484	292	358	4 134
Διοικητικές δαπάνες άλλων θεσμικών οργάνων	3 921	–	3 921	0	423	4 344	3 921	–	3 921	494	426	4 841
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 5	9 395	0	9 395	2	794	10 190	9 395	(2)	9 392	786	798	10 977
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Μεταφερθέν έλλειμμα	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 8	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9 Αποθεματικό έκτακτης βοήθειας (ΑΕΒ)	315	(253)	62	–	–	62	315	(216)	99	–	–	99
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)	169	–	169	–	41	210	25	(25)	0	0	41	42

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων						Πιστώσεις πληρωμών					
	Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις			Πιστώσεις του προϋπολογισμού			Συμπληρωματικές πιστώσεις		
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 3=1+2	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 6=3+4+5	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Διορθωτικοί προϋπολογισμοί & μεταφορές	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός 9=7+8	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 12=9+10+11
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ)	50	1 191	1 241	31	–	1 273	50	1 191	1 241	31	–	1 273
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 9	534	938	1 472	31	41	1 544	390	951	1 341	32	41	1 414
Σύνολο	157 858	1 974	159 831	575	16 169	176 576	134 490	(7 720)	126 771	1 714	17 585	146 071

4.7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 1	Αναληφθείσες υποχρεώσεις					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018			Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 2	από μεταφορές 3	από έσοδα για ειδικό προορισμό 4	Σύνολο 5=2+3+4	% 6=5/1	έσοδα για ειδικό προορισμό 7	μεταφορές βάσει απόφασης 8	Σύνολο 9=7+8	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 10	από μεταφορές 11	από έσοδα για ειδικό προορισμό 12	Σύνολο 13=10+11+12
1.1 Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)	2 700	2 661	-	39	2 700	100 %	0	-	0	0	-	-	0
Ευρωπαϊκά συστήματα δορυφορικής πλοήγησης (EGNOS/Galileo)	1 045	897	-	32	929	89 %	116	-	116	-	-	-	-
Διεθνής θερμοπυρηνικός αντιδραστήρας (ITER)	341	322	-	1	323	95 %	18	-	18	0	-	-	0
Ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης (Copernicus)	625	607	-	17	624	100 %	0	-	0	-	-	-	-
Πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός	138	138	-	-	138	100 %	-	-	-	0	-	-	0
Ορίζοντας 2020	12 251	10 422	-	882	11 304	92 %	946	-	946	1	-	0	2
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ	452	341	-	17	357	79 %	95	-	95	0	-	-	0
Ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων και ΜΜΕ (COSME)	381	349	-	27	376	99 %	5	-	5	0	-	-	0
Εκπαίδευση, κατάρτιση και αθλητισμός (Erasmus+)	2 458	2 070	-	192	2 263	92 %	195	-	195	0	-	-	0
Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία (EaSI)	146	135	-	3	138	94 %	7	-	7	1	-	0	1
Τελωνεία, Fiscalis και καταπολέμηση της απάτης	149	144	-	1	145	97 %	4	-	4	0	-	-	0
ΔΣΕ - Ενέργεια	623	621	-	1	622	100 %	0	-	0	1	-	-	1
ΔΣΕ - Μεταφορές	1 843	1 722	-	31	1 753	95 %	89	-	89	0	-	-	0
ΔΣΕ - Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)	128	120	-	3	124	97 %	0	4	4	0	-	0	0
Ενεργειακά έργα για οικονομική ανάκαμψη (EERP)	16	-	-	-	-	0 %	16	-	16	-	-	-	-
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	356	338	-	13	351	99 %	5	-	5	0	-	-	0
Άλλες δράσεις και προγράμματα	653	218	-	92	309	47 %	343	-	343	1	-	-	1
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	57	55	-	1	56	97 %	1	-	1	1	-	-	1
Ειδικές αρμοδιότητες της Επιτροπής	143	137	0	3	140	98 %	1	-	1	2	-	-	2
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.1	24 508	21 301	0	1 353	22 654	92 %	1 842	4	1 846	8	-	0	8
1.2 Περιφερειακή σύγκλιση (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	29 496	26 092	-	3 378	29 470	100 %	27	-	27	-	-	-	-
Περιφέρειες μετάβασης	6 289	5 613	-	677	6 289	100 %	-	-	-	-	-	-	-
Ανταγωνιστικότητα (περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	9 391	8 296	-	1 095	9 391	100 %	-	-	-	-	-	-	-
Εξόχως απόκεντρες και αραιοκατοικημένες	251	222	-	29	251	100 %	-	-	-	-	-	-	-

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 1	Αναληφθείσες υποχρεώσεις					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018			Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 2	από μεταφορές 3	από έσοδα για ειδικό προορισμό 4	Σύνολο 5=2+3+4	% 6=5/1	έσοδα για ειδικό προορισμό 7	μεταφορές βάσει απόφασης 8	Σύνολο 9=7+8	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 10	από μεταφορές 11	από έσοδα για ειδικό προορισμό 12	Σύνολο 13=10+11+12
περιφέρειες													
Ταμείο Συνοχής	10 189	9 056	–	1 133	10 189	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	2 124	1 917	–	185	2 101	99 %	0	23	23	–	–	–	–
Τεχνική βοήθεια	217	209	–	–	209	96 %	1	–	1	7	–	–	7
Ευρωπαϊκή Βοήθεια προς τους Απόρους (FEAD)	553	546	–	6	552	100 %	–	–	–	1	–	–	1
Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων	556	500	–	56	556	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ)	1 593	1 593	–	–	1 593	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	13	13	–	–	13	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.2	60 673	54 056	–	6 559	60 614	100 %	28	23	51	8	–	–	8
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1	85 181	75 356	0	7 912	83 268	97 %	1 870	27	1 897	16	–	0	16
2 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ)	45 830	42 150	426	2 183	44 759	98 %	603	451	1 054	10	8	–	18
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	15 226	14 360	–	0	14 360	94 %	861	–	861	4	–	–	4
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)	1 045	909	–	133	1 042	100 %	0	–	0	3	–	–	3
Συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας (ΣΣΒΑ) και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας (ΠΟΔΑ)	129	125	–	2	128	99 %	–	–	–	2	–	–	2
Περιβάλλον και δράση για το κλίμα (LIFE)	504	494	–	6	500	99 %	4	–	4	0	–	–	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	65	54	–	10	64	99 %	1	–	1	–	–	–	–
Άλλες δράσεις και μέτρα	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	8	7	–	–	7	90 %	0	–	0	1	–	–	1
Ειδικές δράσεις	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 2	62 806	58 100	426	2 334	60 859	97 %	1 470	451	1 920	19	8	–	27
3 Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)	1 661	1 408	–	14	1 422	86 %	32	207	239	0	–	–	0
Καταναλωτές	28	27	–	1	28	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Δημιουργική Ευρώπη	222	209	–	9	218	98 %	5	–	5	0	–	–	0
Στήριξη έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (IES)	199	199	–	–	199	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας	796	695	–	35	730	92 %	26	40	66	0	–	–	0
Συστήματα ΤΠ	38	35	–	0	36	94 %	2	–	2	0	–	–	0
Δικαιοσύνη	56	53	–	0	54	95 %	3	–	3	0	–	–	0
Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια	65	64	–	0	64	97 %	2	–	2	0	–	–	0
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	31	29	–	1	30	96 %	1	–	1	1	–	0	1

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 1	Αναληφθείσες υποχρεώσεις				Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018				Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 2	από μεταφορές 3	από έσοδα για ειδικό προορισμό 4	Σύνολο 5=2+3+4	% 6=5/1	έσοδα για ειδικό προορισμό 7	μεταφορές βάσει απόφασης 8	Σύνολο 9=7+8	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 10	από μεταφορές 11	από έσοδα για ειδικό προορισμό 12	Σύνολο 13=10+11+12
Ευρώπη για τους πολίτες	27	26	–	0	27	98 %	0	–	0	0	–	–	0
Τρόφιμα και ζωοτροφές	262	259	–	2	261	100 %	1	–	1	0	–	–	0
Υγεία	67	65	–	2	66	99 %	1	–	1	–	–	–	–
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	909	858	–	25	882	97 %	27	–	27	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	10	9	–	–	9	97 %	0	–	0	0	–	–	0
Ειδικές δράσεις	102	101	–	0	101	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 3	4 472	4 035	–	89	4 124	92 %	99	247	345	2	–	0	2
4 Προενταξιακή βοήθεια (ΜΠΒ ΙΙ)	2 195	2 117	–	34	2 151	98 %	43	1	44	0	–	–	0
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)	40	40	–	–	40	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις	351	241	–	–	241	69 %	110	–	110	–	–	–	–
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	13	11	–	1	12	92 %	1	–	1	0	–	0	0
Πρωτοβουλία εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ (ΕUAV)	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ)	575	275	–	–	275	48 %	300	–	300	–	–	–	–
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)	2 535	2 481	–	34	2 515	99 %	20	–	20	0	–	–	0
Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ)	3 198	3 151	–	24	3 175	99 %	23	–	23	0	–	–	0
Μέσο εταιρικής σχέσης (ΜΕΣ)	140	138	–	2	140	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Δημοκρατία και δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΙΔΗΡ)	188	184	–	3	187	99 %	1	–	1	0	–	–	0
Σταθερότητα και Ειρήνη (ΙcSP)	272	260	–	8	268	99 %	3	–	3	0	–	–	0
Ανθρωπιστική βοήθεια	2 148	1 280	99	722	2 101	98 %	47	–	47	–	–	–	–
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	351	287	8	45	340	97 %	9	–	9	0	1	–	1
Συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (ΙNSC)	54	51	–	3	54	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	20	20	–	0	20	100 %	0	–	0	–	–	–	–
Άλλες δράσεις και προγράμματα	209	83	–	121	204	97 %	6	–	6	0	–	–	0
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	9	8	1	–	9	94 %	0	1	1	–	–	–	–
Ειδικές δράσεις	66	66	–	0	66	99 %	0	–	0	0	–	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 4	12 382	10 710	108	997	11 814	95 %	563	2	565	1	1	0	3
5 Συντάξεις	1 802	1 797	–	0	1 797	100 %	0	–	0	5	–	–	5
Ευρωπαϊκά Σχολεία	198	184	–	12	196	99 %	2	–	2	0	–	–	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	5	5	–	–	5	100 %	–	–	–	0	–	–	0

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων 1	Αναληφθείσες υποχρεώσεις					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018			Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 2	από μεταφορές 3	από έσοδα για ειδικό προορισμό 4	Σύνολο 5=2+3+4	% 6=5/1	έσοδα για ειδικό προορισμό 7	μεταφορές βάσει απόφασης 8	Σύνολο 9=7+8	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό 10	από μεταφορές 11	από έσοδα για ειδικό προορισμό 12	Σύνολο 13=10+11+12
Διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής	3 841	3 446	1	207	3 654	95 %	150	–	150	37	–	–	37
Διοικητικές δαπάνες άλλων θεσμικών οργάνων	4 344	3 838	0	303	4 142	95 %	120	0	120	83	0	0	83
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 5	10 190	9 270	2	522	9 794	96 %	272	–	272	125	0	–	125
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 6	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
Μεταφερθέν έλλειμμα	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 8	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
9 Αποθεματικό έκτακτης βοήθειας (ΑΕΒ)	62	–	–	–	–	0 %	–	62	62	–	–	–	–
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)	210	18	–	–	18	9 %	41	–	41	151	–	–	151
Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ)	1 273	1 241	31	–	1 273	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 9	1 544	1 259	31	–	1 291	84 %	41	62	103	151	–	–	151
Σύνολο	176 576	158 730	567	11 854	171 150	97 %	4 315	788	5 103	314	9	0	323

4.8. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές						Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018				Ακυρωθείσες πιστώσεις			
	Σύνολο διαθεσίμων πιστώσεων	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	%	αυτόματες μεταφορές	μεταφορές βάσει απόφασης	έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13
1.1 Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)	2 506	2 467	-	39	2 506	100 %	0	-	0	0	0	-	-	0
Ευρωπαϊκά συστήματα δορυφορικής πλοήγησης (EGNOS/Galileo)	1 108	848	3	45	895	81 %	2	-	210	212	0	0	-	0
Διεθνής θερμοπυρηνικός αντιδραστήρας (ITER)	743	723	0	1	724	97 %	1	-	18	19	0	0	-	0
Ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης (Copernicus)	658	635	2	19	655	100 %	2	-	1	3	(0)	0	-	0
Πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός	354	354	-	-	354	100 %	-	-	-	-	0	-	-	0
Ορίζοντας 2020	12 860	10 025	63	775	10 863	84 %	68	-	1 914	1 982	7	8	0	15
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ	518	327	18	27	371	72 %	20	-	125	145	0	2	-	2
Ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων και ΜΜΕ (COSME)	324	248	2	18	268	83 %	2	-	53	55	0	0	0	0
Εκπαίδευση, κατάρτιση και αθλητισμός (Erasmus+)	2 375	1 920	6	226	2 153	91 %	7	-	215	222	0	0	(0)	0
Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία (EaSI)	102	87	1	3	92	90 %	2	-	6	8	1	1	0	2
Τελωνεία, Fiscalis και καταπολέμηση της απάτης	127	116	2	1	119	94 %	0	-	4	4	1	3	-	4
ΔΣΕ - Ενέργεια	85	81	1	0	83	97 %	1	-	0	1	1	0	-	2
ΔΣΕ - Μεταφορές	1 354	1 248	1	62	1 311	97 %	2	-	41	43	0	0	0	0
ΔΣΕ - Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)	67	63	0	3	66	99 %	0	-	0	1	(0)	0	-	0
Ενεργειακά έργα για οικονομική ανάκαμψη (EERP)	157	142	-	7	149	94 %	0	-	9	9	-	-	-	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	337	319	-	13	333	99 %	0	-	5	5	0	-	-	0
Άλλες δράσεις και προγράμματα	543	197	1	87	285	52 %	1	-	257	258	0	0	0	0
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	30	29	-	0	29	99 %	0	-	0	0	0	-	-	0
Ειδικές αρμοδιότητες της Επιτροπής	123	117	-	3	120	98 %	0	-	1	1	1	-	-	1
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.1	24 370	19 945	101	1 330	21 376	88 %	108	-	2 858	2 966	12	16	0	28
1.2 Περιφερειακή σύγκλιση (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	18 078	14 702	-	2 622	17 325	96 %	0	-	753	753	-	-	-	0

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές						Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018				Ακυρωθείσες πιστώσεις			Σύνολο
	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	%	αυτόματες μεταφορές	μεταφορές βάσει απόφασης	έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13
Περιφέρειες μετάβασης	2 609	2 067	-	453	2 520	97 %	0	-	89	89	-	-	-	0
Ανταγωνιστικότητα (περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	5 672	4 413	-	991	5 403	95 %	0	-	269	269	-	-	-	0
Εξόχως απόκεντρες και αραιοκατοικημένες περιφέρειες	161	126	-	35	161	100 %	0	-	-	-	-	-	-	-
Ταμείο Συνοχής	8 348	7 088	-	1 260	8 348	100 %	0	-	-	-	-	-	-	-
Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	630	576	-	53	629	100 %	0	-	-	-	1	-	-	1
Τεχνική βοήθεια	180	147	11	0	158	88 %	12	-	1	13	7	2	-	9
Ευρωπαϊκή Βοήθεια προς τους Απόρους (FEAD)	298	291	0	-	291	98 %	0	-	6	7	0	0	-	0
Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων	525	49	-	475	524	100 %	0	-	1	1	-	-	-	-
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ)	292	290	-	2	291	100 %	-	-	-	-	0	-	-	0
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	5	5	-	-	5	96 %	0	-	0	0	0	-	-	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.2	36 797	29 754	11	5 890	35 654	97 %	13	-	1 119	1 132	9	3	-	11
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1	61 168	49 698	111	7 220	57 030	94 %	121	-	3 977	4 098	21	19	0	40
2 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ)	45 975	41 992	621	2 081	44 695	97 %	103	451	705	1 259	12	8	-	21
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	11 527	10 990	1	122	11 113	96 %	2	-	410	412	2	0	-	2
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)	519	384	0	4	389	75 %	1	-	129	130	0	0	-	0
Συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας (ΣΣΒΑ) και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας (ΠΟΔΑ)	139	135	-	2	137	99 %	0	-	-	-	1	-	-	1
Περιβάλλον και δράση για το κλίμα (LIFE)	343	326	4	8	337	98 %	4	-	1	5	1	0	-	1
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	65	54	-	10	64	99 %	0	-	1	1	0	-	-	0
Άλλες δράσεις και μέτρα	-	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	-	-	-
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	8	7	-	0	7	96 %	0	-	0	0	0	-	-	0
Ειδικές δράσεις	0	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	0	-	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 2	58 575	53 889	626	2 228	56 743	97 %	111	451	1 245	1 806	17	9	-	26
3 Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)	671	616	2	13	631	94 %	2	-	32	34	5	0	-	5
Καταναλωτές	22	20	0	1	21	95 %	1	-	0	1	0	0	-	0

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα		Πραγματοποιηθείσες πληρωμές					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018					Ακυρωθείσες πιστώσεις			Σύνολο 14=11+12+13
		Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο 5=2+3+4	% 6=5/1	αυτόματες μεταφορές	μεταφορές βάσει απόφασης	έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο 10=7+8+9	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13
Δημιουργική Ευρώπη		204	185	2	7	194	95 %	2	–	8	10	0	0	–	0
Στήριξη έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (IES)		218	217	0	–	217	100 %	0	–	–	0	0	0	–	0
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας		460	395	2	37	433	94 %	2	–	24	26	1	0	–	1
Συστήματα ΤΠ		31	28	–	1	29	92 %	0	–	2	2	0	–	–	0
Δικαιοσύνη		41	36	1	2	39	95 %	1	–	1	1	0	0	0	1
Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια		55	52	0	1	53	96 %	0	–	1	2	0	0	–	1
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης		30	23	–	1	24	79 %	0	5	1	5	1	–	–	1
Ευρώπη για τους πολίτες		27	26	0	0	27	97 %	0	0	0	1	0	–	–	0
Τρόφιμα και ζωοτροφές		246	239	1	2	241	98 %	1	–	2	3	1	0	–	1
Υγεία		62	58	1	1	60	97 %	1	–	0	1	0	0	0	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί		816	764	–	25	789	97 %	0	–	26	26	1	–	–	1
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις		14	14	–	–	14	95 %	0	–	1	1	0	–	–	0
Ειδικές δράσεις		97	95	1	0	96	99 %	1	–	0	1	0	0	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 3		2 994	2 767	10	90	2 867	96 %	11	5	99	115	11	1	0	12
4 Προενταξιακή βοήθεια (ΜΠΒ ΙΙ)		1 805	1 376	4	216	1 596	88 %	7	–	199	205	3	1	–	4
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)		10	10	–	–	10	99 %	0	–	–	–	0	–	–	0
Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις		351	241	–	–	241	69 %	–	–	110	110	–	–	–	–
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης		11	7	–	1	8	73 %	0	2	0	2	1	–	–	1
Πρωτοβουλία εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ (ΕUAV)		17	17	–	–	17	97 %	–	0	–	0	0	–	–	0
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ)		575	–	–	–	–	0 %	275	–	300	575	–	–	–	–
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)		2 048	1 978	5	31	2 014	98 %	5	–	28	33	0	0	–	0
Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ)		2 716	2 614	12	16	2 642	97 %	14	–	58	72	1	2	–	2
Μέσο εταιρικής σχέσης (ΜΕΣ)		99	95	1	1	96	97 %	1	–	1	1	1	0	–	2
Δημοκρατία και δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΙΔΗΡ)		166	156	3	2	161	97 %	3	–	1	4	0	1	–	1
Σταθερότητα και Ειρήνη (ΙcSP)		271	253	2	4	259	96 %	3	–	7	10	2	0	–	2
Ανθρωπιστική βοήθεια		2 211	1 388	90	644	2 123	96 %	5	–	83	88	0	0	–	0
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)		313	258	0	32	290	93 %	0	–	23	23	0	0	–	0
Συνεργασία στον τομέα		74	70	0	2	72	98 %	1	–	1	1	0	0	–	0

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές						Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018				Ακυρωθείσες πιστώσεις			Σύνολο
	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	%	αυτόματες μεταφορές	μεταφορές βάσει απόφασης	έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13
της πυρηνικής ασφάλειας (INSC)														
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	20	20	-	0	20	100 %	0	-	0	0	-	-	-	0
Άλλες δράσεις και προγράμματα	193	64	0	117	181	94 %	0	-	10	10	2	-	-	2
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	9	8	-	0	8	95 %	0	-	0	0	0	-	-	0
Ειδικές δράσεις	56	55	-	0	55	98 %	0	-	0	0	1	-	-	1
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 4	10 944	8 610	116	1 067	9 793	89 %	314	2	820	1 136	12	4	-	16
5 Συντάξεις	1 802	1 797	-	0	1 797	100 %	-	-	0	0	5	-	-	5
Ευρωπαϊκά Σχολεία	199	184	1	12	197	99 %	0	-	2	2	0	0	-	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	-	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	2	1	-	-	1	53 %	0	1	-	1	0	-	-	0
Διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής	4 134	3 141	271	165	3 577	87 %	305	-	193	499	37	21	-	58
Διοικητικές δαπάνες άλλων θεσμικών οργάνων	4 841	3 363	448	274	4 085	84 %	475	0	152	627	83	46	-	128
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 5	10 977	8 486	720	451	9 656	88 %	781	1	348	1 129	125	67	-	191
6 Αντισταθμίσεις	-	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 6	-	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Αρνητικό αποθεματικό	-	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφερθέν έλλειμμα	-	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 8	-	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	-	-	-
9 Αποθεματικό έκτακτης βοήθειας (ΑΕΒ)	99	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	99	-	-	99
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)	42	0	0	18	18	43 %	0	-	23	24	0	0	-	0
Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ)	1 273	1 241	31	-	1 273	100 %	0	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 9	1 414	1 241	32	18	1 291	91 %	0	-	23	24	99	0	-	99
Σύνολο	146 071	124 691	1 615	11 073	137 379	94 %	1 338	458	6 512	8 308	284	99	0	384

4.9. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΥΠΕ)

									σε εκατ. EUR
									Σύνολο εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους
Πρόγραμμα	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του προηγούμενου έτους			Αναλήψεις υποχρεώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους					
	Μεταφερθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων από προηγούμενο έτος	Αποδεσμεύσεις/ Αναπροσαρμογές/ Ακυρώσεις	Πληρωμές	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	Αναληφθείσες υποχρεώσεις εντός του έτους	Πληρωμές	Ακύρωση μη μεταφερόμενων αναλήψεων υποχρεώσεων	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	
1.1 Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)	2 460	(0)	(2 451)	9	2 700	(55)	–	2 645	2 654
Ευρωπαϊκά συστήματα δορυφορικής πλοήγησης (EGNOS/Galileo)	1 267	(1)	(738)	528	929	(157)	–	772	1 300
Διεθνής θερμοπυρηνικός αντιδραστήρας (ITER)	2 128	(0)	(668)	1 460	323	(56)	(0)	267	1 727
Ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης (Copernicus)	205	(0)	(192)	13	624	(464)	–	161	174
Πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός	867	(0)	(353)	514	138	(1)	–	137	651
Ορίζοντας 2020	19 940	(458)	(7 173)	12 309	11 304	(3 689)	(3)	7 612	19 921
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ	226	(14)	(106)	106	357	(265)	(0)	92	198
Ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων και ΜΜΕ (COSME)	874	(74)	(209)	591	376	(59)	–	317	908
Εκπαίδευση, κατάρτιση και αθλητισμός (Erasmus+)	652	(59)	(258)	336	2 263	(1 895)	–	368	704
Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία (EaSI)	187	(10)	(61)	115	138	(30)	–	107	222
Τελωνεία, Fiscalis και καταπολέμηση της απάτης	141	(8)	(82)	52	145	(38)	–	107	159
ΔΣΕ - Ενέργεια	1 140	(1)	(77)	1 062	622	(6)	–	616	1 678
ΔΣΕ - Μεταφορές	3 892	(661)	(1 022)	2 210	1 753	(289)	–	1 464	3 673
ΔΣΕ - Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)	304	(1)	(65)	237	124	(1)	–	123	360
Ενέργεια έργα για οικονομική ανάκαμψη (EERP)	694	(0)	(149)	545	–	–	–	–	545
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	31	(0)	(25)	6	351	(308)	–	44	49
Άλλες δράσεις και προγράμματα	411	(23)	(166)	221	309	(119)	–	191	412
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	41	(2)	(15)	25	56	(15)	–	41	66
Ειδικές αρμοδιότητες της Επιτροπής	162	(9)	(78)	75	140	(42)	–	99	174
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.1	35 622	(1 321)	(13 887)	20 414	22 654	(7 489)	(3)	15 162	35 576
1.2 Περιφερειακή σύγκλιση (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	71 813	(1 537)	(17 260)	53 015	29 470	(64)	–	29 406	82 421
Περιφέρειες μετάβασης	12 382	–	(2 494)	9 888	6 289	(26)	–	6 263	16 151
Ανταγωνιστικότητα (περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	22 235	(352)	(5 340)	16 542	9 391	(64)	–	9 327	25 870
Εξόχως απόκεντρες και αραιοκατοικημένες περιφέρειες	523	–	(152)	371	251	(9)	–	242	613
Ταμείο Συνοχής	23 497	(940)	(8 341)	14 216	10 189	(7)	–	10 182	24 398
Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	2 218	(176)	(620)	1 421	2 101	(9)	–	2 092	3 514
Τεχνική βοήθεια	176	(8)	(57)	111	209	(101)	(0)	107	218
Ευρωπαϊκή Βοήθεια προς τους Απόρους (FEAD)	840	(0)	(267)	573	552	(24)	–	528	1 101

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

									σε εκατ. EUR
Πρόγραμμα	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του προηγούμενου έτους			Αναλήψεις υποχρεώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους					Σύνολο εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους
	Μεταφερθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων από προηγούμενο έτος	Αποδεσμεύσεις/ Αναπροσαρμογές/ Ακυρώσεις	Πληρωμές	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	Αναληφθείσες υποχρεώσεις εντός του έτους	Πληρωμές	Ακύρωση μη μεταφερόμενων αναλήψεων υποχρεώσεων	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	
Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων	2 215	–	(523)	1 692	556	(0)	–	556	2 248
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ)	3 402	(0)	(286)	3 117	1 593	(5)	–	1 588	4 704
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	15	(1)	(5)	9	13	(0)	–	13	22
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.2	139 316	(3 015)	(35 345)	100 956	60 614	(310)	(0)	60 304	161 260
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1	174 938	(4 337)	(49 231)	121 370	83 268	(7 799)	(3)	75 467	196 837
2 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ)	247	(2)	(211)	33	44 759	(44 484)	–	275	309
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	29 641	(145)	(10 928)	18 567	14 360	(185)	–	14 175	32 742
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)	2 595	(30)	(374)	2 191	1 042	(14)	(0)	1 028	3 218
Συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας (ΣΣΒΑ) και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας (ΠΟΔΑ)	31	(0)	(22)	9	128	(115)	–	12	21
Περιβάλλον και δράση για το κλίμα (LIFE)	1 404	(2)	(315)	1 087	500	(23)	–	477	1 564
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	3	–	(3)	–	64	(61)	–	3	3
Άλλες δράσεις και μέτρα	6	–	–	6	–	–	–	–	6
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	21	(1)	(7)	13	7	–	–	7	20
Ειδικές δράσεις	0	–	–	0	–	–	–	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 2	33 947	(180)	(11 860)	21 907	60 859	(44 882)	(0)	15 977	37 883
3 Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)	1 734	(77)	(582)	1 075	1 422	(49)	–	1 373	2 447
Καταναλωτές	35	(0)	(16)	19	28	(5)	–	22	41
Δημιουργική Ευρώπη	177	(8)	(82)	87	218	(112)	–	105	193
Στήριξη έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (IES)	109	(0)	(78)	31	199	(140)	–	59	90
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας	1 191	(68)	(421)	703	730	(12)	–	718	1 420
Συστήματα ΤΠ	43	(3)	(25)	15	36	(4)	–	32	47
Δικαιοσύνη	93	(18)	(31)	44	54	(7)	–	46	90
Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια	117	(12)	(52)	53	64	(1)	–	63	115
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	49	(11)	(16)	22	30	(8)	–	22	44
Ευρώπη για τους πολίτες	23	(1)	(14)	9	27	(13)	–	13	22
Τρόφιμα και ζωοτροφές	323	(27)	(189)	108	261	(53)	–	208	316
Υγεία	127	(0)	(48)	78	66	(12)	–	54	133
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	41	(3)	(24)	15	882	(765)	–	117	132
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	31	(2)	(12)	16	9	(1)	–	8	24
Ειδικές δράσεις	74	(2)	(61)	11	101	(35)	–	66	77
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 3	4 167	(231)	(1 650)	2 286	4 124	(1 217)	–	2 908	5 194

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

									σε εκατ. EUR
Πρόγραμμα	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του προηγούμενου έτους				Αναλήψεις υποχρεώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους				Σύνολο εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων ο τέλος του έτους
	Μεταφερθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων από προηγούμενο έτος	Αποδεσμεύσεις/ Αναπροσαρμογές/ Ακυρώσεις	Πληρωμές	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	Αναληφθείσες υποχρεώσεις εντός του έτους	Πληρωμές	Ακύρωση μη μεταφερθέντων αναλήψεων υποχρεώσεων	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	
4 Προενταξιακή βοήθεια (ΜΠΒ ΙΙ)	6 400	(56)	(1 408)	4 936	2 151	(187)	(0)	1 963	6 899
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)	10	(0)	(10)	0	40	(0)	–	40	40
Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις	–	–	–	–	241	(241)	–	–	–
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	15	(0)	(7)	8	12	(2)	–	10	18
Πρωτοβουλία εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ (ΕUAV)	17	–	(4)	13	17	(12)	–	5	18
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ)	–	–	–	–	275	–	–	275	275
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)	7 344	(182)	(1 678)	5 484	2 515	(336)	(0)	2 178	7 662
Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ)	8 282	(173)	(2 377)	5 732	3 175	(264)	–	2 911	8 643
Μέσο εταιρικής σχέσης (ΜΕΣ)	340	(7)	(83)	250	140	(14)	(0)	126	376
Δημοκρατία και δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΙΔΗΡ)	346	(2)	(113)	230	187	(47)	–	140	370
Σταθερότητα και Ειρήνη (ΙcSP)	626	(12)	(224)	390	268	(35)	(0)	233	623
Ανθρωπιστική βοήθεια	964	(43)	(575)	346	2 101	(1 548)	(0)	553	899
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	204	(10)	(65)	129	340	(225)	–	115	243
Συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (ΙNSC)	145	(5)	(46)	93	54	(26)	–	29	122
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	–	–	–	–	20	(20)	–	–	–
Άλλες δράσεις και προγράμματα	148	(16)	(23)	109	204	(158)	–	45	154
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	23	(2)	(8)	14	9	(1)	–	8	22
Ειδικές δράσεις	111	(9)	(40)	62	66	(15)	–	51	113
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 4	24 974	(517)	(6 662)	17 795	11 814	(3 131)	(1)	8 682	26 478
5 Συντάξεις	–	–	–	–	1 797	(1 797)	–	–	–
Ευρωπαϊκά Σχολεία	1	(0)	(1)	–	196	(196)	–	0	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	2	(0)	(1)	1	5	(0)	–	4	6
Διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής	299	(22)	(276)	1	3 654	(3 301)	(0)	353	354
Διοικητικές δαπάνες άλλων θεσμικών οργάνων	431	20	(448)	3	4 142	(3 637)	0	505	507
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 5	732	(2)	(726)	4	9 794	(8 931)	(0)	863	867
6 Αντισταθμίσεις	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 6	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Αρνητικό αποθεματικό	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Μεταφερθέν έλλειμμα	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 8	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9 Αποθεματικό έκτακτης βοήθειας (ΑΕΒ)	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

									σε εκατ. EUR
Πρόγραμμα	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του προηγούμενου έτους				Αναλήψεις υποχρεώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους				Σύνολο εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους
	Μεταφερθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων από προηγούμενο έτος	Αποδεσμεύσεις/ Αναπροσαρμογές/ Ακυρώσεις	Πληρωμές	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	Αναληφθείσες υποχρεώσεις εντός του έτους	Πληρωμές	Ακύρωση μη μεταφερθέντων αναλήψεων υποχρεώσεων	Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο τέλος του έτους	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)	0	(0)	(0)	–	18	(18)	–	0	0
Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ)	–	–	–	–	1 273	(1 273)	–	–	–
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 9	0	(0)	(0)	–	1 291	(1 290)	–	0	0
Σύνολο	238 759	(5 268)	(70 129)	163 362	171 150	(67 250)	(4)	103 896	267 258

4.10. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΔΠ: ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

σε εκατ. EUR										
Πρόγραμμα	< 2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σύνολο	
1.1 Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)	-	-	-	-	-	2	7	2 645	2 654	
Ευρωπαϊκά συστήματα δορυφορικής πλοήγησης (EGNOS/Galileo)	-	0	3	4	0	58	463	772	1 300	
Διεθνής θερμοπυρηνικός αντιδραστήρας (ITER)	-	-	-	796	98	260	306	267	1 727	
Ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης (Copernicus)	-	-	-	-	0	2	11	161	174	
Πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός	-	-	16	193	90	80	134	137	651	
Ορίζοντας 2020	165	222	601	1 374	2 479	3 364	4 103	7 612	19 921	
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ	0	8	1	4	12	30	51	92	198	
Ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων και ΜΜΕ (COSME)	2	2	32	254	10	77	213	317	908	
Εκπαίδευση, κατάρτιση και αθλητισμός (Erasmus+)	0	0	1	5	46	99	185	368	704	
Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία (EaSI)	1	1	4	8	13	33	56	107	222	
Τελωνεία, Fiscalis και καταπολέμηση της απάτης	-	-	0	-	3	13	36	107	159	
ΔΣΕ - Ενέργεια	6	2	5	3	330	314	401	616	1 678	
ΔΣΕ - Μεταφορές	29	17	157	82	467	447	1 009	1 464	3 673	
ΔΣΕ - Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)	-	-	0	0	30	49	158	123	360	
Ενεργειακά έργα για οικονομική ανάκαμψη (EERP)	515	30	-	-	-	-	(0)	-	545	
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	-	-	-	-	-	0	5	44	49	
Άλλες δράσεις και προγράμματα	22	8	7	23	30	39	92	191	412	
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	0	2	1	2	1	6	12	41	66	
Ειδικές αρμοδιότητες της Επιτροπής	0	0	1	6	11	17	41	99	174	
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.1	741	294	829	2 754	3 620	4 893	7 283	15 162	35 576	
1.2 Περιφερειακή σύγκλιση (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	519	229	509	7 711	1 079	19 224	23 744	29 406	82 421	
Περιφέρειες μετάβασης	38	-	-	-	305	4 671	4 874	6 263	16 151	
Ανταγωνιστικότητα (περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	58	9	58	1 663	611	6 621	7 523	9 327	25 870	
Εξόχως απόκεντρες και αραιοκατοικημένες περιφέρειες	-	-	-	-	23	142	206	242	613	
Ταμείο Συνοχής	178	-	58	1 257	436	3 870	8 418	10 182	24 398	
Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	41	-	9	170	-	284	917	2 092	3 514	
Τεχνική βοήθεια	1	-	1	1	8	42	59	107	218	
Ευρωπαϊκή Βοήθεια προς τους Απόρους (FEAD)	-	-	-	-	2	181	391	528	1 101	
Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων	-	-	-	-	123	1 148	420	556	2 248	
Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ)	-	-	-	-	472	728	1 917	1 588	4 704	
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	0	-	-	0	1	1	7	13	22	
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1.2	834	238	635	10 802	3 060	36 912	48 475	60 304	161 260	
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 1	1 575	532	1 464	13 556	6 680	41 805	55 759	75 467	196 837	
2 Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ)	-	-	-	-	0	12	22	275	309	

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR									
Πρόγραμμα	< 2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σύνολο
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)	34	–	1	623	303	4 228	13 378	14 175	32 742
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)	84	0	11	268	8	971	847	1 028	3 218
Συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας (ΣΣΒΑ) και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας (ΠΟΔΑ)	–	–	–	–	–	–	9	12	21
Περιβάλλον και δράση για το κλίμα (LIFE)	108	57	63	100	180	258	321	477	1 564
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	–	–	–	–	–	–	–	3	3
Άλλες δράσεις και μέτρα	–	–	–	–	–	–	6	–	6
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	–	0	1	1	5	1	6	7	20
Ειδικές δράσεις	–	–	–	–	0	0	–	–	0
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 2	227	58	76	992	496	5 470	14 588	15 977	37 883
3 Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)	14	10	19	64	6	67	896	1 373	2 447
Καταναλωτές	–	–	0	0	1	4	13	22	41
Δημιουργική Ευρώπη	0	1	1	4	8	17	56	105	193
Στήριξη έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (IES)	–	–	–	–	–	–	31	59	90
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας	9	14	43	28	14	109	485	718	1 420
Συστήματα ΤΠ	0	1	0	0	6	2	6	32	47
Δικαιοσύνη	0	1	2	4	7	9	21	46	90
Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια	0	3	4	3	7	9	26	63	115
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	–	–	0	0	3	6	13	22	44
Ευρώπη για τους πολίτες	0	0	–	0	0	1	6	13	22
Τρόφιμα και ζωοτροφές	15	0	0	3	11	23	55	208	316
Υγεία	1	3	3	6	11	23	32	54	133
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	–	–	–	–	–	1	14	117	132
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	0	0	1	1	3	5	5	8	24
Ειδικές δράσεις	–	0	0	0	0	0	10	66	77
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 3	40	34	74	114	77	278	1 669	2 908	5 194
4 Προενταξιακή βοήθεια (ΜΠΒ ΙΙ)	356	119	154	622	686	1 225	1 773	1 963	6 899
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)	–	–	–	–	–	–	0	40	40
Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης	–	–	–	–	2	3	3	10	18
Πρωτοβουλία εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ (EUAV)	–	–	–	–	7	4	2	5	18
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ)	–	–	–	–	–	–	–	275	275
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)	381	215	441	735	794	1 252	1 666	2 178	7 662
Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ)	229	168	359	756	943	1 397	1 879	2 911	8 643
Μέσο εταιρικής σχέσης (ΜΕΣ)	0	0	20	17	59	66	87	126	376
Δημοκρατία και δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΙΔΗΡ)	4	4	6	12	34	61	108	140	370
Σταθερότητα και Ειρήνη (ΙcSP)	10	11	24	41	64	103	138	233	623
Ανθρωπιστική βοήθεια	26	13	13	14	8	19	253	553	899
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	4	1	17	14	34	32	27	115	243

Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017

σε εκατ. EUR

Πρόγραμμα	< 2011	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σύνολο
Συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (INSC)	9	6	10	11	16	17	24	29	122
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Άλλες δράσεις και προγράμματα	11	4	7	9	20	27	32	45	154
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	4	0	2	0	1	5	1	8	22
Ειδικές δράσεις	0	0	2	1	5	16	37	51	113
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 4	1 036	543	1 054	2 232	2 675	4 226	6 030	8 682	26 478
5 Συντάξεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ευρωπαϊκά Σχολεία	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Πιλοτικά σχέδια και προπαρασκευαστικές δράσεις	-	-	-	-	-	-	1	4	6
Διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής	-	-	-	0	0	0	1	353	354
Διοικητικές δαπάνες άλλων θεσμικών οργάνων	0	0	0	0	0	0	3	505	507
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 5	-	-	-	0	0	0	4	863	867
6 Αντισταθμίσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Αρνητικό αποθεματικό	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφερθέν έλλειμμα	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Αποθεματικό έκτακτης βοήθειας (ΑΕΒ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΠΔΠ τομέας 9	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Σύνολο	2 878	1 166	2 668	16 893	9 928	51 779	78 050	103 896	267 258

5. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΝΑ ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ

5.1. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Θεσμικό όργανο	Πιστώσεις εσόδων		Βεβαιωθείσες απαιτήσεις			Έσοδα			σε εκατ. EUR	
	Αρχικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Τρέχον έτος	Μεταφερθείσες πιστώσεις	Σύνολο	Από απαιτήσεις του τρέχοντος έτους	Από μεταφερθείσες απαιτήσεις	Σύνολο	Έσοδα ως % του προϋπολογισμού	Υπόλοιπο
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	159	159	207	21	227	204	3	207	130 %	20
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο	52	52	79	1	80	77	1	78	149 %	2
Επιτροπή	134 139	126 419	140 350	6 883	147 234	135 846	3 177	139 023	110 %	8 210
Δικαστήριο	54	54	52	0	52	52	0	52	96 %	0
Ελεγκτικό Συνέδριο	20	20	21	0	21	21	0	21	103 %	0
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	11	11	16	0	16	16	0	16	140 %	–
Επιτροπή των Περιφερειών	9	9	12	0	12	12	0	12	137 %	–
Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	1	1	1	0	1	1	0	1	82 %	–
Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων	1	1	1	0	1	1	0	1	74 %	–
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	44	44	282	1	282	280	1	281	643 %	2
Σύνολο	134 490	126 771	141 020	6 906	147 926	136 509	3 182	139 691	110 %	8 235

Οι ενοποιημένες καταστάσεις σχετικά με την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ περιλαμβάνουν, όπως και στα προηγούμενα έτη, την εκτέλεση του προϋπολογισμού όλων των θεσμικών οργάνων, δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ περιέχει χωριστό προϋπολογισμό για κάθε θεσμικό όργανο. Οι οργανισμοί δεν έχουν χωριστό προϋπολογισμό στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και χρηματοδοτούνται εν μέρει με επιδότηση από τον προϋπολογισμό της Επιτροπής.

Όσον αφορά την ΕΥΕΔ, επισημαίνεται ότι, εκτός από τον δικό της προϋπολογισμό, λαμβάνει επίσης συνεισφορές από την Επιτροπή ύψους 144 εκατ. EUR (2016: 140 εκατ. EUR) και από το ΕΤΑ ύψους 72 εκατ. EUR (2016: 44 εκατ. EUR). Αυτές οι πιστώσεις του προϋπολογισμού τίθενται στη διάθεση της ΕΥΕΔ (ως έσοδα για ειδικό προορισμό) με σκοπό να καλυφθούν κυρίως οι δαπάνες του προσωπικού της Επιτροπής που εργάζεται στις αντιπροσωπείες της ΕΕ, δεδομένου ότι τη διοικητική διαχείριση των αντιπροσωπειών αυτών έχει αναλάβει η ΕΥΕΔ.

5.2. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

σε εκατ. EUR

Θεσμικό όργανο	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Αναληφθείσες υποχρεώσεις					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018			Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	%	από έσοδα για ειδικό προορισμό	μεταφορές βάσει απόφασης	Σύνολο	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	1 999	1 890	0	49	1 938	97 %	41	0	41	20	0	0	20
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο	609	518	0	24	542	89 %	23	0	23	44	0	0	44
Επιτροπή	172 231	154 892	566	11 551	167 009	97 %	4 195	788	4 983	231	9	0	240
Δικαστήριο	401	394	0	1	395	98 %	1	0	1	5	0	0	5
Ελεγκτικό Συνέδριο	141	138	0	0	138	98 %	0	0	0	3	0	0	3
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	138	129	0	4	133	96 %	0	0	0	5	0	0	5
Επιτροπή των Περιφερειών	97	91	0	4	95	98 %	0	0	0	2	0	0	2
Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	11	10	0	0	10	94 %	0	0	0	1	0	0	1
Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων	11	10	0	0	10	89 %	0	0	0	1	0	0	1
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	937	658	0	221	880	94 %	55	0	55	2	0	0	2
Σύνολο	176 576	158 730	567	11 854	171 150	97 %	4 315	788	5 103	314	9	0	323

5.3. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

σε εκατ. EUR

Θεσμικό όργανο	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές					Πιστώσεις μεταφερθείσες στο 2018				Ακυρωθείσες πιστώσεις			
		από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	%	αυτόματες μεταφορές	μεταφορές βάσει απόφασης	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο	από τον οριστικό εγκριθέντα προϋπολογισμό	από μεταφορές	από έσοδα για ειδικό προορισμό	Σύνολο
		2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+ 9	11	12	13	14
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	2 285	1 600	263	41	1 904	83 %	290	0	48	338	20	22	0	42
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο	671	466	57	23	547	81 %	52	0	24	75	44	6	0	50
Επιτροπή	141 230	121 328	1 167	10 800	133 294	94 %	862	458	6 359	7 680	201	54	0	255
Δικαστήριο	423	373	19	1	393	93 %	21	0	1	22	5	3	0	8
Ελεγκτικό Συνέδριο	151	130	8	0	138	92 %	8	0	0	8	3	1	0	4
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	147	120	7	3	131	89 %	9	0	1	10	5	1	0	6
Επιτροπή των Περιφερειών	105	84	7	2	93	88 %	8	0	2	9	2	1	0	3
Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	12	9	1	0	10	87 %	1	0	0	1	1	0	0	1
Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων	12	9	1	0	9	77 %	1	0	0	1	1	0	0	1
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	1 035	572	85	203	859	83 %	86	0	77	163	2	11	–	13
Σύνολο	146 071	124 691	1 615	11 073	137 379	94 %	1 338	458	6 512	8 308	284	99	0	384

6. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

6.1. ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

σε εκατ. EUR

Οργανισμός	Τομέας πολιτικής της Επιτροπής σχετικά με χρηματοδοτήσεις	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Εισπραχθέντα ποσά
Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας - ACER	6	13	13
Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες - BEREC	9	4	4
Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών - CPVO	17	16	16
Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα - CHAFEA	17	10	10
Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού - EACEA	15	50	50
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία - EU-OSHA	4	15	15
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης - eu-LISA	18	68	70
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο - EASO	18	79	80
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας - EASA	6	192	153
Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών - EBA	12	38	39
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής - Frontex	18	281	294
Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων - ECDC	17	58	59
Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης - CEDEFOP	15	18	18
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων - ECHA	2	112	114
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος - ΕΟΠ	7	70	68
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας - EFCA	11	17	17
Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων - EFSA	17	81	81
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας - Eurofound	4	20	20
Οργανισμός του Ευρωπαϊκού GNSS	6	28	704
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων - EIGE	4	8	8
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας - EIT	15	303	304
Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων - EIOPA	12	24	24

σε εκατ. EUR

Οργανισμός	Τομέας πολιτικής της Επιτροπής σχετικά με χρηματοδοτήσεις	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Εισπραχθέντα ποσά
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα - EMSA	6	79	78
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων - EMA	2	331	317
Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας - EMCDDA	18	16	16
Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία	18	118	120
Εκτελεστικός οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας - ERCEA	8	47	47
Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών - ESMA	12	42	42
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης - ETF	15	20	20
Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - FRA	18	23	23
Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου - CEPOL	18	9	10
Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών - ENISA	9	11	11
Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	6	31	32
Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - EUIPO	12	401	245
Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - EUROJUST	33	48	49
Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις - EASME	6	43	43
Σύντηξη για ενέργεια - F4E	8	848	860
Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων- INEA	6	24	24
Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας - REA	8	67	67
Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	15	49	44
Σύνολο		3 714	4 212

σε εκατ. EUR

Είδος εσόδων	Οριστικός εγκριθείς προϋπολογισμός	Εισπραχθέντα ποσά
Επιδότηση Επιτροπής	2 429	2 429
Έσοδα από αμοιβές	677	664
Άλλα έσοδα	608	1 118
Σύνολο	3 714	4 212

6.2. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΑΝΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

σε εκατ. EUR

Οργανισμός	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων		Πιστώσεις πληρωμών	
	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Αναληφθείσες υποχρεώσεις	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές
Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας - ACER	13	13	19	16
Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες - BEREC	4	4	5	4
Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών - CPVO	19	17	17	15
Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα - CHAFEA	10	9	11	8
Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού - EACEA	50	49	55	48
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία - EU-OSHA	16	15	20	15
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης - eu-LISA	158	155	78	67
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο - EASO	91	86	87	75
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας - EASA	227	160	236	147
Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών - EBA	38	37	41	36
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής - Frontex	310	297	384	264
Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων - ECDC	59	58	70	58
Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης - CEDEFOP	18	18	19	17
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων - ECHA	112	109	126	110
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος - ΕΟΠ	90	74	95	56
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας - EFCA	18	17	19	14
Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων - EFSA	80	80	90	83
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας - Eurofound	21	20	24	20
Οργανισμός του Ευρωπαϊκού GNSS	3 744	1 895	1 192	668
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων - EIGE	8	8	10	8
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας - EIT	317	289	308	306
Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και	24	24	26	23

σε εκατ. EUR

Οργανισμός	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων		Πιστώσεις πληρωμών	
	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Αναληφθείσες υποχρεώσεις	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές
Επαγγελματικών Συντάξεων - ΕΙΟΡΑ				
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα - EMSA	101	91	94	72
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων - EMA	331	302	374	292
Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας - EMCDDA	17	16	17	16
Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία	129	125	139	119
Εκτελεστικός οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας - ERCEA	47	47	50	47
Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών - ESMA	46	45	50	44
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης - ETF	20	20	21	20
Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - FRA	23	23	29	22
Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου - CEPOL	11	10	12	10
Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών - ENISA	11	11	12	11
Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	32	31	34	29
Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - EUIPO	417	236	437	230
Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - EUROJUST	50	49	58	49
Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις - EASME	43	42	47	40
Σύντηξη για ενέργεια - F4E	879	879	869	835
Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων - INEA	24	24	25	24
Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας - REA	67	67	70	66
Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	49	46	53	46
Σύνολο	7 726	5 501	5 323	4 033

σε εκατ. EUR

Είδος	Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων		Πιστώσεις πληρωμών	
	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Αναληφθείσες υποχρεώσεις	Σύνολο διαθέσιμων πιστώσεων	Πραγματοποιηθείσες πληρωμές
Διοικητικές δαπάνες	364	350	436	339
Επιχειρησιακές δαπάνες	6 227	4 045	3 737	2 593
Επιχειρησιακές δαπάνες για συγκεκριμένα έργα	3	2	3	2
Προσωπικό	1 133	1 104	1 148	1 099
Σύνολο	7 726	5 501	5 323	4 033

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Ακυρωθείσες πιστώσεις

Οι μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις ακυρώνονται στο τέλος του οικονομικού έτους. Η ακύρωση περιλαμβάνει την πλήρη ή εν μέρει ακύρωση της έγκρισης πραγματοποίησης δαπανών και/ή κάλυψης υποχρεώσεων που αντιπροσωπεύονται από μια πίστωση. Μόνο για κοινές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στους δημοσιονομικούς τους κανόνες, τυχόν μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις μπορούν να εγγράφονται στην εκτίμηση εσόδων και δαπανών έως και τα επόμενα τρία οικονομικά έτη (ο λεγόμενος κανόνας «N+3»). Ως εκ τούτου, οι ακυρωθείσες πιστώσεις για κοινές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να ενεργοποιηθούν εκ νέου έως το οικονομικό έτος «N+3».

Ακύρωση πιστώσεων

Μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις που δεν μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν.

Άμεση διαχείριση

Τρόπος εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης, ο προϋπολογισμός εκτελείται άμεσα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, τους εκτελεστικούς οργανισμούς ή τα καταπιστευματικά ταμεία.

Ανάληψη υποχρέωσης

Νομική δέσμευση για την παροχή χρηματοδότησης υπό την προϋπόθεση της τήρησης ορισμένων όρων. Η ΕΕ δεσμεύεται να επιστρέψει το μερίδιο των δαπανών που της αναλογεί για έργο που χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Οι σημερινές αναλήψεις υποχρεώσεων είναι αυριανές πληρωμές. Οι σημερινές πληρωμές είναι χθεσινές αναλήψεις υποχρεώσεων.

Αναλογιστικά κέρδη και ζημίες

Σε περίπτωση καθεστώτος καθορισμένων παροχών, οι μεταβολές των αναλογιστικών ελλειμμάτων ή πλεονασμάτων. Προκύπτουν ως αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και των όσων πραγματικά συνέβησαν, καθώς και λόγω των επιπτώσεων των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές.

Αναλογιστικές παραδοχές:

Παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του κόστους μελλοντικών γεγονότων τα οποία επηρεάζουν τη συνταξιοδοτική υποχρέωση.

Απαιτήσεις έναντι των κρατών μελών

Αντιπροσωπεύουν δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς και θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς, δηλαδή από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτό οφείλεται στη συνύπαρξη δημοσιονομικών καταστάσεων που βασίζονται σε δεδουλευμένα έξοδα και προϋπολογισμού που βασίζεται σε ταμειακά διαθέσιμα.

Αποδέσμευση

Πράξη με την οποία ακυρώνεται προηγούμενη ανάληψη υποχρέωσης (ή μέρος αυτής).

Αποτελεσματικό επιτόκιο

Το επιτόκιο που προεξοφλεί εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις ή πληρωμές για την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Γραμμή προϋπολογισμού

Όσον αφορά τη δομή του προϋπολογισμού, τα έσοδα και οι δαπάνες παρουσιάζονται στον προϋπολογισμό σύμφωνα με μια δεσμευτική ονοματολογία, η οποία αντικατοπτρίζει τη φύση και τον σκοπό κάθε στοιχείου, όπως επιβάλλεται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Οι επιμέρους επικεφαλίδες (τίτλος, κεφάλαιο, άρθρο ή γραμμή) παρέχουν μια επίσημη περιγραφή της ονοματολογίας.

Δημοσιονομική διόρθωση

Οι δημοσιονομικές διορθώσεις αποσκοπούν στην προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από την επιβάρυνσή του με εσφαλμένες ή παράτυπες δαπάνες. Για δαπάνες στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, η ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών πληρωμών είναι πρωτίστως αρμοδιότητα του κράτους μέλους.

Διακοπές και αναστολές

Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει, βάσει των εργασιών της ή των πληροφοριών που αναφέρονται από ελεγκτικές αρχές, ότι ένα κράτος μέλος δεν έχει αποκαταστήσει σοβαρές αδυναμίες στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και/ή δεν έχει διορθώσει παράτυπες δαπάνες οι οποίες έχουν δηλωθεί και βεβαιωθεί, τότε δύναται να διακόψει ή να αναστείλει τις πληρωμές.

Διοικητικές πιστώσεις

Οι διοικητικές πιστώσεις καλύπτουν τα τρέχοντα έξοδα των θεσμικών οργάνων και οντοτήτων (προσωπικό, κτίρια, εξοπλισμός γραφείου).

Διορθωτικός προϋπολογισμός

Απόφαση που λαμβάνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους για την τροποποίηση (αύξηση, μείωση, μεταφορά) πτυχών του εγκριθέντος προϋπολογισμού του ίδιου έτους.

Εγκριθείς προϋπολογισμός

Το σχέδιο προϋπολογισμού μετατρέπεται σε εγκριθέντα προϋπολογισμό μόλις εγκριθεί από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.

Έμμεση διαχείριση

Τρόπος εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε φορείς δικαίου της ΕΕ ή εθνικού δικαίου.

Επιμερισμένη διαχείριση

Τρόπος εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης ανατίθενται σε κράτη μέλη καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Περίπου το 80 % των δαπανών της ΕΕ εμπίπτει σε αυτόν τον τρόπο εκτέλεσης.

Έσοδα για ειδικό προορισμό

Τα έσοδα για ειδικό σκοπό που εισπράττονται για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δαπανών. Η κύρια πηγή των εξωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό είναι οι χρηματοοικονομικές συνεισφορές από τρίτες χώρες σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ένωση. Η κύρια πηγή των εσωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό είναι έσοδα που προέρχονται από τρίτους για προμήθειες, παροχή υπηρεσιών ή εργασίες που εκτελούνται για λογαριασμό τους· έσοδα που προέρχονται από επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και έσοδα που προέρχονται από την πώληση δημοσιεύσεων και ταινιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν ηλεκτρονική μορφή.

Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων (ΕΕΔ)

Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων αναφέρουν, μεταξύ άλλων, τα αποτελέσματα των πράξεων σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί, τους σχετικούς με τις πράξεις αυτές κινδύνους και τη μορφή εσωτερικού ελέγχου. Από το οικονομικό έτος 2001 για την Επιτροπή και από το 2003 για όλα τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο «κύριος διατάκτης» πρέπει να υποβάλλει στο θεσμικό του όργανο ΕΕΔ σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων του, μαζί με δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες.

Ίδιοι πόροι

Αποτελούν τη βασική χρηματοδότηση για τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ και ορίζονται στον κανονισμό 609/2014 περί ιδίων πόρων. Οι ίδιοι πόροι περιλαμβάνουν πόρους που βασίζονται στο ΑΕΕ, πόρους που βασίζονται στον ΦΠΑ και παραδοσιακούς ίδιους πόρους.

Καθεστώς καθορισμένων παροχών

Καθεστώς συνταξιοδότησης ή άλλων παροχών εξόδου από την υπηρεσία, όπου οι κανόνες του καθεστώτος ορίζουν τις παροχές ανεξάρτητα από τις καταβλητέες εισφορές, και οι παροχές δεν σχετίζονται άμεσα με τις επενδύσεις του καθεστώτος. Το καθεστώς μπορεί να είναι χρηματοδοτούμενο ή μη χρηματοδοτούμενο.

Κόστος τρέχουσας απασχόλησης

Η αύξηση των υποχρεώσεων καθεστώτος που προκύπτει από την απασχόληση κατά το τρέχον οικονομικό έτος.

Μεταφορά πιστώσεων

Εξαίρεση στην αρχή του ενιαυσίου υπό την έννοια ότι πιστώσεις που δεν κατέστη δυνατό να χρησιμοποιηθούν εντός ενός συγκεκριμένου οικονομικού έτους δύνανται, υπό αυστηρές προϋποθέσεις, να μεταφερθούν κατ' εξαίρεση για χρήση κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους.

Μεταφορές (μεταξύ γραμμών του προϋπολογισμού)

Οι μεταφορές μεταξύ γραμμών του προϋπολογισμού υποδηλώνουν τη μετατόπιση πιστώσεων από μία γραμμή του προϋπολογισμού σε μία άλλη κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους και, ως εκ τούτου, συνιστούν εξαίρεση στη δημοσιονομική αρχή της ειδικότητας. Ωστόσο, επιτρέπονται ρητώς από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Ο δημοσιονομικός κανονισμός προσδιορίζει διάφορα είδη μεταφορών αναλόγως αν πραγματοποιούνται μεταξύ ή εντός των τίτλων, κεφαλαίων, άρθρων ή τομέων του προϋπολογισμού και απαιτούν διαφορετικά επίπεδα έγκρισης.

Παράγωγα

Χρηματοοικονομικά μέσα η αξία των οποίων συνδέεται με αλλαγές της αξίας άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, δείκτη ή βασικού εμπορεύματος. Σε αντίθεση με τον κάτοχο πρωτογενούς χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. κρατικού ομολόγου), ο οποίος κατέχει απόλυτο δικαίωμα είσπραξης μετρητών (ή κάποιο άλλο οικονομικό όφελος) στο μέλλον, ο κάτοχος παραγώγου έχει μόνο περιορισμένο δικαίωμα είσπραξης παρόμοιου οφέλους. Παράδειγμα παραγώγου είναι το προθεσμιακό συμβόλαιο σε ξένο νόμισμα.

Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι

Αποτελούν έσοδα της ΕΕ και είναι μέρος των «ιδίων πόρων» που χρηματοδοτούν τις δραστηριότητες της ΕΕ. Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι ορίζονται στον κανονισμό 609/2014 περί ιδίων πόρων και αποτελούνται από τελωνειακούς δασμούς και εισφορές ζάχαρης.

Παρατυπία

Παρατυπία είναι μια πράξη η οποία δεν συνάδει με τους κανόνες της ΕΕ και έχει ενδεχομένως αρνητικό αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ, αλλά η οποία μπορεί να είναι αποτέλεσμα ακούσιων σφαλμάτων που διαπράχθηκαν από δικαιούχους που διεκδικούν πόρους ή από αρχές που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση των πληρωμών. Εάν μια παρατυπία διαπράττεται εκ προθέσεως, συνιστά απάτη.

Πιστώσεις

Χρηματοδότηση προϋπολογισμού. Στον προϋπολογισμό προβλέπονται τόσο οι αναλήψεις υποχρεώσεων όσο και οι πληρωμές (ταμειακά διαθέσιμα ή τραπεζικές μεταφορές στους δικαιούχους). Οι πιστώσεις για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις πληρωμές συχνά διαφέρουν (διαχωριζόμενες πιστώσεις) επειδή οι υποχρεώσεις για τα πολυετή προγράμματα και έργα αναλαμβάνονται συνήθως πλήρως κατά το έτος στο οποίο αποφασίζονται και εξοφλούνται στην πορεία των ετών με την πρόοδο της υλοποίησης του προγράμματος και του έργου. Οι μη διαχωριζόμενες πιστώσεις εφαρμόζονται σε διοικητικές δαπάνες, για στήριξη της γεωργικής αγοράς και άμεσες ενισχύσεις και οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ισούνται με τις πιστώσεις πληρωμών.

Πιστώσεις πληρωμών

Οι πιστώσεις πληρωμών καλύπτουν δαπάνες κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους και προκύπτουν από νομικές δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν κατά το τρέχον έτος και/ή σε προηγούμενα έτη.

Πίστωση ανάληψης υποχρέωσης

Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων καλύπτουν το συνολικό κόστος των νομικών υποχρεώσεων (συμβάσεις, συμφωνίες/αποφάσεις επιχορήγησης) που μπορούν να αναληφθούν κατά το τρέχον οικονομικό έτος.

Προεξοφλητικό επιτόκιο

Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τη διαμόρφωση της χρονικής αξίας του χρήματος. Η προεξόφληση είναι μια τεχνική που χρησιμοποιείται για τη σύγκριση εξόδων και παροχών που προκύπτουν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Προληπτικό μέτρο

Τα προληπτικά μέτρα, που βρίσκονται στη διάθεση της Επιτροπής για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ όταν διαπιστώνει πιθανές ελλείψεις, περιλαμβάνουν αναστολές και διακοπές πληρωμών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ προς το επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Προχρηματοδότηση

Πληρωμή που αποβλέπει στην παροχή χρηματικού αποθέματος στον δικαιούχο. Μπορεί να κατανεμηθεί σε διάφορες δόσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της υποκείμενης σύμβασης, απόφασης, συμφωνίας ή βασικής νομικής πράξης. Το χρηματικό απόθεμα ή η προκαταβολή επιστρέφεται ή χρησιμοποιείται για τον σκοπό για τον οποίο έχει παρασχεθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου που ορίζεται στη συμφωνία.

Υπόλοιπο προς εκκαθάριση (ΥΠΕ)

Αντιπροσωπεύει το ποσό για το οποίο έχει αναληφθεί δημοσιονομική δέσμευση, αλλά δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη η επακόλουθη πληρωμή. Αντιπροσωπεύουν υποχρεώσεις πληρωμής της ΕΕ για τα επόμενα έτη και προέρχονται άμεσα από την ύπαρξη πολυετών προγραμμάτων και την αποσύνδεση μεταξύ πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (εξαιρουμένων των παραγώγων) που μετρώνται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα στην εύλογη αξία και για τα οποία οι μεταβολές της εύλογης αξίας πρέπει να αναγνωρίζονται σε αποθεματικό στο καθαρό ενεργητικό έως την παύση της αναγνώρισης (ή την απομείωση).

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω πλεονάσματος ή ελλείμματος

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα μετρώνται στην εύλογη αξία και για τα οποία οι μεταβολές της εύλογης αξίας πρέπει να αναγνωρίζονται στο πλεόνασμα ή έλλειμμα της περιόδου (δηλαδή παράγωγα).

Μια «επιβεβαιωμένη» δημοσιονομική διόρθωση έχει γίνει δεκτή από το οικείο κράτος μέλος. Μια «αποφασισμένη» δημοσιονομική διόρθωση έχει εγκριθεί με απόφαση της Επιτροπής και αποτελεί πάντοτε καθαρή διόρθωση στην περίπτωση της οποίας το κράτος μέλος πρέπει να επιστρέψει παράτυπα κονδύλια στον προϋπολογισμό της ΕΕ, με αποτέλεσμα οριστική μείωση του κονδυλίου που χορηγήθηκε στο οικείο κράτος μέλος. Οι επιβεβαιωμένες και αποφασισμένες δημοσιονομικές διορθώσεις αναφέρονται στην παρούσα δημοσίευση ως μία κατηγορία.

Μια «εκτελεσθείσα» δημοσιονομική διόρθωση έχει διορθώσει την παρατυπία που διαπιστώθηκε.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΕΕ	Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΙΠ	Απόφαση για τους ιδίους πόρους
Βουλευτής ΕΚ	Βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
ΔΒΔ	Διαχείριση βάσει δραστηριοτήτων
ΔΚ	Δημοσιονομικός κανονισμός
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΔΣΕ	Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»
Ε&Κ	Έρευνα και καινοτομία
ΕΤΧΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΓΤΕ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων
ΕΓΤΠΕ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΔ	Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
ΕΖΕΣ	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΚΑΧ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΜΑ	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων
ΕΜΣ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
ΕΜΤ	Εκκίνηση του ευρωπαϊκού μηχανισμού για την Τεχνολογία 1998
ΕΜΧΣ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης
ΕΟΔ	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος
ΕΟΠ	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΤΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
ΕΤΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας
ΕΤΑ&Ε	Έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και επίδειξη
ΕΤΑΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΕΤΒΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤΘΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΤΣΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων
ΕΥΕΔ	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης
Ευρατόμ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
ΕΥΡΩΠΟΛ	Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία
ΙΠ	Ισοζύγιο πληρωμών
ΙΧΕΑ	Μέσο ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση
ΚΓΠ	Κοινή γεωργική πολιτική
ΚΔ	Κύριοι διατάκτες
ΚΕ	Κοινή επιχείρηση
ΚΕΒΒ	Κοινή επιχείρηση βιομηχανιών βιοπροϊόντων
ΚΚΔ	Κανονισμός περί κοινών διατάξεων
ΚΚΥ	Κοινή επιχείρηση «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνου»
ΚΣΔ	Κοινό Σχέδιο Δράσης
ΜΜΕ	Μικρομεσαία/-ες επιχείρηση/-εις
ΜΠΒ ΙΙ	Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας
ΜΧΣ	Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή
Νέοι ΕΕΑΚ	Εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης
ΟΝΕ	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
ΠΑΝ	Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων
ΠΒΔ	Προϋπολογισμός βάσει δραστηριοτήτων
ΠΔΠ	Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

ΠΙΠ	Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι
ΠΚΦ	Κοινή επιχείρηση της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα
ΠΜΑΑ	Προσωρινό Μέσο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΠ	Πολυετές πρόγραμμα - Πρόγραμμα χρηματοοικονομικής ένταξης μεσαίων επιχειρήσεων
ΠΠ7	7ο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη
ΣΔΙΤ	Σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
TAME	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης
Ταμείο BUFI	Ταμείο Προστίμων του Προϋπολογισμού
ΤΕΑ	Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας
ΤΕΣ	Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων
ΤΠ	Τεχνολογία των πληροφοριών
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής
ΥΠΕ	Υπόλοιπο προς εκκαθάριση (Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων)
ΦΠΑ	Φόρος προστιθέμενης αξίας
ΧΜ ΔΣΕ	Χρεωστικό μέσο της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη»
ΧΜΠΑ	Χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αλιείας
ACER	Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας
ARTEMIS	Προηγμένη έρευνα και τεχνολογία για ενσωματωμένα ευφυή συστήματα
ATM	Διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας
BEREC	Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες
BIC	Κοινοπραξία βιομηχανικών βιοπροϊόντων
BIS	Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών
CCS LGF	Μηχανισμός εγγυήσεων πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα
CEDEFOP	Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης
CEPOL	Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου
CHAFEA	Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα
CIP	Πρόγραμμα για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία
COSME	Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και μικρομεσαίες επιχειρήσεις
COSO	Επιτροπή επιχορήγησης οργανισμών της Επιτροπής Treadway

CPVO	Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών
D&WM	Παροπλισμός και διαχείριση αποβλήτων
EACEA	Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού
EASA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας
EaSI	Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία
EASME	Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
EASO	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο
EBA	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
ECDC	Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων
ECHA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων
ECOFIN	Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων
ECSEL	Κοινή Επιχείρηση για ηλεκτρονικά συστατικά στοιχεία και συστήματα για την ευρωπαϊκή πρωτοπορία
EDIF	Μηχανισμός εγγυήσεων στο πλαίσιο του μέσου επιχειρηματικής ανάπτυξης και καινοτομίας των Δυτικών Βαλκανίων
EFCA	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας
EFSA	Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων
EFSE	Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη
EGNOS	Ευρωπαϊκό σύστημα πλοήγησης με υπέρθεση γεωστατικών δορυφόρων
EIGE	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων
EIOPA	Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων
EIT	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας
ElectriFI	Πρωτοβουλία για τη χρηματοδότηση της ηλεκτροδότησης
EMCDDA	Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας
EMSA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα
ENEF	Ταμείο επιχειρηματικής επέκτασης
ENIAC	Γνωμοδοτικό συμβούλιο για την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στη νανοηλεκτρονική
ENIF	Ταμείο επιχειρηματικής καινοτομίας
ENISA	Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών
ENPI	Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης
ERCEA	Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας
ESMA	Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

ETF	Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
EUIPO	Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
EU-LISA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης
EUMETSAT	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Εκμετάλλευση Μετεωρολογικών Δορυφόρων
EU-OSHA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία
Eurofound	Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας
EUROJUST	Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
F4E	Σύντηξη για ενέργεια
FIFO	Μέθοδος first-in, first-out
FRA	Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Frontex	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής
FSDA	Συζήτηση και ανάλυση των δημοσιονομικών καταστάσεων
GMES	Παγκόσμια Παρακολούθηση του Περιβάλλοντος και της Ασφάλειας
GNSS	Παγκόσμια δορυφορικά συστήματα πλοήγησης
H2020	Ορίζοντας 2020
ICSLT	Πίνακας θνησιμότητας υπαλλήλων διεθνών οργανισμών
IFRP	Ολοκληρωμένη δέσμη δημοσιονομικών εκθέσεων
IIW	Σκέλος υποδομών και καινοτομίας
INEA	Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων
IPSAS	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα
ITER	Διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας
JRC	Κοινό Κέντρο Ερευνών
LGTT	Μέσο εγγύησης δανείων για έργα ΔΕΔ-Μ
MSME	Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
PBI	Πρωτοβουλία για τα ομόλογα έργων
PMF	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress
PSEO	Καθεστώς συνταξιοδότησης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
REA	Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας
RSFF	Μηχανισμός χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων
S&P	Standard & Poor's Financial Services LLC

SANAD	Ταμείο για τη Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική για πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
SAPARD	Ειδικό πρόγραμμα ένταξης για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη
SEMED	Πρόγραμμα χρηματοοικονομικής ένταξης πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Νοτιοανατολικής Μεσογείου
SESAR	Κοινή επιχείρηση του ερευνητικού σχεδίου ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού
SIUGI	Μέσο εγγύησης χωρίς ανώτατο όριο της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ
SMEW	Σκέλος για τις ΜΜΕ (σκέλος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις)